PUBLIUS OVIDIUS NASO

Proměny

AUDIOKNIHY CZ · AUDIOKNIHYCZ.CZ

Publius Ovidius Naso

Kniha první.

Duch mě pudí zpívat o proměně těl v tvary nové,
bohové – vždyť právě vy jste je proměnili –,
nechte můj záměr vzejít a od prvotního počátku světa
veďte mou píseň souvislým tokem až k mé době.
Dřív, než bylo moře a země a nebe nad vším,
jediná byla tvář přírody v celém okruhu světa,
nazvali ji chaos: hrubá a nespořádaná hmota,
nic víc než mrtvá tíže a slepené v jednom
nesvorné zárodky věcí, jež spolu drží jen ztuha.
Ještě žádný Titán nedával světu svá světla,
ani se Foibé nerozsvěcela v nových rozích,
ani se země nevznášela v obklopujícím vzduchu
vyvážena svými vahami, ani do dálky Amfitríta
ještě nerozpřáhla paže kolem obrysů zemí.
A ačkoliv tam byla země, moře i vzduch,
přece byla země nestálá, voda neschopná plavby,
vzduch bez světla; nic si neudrželo svou podobu,
jedno překáželo druhému, protože v jediném těle
chladné bojovalo s teplým, vlhké se suchým,
měkké s tvrdým, bez tíhy to, co tíhu mělo.
Tento spor rozsoudil bůh a lepší příroda.
Odtrhl totiž od nebe zemi a od země vody
a čistou výšinu nebes oddělil od hustého vzduchu.
A když to vymotal a vybral ze slepé hromady,

rozpojené na místa svázal pokojným mírem:
ohnivá klenba nebes bez tíhy
vytryskla vzhůru a zaujala místo v nejvyšší klenbě;
nejblíže k ní je vzduch, lehký jak postavením tak látkou;
hustší nad něj země stáhla k sobě velké prvky
a byla stlačena vlastní tíhou; kolem všeho tekoucí vláha
obsadila nejzazší kraj a sevřela pevnou kouli.
Tak když tu nahromaděnou látku, ať to byl kterýkoli z bohů,
rozřezal a rozřezanou sestavil v údy,
nejprve zemi, aby nebyla ze všech stran
nestejná, srazil do podoby velké koule.
Pak přikázal rozestřít moře a nadmout se prudkými větry
a obemknout břehy obemknutou zemí;
přidal prameny a stojaté vody a nesmírná jezera
a vinoucí řeky uzavřel do příkrých břehů,
které, různě podle místa, zčásti pohlcuje sama země,
zčásti dorazí do moře a přijata plání
širší vody tepou místo břehů do pobřeží.
Rozkázal rozestřít roviny, pokleknout údolím,
pokrýt lesy listím, vystoupit horám skalnatým,
a jako nebe dělí po pravici dvě pásma a stejné dvě
po levici, přičemž páté je žhavější než ostatní,
tak i tíhu v nich uzavřenou rozdělil týmž počtem
boží péče, a stejně tolik pruhů tiskne zemi.
Z nich ten, který je uprostřed, pro žár nelze obývat;
hluboký sníh pokrývá dva; mezi oba vložil ještě dva
a dal jim mírnost směsí chladu s plamenem.
Nad nimi se tyčí vzduch, který, oč je lehčí
tíha vody než tíha země, o tolik je těžší než oheň.
Tam přikázal usadit se mlhám, tam oblakům
i hromům, které mají pohnout lidskou myslí,

i větrům, které s blesky plodí záblesky.
Ani těm však nedal tvůrce světa vládnout nad vzduchem
podle libosti; i teď je sotva lze zadržet,
když každý vane po svém pásmu zvlášť,
aby neroztrhali svět; tak velký je svár bratří.
Eurus se stáhl k Jitřence a nabatejským říším,
k Persii a hřebenům, které podléhají ranním paprskům;
Večer a břehy, které jsou zahřívané zapadajícím sluncem,
jsou nejblíže Zefyrovi; na Skythii a severní končiny
vtrhl děsivý Boreás; opačná země
je promočena stálými mraky a Austerovým lijákem.
Nad to vše umístil tekutý a bez tíhy
éter, který neobsahuje žádný pozemský kal.
Sotva takto vše oddělil pevnými hranicemi,
tu začaly hvězdy, dlouho stlačené slepou temnotou,
žhnout po celém nebi;
a aby žádný kraj nezůstal bez vlastních živočichů,
hvězdy obsadily nebeskou půdu a podoby bohů,
vlnám připadlo za obydlí pro třpytivé ryby,
zemi dostaly šelmy, vzduch pohyblivý ptáky.
Tvor posvátnější než oni, schopnější vyšší mysli
dosud chyběl – takový, jenž by mohl vládnout nad ostatními:
zrodil se člověk, ať už jej z božského semene stvořil
onen tvůrce věcí, prapočátek lepšího světa,
nebo ještě čerstvá země, nedávno oddělená od vysokého
éteru, uchovala v sobě semena příbuzného nebe.
Tu syn Iapetův smísil s dešťovou vodou
a vymodeloval k podobě bohů, kteří vším řídí,
a ačkoli ostatní tvorové hledí k zemi skloněni,
člověku dal zvednutou tvář a kázal
hledět k nebi a vzpřímený obličej pozvedat ke hvězdám:

tak země, předtím syrová a bez tvaru,
oděla se v neznámé podoby přeměněných lidí.
Zlatý byl nejdřív zrozený věk, který bez mstitele,
sám od sebe, bez zákona, pěstoval věrnost a právo.
Trestů a strachu nebylo, ani hrozivá slova
nebyla čtena na vyvěšené měděné desce, ani zástup proseb
se nebál tváře svého soudce, nýbrž žili bezpečně bez mstitele.
Ještě nebyla sťata borovice ze svých hor,
aby viděla cizí svět, a sestoupila do tekutých vln,
a smrtelní nepoznali jiné břehy než vlastní;
ještě hluboké příkopy neobkličovaly městečka;
nebylo přímé trouby, ani zahnutých měděných rohů,
ani přileb, ani meče: bez vojáckého cvičení
klidné národy trávily své sladké chvíle.
Sama země, nedotčená a neporaněná
žádnou motykou ani radlicí, dávala vše sama od sebe,
a lidé spokojení pokrmy, které vznikly bez donucení,
sbírali plody planých jabloní a jahody z horských strání,
dřínky a ostružiny, co visí mezi tvrdými trny,
i žaludy, které spadly z Jovova rozložitého stromu.
Jaro bylo věčné, a mírní zefyrové teplými vánky
hladili květy zrozené bez semene;
pak brzy neorané pole plodilo i obilí,
a nikdy neobnovené pole bělelo těžkými klasy;
tekly už řeky mléka, už řeky nektaru,
a žluté medy kapaly ze zeleného dubu.
Když byl Saturnus svržen do temného Tartaru
a svět byl pod Jovem, nastoupilo stříbrné pokolení,
horší než zlato, dražší než rezavá měď.
Jupiter zkrátil dobu starého jara
a rozdělil rok na čtyři období:

na zimy a žáry a nestálé podzimy
a na krátké jaro.
Tehdy teprve zažhnul vzduch, popálený suchým vedrem,
a led, zmrzlý větry, visel v rampouších;
tehdy teprve vstoupili pod střechy; za domy sloužily jeskyně
a husté houštiny a proutí svázané lýkem.
Tehdy teprve byla Cereřina semena uložena do dlouhých brázd
a volové se pod jhem rozsténali.
Po tomto nastoupilo třetí, bronzové pokolení,
drsnější povahou a pohotovější k hrozným zbraním,
ale ještě ne zločinné; poslední je z tvrdého železa.
Ihned vtrhlo do věku horšího kovu
veškeré bezpráví: zmizel stud, pravda i věrnost;
na jejich místo nastoupily lži, úskoky,
léčky, násilí a zločinná láska k majetku.
Plavec napínal plachty větrům, které dosud dobře neznal,
a lodě, které předtím stály na vysokých horách,
poskakovaly po neznámých vlnách,
a společnou dosud zemi – jako světlo slunce a vzduch –
opatrný měřič rozdělil dlouhou hranicí.
Nejenom úroda a náležitá výživa
se žádala od bohaté půdy, nýbrž vstoupilo se do nitra země,
a bohatství, která tam ukryla a přisunula k podsvětním stínům,
se vyhrabávají, dráždivé podněty zel.
A už vyšlo škodlivé železo a škodlivější než železo zlato,
vyšla i válka, která bojuje obojím,
a krvavou rukou chřestí zbraněmi.
Žije se z loupeže: hostinský není bezpečný před hostem,
ani tchán před zetěm, i mezi bratry je láska vzácná;
muž usiluje o smrt manželky, ona o jeho,
hrozné macechy míchají strašné otravy,

syn se předčasně vyptává na roky otcovy:
poražená leží zbožnost, a panna Astraia,
poslední z nebešťanů, opouští zemi zbrocenou krví.
A aby ani vysoký éter nebyl bezpečnější než země,
praví se, že Giganti usilovali o nebeské království
a navršili hory, až dosáhli ke hvězdám.
Tu všemohoucí otec blesk mrštil, prolomil Olymp
a shodil Pelion z podloženého Ossy.
Když obludná těla ležela zavalena vlastním balvanem,
praví se, že Země zmáčená krví svých synů
se zalkla a oživila teplý krvavý potok,
a aby po jejím rodu nezůstala žádná památka,
proměnila jej v podobu lidí; ale i tento rod
byl pohrdavý k bohům a chtivý krvavých vražd
a násilnický: poznal bys, že se zrodili z krve.
Když to otec Saturnovec z nejvyšší tvrze uviděl,
zasténal, a vzpomněl si na nedávno spáchanou,
dosud nerozšířenou ohavnou hostinu u stolu Lykaónova,
a pojal ve své mysli velký a Jova hodný hněv
a svolal sněm: žádný prodlením nezadržel povolané.
Je nahoře cesta, viditelná za jasného nebe;
jmenuje se Mléčná dráha, nápadná pro svou běl.
Tudy jdou nebešťané k síním velikého Hromovládce
a k jeho královskému domu: po pravici i po levici
jsou síně vznešených bohů s otevřenými dveřmi.
Dav obývá různá místa: na této straně
mocní nebešťané a slavní si postavili své krby;
toto místo je, kdyby slovům byla dána odvaha,
nebál bych se nazvat Palatinem velikého nebe.
Když tedy nebešťané usedli v mramorovém zákoutí,
sám výše na místě, opřený o žezlo ze slonoviny,

třikrát a čtyřikrát zatřásl hrůzyplnými
vlasy na hlavě, a s nimi pohnul zemí, mořem i hvězdami.
A pak otevřel rozhořčená ústa těmito slovy:
„Nikdy jsem se o vládu nad světem nebál víc
než tenkrát, když každý ze stohlavých hadonohých chystal
vrhnout paže na zajaté nebe.
Neboť ač byl divoký nepřítel, přece ta válka
pocházela z jednoho těla a z jednoho původu;
teď, kudy Nereus kolem obklopuje celý svět,
musím zničit smrtelné pokolení: přísahám při podsvětních
řekách, které tečou pod zemí stygským hájem!
Všechno se musí nejdřív vyzkoušet, ale neléčitelné
musí být odříznuto mečem, aby zdravá část nebyla stažena
s sebou.
Mám své polobohy, mám venkovská božstva, nymfy
a fauny, satyry i horské silvany;
protože je ještě nehodnotíme nebeskou cti,
nechme je aspoň obývat země, které jsme jim dali.
Nebo si myslíte, nebešťané, že budou dostatečně v bezpečí,
když proti mně, který mám blesk, který vás vládnu a řídím,
nastrojil léčky Lykaón, pověstný svou surovostí?"
Všichni zahučeli souhlasně a žádostivě horlivostí
se dožadovali trestu toho, kdo se opovážil takových činů:
tak když bezbožná ruka zběsile usiluje
vyhladit krví Caesarovou římské jméno,
lidské pokolení, zděšené takovou hrůzou pohromy,
a celý svět se otřásl;
a tobě, Auguste, není méně vítaná oddanost tvých
než ta, která byla Jovi. Když ten hlasem i rukou
utišil šum, všichni zachovali ticho.
Jakmile dolehlo mlčení, přitlačené vážností vládcovou,

Jupiter znovu prolomil ticho těmito slovy:
„Ten už za své zaplatil (té starosti se zbavte!);
avšak co provedl, jaká je pomsta, to vám povím.
Pověst o těch časech došla našich uší;
touže ji vyvrátit, snáším se z vrcholu Olympu
a jako bůh v lidské podobě obcházím zemi.
Dlouhá je řeč, kolik zla bylo všude nalezeno,
vypočítávat: sama pověst byla menší než pravda.
Prošel jsem Mainalem, hrozným doupaty zvěři,
a borovými lesy chladného Lykaia s Kyllénou:
odtud vstupuji do sídel Arkadských a nepohostinného domu
tyrana, když pozdní soumrak vlekl noc za sebou.
Dal jsem znamení, že přišel bůh, a lid se začal
modlit: Lykaón se nejdřív posmívá zbožným modlitbám,
pak praví: ‚Vyzkouším zjevným rozdílem, zdali je zde bůh,
či smrtelník: nebude pochybná pravda.'
V noci se chystá mě zahubit nenadálou smrtí,
těžkého spánkem: taková zkouška pravdy mu lahodila;
a nespokojil se s tím: ještě prořízнul mečem hrdlo
rukojmí posláného z Molosského národa,
a tak jedny údy polomrtvé v horké vodě změkčil,
jiné pekl na podloženém ohni.
Jakmile to položil na stůl, já ohněm mstitelovým
proti pánovi obrátil hodné jeho činů krby;
sám se zděšený dal na útěk a dospěv k ticho venkova
vyje a marně se pokouší promluvit: z jeho vlastních
úst se shromažďuje zuřivost, a touhou po obvyklé krvi
obrací se proti stádu a i teď se těší krvi.
Šaty se mění v chlupy, paže v nohy:
stane se vlkem a zachovává stopy dřívější podoby;
stejná je šediny barva, stejná divokost tváře,

stejně mu svítí oči, stejný je obraz divokosti.
Jeden dům padl, ale ne jenom jeden dům
si zasloužil zahynout: kam až sahá země, vládne divoká Erínye.
Řekl bys, že se spikli ke zločinu! Ať tedy co nejrychleji všichni
dostanou trest, který si zasloužili snášet (tak zní rozsudek).”
Dílem souhlasí s Jovovými slovy hlasem a bodci přidávají
jeho hněvu, dílem plní jeho vůli souhlasem.
Všem je však ztráta lidského pokolení k lítosti,
a ptají se, jaká bude podoba země zbavené
smrtelníků, kdo přinese kadidlo na oltáře,
zdali chystá vydat zemi na pustnutí šelmám.
Takto se ptajícím (vše ostatní bude jeho starostí)
král nebešťanů zakazuje strachovat se a slibuje
pokolení nepodobné dřívějšímu, zrozené podivuhodným
způsobem.
A už chtěl zasypat celou zem blesky;
ale bál se, aby snad posvátný éter od tolika ohňů
nevzplanul a nechytl se dlouhý hřeben nebe:
vzpomněl si také, že je v osudech, že má přijít
čas, kdy moře, země a výsostný palác neba
budou chycený ohněm a stavba světa, obtížně vymanžená, se
zhroutí.
Zbraně, které kovaly ruce Kyklopů, odkládá;
líbí se mu jiný trest: zahladit smrtelné pokolení
pod vlnami a seslat lijáky z celého nebe.
Hned uzavírá Aquilona v jeskyních Aiolových
a jiné větry, které zahánějí stažené mraky,
a vypouští Nota. Notus vylétá na mokrých křídlech,
hroznou tvář má zahalenou dešťoněrním mrakem;
vous má těžký bouřemi, voda mu teče ze šedin,
na čele mu sedají mlhy, křídla a šat mu kapou.

Když stiskl rukou visící oblaka širou dlaní,
zahřmělo: tu padají husté lijáky z éteru.
Junonina posla, jako luk oděná různými barvami, Iris,
nabírá vody a dodává potravu mrakům.
Padlo obilí, zničené naděje rolníka leží,
a dlouhá práce roku zahynula marně.
Avšak Jovovi nestačí jeho hněv nebeský, pomáhá mu
jeho modrý bratr pomocnými vlnami.
Svolává řeky; jak ty vstoupily do pánova domu:
„Není teď potřeba dlouhé řeči," praví;
„vylijte své síly: tak je třeba. Otevřete domy
a všechny zábrany odejměte a popusťte zcela uzdu svým
proudům."
Rozkázal; ony se vracejí a uvolňují zdroje
pramenů a nespoutaně se řítí do moří.
Sám trojzubcem udeřil zem; ona se otřásla
a pohybem otevřela cesty vodám.
Rozlité řeky se ženou otevřenými rovinami,
unášejí s sebou i úrodu i stromy i stáda i lidi,
i domy i chrámy s posvátnými věcmi.
Pokud nějaký dům zůstal a odolal takové pohromě
bez zřícení, přece pokryla jeho hřeben vyšší vlna,
a jeho věž přemožená leží pod proudem.
A už neexistoval rozdíl mezi mořem a zemí:
všechno bylo moře, a moře bylo bez břehů.
Jeden obsazuje pahorek, druhý sedí v křivé loďce
a vesluje tam, kde nedávno oral;
jiný pluje nad lány nebo nad potopeným hřebenem domu,
jiný chytá rybu v nejvyšším vrcholku jilmu.
Někdy zůstane kotva zaseknuta v zelené louce,
jindy se křivé lodě dotýkají vinohradů dole;

a kde nedávno štíhlé kozy sbíraly trávu,
tam teď ošklivě odpočívají tuleni.
Pod vodou obdivují Nereidy háje, města a domy,
a lesy mají delfíni; narazí ve vysokých větvích
a otřesené duby svými kmeny chvějí.
Vlk plave mezi ovcemi, žlutí lvi,
žlutí tygři jsou unášeni vlnami; divoká síla nic nepomáhá
kanci, ani rychlé nohy strženému jelenu;
a dlouho hledaje potulný pták pevninu,
kde by spočinul, padá do vody s unavenými křídly.
Nesmírná volnost moře pokryla pahorky,
a nové vlny bijí do hor;
většinu pohlcuje živel; ty, které ušetřila dlouhá voda,
krotí ponurý hlad bídnou výživou.
Fokidu dělí od aonských polí úrodná země,
dokud byla zemí; ale v té době byla částí moře
a širokou plání náhle vod.
Tam se tyčí k hvězdám hora o dvou vrcholech,
jmenuje se Parnas, a hřebeny přesahuje mraky.
Tady, když Déukalión – protože vše ostatní pokryla voda –
s družkou lože byl zanesen v malé loďce,
tu vzývají Korýkijské nymfy, horská božstva
a věštkyni Themidu, která tehdy držela věštírny.
Nebyl žádný muž lepší než on, ani milovník spravedlnosti,
ani žádná jiná žena bohům oddanější než ona.
Když Jupiter vidí, že svět plyne jak jedna bažina,
a že z tolika tisíců mužů zbyl jen jeden,
a z tolika tisíců žen zbývá jen jedna,
oba bez viny, oba ctitele bohů,
rozhání mraky a seslaným Aquilonem rozptyluje
lijáky a odkrývá zemi nebi a nebe zemi.

Pomíjí také hněv moře, a odkládaje trojzubec
řídí vody mořský vládce a volá modrého Tritóna,
který vyčnívá nad hlubinou s rameny obalenými
spleťovitými škeblemi, a káže mu zatroubit do slavné
mušle a dát znamení k ústupu vlnám a řekám.
Ten vzal rohatou mušli, vinoucí se od spodu
do stáčejících se závitů, kterou, jakmile ji nabírá
dech uprostřed moře, naplňuje svými zvuky
břehy, které leží pod oběma Foibovými slunci:
i tehdy, jak se dotkla úst boha, mokrého vousem,
a zatroubila odkázané ústupy,
byla slyšena všemi vodami země i moře,
a ty všechny vody, kterými byla slyšena, zadržela.
Už má moře svůj břeh, naplněný řekou
stav se v korytech udržuje, řeky klesají, kopce se vynořují,
vyvstává země a místa narůstají s klesajícími vodami,
a po dlouhé době odkrývají stromy obnažené hlavy,
listí drží kaly do něj zapletené.
Svět byl obnoven. Když ho Déukalión viděl prázdný
a hluboké mlčení zpustošené země,
takto se slzou v oku promluvil k Pyrrše:
„Sestro, manželko, ženo, jediná přežívající,
kterou s mnou spojuje společný rod a bratranecký původ,
dále lože, a teď nás spojují samá nebezpečí,
my dva jsme jediní lid celé země, kterou vidí
východ a západ; moře má zbytek.
A ani teď není dost jistá naděje na náš život:
dosud nás děsí mraky. Jaká by byla, nešťastná,
teď tvá mysl, kdybys byla osudu bez druha?
Jak bys mohla snášet strach? Kým bys byla utěšována
v bolesti? Ano, já, věř mi, ženo, kdyby tě bylo moře chytilo,

já bych tě následoval, a mě by bylo moře chytilo.
Ó, kéž bych mohl otcovským uměním obnovit národy
a vdechnout duše do formované hlíny!
Teď na nás dvou visí smrtelné pokolení (tak se bohům zdálo),
a zůstáváme jako ukázky lidí."
Řekl, a plakali oba. Rozhodli se modlit k nebeskému
božstvu a hledat pomoc skrze posvátné věštírny.
Není žádné zdržení; společně míří k pénejským vlnám;
dosud nejsou vody čiré, ale rychlé proudy již obracejí.
Když si pak nabrali vody a pokropili šaty i hlavu,
otočili kroky k chrámu posvátné bohyně,
jehož štíty bílé v ošklivém mechu zůstaly,
a na jehož oltářích stály bez ohně.
Když se dostali k chrámovým stupňům, oba padli oběma
na zem a políbili chladný kámen,
a takto řekli: „Jestliže je božstvo spravedlivou prosbou pohnuto
a zmírňuje se, jestliže se dá odvrátit hněv bohů,
pověz, Themido, jakým uměním lze obnovit zkázu
našeho rodu, a dej, nejmírnější, pomoc potopeným věcem."
Dotčena jest bohyně a dala odpověď: „Vzdalte se chrámu,
zahalte si hlavu a odvažte pásy šatu
a kosti velké matky házejte za svá záda."
Dlouho oba stojí ohromeni; a Pyrrha první
přerušila mlčení a odmítá uposlechnout bohyniných příkazů,
chvějícími ústy prosí za odpuštění, a bojí se
rozhněvat matčin stín házením jejích kostí.
Mezitím prohlédají skryté odpovědi věštby
v temných slovech a mezi sebou je obracejí.
Nato syn Prométheův utěší manželku klidnými
slovy a říká: „Buď je mé důvtipnost falešné,
nebo (zbožné jsou věštby a ničemu zlému nekážou)

velká matka je země; v jejím těle, hádám, jsou kostmi
nazvané kameny; ty nám káže vrhat za záda.”
Když ho Pyrrha vyložila výklad manžela,
zůstává přece naděje nejistá: do té míry oba
mají v boží radě nedůvěru; ale co uškodí zkusit?
Odejdou, zahalí si hlavu, uvolní si šat,
a za sebou po stopách – jak káz̆áno – házejí kameny.
Kameny (kdo by tomu věřil, kromě toho, že svědkem je dávnost?)
začínají ztrácet svou tvrdost a svou drsnost
a pomalu měknout a zformovat podobu;
pak když vzrostly a byla jim dána přívětivější povaha,
jakási podoba člověka se mohla vidět,
nikoli však jasná, ale jako začínající z mramoru,
nedosti vypracovaná, podobná sochám hrubě tesaným.
Nicméně ta část, která byla ze šťávy a mokrá z hlíny,
byla přeměněna k užívání těla;
to, co je pevné a nemůže se ohýbat, se stává kostí,
to, co se bývalo žílou, pod stejným jménem zůstává;
a za krátký čas s pomocí bohů kameny,
které vrhla mužská ruka, získaly podobu mužů,
a z vrhu ženina byla žena obnovena.
Odtud jsme my tvrdé pokolení, zkoušející v útrapách,
a dokazujeme, z jakého rodu jsme vznikli.
Ostatní zvěř zrodila země různých podob,
sama od sebe, poté co stará vlhkost se zahřála
sluncem a bažiny a mokrá hlína se nalily
teplem, a plodivá semena věcí, krmená
životodárnou půdou jako v matčině lůně,
vzrostla a časem získala nějakou podobu.
Tak když sedmiproudý Nilus opustí mokrá pole
a vrátí vody svým starým korytům,

a čerstvá hlína zahřívá se nebeskou hvězdou,
rolníci nacházejí při obracení hroudami mnoho živočichů,
a mezi nimi některé právě při zrodu začínající,
jiné nehotové a bez svých údů,
a často v tomtéž těle jedna část žije,
druhá je ještě syrová země.
Totiž když se spojí vlhkost a teplo přirozeností,
plodí život, a všechno pochází z těchto dvou;
a ačkoli oheň je proti vodě, vlhké teplo
plodí všechno a nesvorná shoda plodu.
Když tedy země, nedávno zabahněná potopou,
byla znovu zahřáta éterickým sluncem a vysokým žárem,
porodila nespočetné druhy, zčásti obnovila staré tvary,
zčásti nové nestvůry stvořila.
A tehdy nerada, ale přece, i tebe ohromný Pythóne,
porodila, a tys byl pro nový lid, hade neznámý,
tak hroznou hrůzou, tolik horou obsadils.
Toho tvora bůh lučištník, předtím ale nevyzkoušený jinak,
než na divokých srnách a prchavých jelenech,
tisíci skoro šípů vyčerpaným tulcem
pohřbil, a jed potekl z černých ran.
A aby čas tolik slávy neoslabil,
ustanovil posvátné hry a lidské soutěže,
pithijské, nazvané podle jména přemoženého hada.
V nich kdokoli z mladíků zvítězil ruku, nohama či vozem,
dostal poctu dubového listí;
nebyl totiž ještě vavřín, a Foibos obvazoval
spánky zdobené dlouhými vlasy kterýmkoli stromem.
První láska Foibova byla Pénejská Dafné: nikoli
nevědomá náhoda to způsobila, nýbrž divoký Amorův hněv.
Délský bůh, hrdý nedávno zabitým hadem,

viděl Amora napínajícího luk s nataženou tětivou,
a: „Co máš s mocnou zbraní, chlapče rozpustilý?"
řekl; „ta břemena přísluší našim ramenům,
kteří umíme dávat jisté rány šelmě, umíme ranám nepřátelům,
a nedávno otekl Pythón, který tlačil tolik akrů
jedovatým břichem, nespočetnými šípy jsme ho zabili.
Ty se spokoj s tím, že svou pochodní rozdmýcháváš jakési
milostné
žáry, a neošlehuj naše slávy."
Jemu Venušin syn: „Nechť tvůj luk, Foibe, všechno probíjí,
tebe náš; a jak všechna zvířata ustupují bohu,
tak tvoje sláva ustupuje naší."
Řekl, a rychle rozkmitavaje křídla, usadil se
v stinném hřebeni parnaském, a z jedovatého tulce
vyňal dva šípy různých účinků:
jeden plaší, druhý vzbuzuje lásku.
Ten, který vzbuzuje, je zlatý a září ostrou špičkou,
ten, který plaší, je tupý a pod hrotem má olovo.
Tento bůh zasadil nymfě pénejské, oním
zranil skrze kosti až do morku Foiba.
Hned ten miluje, ona i jméno milující prchá,
a radujíc se v hájích v hloubce lesa
a v kořistích zajaté zvěře, soutěží s pannou Foibé.
Páska drží vlasy nahromaděné bez péče.
Mnozí ji žádali, ona ty, kdo ji žádali, odmítajíc,
nedostupná mužům bez snubce prochází neprochozenými
hájemi, a ani se nestará, co je Hyménaios, co je láska, co je
manželství.
Často jí otec řekl: „Zetě mi dlužíš, dcero",
často jí otec řekl: „Dlužíš mi vnoučky, dcero":
ona, nenávidíc svatební pochodně jako zločin,

rdí se krásnými tvářemi plnými studu,
a láskyplnými pažemi visí na krku otcově
a říká: „Dovol mi, nejdražší otče, užít
věčné panenství: dala tak Diana otcovi."
Ten jí sice povoluje, ale ta tvá krása, Dafné,
zakazuje být, co si přeješ, a tvá postava odporuje tvému přání.
Foibos miluje a viděv Dafné touží po svatbě
a čeho touží, doufá, a jeho vlastní věštby ho klamou;
a jako lehká sláma hoří odnětými klasy,
jako hoří ploty pochodněmi, které snad náhodou blízko
pocestný přinesl nebo zanechal zapálené,
tak zahořel ten bůh, tak hoří v celé hrudi
a živí marnou lásku nadějí.
Vidí její vlasy visící bez ozdoby po šíji,
a říká: „Co kdyby je upravovala?" Vidí její oči
podobné hvězdám září planoucím, vidí ústa,
na která nestačí, že je viděl: chválí její prsty, ruce,
paže, i předloktí odhalené z víc než poloviny:
ještě lepší se mu zdají skryté. Prchá rychleji než lehký
vítr ona, a nezastaví se u jeho volajících slov:
„Nymfo, dcero péneovna, prosím, zůstaň; nenásleduji tě
jako nepřítel; nymfo, zůstaň. Tak ovci utíká vlk,
tak jelen lva, tak orla třepotavým křídlem
holubice, všichni své nepřátele; láska je mi důvod následovat.
Ach, nešťastná! Ať neklesneš dopředu, ať tvé nohy nenese
tomu, kdo tě nezaslouží! Nerovné je, s čím prcháš: pomalu běž!
A prosím, pomalu uprchni; samu pronásledování zmírním.
Komu snad líbíš, aspoň se zeptej. Nejsem obyvatel hory,
nejsem pastýř; nejsem tu drsný strážce stád i býků.
Nevíš, povstalá, nevíš, komu prcháš, a proto prcháš.
Mně slouží delfská země a Klaros, Tenedos

a královský Patary; Jupiter je mi otec: skrze mě,
co bude a bylo a je, se otvírá: skrze mě lahodí písně strunám.
Náš šíp je jistý, jen jeden než náš je jistější,
který způsobil v mé prázdné hrudi tuto ránu.
Lékařství je můj výmysl, pomocník jsem všude nazýván,
a moc byliny mi je známa. Běda mi, že žádnými bylinami
láska se nedá uzdravit a nepomáhají pánu
umění, která pomáhají všem!"
Takto chtějíce ještě víc mluvit, vystrašená Pénejka utíkala
útěkem a nechala tam s nedořečenými slovy ho samotného,
tenkrát také zvolná. Vítr jí odhalil tělo,
odporné dechy jí zdvíhaly šaty,
a jemný vánek jí házel vlasy dozadu:
krása se útěkem zvětšila. Ale ten mladý bůh již nesnesl
plýtvat prosbami, a sám Amorem puzen
sledoval kroky s rozpuštěnými krokem.
Jako když galský pes v otevřené pláni spatřil zajíce
a tenhle hledá kořist nohama, ten hledá spásu,
tenhle se jí drží podobný dechem a již-již věří, že ji chytne,
a s úzkostným čenichem už se dotýká stop,
ta neví, zdali je chycená, a sama chycení kousnutí uniká
a opouští dotyk úst – tak jsou bůh a panna,
on nadějí rychlý, ona strachem.
Avšak ten, kdo pronásleduje, pomocí lásky s křídly,
je rychlejší a odepírá klid, a nad hřbet prchající
visí a dýchá na její vlasy rozprostřené po krku.
Vyčerpaná silou zbledla, a vysílená námahou
rychlého útěku, pohlédla na vody péneské:
„Pomoz, otče!" říká; „jestliže máte, řeky, božství,
tuto postavu, kterou jsem se příliš líbila, zahlaď proměnou!"
Sotva skončila modlitbu, těžká ztrnulost zachvátila údy,

jemná ňadra pokrývá rašící kůra,
vlasy se mění v listí, paže ve větve;
noha, dříve tak rychlá, lne pomalými kořeny k zemi;
tvář má vrcholek: zůstává v ní jen její lesk.
Ten ji přesto Foibos miluje, a přitisknutý rukou ke kmenu
cítí, že srdce ještě bije pod novou kůrou,
a objímaje svými pažemi větve místo údů
líbá dřevo; dřevo přesto uhýbá polibkům.
Jemu bůh: „Protože nemůžeš být mou chotí,
budeš jistě mým stromem; vždy tě budou, vavříne, mít
mé vlasy, moje citary, můj toulec;
budeš u Latiů vůdců, až veselý hlas
zazpívá o vítězství a Capitolium uvidí dlouhé zástupy;
týž u Augustových bran stanete, nejvěrnější strážce,
a budeš střežit dubový věnec, umístěný uprostřed;
a jako má mladická hlava neustřižené vlasy,
tak ty nos vždy stále zelené pocty listí.”
Dořekl Paeán: na to vavřín, znamená souhlas
právě tvořenými větvemi, a jako hlavu pohnul vrcholem.
Je v Haimonii háj, který uzavírá sráznýa lesnatý
hřeben; nazývají ho Tempe; tím Péneus
teče z paty Pindu, lijící se zpěněné vody,
a sraženým pádem vysílá mraky,
které jemný rosou unášejí vlhké mraky,
a svým zvukem unavují i vzdálené vrcholy.
Tady je dům, tady sídla, tady nejvnitřnější pobřeží
mocného boha; tady v jeskyně vyhloubené skalou
dává zákony vlnám i nymfám, co obývají jeho vody.
Scházeli se tu nejdřív potočí země,
nevědouce, zda mají gratulovat či těšit otce,
Spercheios topolonosný, neklidný Enipeus,

starý Apidanos a hebký Amphrysos a Aiás,
pak ostatní řeky, které, jak je už vedl popud,
vedou unavené dlouhými nárazy do moře vlny.
Inachos jediný chybí, a v nejvnitřnějším koutě skryt
rozmnožuje slzami vody, a svou dceru Io
žalostně oplakává jako ztracenou. Neví, zda užívá
života, nebo je mezi stíny; ale ji, kterou nikde nenachází,
věří, že nikde není, a v duchu se obává horších věcí.
Viděl ji Jupiter z otcovy řeky, jak se vracela,
a: „Ó panno hodná Jova a která učiníš já nevím
koho šťastným na loži svém, zajdi," řekl, „do stínů
hlubokého háje" – a stíny háje ukázal –,
„dokud je horko, a slunce je nejvyšší uprostřed oběhu.
Jestliže se bojíš sama vstoupit do skrytu šelem,
pod ochranou boha budeš bezpečně obývat vnitřek háje,
nikoliv obyčejného boha, ale toho, kdo nebeské žezlo
nese v mohutné ruce, kdo vrhá bludné blesky.
Neutíkej mi!" – Prchala totiž. A už opustila Lerny pastviny
a lykaiská pole osázená vysokými stromy,
když bůh zahalil zemi širokou mlhou,
zastavil útěk a vzal jí stud.
Mezitím Juno pohlédla doprostřed Argu
a divila se, jak náhlé mraky zahalily tvář jasného
dne a dávají vzhled noci; neuznávala to za říční
mlhu a za vznikající z vlhké půdy;
a kolem se podívala, kde je její manžel, jako ta, která už
zná dávné podvody tolikrát přistiženého muže.
Když ho na nebi nenašla, „buď se mýlím",
řekla, „nebo jsem napálena", a sklouzla z vysokého éteru
a stanula na zemi a kázala mrakům ustoupit.
Příchod manželky vytušil a v jiskrnou krávu

proměnil tvář své Inachovny: i tak jako kráva je krásná.
Saturnovna sice chválí její pěknou podobu i nevědouc,
a kdy, odkud, z kterého stáda, aby neznala pravdu, se ptá.
Jupiter lže, že je zrozená ze země, aby autor
přestal být hledán; prosí ji Saturnovna za dar.
Co dělat? Je kruté dát jí vlastní lásku, nedat je podezřelé:
stud ji přemlouvá, aby ji dal, láska nedat;
láska by překonala stud: ale kdyby dar byl
odmítnut sestře a společnici lože, kráva mohla by se zdát,
že je víc než krávou. Soupeřku předanou nedává ihned
Saturnovna ze své mysli, ale bojí se Jova a je úzkostlivá
krádeží, dokud ji nesvěřila na stráž Argovi Arestoridovi.
Sto očí Argus měl kolem hlavy:
z nich dvě po pořádku odpočívala,
ostatní bděla a držela stráž.
Jakkoli stál, hleděl na Io,
před očima měl Io, i když byl ke mně obrácen zády.
Za dne jí dovoluje pást se; když Slunce zapadá hluboko pod
zemi, zavírá ji a klade na krk nehodné pouto.
Pase se listím stromu a hořkými bylinami,
místo lože na zemi nemající vždy trávu
nešťastná spí a pije kalné vody.
A ta chce se Argovi přimlouvat nabíznuvše ruce,
žádné ruce, které by k Argovi vztáhla, nemá,
a chtějíc si stěžovat, místo slov vyráží z úst bučení,
a bojí se zvuku, a je zděšena svým vlastním hlasem.
Přišla také na břehy, kde si často hrávala, inachovy
břehy; a jak uviděla ve vodě nové rohy,
zděsila se a leknutím odskočila sama od sebe.
Najády neznají, nezná ji ani sám Inachos,
kdo je, ale ona otce následuje a sestry následuje,

a nechá se dotknout a žasnoucím se podřizuje.
Starý Inachos jí předkládal otrhané byliny:
líže mu ruce a líbá otcovské dlaně,
a nezadrží slzy, a kdyby jen slova provázela,
chtěla by prosbou, aby jí dal pomoc, a říct jméno a případ.
Místo slov napsala písmena nohou do písku,
smutné znamení, které ukázalo proměnu těla.
„Ó já ubohý!" vzkřikl otec, a visíc na rozích
a šíji sténající bílé jalůvky
„Ó já ubohý!" opakoval; „jsi ty, kterou jsem po všech zemích
hledal, dcero? Nenalezená jsi mi menším žalem,
než jsi nyní nalezená. Mlčíš a vracíš mi slova neposkytuješ
našim, jen vzdechy od hlubokého prsa vedeš
a (jenom to můžeš) na má slova bučíš.
A já ti bez vědomí chystal ložnici a svatební pochodně,
a byl mi první nárok na zetě, druhý na vnuky.
Teď z dobytka ti bude muž, teď z dobytka vnuk.
A nebudeš mi smět smrtí přetrhnout tak velké bolesti,
to škodí být bohem, a dveře zavřené smrti
rozmnožují naše žaly na věčný čas."
Když takto naříká, jiskrný Argus ji odvádí dál
a vede dcery otce vzdálené na jiné pastviny:
sám z dálky usedl ve vysokém hřebeni hory,
odkud sedě dohlédne na všechny strany.
Vládce nebes nemůže dál snášet tak velké strasti
Foróneovny, zavolal syna, kterého mu světla zrodila,
a kázal mu, aby Argovi způsobil smrt. Není
žádné zdržení; připnul si na nohy křídla, chápe se
spánkonosného prutu v mocné ruce, a klobouk na vlasy.
Když to vybavil, syn Jovův s vysokého otcovského sídla
vrhl se na zem. Tam klobouk sňal, odloží křídla,

jen prut si drží; s ním, podoben pastýři, žene potulným krajem
získané kozy a hraje na spletené třtiny.
Noví zvukem, jati, jati zvukem, strážce Junonin,
„Pastýři, ať jsi kdokoli, můžeš usednout na tuto skálu,"
řekl, „neboť jinde není hojnější tráva pro stáda,
a vidíš, že stín je příhodný pastýřům."
Usedne syn Atlantův a držícího plynoucí den
mnoha řečmi zabavuje, a hrou na spletené
třtiny se snaží přemoci bdící oči.
Ten se však snaží bojovat s příjemným spánkem,
a i když má jednu část očí v spánku,
druhou částí přesto bdí. Ptá se také (nedávno totiž
spletené třtiny byly vynalezeny), odkud vznikl ten objev.
Tehdy bůh řekl: „Na studených horách Arkadie
mezi nejslavnějšími nymfami hamadrysidami nonakrinskými
byla jedna najáda, nymfy ji nazývaly Syringou.
Nejednou unikla satyrům pronásledovatelům
i bohům, kteří obývají stinný les a plodnou krajinu.
Ortygii uctívala ortygijskou bohyni jak zaměstnáním,
tak panenstvím; i přepásána po Dianině způsobu
oklamala by, a tak by jedna byla pokládána za druhou,
kdyby luk neměla z rohu, kdyby ta nebyla ze zlata;
i tak byla přesto klamána. Vracející se z pahorku Lykaia
ji Pan uviděl, a věncem na hlavu ovenčen z ostré borovice
takovými slovy promluvil…" – zbývala slova vyprávět,
a jak posměšná přes posvátné nymfy prchala místy
neschodnými, až přišla ke klidným písčinám Ladona:
tady, když jí přes vlnu zabránil běh, že
sestry její měnící tělo prosila na vodnoch,
a Pana, jak si myslel, že má Syringu polapenou,
místo panny tělo bažinatého rákosu

držet; a dokud tam vzdychá, pohnutí vzduchu uvnitř
třtin ukázalo tenký a stěžovatelský zvuk,
jako lkání; novým uměním a sladkostí hlasu
jat řekl bůh: „Toto rozprávění zůstane se mnou!"
a tak nerovné rákosí mezi sebou spojené spojuje
voskem, zachovává jméno panny.
Takto chystaje mluvit Kyllénec viděl všechna světla
klesnuvší, a oči skryté spánkem.
Hned mlčí a prohlubuje spánek dotykem kouzelného
prutu, ten mdlý. Bez prodlení zasáhl kývajícího
mečem křivým, jak je spojen šíje s hlavou,
a svrhl krvavého z pokřivené skály a zbrotil
pokřivenou skálu krví. Argume, ležíš, a to světlo
tolik, jak jsi měl, zhasnuto je, a sto očí noc jedna svírá.
Vzala je Saturnovna a umístila na peří ptáka svého,
a naplnila ocas drahými kameny.
Hned se rozzlobila, a nezdržela čas hněvu,
a hroznou Erínyi očím a myslím
řecké mladice vrhla, a slepé bodce v hrudi
nastrčila, a hnala ji útěkem po celém okruhu světa.
Zbyla, Ní li, pak jsi, nesmírná práce útěku,
který, jak se dotkla, kolení pokleklo
na nejbližším břehu a opřená na záda zdviženém krku,
který jen mohla zdvihnout, pohled zvedla k hvězdám,
a zdálo se, že vzdechy, slzy a sténavé bučení
si stěžuje k Jovovi a prosí o konec útrap.
Ten paže kolem šije manželky dával
a konečně prosil ji, aby ukončila trest,
„Odlož strach do budoucna," řekl, „nikdy ti ta
nebude žalem." Styxkolem bažin káže toto vyslechnout.
Jak byla uklidněna bohyně, vrátila se k ní dřívější podoba

a stala se, co byla dříve: mizí srst z těla,
rohy ustupují, úzkost oka se zužuje,
klesá tvář, ramena a ruce se vracejí,
a kopyto, odtrženo na pět nehtů, zmizí:
nic z krávy jí nezůstalo, kromě bělí v barvě.
A tomu, že se dvě nohy postačují, panna povstává,
bojí se mluvit, aby nezabučela jako kráva, a plaše
pokouší odvyklá slova.
Nyní, slavná bohyně, se jí uctívají plátěné zástupy
národům. Jí jest, jak věří, zrozen z Jovova semene
Epafus, a po městech se chová vedle matky
v posvátných chrámech. Jemu se rovnal duchem i věkem
Phaethón slunečný, jejž když kdysi veliká slova mluvícího
a ne jemu před Inachidem ustupujícímu, že má Foiba otcem,
nesnesl potomek Ínachin, a říká: „Tys ve všem matky
věrný bloud, a nadýmáš se falešným otcem."
Zarděl se Phaethón a hněv potlačil stud,
a Klymeně žaloby donesl o Epafovi;
a: „Jak to abys víc, matko, byl ti pohnula," řekl,
„volnokrokou, ohnivou, mlčel jsem. Hanba, ta urážky,
že nám byla řečena, a oni odporovati nemožné.
Ale ty, jsem-li potomek nebeských, dej důkaz
takového rodu, přihlas mě k nebi!"
Řekl a objal matku kolem krku,
a prosil svou a Meropovou hlavu a sester
pochodně, aby mu dala znamení pravého otce.
Nejisto, zdali Klymené byla slovy Phaethónovýma
pohnuta nebo hněvem na kritiku, oběma pažemi
pozvedla k nebi, a dívajíc se na Slunce svitu
„Při tom," řekla, „jenž je nádherně třpytivým zářením,
synu, který tě slyší a vidí, přisahám,

že ses zrozený ze Slunce, které vidíš, že z toho Slunce,
jež mírní svět. Jestliže klamu, nechať mi zapře
sám sebe spatřit, a toto světlo nechť bude pro mé oči poslední.
Nebudiž to pro tebe velká námaha pozdravit otcovské domácí lary:
blízký zemi, odkud vzchází, dům jeho stojí.
Jestliže tě tedy touto skládá, vzhůru a sám jeho se tam ptej!"
Hned, matčiných slov tak jat, Phaethón vyskakuje,
a chytí již do mysli éter a Etiopy své,
pod horoucí hvězdou blízko položené prochází
a Indy, a hbitě přistupuje k východům otcovým.

Kniha druhá.

Palác Slunce stál vysoko na vznešených sloupech,
jasný třpytivým zlatem a pyropem napodobujícím plameny,
jehož nejvyšší štíty pokrývala blyštivá slonovina,
a stříbrné dvoukřídlé dveře zářily světlem.
Umění převyšovalo materiál: Mulciber tam totiž
vyryl vody obklopující střední země
a kruh zemí a nebe, které visí nad světem.
Vlna má své modré bohy: zpěvného Tritóna,
proměnlivého Protea, a Aigaióna svírajícího
mohutná záda velryb mocnými pažemi,
Doridu a její dcery, z nichž některé plují,
jiné sedí na skalisku a suší si zelené vlasy,
některé jedou na rybě: ne všechny mají stejnou tvář,
ale ani ne odlišnou, jak sluší sestrám.
Země nese muže a města, lesy a šelmy,
řeky a nymfy a ostatní venkovská božstva.
Nad to vše je položen obraz zářivého nebe,
šest znamení v pravém křídle dveří a stejně v levém.
Jakmile sem Klymenin syn po stoupající stezce
došel a vstoupil do síní pochybného otce,
hned své kroky nese k otcově tváři
a zastaví se opodál: nemohl totiž snášet blíže
tolik světla. V purpurovém rouchu seděl na trůně
Foibos, zářícím jasnými smaragdy.

Po pravici a levici stáli Den, Měsíc a Rok
i Staletí, a v stejných rozestupech postavené Hodiny;
stálo tam nové Jaro ověnčené květinovým věncem,
stálo nahé Léto a neslo klasnaté věnce,
stál i Podzim, pošpiněný rozdupanými hrozny,
a ledová Zima s rozcuchanými šedivými vlasy.
Sám uprostřed, Slunce, očima, jimiž vidí všechno,
spatřilo mladíka ohromeného novotou věcí
a: „Co tě přivádí na cestu? Co ses na této tvrzi vydal hledat,
Phaethóne, synu, jehož se otec nemusí zříkat?" řeklo.
Ten odpoví: „Ó společné světlo nesmírného světa,
Foibe, otče, dáš-li mi právo užívat tohoto jména,
jestliže Klymené neskrývá svou vinu pod falešným zdáním,
dej mi, otče, znamení, podle nichž bych byl uvěřen
tvým pravým potomkem, a vymaž tento blud z mé mysli!"
Řekl, a otec zářivé paprsky kolem celé hlavy
odložil a kázal mu přijít blíž,
a objav ho, pravil: „Nezasloužíš, aby ti bylo
odpíráno být mým, a Klymené prohlásila pravý původ.
A abys méně pochyboval, žádej, cokoli chceš, a já ti to
dám! Ať je svědkem slibu mezi bohy přísežná bažina,
mým očím neznámá!"
Sotva domluvil, prosí ten o otcovský vůz
a na jeden den o právo řídit rychlonohé koně.
Zalitoval otec své přísahy. Třikrát a čtyřikrát
zatřásl zářivou hlavou a řekl: „Má řeč
byla učiněna nerozvážnou tvou. Kdyby jen bylo možné nesplnit
slib! Vyznávám, pouze toto bych ti, synu, odepřel.
Odvracovat tě smím: tvé přání není bezpečné!
Velkou věc žádáš, Phaethóne, a dary, které se nehodí
ani k těmto silám, ani k tak chlapeckému věku:

tvůj úděl je smrtelný, co si přeješ, není smrtelné.
Žádáš dokonce víc, než co se může podařit bohům,
nevěda. Byť si každý libuje v čemkoli,
nikdo kromě mě nedokáže stát na ohnivé ose;
ani vládce nesmírného Olympu,
který vrhá divoké blesky hroznou pravicí,
by neřídil tyto vozy: a co máme většího než Jova?
Strmá je první cesta a koně se po ní sotva
ráno čerství vzmáhají; uprostřed je nejvyšší v nebi,
odkud na moře a země sám sebe se často
dívat jmě hrůza, a bázlivě se mi třese hruď lekem;
poslední cesta je spádná a potřebuje jisté vedení:
tehdy sama Tethys, která mě přijímá do podložených vln,
se obvykle bojí, abych se nezřítil dolů.
Přidej, že nepřetržitou rotací je nebe uchvacováno
a hvězdy vysoké strhuje a rychlým otáčením točí.
Snažím se jít proti: a nevítězí nade mnou síla,
která nad ostatními vítězí; opačně se vznáším proti rychlému kruhu.
Představ si, že by ti vozy byly dány: co uděláš?
Můžeš jít proti otáčejícím se pólům, aby tě rychlá
osa neunesla? Snad si také myslíš, že tam
jsou háje a města bohů a chrámy bohaté dary:
cesta je plná léček a tvarů šelem!
A i kdybys držel cestu a žádnou chybou nebyl stažen,
přesto půjdeš mezi rohy nepřátelského býka,
přes thesálské luky a tlamu divokého Lva,
a Štíra, který ohýbá dlouhé paže v kruhu,
i Raka, který ohýbá paže jiným směrem.
Ani ty čtyřnohé koně, ohnivé těmi plameny,
které mají v hrudi, které vydechují z úst a nozder,

není snadné řídit: sotva mě snášejí, když se jim prudce
rozpálí mysl a šíje odporuje otěžím.
Ty se tedy střez, můj synu, abych nebyl původcem
smutného daru, dokud věc dovoluje, oprav svá přání!
Hledáš jistá znamení, abys věřil, že ses zrodil
z naší krve: dávám ti jistá znamení svou úzkostí
a otcovským strachem prokazuji, že jsem otec. Hle, podívej
na mou tvář; a kéž bys mohl do hrudi vložit oči
a uvnitř uchytit otcovské starosti!
Konečně: cokoli bohatý má svět, se rozhlédni,
a z tolika a tak velkých dober nebe, země i moře
žádej něco; žádné odmítnutí ti nebude vzneseno.
Jen o jedno prosím, co pravým jménem je trest,
ne pocta: žádáš, Phaethóne, trest místo daru!
Co mi, nevědomý, obvazuješ šíji vábícími pažemi?
Nepochybuj! Bude dáno (přísahali jsme při stygských
vlnách), cokoli si přeješ; ale ty si přej moudřeji!"
Dokončil varování. Ten však vzdoruje slovům
a tlačí svůj záměr, a hoří touhou po voze.
Tedy otec, pokud dovoleno bylo, s otálením doprovází
mladíka k vysokému vozu, k daru Vulkánovu.
Osa byla zlatá, oj zlatý, zlaté bylo zakřivení
koně, stříbrný řád paprsků;
po jhu byly chrysolity a drahokamy položené v řadách,
které vracely jasný svit odraženému Foibovi.
A zatímco velkodušný Phaethón obdivuje dílo
a vše prozkoumává, hle, bdělá Jitřenka ze zářivého východu
otevřela purpurové dveře a síně plné růží:
rozletovaly se hvězdy, jejichž houfy vede
Lucifer a jako poslední opouští nebeskou stráž.
Jakmile ho viděl mířit k zemím a svět rudnout

a jakoby mizet rohy odcházejícího měsíce,
Titán káže Horám připřáhnout koně.
Rozkazy bohyně rychle plní a čtyřnohé koně,
chrlící oheň, nasycené šťávou ambrosie,
vyvádějí z vysokých stájí a dávají jim zvonící uzdy.
Pak otec dotkl se tváře svého syna svatou mastí
a připravil ji snášet rychlý plamen,
položil mu paprsky na vlasy, a předtuchou žalu
sděluje úzkostným hrudním ohlasem vzdechy a říká:
„Jestli dokážeš aspoň těchto rad otcových uposlechnout,
ušetři, chlapče, pobídek a drž otěže pevněji!
Sami od sebe spěchají, prací je zdržet je, ač chtějí.
Nechť se ti nelíbí cesta vedoucí přímo přes pět oblouků!
Dráha je šikmá, širokým obloukem seknutá,
a omezená hranicí tří zón, uniká
jižnímu pólu i Medvědici spjaté se severem:
tudy ať je cesta – uvidíš jasné stopy kol –
a aby nebe a země dostaly stejný žár,
netlač vůz dolů, ani ho nežeň po nejvyšším éteru!
Výše pojedeš-li, spálíš nebeské příbytky,
níže pak zemi: uprostřed pojedeš nejbezpečněji.
Ani se nevychyluj doprava k zakroucenému Hadu,
ani vlevo tě kolo neodnese k nízko položenému Oltáři,
drž se mezi oběma! Ostatní svěřuji Štěstěně,
ať ti pomůže a lépe pro tebe rozhodne, než ty sám.
Zatímco mluvím, vlhká noc dosáhla cílové mety
na západním pobřeží; nemůžeme déle otálet!
Jsme voláni: Jitřenka svítí a tma je zahnána.
Chop se otěží rukou, nebo, pokud máš proměnlivé srdce,
uposlechni raději mých rad než mých vozů!
Dokud můžeš, dokud ještě stojíš na pevné půdě,

dokud ještě nevědomě nestlačuješ zlotřile vyžádané osy,
dovol mi, ať sám svítím zemím, které ty bezpečně můžeš sledovat!"
On však obsadil lehký vůz mladickým tělem
a stojí nad ním, a raduje se, že se dotýká lehkých otěží,
a vzdává díky bezděčnému otci.
Mezitím okřídlení Pyrois, Eóos a Aithón,
koně Slunce, a čtvrtý Flegón, naplňují vzduch
plamennými ržáními a bijí kopyty do uzdy.
Jakmile Tethys, nevědoma úradku vnukova,
odstranila uzdu, a nesmírná plocha nebe byla otevřena,
chopili se cesty a pohybujíce nohama vzduchem
rozsekávají překážející mraky a nesou se křídly
vedle Eurů vycházejících ze stejných končin.
Avšak lehké bylo břemeno a koně Slunce
to nemohli poznat; jho postrádalo obvyklou tíhu.
A jako se křivé lodě potácejí bez správné zátěže
a jsou neseny nestálé mořem pro přílišnou lehkost,
tak vůz zbavený obvyklé váhy skáče vzduchem
a je vysoko nadhazován, podobný prázdnému.
Jakmile to cítí, čtyřspřeží se řítí a opouští
vyšlapanou dráhu a neběží po dřívějším pořádku.
Sám se chvěje a neví, kterým směrem obrátit svěřené
otěže, ani kudy je cesta, ani by jim, kdyby to věděl, nemohl
rozkázat.
Tehdy se poprvé zahřály chladné Severní Trion paprsky
a marně se pokoušely ponořit se do zapovězeného moře,
a Had, který leží nejblíže ledovému pólu,
dříve pomalý chladem a nikomu nehrozný,
rozpálil se a získal žárem nový hněv;
také tebe, Boóte, zasaženého, povídá se, že jsi utíkal,
ač jsi byl pomalý a tvůj vůz tě zdržoval.

Když pak nešťastný Phaethón pohlédl ze samého éteru
na země ležící hluboko dole,
zbledl a náhlým strachem se mu rozklepala kolena,
a oči se zatměly uprostřed tak velkého světla,
a už by raději, aby se otcových koní nikdy nedotkl,
už lituje, že poznal svůj rod a uspěl v prosbě,
už touží slout Meropovým, žene se jako borovice
hnaná strašlivým Boreou, které byl její řídčí odstoupil
od poražených otěží, zanechav ji bohům a modlitbám.
Co dělat? Mnoho nebe nechal za zády,
před očima má víc: oběma je měří v mysli
a jednou se dívá na západy, které osud mu nedá dosáhnout,
jindy se ohlíží na východy,
a nevědom, co má dělat, strne a ani otěže nepouští,
ani je neumí zadržet, ani zná jména koní.
Spatří také rozptýleně po pestrém nebi zázraky
a chvějíc se postavy obrovských šelem.
Je místo, kde Štír prohýbá paže ve dva oblouky,
a ocasem a oběma stranami ohnutými pažemi
natahuje údy do prostoru dvou znamení:
jakmile hoch viděl toho, zbroceného potem
černého jedu, hrozícího zakřiveným bodcem rány,
zbavený smysli ledovou hrůzou pustil otěže.
Jakmile dotkly se otěže, visící, nejvyššího hřbetu,
koně vybočili ze své cesty, a bez nikoho zdržujícího
jdou vzduchem neznámé krajiny, a kudy je žene útok,
tudy se bez zákona řítí, a narážejí do hvězd upevněných
pod vysokým éterem, a strhávají vůz do neschodných míst,
a jednou míří vzhůru, jindy po srázech a stezkách
spádných, nesou se blíže zemi,
a Luna se diví, že její bratrovi koně

běží níže než její, a opálené mraky dýmají.
Hoří plameny země, čím vyšší, tím víc,
puká a dělá si trhliny, a vyschlými šťávami je sprahlá;
pastviny bělají, s listím hoří strom,
a vysušené pole poskytuje materiál své zkáze.
O málo si stěžuji: velká města s hradbami hynou,
celé národy i s celým lidem obracejí ohně
v popel; lesy s horami hoří;
hoří Athós i kilický Tauros, i Tmólos a Oiteu
a tenkrát sucho, dříve bohatá na prameny, Idé,
panenský Helikón a dosud neoeagrovský Haimós:
hoří do nesmírna zdvojenými ohni Etna
a dvouhrbý Parnas, a Eryx, Kynthos i Othrys,
a Rhodopé, konečně brzy bez sněhu, a Mimás,
i Dindyma a Mykalé, a Kithairón zrozený k posvátnu.
A Skythii nepomáhají její chlady: Kavkaz hoří,
a Ossa s Pindem, a Olymp větší než oba,
i vzdušné Alpy a oblačný Apennín.
Tu Phaethón ze všech stran na svět
se dívá, zapálený, a nesnese takový žár
a dusné vzduchy, jako z hluboké pece
táhne do úst, a cítí, že jeho vozy jsou rozpálené;
a už ani popel a vyhozený prach
nemůže snášet, a je ze všech stran zahalen horkým dýmem;
kam jít nebo kde je, zahalen do smolné temnoty,
neví, a je unášen svévolí létajících koní.
Tehdy, věří se, byla krev stažena do nejvyšších částí těla
a národy Etiopů přijaly černou barvu;
tehdy se Libye stala suchou, s vlahou vysátou žárem,
tehdy nymfy s rozpuštěnými vlasy prameny a jezera
oplakávaly; hledá Boiotie Dirku,

Argos Amymoné, Efyra pirénské vody;
ani řeky, které měly vzdálené břehy od sebe,
nezůstávají v bezpečí: Tanais zakouřil se uprostřed vln,
starý Péneos a teuthrantský Kaikos
a rychlý Isménos s fegejským Erymanthem,
Xanthos, který měl ještě jednou shořet, i žlutá Lykormas,
i Maiandros, jenž si hraje v obratných vodách,
mygdonský Melás i tainarský Eurotás.
Shořel i babylónský Eufrat, shořel Orontés
i rychlý Thermódón, Ganges, Fásis i Istros;
žhne Alfeios, břehy Spercheiské hoří,
a to zlato, které Tagus nese svou řekou, teče ohněm,
a říční ptáci, kteří zpěvem oslavovali maionské břehy,
rozpálili se uprostřed Kaystru;
Nil přestrašen prchá do nejzazšího kraje
a skryl svou hlavu, která dosud leží v skrytu: sedm ústí
leží prázdných, prašných, sedm údolí bez řeky.
Tatáž osud stejně vysuší ismarský Hebros se Strýmonem
i západní řeky, Rýn, Rhonu i Pád,
a Tiber, jemuž byla slíbena moc nad světem.
Praská veškerá země, a trhlinami proniká
světlo do Tartaru a leká podsvětního krále s manželkou;
a moře se stahuje a kde ještě nedávno bylo moře,
je pole suchého písku; a kopce, které zakrývalo hluboké moře,
se objevují a množí rozptýlené Kyklady.
Ryby míří do nejhlubšího kraje, ani delfíni
se neodváží nad vlnami vznést se zahnutí do obvyklého vzduchu;
těla tuleňů plují obrácená vzhůru nohama na nejvyšším
hlubu, mrtvá: také sám Nereus, jak se povídá,
se Doridou a dcerami se skryl pod vlažnými jeskyněmi.
Třikrát se Neptun odvážil s mračnou tváří paže

vystrčit z vod, třikrát nesnesl vzdušné ohně.
Avšak laskavá Země, ač byla obklopena mořem,
mezi vodami moře a staženými ze všech stran prameny,
které se byly skryly do nitra temné matky,
pozvedla utlačenou tvář k šíji vyprahlou
a ruku si předložila před čelo, a s velkým zachvěním
otřesla vším, trochu klesla níže,
než obvykle bývá, a zlomeným hlasem promluvila:
„Jestli se ti to líbí a zasloužila jsem si to, proč, ó
nejvyšší z bohů, váhají tvé blesky? Nechť mi, mající zahynout
silami ohně, dovoleno je zahynout tvým ohněm a zmírnit tu zkázu
tím, že ty budeš původcem!
Sotva otvírám hrdlo těmto slovům"
(zavřel ji totiž pára její ústa) „hle, pohleď na mé spálené vlasy
a tolik popelu v mých očích, tolik na tváři!
Tohle mi tedy vracíš jako plody, tuto poctu plodnosti
a služby, že snáším rány zahnutého pluhu
a motyk a celý rok se namáhám,
že dávám stádům listí a mírnou potravu, obilí
lidskému pokolení, i vám samým kadidlo?
Nicméně dejme tomu, že jsem si zasloužila zkázu: co provedlo
moře? Co provedl bratr tvůj? Proč jemu propadlá
losem moře klesají a od éteru více se vzdalují?
A jestliže ani ohled na bratra ani na mě nepohne tebou,
smiluj se aspoň nad svým nebem! Rozhlédni se v obě strany:
oba póly dýmají! Jestliže je oheň poškodí,
vaše síně se zřítí! Hle, i sám Atlás se namáhá
a sotva unese na ramenou běžící osu!
Jestli zahynou moře, země, i nebeský palác,
upadneme opět do starého chaosu! Vytrhni plamenům,
cokoli dosud zbývá, a postarej se o celou říši!"

Řekla to Země: ani totiž nemohla dále
snášet žár, ani říci víc, a stáhla
tvář do sebe a do jeskyní bližších podsvětí.
Ale všemohoucí otec, vzav si za svědky bohy a sám toho,
který byl dal vozy, že nebude-li zasahovat, všechno
těžkým osudem zahyne, pospíchá na nejvyšší tvrz,
odkud obvykle rozprostírá mraky po širokých zemích,
odkud vysílá hromy a vrhá zakmitnuté blesky;
avšak tenkrát neměl ani mraky, které by uložil na zem,
ani lijáky, které by seslal z nebe:
zahřměl, a od pravého ucha vymrštil blesk
na vozataje, a zároveň s životem i koly
ho vyhnal, a divokými ohni krotil ohně.
Vyděšení koně, skokem obráceni v opačnou stranu,
vytrhují šíje z jha a nechávají přerušené otěže:
tu leží uzdy, tu je od oje odtržena
osa, v této části paprsky polámaných kol,
a daleko rozsety jsou stopy rozlámaného vozu.
Ale Phaethón, s plamennými rudými vlasy požírajícími,
se otáčí střemhlav a dlouhou drahou vzduchem
se nese, jako hvězda z jasného nebe někdy,
ač nespadla, mohla se zdát spadlou.
Toho daleko od vlasti na opačné části světa
přijímá největší Eridanos a omývá kouřící tvář.
Hesperské Najady dávají těla kouřící trojrohým
plamenem do hrobu a znamenají skálu nápisem:
„Zde leží Phaethón, vozataj otcovského vozu,
který, ač ho neudržel, přece padl ve velikém úsilí."
Totiž otec, nešťastný, zahalený smutkem a žalem,
schoval tvář, a jak se věří, prý jeden den
plynul bez slunce: ohně dávaly světlo

a v té zlobě bylo přece něco užitečného.
Avšak Klymené, když řekla vše, co bylo třeba říci
při tak velikém neštěstí, truchlivá a bez sebe,
roztrhané šaty a prošla celým okruhem světa,
hledajíc nejdřív mrtvé údy, potom kosti,
našla přece kosti uložené v cizím pobřeží,
vrhla se na to místo a jméno vytesané do mramoru
polévala slzami a hřála si je u otevřené hrudi.
Nemenší nářek dávají i Héliovny, a slzy,
marné dary smrti, a tlukouce dlaněmi na prsa
volají ve dne i v noci Phaethónta, který neuslyší
jejich bědné nářky, a ulehají na jeho hrob.
Čtyřikrát Luna naplnila kruh spojenými rohy;
ony podle svého zvyku (zvyk totiž utvořilo užívání)
vedly nářek: Phaethúsa z nich, nejstarší ze sester,
když chtěla padnout na zem, stěžovala si,
že jí znehybněly nohy; k ní se pokoušela přijít
světlá Lampetie a byla zdržena náhlým kořenem;
třetí, když se chystala rvát vlasy rukama,
vytrhala listí; ta si stěžuje, že má kmen místo nohou,
druhá, že se jí paže stávají dlouhými větvemi,
a zatímco se divíce, kůra obemykává slabiny
a postupně obklopuje břicho a hruď, ramena a ruce,
a vyčnívaly jen tváře volající matku.
Co matka má dělat než jít tam, kam ji impuls táhne,
sem tam, a dokud lze, spojovat polibky?
To nestačí: pokouší se vytrhnout těla z kmenů
a rukama trhá mladé větve, ale odtud
teče krev jako z rány, jako kapky.
„Ušetři, prosím, matko," křičí kterákoli raněná,
„ušetři, prosím: naše tělo trhá se ve stromě,

a už se měj dobře" – kůra přišla na poslední slova.
Odtud tečou slzy a kapající ze slunce tuhnou
elektry z nových větví, které jasná řeka
přijímá a posílá je latinskosti ke zdobení.
Byl u této obludnosti Kyknos, Steneleův syn,
který, Phaethóne, ač je ti z matčiny krve blízký,
blíže je ti myslí. On, zanechav
(vládl totiž ligurským národům a velkým městům)
vlády, ryl zelené břehy a řeku Eridanos
nářky a les rozmnožený sestrami,
když se mu hlas tenčí, bílá peří skrývají jeho vlasy
a šíje se natahuje od hrudi daleko,
a jeho prsty svazuje spojovací blána zrudlá,
křídla pokrývají bok, pysky má bez špičaté zob.
Stává se novým ptákem, Kyknos, a nedůvěřuje ani nebi, ani
Jovovi, pamatuje si nespravedlivě poslaný oheň od něho:
hledá bažiny a prostorná jezera, a nenávidě oheň,
vybral si k obývání řeky protivné plamenům.
Zatím Phaethóntův otec, zpustlý a zbavený
své ozdoby, jaký bývá, když mizí ze světa,
nenávidí světlo i sebe i den,
dává mysl v žal a žalu přidává hněv
a odepírá službu světu. „Dost," praví, „od počátku
věku mi byl nepokojný úděl, a trápí mě
práce bez konce, bez slávy!
Nechť jiný řídí vozy nesoucí světla!
A jestli nikdo není, a všichni bohové se přiznávají, že nemohou,
sám ať je řídí, aby aspoň, dokud zkusí naše otěže,
odložil blesky, které osiřují otce!
Pak se dozví, zkusiv síly ohnivonohých koní,
že si smrt nezasloužil ten, kdo je špatně řídil."

Takto mluvícího obklopují Slunce všechna
božstva, a aby nechtěl uvést na věci temnotu,
prosí ho prosebným hlasem; i Jupiter se omlouvá
za seslané ohně, a královsky k prosbám přidává hrozby.
Foibos nesmyslné a dosud stále hrůzou se chvějící
koně shromažďuje a bolestiv zuří bičem a bodcem
(zuří totiž), a vyhazuje jim z očí a syna a připisuje jim.
Avšak všemohoucí otec obchází nesmírné hradby
nebe, aby, kdyby bylo něco oslabeno silami ohně,
to nespadlo. Jakmile vidí, že vše je pevné a své
pevnosti, prohlíží si země a lidské práce.
Nicméně mu je ve větší míře péče o jeho Arkadii:
obnovuje prameny a řeky, které ještě nesmějí téct,
dává zemi trávu, listí stromům, a káže zraněným
lesům znovu zelenat.
Zatímco často přichází a odchází, uvázl na panně
nonakrinské, a oheň přijatý se mu rozžehl pod kostmi.
Nebyl její práce měkčit vlnu snování,
ani měnit účes; sponka zahaňala šat,
bílá páska stahovala neupravené vlasy;
jednou brala do ruky lehký oštěp, jindy luk,
byla vojákem Foibé: a žádná nedotkla se Mainalu
milejší Trivii; ale žádná moc není dlouhá.
Vysoké slunce mělo za sebou víc než polovinu cesty,
když vstoupila do háje, jehož žádný věk nekácel;
tu si sňala toulec z ramene a uvolnila ohýbavé luky,
a lehla si na půdu, kterou pokrývala tráva,
a pestrou toulec stlačovala položeným krkem.
Jak Jupiter viděl ji unavenou a bez strážce,
„Tato krádež jistě žena má nebude vědět,"
řekl, „nebo pokud se dozví, jsou, ó jsou, hádky tak drahé!"

Hned bere na sebe tvář a oděv Diany
a říká: „Ó pano, část jedna z mých družek,
na jakých hřebenech jsi lovila?" Dívka z trávy
se zvedla a: „Buď zdráva božstvo, podle mého soudu
většího než Jova, i když to on sám uslyší," řekla. On se směje
a slyší,
raduje se, že je sobě nad sebe stavěn, a dává jí polibky,
ne dost mírné a nemající být dány od panny.
Ji chystající se vyprávět, v jakém lese lovila,
přerušuje objetím a prozrazuje se nikoli bez provinění.
Ona ovšem naopak, pokud mohla žena,
(kéž bys viděla, Saturnovno, byla bys mírnější),
ona ovšem bojuje, ale koho by dívka mohla přemoci,
nebo kdo by mohl přemoci Jova? Vítěz míří do výsostného
éteru Jupiter: tu je jí les a svědomí lesa.
Odtud nohou vracející se téměř zapomněla toulec
sebrat se zbraněmi a luk, který byla zavěsila.
Hle, Diktynna provázena svým sborem po vysokém
Mainalu kráčela a pyšná lovem šelem,
spatřila ji a nazvala ji: svolaná utekla
a bála se nejdřív, aby Jupiter v tom nebyl;
ale potom viděla, že nymfy stejnokročně kráčejí,
cítila, že chybí léčka, a připojila se k jejich počtu.
Běda! Jak je těžké neprozradit zločin tváří!
Sotva zvedá oči z země, ani jako dřív se obvykle
spojovala s bokem bohyně, a ani v celém průvodu není první,
ale mlčí a dává znamení poškozené cti ruměncem;
a kdyby nebyla panna, mohla Diana cítit
tisícem znamení vinu: nymfy prý ji cítily.
V devátém kole se nabíjely měsíční rohy,
když z lovu bratrskými plameny unavená

bohyně, nalezši chladný háj, kde se třpytivým
šumem skluzuje potok a zametá odemleté písky.
Jak chválila místo, dotkla se nohama povrchu vln;
a chválíc i tyto, „daleko je," řekla, „každý svědek:
smočme nahá těla v rozpuštěných vlnách!"
Parrhasijka se začervenala; všechny si odkládají oděv;
jen jedna hledá odklad: nerozhodné je oděv sňat,
a jak byl snat, obnažila se s nahým tělem vina.
Omráčené a chtějící skrýt lůno rukama
„Jdi pryč odtud," řekla, „nekaleji posvátné prameny!"
Kynthia, a kázala jí odstoupit od svého sboru.
To už dávno vycítila paní velikého Hromovládce,
a odložila těžké tresty do příhodného času.
Není příčiny prodlení, a už chlapec Arkas (tomu samému
rozhořčila se Juno) byl zrozen ze souložnice.
Jakmile tam obrátila divokou mysl se světlem,
„Tedy ještě i toto zbývalo, cizoložnice," řekla,
„abys byla úrodná, a aby zrozením se stalo známou
mé urážky, a aby byla potvrzena hanba mého Jova.
Nevyvázneš nepotrestaná: odejmu ti totiž podobu,
jakou se líbíš a jakou se líbíš, nestoudnice, mému muži."
Řekla, a vzala jí vlasy čelní a srazila ji ohnutou
na zem na tvář. Natahovala paže prosící:
paže začaly ježit se černými chlupy
a ruce se křivit a růst v zakřivené drápy
a plnit službu nohou, a předtím chválené
Jovem tváře se stávaly rozšklebenou ohyzdnou tlamou.
A aby prosby nepohnuly jeho duši a prosící slova,
schopnost mluvit se jí odnímá: hněvivý a hrozivý hlas
plný děsu vychází z chraplavého hrdla;
starodávná mysl však zůstala i proměněné v medvědici,

a stálým sténáním svědčíc o svém žalu,
pozvedá jakési ruce k nebi a hvězdám,
a cítí Jova nevděčného, i když ho nemůže jmenovat.
Ach! Kolikrát, neodvažujíc se spát sama v lese,
toulala se před svým domem a dřívějšími svými poli!
Ach! Kolikrát ji přes skály hnalo štěkání psů,
a lovkyně, zděšena strachem z lovců, utíkala!
Často se skrývala, uvidíc šelmy, zapomněvši, kdo je,
a jako medvědice se zděsila medvědů v horách
a bála se vlků, ač v nich byl její otec.
Hle, Lykaónův potomek, neznalý matky,
Arkas, přichází po skoro patnácti narozeninách;
a zatímco pronásleduje šelmy, zatímco vybírá vhodné lesy
a opásáva erymanthské lesy spletitými sítěmi,
naráží na matku, která se zastavila při pohledu na Arkada
a byla podobná poznávající: on uhnul
a neznaje bál se jí, upírající na něho nehybné oči,
a chtějícímu přiblížit se ji chtěl probodnout
krvavou zbraní do prsou:
zabránil tomu Všemohoucí a oba zároveň i zločin
odstranil a oba vyzvedl větrem do vzduchu
umístil je na nebi a učinil je sousedními hvězdami.
Juno se naduřila, když mezi hvězdami souložnice
se blyštila, a sestupuje k šedé Tethys na vlny
a ke starému Oceánu, úcta k nimž často
pohne bohy, a dotazujícím se na důvod cesty začíná:
„Ptáte se, proč já, královna bohů z éterických sídel,
sem přicházím? Místo mě drží nebe jiná!
Lžu, jestli se, až noc učiní temným okruh,
nedávno poctěné na vrcholu, mé rány, nebi
hvězdy neuvidíte tam, kde kruh poslední

objímá osu v nejmenším prostoru.
A ovšem, kdo by neurazil Junonu
a nebál by se, kdo prospívám jen ubližováním?
Ó, kolik jsem dokázala! Jak nesmírná je naše moc!
Zakázala jsem jí být člověkem: stala se bohyní! Tak já tresty
ukládám vinným, tak je má veliká moc!
Nechť jí vrátí dřívější podobu a sejme její šelmí tvář,
jak to učinil dříve u argejské Foronidy.
Proč ji s vyhnanou Junonou neuvede do své ložnice
a za tchána si neveze Lykaóna?
Ale vy, pokud se vás dotýká pohrdání poškozenou chovankou,
odvraťte od modré hlubiny sedm Trion
a vyžeňte z nebe hvězdy přijaté za cenu smilstva,
aby se v čistém moři nekoupala souložnice!"
Mořští bohové přikývli: Saturnovna v obratném voze
vstupuje do tekutého éteru s pestrými pávy,
tak nedávno vybarvenými, když byl Argus zabit,
jako nedávno jsi byl, krkavce povídavý,
proměněný náhle v černá křídla.
Totiž byl kdysi tento stříbrný s bělostným peřím
pták, aby se vyrovnal bezvadným holubicím,
a neustoupil husám, které měly zachránit Kapitol
bdělým hlasem, ani labuti milující řeky.
Jazyk byl mu ke škodě: jazykem povídavým
což byla bílá barva, nyní je opakem bílé.
Krásnější v celém Haimonii nebyla
Larissejské Koronidy: líbila se tobě, Delfský, jistě,
dokud byla buď čistá nebo nepozorovaná, ale pták Foibův
to cítil cizoložství, a aby odhalil
skrytou vinu, ten neúprosný udavač
směřoval cestu k pánovi. Toho povídavá vrána

ho následuje křídly, aby vše vyzvěděla,
a vyslechnuvši příčinu cesty, „Neužitečnou si bereš,"
řekla, „cestu: nepohrdej předtuchami mé řeči!
Co jsem byla a co jsem, pohleď, a mé zásluhy prozkoumej:
najdeš, že věrnost mi uškodila. Totiž jednou
Pallas Erichthonia, potomka zrozeného bez matky,
uzavřela do koše spleteného z aktaiovského proutí
a dala třem pannám zrozeným z dvojitého Kekropa,
a dala zákon, aby neviděly její tajemství.
Já skrytá v lehkém listí jsem z hustého jilmu pozorovala,
co dělají: svěřené dvě bez podvodu střeží,
Pandrosos a Hersé; bázlivé sestry volá jedna
Aglauros, a rukou rozvolňuje uzly, a uvnitř
spatří dítě a vedle ležícího draka.
Hlásila jsem čin bohyni. Za to mi takovou vděčnost
vrací, že se povídá, že jsem byla sesazena z ochrany Minervy
a kladena za ptáka noci! Můj trest může ptáky
poučit, aby se hlasem neoháněli po nebezpečích.
Ale myslím, že mě nevyhledala takto spontánně, bezdůvodně
žádajícího! – Zeptej se jí sama na to u Pallady:
ač je rozzlobená, nebude to rozzlobena popírat.
Totiž mě Fókské země slavný Koroneos
(známé věci říkám) zplodil, a byla jsem já královská panna
a bohatí ženichové (nepohrdej mnou) mě žádali:
krása mi uškodila. Totiž když jsem po pobřeží pomalými
kroky, jak obvykle činím, procházela po nejsvrchnějším písku,
spatřil mě a rozpálil se mořský bůh, a jak prosbami
plané časy ztrácel ladnými slovy,
připravuje násilí a pronásleduje. Prchám a opouštím hustý
břeh a marně se vysiluji v měkkém písku.
Odtud volám bohy i lidi: nedosáhl můj hlas

nikoho smrtelného: byla pohnuta panna za pannu
a přinesla pomoc. Napínala jsem paže k nebi:
paže začaly černat lehkými pery;
usilovala jsem si shodit z ramen šat, ale ten
byl peřím a do kůže zapouštěl kořeny nejhlubší;
chtěla jsem bít nahá prsa dlaněmi,
ale ani už dlaně, ani nahá prsa jsem neměla;
běžela jsem, a nedržel mi, jako dřív, nohy písek,
ale zvedala jsem se od země; brzy jsem vysoko vzduchem
nesena a dána jsem byla jako nevinná družka Minervě.
Ale co to prospívá, když se Nyktimené, hroznou vinou se stavší
ptákem, usadila na mém čestném místě?
Nebo věc, která je po celém Lesbu nejznámější,
nebyla ti slyšet, že Nyktimené znesvětila otcovskou
lůžko? Pták sice je, ale vědoma viny
unáhlí pohledu a světlu a stud ve stínu
skrývá, a všemi je vyhozena z celého vzduchu."
K takto mluvící „Mně," řekl krkavec, „taková tvá
odrazování ať jsou, prosím, k zlému: pohrdám marnou věštbou."
A nenechává začatou cestu, a pánovi vypravuje,
že viděl Koronidu ležet s haimonským mladíkem.
Vavřín spadl, jak uslyšel zločin milujícího,
a zároveň i tváře bohu i trsátko i barva vzdálily se,
a jak hněvu nabíhala duše oteklá,
chápe se obvyklé zbraně, a od rohů ohýbaný luk
napíná, a tolikrát objatou prsy
neuhýbanou střelou probodl prsa.
Zasažená vzdechla a vytáhvši železo z těla,
bílé údy polila rudou krví
a řekla: „Mohla jsem zaplatit tobě, Foibe, tresty,
ale dřív porodit; teď zemřeme dva v jedné."

To bylo vše, a zároveň s krví vylila život;
tělo bez duše následovala smrtelná zima.
Lituje, běda, pozdě milující krutého trestu,
nenávidí sebe, že slyšel, že se tak rozpálil;
nenávidí ptáka, skrze něhož byl donucen poznat
zločin a příčinu žalu, nenávidí luk, ruku
a s rukou nerozvážné zbraně, šípy,
a klesajícímu dává objetí, a opožděnou pomocí
se snaží překonat osud a marně užívá lékařské
umění. Když zpozoroval, že se marně snaží
a byla připravena hranice, a údy, mající shořet v posledním ohni,
tu vskutku vzdechy (ani totiž nesmí nebeské
tváře být smáčeny slzami) z hluboka srdce vyňaté
vydal, zrovna jako když dívajíce se telátko,
od pravého ucha vzlétl kladivo, dutá
spánky rozrazilo jasnou ranou.
Ale přesto, nevděčné pachuti vlil do prsou
a dal objetí a nespravedlivé spravedlnosti vykonal,
nedovolil Foibos, aby jeho semena spadla do stejného
popela, ale vyrval syna plamenům a z matčina lůna
a odnesl ho do jeskyně dvojpovahého Chírona,
a vráně, jež doufala si odměnu za nelichý jazyk,
mezi bílými ptáky zůstat zakázal.
Mezitím napolo zvíře, radostné z chovance božského rodu,
těšilo se smíšeným s břemenem čestným darem;
hle, přišla s rusými vlasy pokrývajícími ramena
dcera kentaura, kterou kdysi nymfa Chariklo
na břehu rychlé řeky zrozenou pojmenovala
Okyroí: ona se nespokojila s tím, že se naučila otcovským
uměním, zpívala tajemství osudů.
Když tedy ucítila v mysli věštecké šílenství

a rozpálila se bohem, kterého nosila v hrudi,
pohlédla na kojence a: „K celému světu, chlapče,
rosti zdraviv!" řekla; „tobě budou často
smrtelná těla dlužit, duše tobě budou
smět vracet odejmuté; a to až se jednou odvážíš provést
proti bohům rozhořčeným, podobným darem budeš zakázán
ohněm pradědovým,
a z boha budeš se stávat tělem bez krve, a bohem
budeš, kdo jen tělem byl, a dvakrát obnovíš svůj osud.
I ty, drahý otče, nyní nesmrtelný, abys zůstal
pro všechny věky, zrozen podle zákona vzniku,
budeš chtít moci zemřít tehdy, až budeš mučen
krví strašného hada vzatou skrze zraněné údy;
a bohové tě z věčného trpícího učiní
smrti schopným, a trojí bohyně rozvolní tvé niti."
Zbývala ještě osudu něčeho: vzdychne z nejhlubší
hrudi, a slzy z očí jí stékaly stažené,
a tak: „Předbíhají mě osudy," praví, „a zakázáno mi je
víc mluvit, a užívání mého hlasu je zavřeno.
Nestály mi tolik tyto umění, které božský hněv
mi způsobily: raději bych byla, kdybych nevěděla budoucnost!
Už se mi zdá, že lidská tvář mi je odnímána,
už mi lahodí tráva jako potrava, už po širokých polích běžet
mám chuť: v klisnu a příbuzná těla se měním.
Proč však celá? Vždyť mám otce dvojpovahého."
Takto mluvící poslední část nářku
byla špatně pochopena a zmatená slova;
brzy ani slova, ani hlas klisny už se nezdá být,
ale napodobující klisnu, a v krátkém čase jisté
vydala vrzání a paže pohnula do trávy.
Pak prsty srůstají a pevný roh spojuje pětici nehtů

nepřetržitým lehkým kopytem, roste prostor úst a šíje,
největší část dlouhého roucha stane se ocasem,
a jak jí volné vlasy po krku visely,
na pravou stranu přešly v hřívu, a stejně obnovil se
i hlas i tvář: a dala i jméno zázrak.
Plakal a prosil marně o tvou pomoc, Filyřin syn hrdina,
Delfský. Nemohls totiž zrušit velikého
Jova rozkazy, a i kdybys mohl zrušit,
nebyl bys tehdy přítomen: v Elidě a Messenii bys pásl.
Tenkrát ten čas byl, kdy tě pastýřská kůže
pokryla, a břemenem levice byla lesní hůl,
druhé byla sedmirohá píšťala.
A zatímco láska jest ti starostí, zatímco tě tvá píšťala těší,
nehlídaní na pylské pole vybíhali býci:
spatřil je syn Atlantovy Maie
a svým uměním je ukryl do lesů.
Nikdo nevšiml si této krádeže, kromě známého v té krajině
starce: Battus mu v celém okolí říkali.
Ten strážil bohaté Néleovy pastviny a trávnaté lučiny
i stáda vznešených klisen.
Jeho si vzal stranou lahodným pokynem ruky a jemu
„Kdokoli jsi, hoste," pravil, „zeptá-li se někdo náhodou
po tomto stádu, zapři, že's je viděl, a aby ne beze vší odměny
tvůj čin byl, přijmi jako cenu lesklou krávu!"
A dal mu ji. Hostitel pak ta slova vrátil:
„Jdi v bezpečí! Tenhle kámen bude dřív o tvé krádeži mluvit,"
a ukázal na kámen. Předstíral syn Jovův, že odchází:
pak se vrací a s pozměněným hlasem i podobou
„Venkovane, viděl's," řekl, „pokud snad touto cestou
ubíraly se krávy, dej mi pomoc a nemlč o krádeži!
Dostaneš jako cenu krávu spojenou s býkem."

Avšak stařec, když byla cena zdvojena, „Pod oněmi
horami," pravil, „budou," a byli pod těmi horami.
Zasmál se Atlantovec a: „Ty mě sám sobě, zrádce, vyzrazuješ?
Mně samému mě prozrazuješ?" řekl, a křivopříseżné prsy
proměnil
v tvrdý křemen, který se dodnes nazývá udavač,
a bezprávně na nevinném kameni leží dávná ostuda.
Odsud se nesl rovnoběžnými křídly hůlkonos,
a letící pozoroval shora munychská pole a Minervě milou
půdu i stromovišti Lykéa.
Náhodou toho dne čisté dívky podle zvyku
nesly s hlavami pod břemenem čisté svátostní obřady
v ověnčených košíkách na slavnostní tvrze Pallady.
Tam vracející se bůh okřídlený spatří je, a cestu
neřídí přímo, nýbrž ve stejný kruh.
Jako nejrychlejší pták luňák, uviděv vnitřnosti,
dokud se bojí a hustí služebníci stojí kolem posvátných věcí,
sklání se do kruhu a neodváží se jít dál,
a nenasytně kolem létá v naději svými mávajícími křídly –
tak nad aktaiovskými tvrzemi mrštný Kyllénec
sklání cesty a totéž vzduchy obkresluje.
O kolik Lucifer zářněji než ostatní hvězdy svítí
a o kolik než Lucifer je zlatá Foibé,
o tolik Hersé nad všemi pannami vynikající
šla a byla ozdobou průvodu a svých družek.
Užasl krásou Jovův syn a visíc ve vzduchu
rozpálil se nejinak, než když balearský prak olovo
hodí: letí ono a za letu rozpaluje se žhavě,
a jaké ohně dřív nemělo, nalézá pod mraky.
Mění cestu a opouští nebe, míří k pozemským věcem,
a neskrývá se: tak velké je sebevědomí z krásy.

Ta ač je spravedlivá, přesto se stará, aby ji podporovala,
a češe si vlasy a chlamys, aby pěkně visel,
rovná, aby lem i celé zlato bylo vidět,
aby obratně v pravici, kterou spánek přivádí a odhání,
byla hůl, aby třpytily se jeho sandály na vyleštěných chodidlech.
Vnitřní část domu měla slonovinou a želvinou zdobené
tři ložnice, z nichž ty jsi, Pandroso, obývala pravou,
Aglauros levou, prostřední Hersé.
Ta, která obývala levou, přicházejícího první zahlédla
Merkura a odvážila se ho ptát na jméno boha
a na příčinu příchodu; k té takto odpověděl Atlantův
a Plejonin vnuk: „Já jsem, který rozkazy
otcovy po vzduchu nesu; otec je mi sám Jupiter.
Nebudu si vymýšlet příčiny; ty jen chtěj být sestře
věrná a nazývat se tetou mého potomka:
Hersé je příčinou cesty; prosíme, pomoz milujícímu."
Dívá se na něho týmaž očima, jimiž nedávno skrytou
spatřila Aglauros tajemství světlovlasé Minervy,
a za zprostředkování si žádá velkého jmění zlato;
mezitím ho nutí odejít ze střechy.
Obrátila k ní bojovná bohyně kruh zuřivého oka
a vzdychla z hloubi tak velkým pohnutím,
že zároveň zatřásla prsy a položeným na pevné prsy
égidem: tane jí, že ta rukou neposvětl
odhalila tajemství, když bez matky zrozeného
Lemnikolova potomka proti dohodě viděla,
a bude milá bohu a milá sestře,
a bohatá s přijatým zlatem, které lakomá žádala.
Hned k Závistiv černou nákazou šerých
příbytků míří: v nejhlubších údolích je její dům
skrytý, bez slunce, žádnému větru nedostupný,

smutný a nejplnější zahálčivého chladu, a který
oheň postrádá vždy, mlhou vždy oplývá.
Když sem dorazila válečná panna hrůzyplná,
zastavila se před domem (nemá totiž dovoleno vstupovat
pod střechu) a bije hrotem oštěpu na dveře.
Otřesené otevřely se dveře. Vidí uvnitř, jak jí
zmijí maso, výživu svých nepravostí,
Závist, a uviděvši odvrátila oči; avšak ta
se zvedá líně ze země a opouští nedojezené
těla hadů a kráčí liným krokem.
Jakmile viděla bohyni, jak formou tak zbraněmi zdobnou,
vzdychla a zároveň zatvářila se a vydala vzdechy.
Bledost sedí na tváři, hubenost v celém těle.
Nikde není rovný pohled, zuby jsou zrezivělé modré,
hruď žlučí zelená, jazyk má jedem polit;
smích chybí, krom když viděné bolesti ho pohnou;
ani se netěší ze spánku, bdělá starostmi vybičovaná,
a vidí nerad úspěchy lidí a chřadne vidouc,
hryže a je sama hryzena,
sama sobě tresem. Ačkoli ji nenáviděla,
těmito slovy ji krátce oslovila Tritonijka:
„Nakaz svou nákazou jednu z Kekropových dcer:
tak je třeba. Aglauros je ona.” Více nepromluvila,
vrhla se pryč a opírajíc kopí odstrčila zemi.
Ta spatřujíc křivým pohledem bohyni prchající
vydala tiché mumlání a nad budoucím úspěchem Minervy
se rozhořčila a chápe se hole, kterou celou obalovala
trnová pouta, a zahalena černými mraky,
kudy jde, pošlapává kvetoucí pole
a spaluje byliny, a nejvyšší vrcholky trhá
a svým dechem národy, města a domy

poskvrňuje, až konečně spatří Tritonijské hradiště
duchem i bohatstvím a svátostním mírem kvetoucí
a sotva drží slzy, protože nic hodného slz nevidí.
Avšak když vstoupila do ložnice Kekropovy dcery,
plní rozkazy, a dotýká se jí rukou obarvenou rezavím
a prsa plní hákovitými trny
a vdechne jí škodlivý jed a smolný do kostí
rozšiřuje a doprostřed plic vlije jed,
a aby příčiny zla nebloudily v širokém prostoru,
před oči jí dává sestru a šťastný svatek
sestry, a boha v krásném zjevu, a vše velikým činí;
tím pohněvaná bolestí Kekropovna
je skrytě kousána a úzkostlivá v noci,
úzkostlivá ve dne vzlyká, a pomalým nejhroznějším chřadnutím
se rozplývá, a jako led, zraněný nejistým sluncem,
a šťastného dobry Hersy nehoří méně,
než když se trnitým bylinám podloží oheň,
které ani plameny nedávají, a pomalou párou se spalují.
Často chtěla zemřít, aby nic takového neviděla,
často jako zločin to oznámit přísnému otci;
nakonec usedla na opačném prahu, že vylučí
boha. K ní stavějící se lahodně a prosbám
a nejmírnějším slovům „Přestaň!" řekla,
„odtud se nepohnu, dokud tě neodrazím."
„Souhlasíme s tím, co jsi řekla," pravil rychlý Kyllénec,
a nebeskou holí otevřel dveře; avšak ta
pokoušející se vstát, části, kterými při sezení
se ohýbáme, nehnutou tíhou nemohou se pohnout:
ona ovšem bojuje postavit se vzpřímeně,
ale kolena pevně slepí, chlad do nehtů
klouzá, a žíly blednou, krev zmizela;

a jak zlo nevyléčitelné rakovina obvykle do široka
leze a k zdravým částem přidává poškozené,
tak smrtící zima pomalu do prsou vchází
a uzavírá životní cesty a dýchání,
a nepokusila se mluvit, a i kdyby byla se pokusila,
hlas neměl kudy by vyšel: kámen už držel krky,
ústa ztvrdla, a bezkrevný obraz seděl;
a nebyl kámen bílý: její mysl ji obarvila.
Když vzal tyto tresty za slova a za bezbožnou mysl
Atlantovec, opustil země, Palladou nazvané,
a vstoupil do éteru s rozmáchanými křídly.
Zavolal si jej otec a nepřiznávajíc příčinu lásky
„Věrný služebníku," řekl, „mých rozkazů, synu,
odstraň zdržení a hbitě sejdi obvyklou cestou,
a onu zemi, která tvou matku na levé straně
zdá se vzhlížet (domorodci jí Sídónskou říkají),
tam směřuj, a to královské stádo, které vidíš z dálky
pasou na horské pastvě, obraťna pobřeží!"
Řekl, a vyhnané z hor dávno býci
mířili na kázané pobřeží, kde dcera velikého krále
si hrávala s tyrskými pannami doprovázena.
Nehodí se dobře k sobě, ani v jednom sídle neprodlévají
velebnost a láska; položivši žezlo
on, otec a vládce bohů, kterému pravice
třírohými ohni vyzbrojena jest, kterýžto kývnutím otřásá světem,
vzal na sebe tvář býka a smíšený s býky
bučí a pochází krásný po jemných bylinách.
Byla totiž barva sněhu, který ani stopy tvrdého
kopyta nerozdupal, ani ho nerozpustil vodnatý jižní vítr.
Krk vyniká svaly, lalok visí od předního,
rohy sice křivé, ale, abys mohl pochybovat, jsou-li

rukou vytvořené, a průzrač čistší než drahokam.
Žádných hrozeb na čele, ani děsivého oka:
mír má jeho tvář. Diví se Agénorova dcera,
že tak krásný, a že žádný boj nehrozí;
ale ač byl mírný, bojí se nejprve se ho dotknout,
pak jde a květy vztahuje k bílé tlamě.
Raduje se milující, a dokud přijde doufaná slast,
dává polibky na ruce; sotva, sotva ostatní odkládá;
a hned si hraje a skáče na zelené trávě,
hned bok sněhobílý skládá na žlutý písek;
a postupně, strach odebrán, jednou prsa dává
plácnout dívčí rukou, jednou rohy
zdobit novými věnci; odvážila se také královská panna,
nevědouc, na koho vsedá, posadit se mu na záda,
když bůh ze země a suchého pobřeží znenáhla
klade falešné stopy nohou do prvních vln;
odtud odchází dál a prostřed vln mořských
nese kořist: bojí se ta a ohlíží se na opuštěné pobřeží
a pravou rukou drží roh, druhá je na hřbet
položená; chvějící se šaty se vzdouvají dechem.

Kniha třetí.

A už bůh, odloživ podobu klamného býka,
se přiznal, kdo je, a držel diktéjská pole,
když otec, netuše, káže Kadmovi hledat unesenou
a dodává trest, nenajde-li ji: vyhnanství.
Týž čin ho činí zbožným i zločincem.
Když obešel svět (kdo by totiž mohl přistihnout
krádeže Jovovy?), vyhnanec se vyhýbá vlasti i otcovu hněvu
Agénorův syn, a prosí o věštbu Foibovu,
kterou zemi má obývat.
„Kráva ti," pravil Foibos, „vyjde na opuštěných polích vstříc,
nikdy nenesoucí jhu ani neznající zahnutý pluh.
S ní jako vůdkyní jdi, a kde si lehne na trávu,
tam zbuduj hradby a nazvi je boiotskými."
Sotva Kadmos sestoupil z kastalské jeskyně,
vidí jít pomalu nestráženou jalovici
nemající na krku žádné znamení otroctví.
Následuje a tichým krokem čte stopy
a vůdce cesty Foiba mlčky uctívá.
Už minul brody Kéfisu a panopejská pole:
kráva se zastavila a pozvedajíc krásnou vysoko rohatou
k nebi hlavu, pohnula vzduch bučením,
a tak, ohlížejíc se na druhy sledující záda,
sklonila se a bok položila do jemné trávy.
Kadmos vzdává díky a cizí zemi líbá,

a zdraví neznámé hory a pole.
Chystal se obětovat Jovovi: káže služebníkům jít
a nabrat z živých pramenů vodu k úlitbě.
Byl tam starý les, žádnou sekerou neporušený,
a uprostřed jeskyně, hustá rákosím a proutím,
tvořící nízký oblouk ze spojů kamenů,
bohatá vlahými vodami; v jeskyni byl skryt
hadí Martův, s hřebenem nápadný a zlatem;
ohněm se blyští oči, celé tělo se nadmí jedy,
tři jazyky kmitají, zuby stojí v trojím pořádku.
Jakmile ten háj z tyrského rodu vyšlí
dotkli se neblahým krokem, a ponořená do vln
nádoba vydala zvuk, had modrý vystrčil hlavu
z dlouhé jeskyně a hroznými syčeními pozdravil.
Z rukou jim vyletěly nádoby, krev je opustila,
a náhlé třesení zachvátilo omráčené údy.
On šupinaté kruhy ohýbá v točivých závitech
a skokem se stáčí do nesmírných oblouků
a víc než polovinou vzpřímený do lehkého vzduchu
hledí shora na celý háj, a je tak veliký,
jako je ten, který, kdybys ho viděl celého, dělí dvě medvědice.
Bez prodlení Féničany, ať se chystali ke zbraním
nebo k útěku, nebo jim strach sám bránil v obojím,
napadá: některé kousnutím, druhé dlouhým objetím,
jiné zabíjí smrtonosnou pachutí fouknutého jedu.
Udělalo slunce ve své nejvyšší poloze krátké stíny:
diví se Agénorův syn, co drží jeho druhy,
a pátrá po mužích. Oděvem mu byla stažená lví
kůže, zbraní kopí s lesklým železem
a oštěp, a duch lepší než každá zbraň.
Jak vstoupil do háje a uviděl mrtvá těla

a vítězného nepřítele nad prostranným hřbetem
smutné rány krvavým jazykem olizující:
„Buď mstitelem vaší smrti, nejvěrnější srdce,
nebo druhem," pravil, „budu." Řekl, a pravicí mlýnský kámen
zdvihl a velký s velkou silou vrhl.
Jeho úderem by vysoké hradby s věžemi
pohnuty byly: had zůstal bez rány,
a jak brněním šupin bráněn a tmavé
kůže tvrdostí, odrazil silné údery kůží;
ale touž tvrdostí neporazil i oštěp,
který se zasekl uprostřed křivého ohybu páteře
a celé železo sestoupilo do slabin.
On, divoký bolestí, obrátil hlavu k zádům
a prohlédl si rány a zakousl se do zaseknutého kopí,
a jak ho ze všech stran uvolnil velkou silou,
sotva ho vytrhl ze zad; železo přesto uvázlo v kostech.
Pak vskutku, když k obvyklému hněvu přibyla
čerstvá příčina, naplnily se mu hrdla žil
a kolem morových tlamiček se pění bílá pěna
a země zní otíranými šupinami, a jaký dech vychází
z úst, černý jako stygský, kazí všechen vzduch.
Sám jednou do nesmírného kruhu stočený spirálami
se opásává, jindy stojí vyšší než dlouhý trám,
jednou mohutným útokem jako řeka vzedmutá lijáky
se žene a prsy odhání odporující lesy.
Agénorův syn trochu ustoupí a lví zbroji
odolává útoky a dotírající tlamu zdrží
předvztyčeným hrotem: on zuří a prázdné
rány do tvrdého železa dává a zasekává zuby do hrotu.
A už z jedovatého patra začínala téct krev
a kropilcem obarvila zelenou trávu;

ale rána byla lehká, protože se stahoval od úderu
a poraněné krky dával dozadu a tak zabraňoval
plně zasednout ráně a nenechával ji jít dál,
dokud Agénorův syn nezatlačil zaseknuté do hrdla
železo, následujíc nepřetržitě, zatímco dub
se postavil do cesty ustupujícímu, a šíje
byla přibita zároveň s dřevem.
Tíhou hada se strom prohnul a zasténal,
že ocas šlehá do spodní části jeho dřeva.
Zatímco vítěz prohlíží rozměry přemoženého nepřítele,
náhle se ozval hlas; nebylo možné poznat,
odkud, ale byl slyšen: „Co, Agénorův synu,
díváš se na zabitého hada? I ty budeš jako had viděn."
On, zděšený, ztratil s myslí zároveň barvu,
a vlasy se ježily ledovou hrůzou:
hle, přízniv muže sestoupila horním vzduchem
Pallas, přišla a káže mu zasít pod rozrytou zem
hadí zuby, zárodek budoucího národa.
Poslechl, a jak pluhem zatlačeným otevřel brázdu,
sype do hlíny rozkázané zuby, smrtelná semena.
Odtud (víc než víra!) hroudy se začaly pohybovat,
a první z brázdy vyskočil hrot kopí,
pak pokrývky hlav kmitající malovaným hřebenem,
pak ramena a prsa i obtížené zbraněmi paže
vystupují, a roste úroda štítnonosných mužů:
tak když se zdvíhají opony v slavnostních divadlech,
sochy vstávají a nejdřív ukazují tváře,
ostatní pomalu, a klidným pohybem vyvedené
celé se objevují a nohy kladou na nejnižší okraj.
Vylekaný novým nepřítelem Kadmos chystal se chopit zbraně.
„Neber je!" z lidu, který země zrodila, jeden

křičí, „a nevkládej se do občanských válek!"
A takto jednoho z pozemských bratrů blízko
tvrdým mečem zasahuje, sám z dálky padá od oštěpu;
ten, který ho dal smrti, nežije déle,
a vydechuje dušením, které byl právě přijal,
a stejným příkladem zuří celý zástup, a svým vlastním
Martem padají náhlí bratři vzájemnými ranami.
A už odsouzená ke krátkému životu mládež
tloukla krvavou matku vlažnou hrudí,
pět bylo přeživších, mezi nimi jeden Echión.
Ten vyhodil své zbraně na zem na pokyn Tritonijčin
a hledal a dal věrnost bratrského míru:
tyto měl za druhy díla sidónský host,
když postavil, poslušen Foibových věšteb, město.
Už stály Théby: už tě bylo možno, Kadme, nazývat
šťastným ve vyhnanství: Mars a Venuše byli ti tcháni;
k tomu přidej z tak velikého manželství rod,
tolik synů a dcer a milých zálohů, vnuky,
i je už mladíky; ale ovšem posledního
dne člověka je nutné vždy čekat, a nikdo
nemá být nazýván blaženým před smrtí a posledním pohřbem.
Prvním, Kadme, mezi tolika příznivými věcmi,
synovec ti dal důvod k žalu: cizí rohy přidány k čelu,
a vy psi, nasycení pánovou krví.
Avšak podíváš-li se dobře, je vina Štěstěny v tom,
ne zločin: jaký totiž zločin měl omyl?
Byla hora znečištěná zabíjením různých šelem,
a už poledí den stáhl stíny věcí
a slunce bylo stejně vzdáleno od obou mezníků,
když mladík Hyantiovec klidnou tváří oslovuje
spolu-pracovníky toulající se po pustých lesích:

„Promočeny jsou sítě, druhové, i železa krví šelem,
a den byl pro štěstí dost; druhá světla
na šafránových kolech přivede Jitřenka,
pokračujeme v započaté práci: nyní Foibos stejně vzdálen
od obou mezníků a trhá pole žhavostí.
Zastavte přítomnou práci a seberte uzlovaté sítě!"
Rozkazy muže konají a přerušují práci.
Bylo údolí husté smrkem a ostrými cypřiši,
jménem Gargafia, posvátné opásané Dianě,
v jehož nejzazším koutě je lesnatá jeskyně
žádným uměním nevybudovaná: napodobila umění
sama svým talentem příroda; z živého pemzy
a hladkých tufů vedla přirozený oblouk;
pramen zní zprava jemnou průzračnou vlnou,
travnatým okrajem rozšiřující otevřené propasti.
Zde bohyně lesů, lovem unavena, obvykle
smáčí dívčí údy čistým rosnatým.
Když tam vstoupila, odevzdala jedné z nymf
oštěpnici a toulec a napjaté luky,
druhá podložila paže pod odložené roucho,
dvě sňaly pouta z nohou; neboť zkušenější z nich
Isménka Krokalé rozpuštěné po krku vlasy
sbírá do uzlu, ač sama měla rozpuštěné.
Zachycují tekutinu Nefelé a Hyalé a Rhanis
a Psekas a Fialé a nalévají do prostorných nádob.
A zatímco se tam Titánka koupe obvyklou vodou,
hle, vnuk Kadmův, odloživ část prací,
po neznámém lese nejistými kroky bloudí,
dorazil do háje: tak ho osud nesl.
Jak vstoupil do jeskyní rosících se prameny,
nahé, jak byly, nymfy, uviděvše muže, zabily své prsy

dlaněmi a náhlými jekoty naplnily
celý háj a kolem rozestřené Dianu
zakryly svými těly; nicméně vyšší nad ně
sama bohyně je a šíjí převyšuje všechny.
Jakou barvu obvykle mívají mraky, zasažené
protislunečním paprskem, nebo purpurová Jitřenka,
takovou měla v tváři spatřená Diana bez oděvu.
Ona, ač je stlačena zástupem svých družek,
přesto se postavila stranou a obrátila tvář zpět,
a jak by si přála mít po ruce šípy,
tak vzala vodu, kterou měla, a tvář mužovu
polila a vlasy kropíc mstivými vlnami,
přidala tato zvěstoval budoucí zkázy slova:
„Nyní vyprávěj, jsem-li tebou spatřena bez roušky,
dovoluji ti, dokážeš-li vyprávět!" Více nehrozí,
dává rozstříkané hlavě rohy dlouhověkého jelena,
dává prostor šíji a vrcholky uší zahrotit,
mění paže na nohy, dlouhé paže na stehna,
a pokryje tělo skvrnitou kůží;
přidán je i strach: utíká Autonoin hrdina
a sám sebe diví se, jak je rychlý v běhu.
Když ale uviděl ve vodě tvář a rohy,
„Já ubohý!" chtěl říci: hlas se neozval!
Zasténal: ten hlas byl, a slzy po cizí tváři
mu stekly; mysl zůstala jen stará.
Co dělat? Má se vrátit domů a do královského sídla,
nebo se skrýt v lese? Toho mu brání stud, onoho strach.
Zatímco váhá, uviděli ho psi, a první Melampús
a bystrý Ichnobates dali štěkáním znamení,
knósský Ichnobates a Melampús ze spartského rodu.
Odtud se řítí jiní rychleji než rychlý vítr,

Pamfagos i Dorkeus i Oribasos, všichni Arkaďané,
i silný Nebrofonos a divoký Thérón s Lailapou
a nohy mocný Pterelás i nozdrami užitečný Agré,
a nedávno kancem probodnutý Hylaios,
a z vlka zrozená Napé, i stáda sledující
Poiménis, provázená dvěma dětmi Harpyia,
a sikyonský Ladón s zešíhlenými slabinami,
a Dromas i Kanaché, Stiktě i Tigris i Alké,
a sněžnými srstmi Leukón i Asbolos s černými,
a nejsilnější Lakón, a v běhu statečná Aelló,
a Thoós a s kyperským bratrem rychlá Lykisko,
a černou uprostřed čela od bílého oddělený
Harpalos, a Melaneus, a tělem huňatá Lachné,
a z otce dyktéjského, ale z lakónské matky zrozeni
Labros a Argiodus a vysokého hlasu Hylaktór –
a koho vypočítávat je zdržení: ten dav z touhy po kořisti
přes skály a útesy a nedostupné balvany,
kudy je obtížné, kudy není cesta, následují.
On prchá, kudy často pronásledoval,
běda! Vlastní služebníci utíkají před sebou samým. Chtěl volat:
„Já jsem Aktaión: poznávejte svého pána!"
Chybí slova duchu; vzduch zní štěkáním.
První rány na záda udělal Melanchaetés,
nejbližší Theridamás, Oresitrofos uvázl v rameni:
tito byli pomalejší, ale přes zkratky hory
mu cestu zkrátili; zatímco oni drží pána,
ostatní tlupa se sbíhá a vráží do těla zuby.
Už není místo pro další rány; sténá on, a jaký zvuk,
i když ne člověka, nicméně nemůže vydávat
jelen, má, a smutnými nářky naplňuje známé hřebeny,
a na skloněných kolenou prosící a podobný prosícímu

otáčí tiché tváře jako své paže.
Avšak druhové obvyklým povzbuzováním rychlé hordy,
nevědomí, podněcují, a očima hledají Aktaióna
a jako nepřítomného volají Aktaióna o závod
(na jméno on obrací hlavu) a stěžují si, že chybí
a nelenivě přihlížejí ukázanému divadlu kořisti.
Chtěl by sice chybět, ale je přítomen; a chtěl by vidět,
ne také cítit divoké činy svých psů.
Ze všech stran stojí kolem, a ponořivše čenichy do těla,
roztrhávají pod falešným zjevem jelena pána,
a dokud nebyl ukončen po mnoha ranách život,
nepraví se, že hněv toulcem opásané Diany byl ukojen.
Pověst je nejistá: některým se zdála
bohyně násilnější, než sluší, jiní ji chválí a hodnou
přísného panenství nazývají: obě strany najdou důvody.
Jediná Jovova manželka ne tak, zda chválí či zavrhuje,
mluví, jako nad zkázou domu Agénorova
raduje se a odvádí nenávist, nasbíranou od tyrské
souložnice, na její příbuzné; k předchozí příčině
hle, přichází nová, a žalostí, že z Jova velikého
semene je Semelé těhotná; a zatímco uvolňuje jazyk k hádkám,
„Co jsem svedla tolikrát hádkami?" řekla,
„musím ji sama napadnout; samu ji, jsem-li největší Juno
po právu nazývána, zahladím, jestli mi je slušné
držet pravicí žhnoucí žezlo, jsem-li královna a Jovova
jak sestra tak manželka, aspoň sestra. Avšak myslím, že je spokojená
s krádeží, a krátká je urážka naší ložnice.
Počne – to zbývalo – a zjevné zločiny plným
nese lůnem, a matkou, čím mně sotva se stalo, jediným
z Jova chce se stát: tak velké je její sebevědomí z krásy.

Učiním, aby ji zklamal; a nejsem Saturnovna, jestli
ponořená od svého Jova nevnikne do stygských vln."
Vstává z trůnu, a žlutým zahaleným mrakem
jde ke prahu Semelině, a mrak dřív neodhodila,
než napodobila stařenu a kolem spánků dala šediny
a kůži vybrázdila vrásami a shrbené třesoucí se
údy nesla pomalým krokem; i hlas udělala stařecký,
a sama byla Beroe, epidaurská chůva Semelina.
Když tedy navázána řeč a dlouhým hovorem
dospěli k Jovovu jménu, vzdychne a: „Přeji si,
aby to byl Jupiter," řekla; „bojím se však všeho: mnozí
pod jménem bohů vstoupili do stydlivých ložnic.
Nestačí však, aby to byl Jupiter: ať dá záruku lásky,
jestli je pravý; a jak velký a jaký je přijímán od vysoké
Juny, tak velikého a takového ho požádej,
ať ti dá objetí a své slavnostní odznaky vezme!"
Takovými slovy nevědomou Juno Kadmovskou
připravila: žádá ona Jova o bezejmenný dar.
Jí bůh: „Vyber si!" řekl; „nedostaneš žádné odmítnutí,
a abys více věřila, ať jsou svědky i stygského
proudu bohové: strach a bůh bohů to je."
Veselá nad zlem a příliš mocná a mající zahynout
od úcty milencovy, Semelé: „Jakého Saturnovna
tě obvykle objímá, když vcházíte v smlouvu Venušinu,
dej mi se takového!" Chtěl bůh ústa mluvící
zavřít: hlas spěchavý už vyšel ven.
Zasténal; nemůže totiž ona nebyla si to přát,
ani on nepřisahat. Tedy nejsmutnější vysoký
éter vystupuje, a tváří stáhl následující
mraky, k nimž přidal lijáky a smíšené blesky s větry
i hromy a nevyhnutelný blesk;

avšak jak jen může, pokouší se ubrat si síly,
a tím ohněm, jímž byl srazil stokého Tyfona,
teď není vyzbrojen: příliš divokosti v něm je.
Je jiný lehčí blesk, kterému pravice Kyklopů
dala méně divokosti a plamene, méně hněvu:
druhotné zbraně nazývají ho nebešťané; bere je a vstupuje
do Agénorova domu. Smrtelné tělo nesneslo
nebeské pohyby a od svatebních darů shořelo.
Nedokončené dosud dítě z matčina lůna
se trhá, a jemné (je-li hodno víře)
se všívá do otcovského stehna a plní mateřské časy.
Potají ho první teta Ínó v kolébce
vychovává, pak dán nymfám Nyséjským do jeskyní
ony ho skryly a daly mu pokrmy z mléka.
A zatímco toto se podle osudového zákona po zemi děje,
a bezpečné jsou kolébky dvakrát zrozeného Bakcha,
praví se, že náhodou Jupiter, uvolněn nektarem starostí
těžkých, odložil, a v klidu rozehnal
s Junou žerty, a: „Větší je vaše,
než která se dostává mužům," řekl, „slast."
Ona popírá. Rozhodli se zeptat se, jaký je názor učeného
Teirésia: Venuše mu totiž oba byla známa.
Totiž dvě těla velikých hadů stýkajících se v zeleném
lese on byl porušil úderem hole,
a z muže udělán (podivuhodné) ženou sedm
podzimů prožil; osmého znovu je tytéž
viděl a: „Je-li tak velká moc vaší rány,"
řekl, „aby úděl původce v opak proměnila,
teď také vás uhodím." Když udeřil tytéž hady,
podoba dřívější se vrátila, a přišel zrodový obraz.
Rozhodčí tedy k tomu žertovnému sporu vybrán

Jovova slova potvrzuje: tíže ji než spravedlivě Saturnovna
a ne přiměřeně látce, prý, bolest nesla a svému
soudci věčnou odsoudila oči noci;
avšak všemohoucí otec (není totiž dovoleno nikomu
učiněné bohem učinit neplatnými jiným bohem) za odejmuté
světlo
dal mu znát budoucnost a trest zmírnil poctou.
On, po aónských městech pověstný slávou,
dával nekáraně lidu žádanému odpovědi;
první zkoušku věrnosti a platného hlasu si vzala
modrá Lýrioé, kterou kdysi v klikaté řece
Kéfisos obklopil a uzavřel ve svých vlnách
a vynucoval si na ní: porodila s plným lůnem překrásná
nymfa dítě, které i tenkrát mohlo být milováno,
a Narkissem ho nazývá. O něm dotázán, zdali
uvidí doby zralé stařecké dlouhé,
věštecký věštec: „Pokud sebe nepozná," pravil.
Marnou dlouho se zdála řeč věštce: avšak výsledek
to potvrdil a druh smrti i novota šílenství.
Totiž třikrát pěti let o jedno Kéfisův syn
rozmnožil, a mohl se zdát hochem i jinochem:
mnozí ho mladíci, mnohé si přály dívky;
ale v jemné podobě byla tak tvrdá pýcha,
žádní mladíci se ho, žádné dívky nedotkly.
Spatří ho štvoucího prchavé jeleny do sítí
hlasná nymfa, která ani mlčet mluvícímu
ani sama první promluvit neuměla naučená, Ozvěna rezonující.
Tělo dosud Ozvěna, ne hlas, byla, a přesto užívání
povídavá ne jiné, než jaké má teď, úst měla,
aby z mnoha slov mohla vrátit poslední.
Učinila to Juno, protože, když mohla přistihnout

pod svým Jovem často nymfy ležící na hoře,
ona chytře bohyni zdržovala dlouhou řečí,
dokud by nymfy neutekly. Když to Saturnovna poznala,
„Toho," řekla, „jazyka, kterým jsem byla ošizena,
moc malá ti bude dána, a hlasu nejkratší užívání,"
a činem potvrzuje hrozby. Jen na konci mluvení
zdvojuje slova a slyšené výrazy vrací.
Když tedy Narkisse bloudícího po odlehlém venkově
spatřila a rozpálila se, sleduje stopy potají,
a čím víc sleduje, tím bližším plamenem se rozpaluje,
ne jinak, než když kolem naložené pochodně vrcholy
hnané přidávaná sira k ní plameny chápou.
Ó, kolikrát chtěla přistoupit lahodnými slovy
a prosbami mírnými! Příroda odporuje
a nedovolí, aby začala, ale co dovolí, je ona připravena
čekat na zvuky, k nimž by vrátila svá slova.
Náhodou hoch, oddělený od věrné družiny druhů,
řekl: „Je tu někdo?" – a „je tu," odpověděla Ozvěna.
Ten strne, a jak oko rozhlíží do všech stran,
hlasem: „Pojď!" velikým volá: volá ona volajícího.
Rozhlédne se, a opět, když nikdo nepřichází: „Co," řekl,
„přede mnou prcháš?" a tolikerá, kolik řekl, slova dostal.
Trvá, a oklamán odrazem střídajícího hlasu
„Sem se spojme," řekl, a žádnému hlasu nikdy miněji
odpovídaje, „spojme se," vrátila Ozvěna,
a sama svým slovům přízni, a vyšedši z lesa
šla, aby objala vybranou šíji;
on utíká, a utíkaje: „Ruce ode mě, od objetí!
Dřív," řekl, „ať zemřu, než ti bude dostatek mne;"
ona nevrátila nic než: „Ať ti bude dostatek mne!"
Pohrdaná skrývá se v lesích a stydlivé tváře listím

chrání, a sama od té chvíle žije v jeskyních;
avšak přesto se drží láska a roste bolestí odmítnutí;
hubnou bdělé starosti bědné tělo
a hubnutí přitahuje kůži, a všechna šťáva těla
odchází do vzduchu; hlas jen a kosti zbývají:
hlas zůstává, kosti prý nabyly podoby kamene.
Odtud se skrývá v lesích a na žádné hoře není vidět,
všemi je slyšena: zvuk je, co v ní žije.
Takto s ní a takto s jinými, zrozenými z vod a hor,
si zahrál s nymfami, takto i s mužskými schůzkami;
odtud kdosi pohrdlý zdvihl ruce k éteru:
„Ať tak miluje sám, ať tak nedosáhne milovaného!"
řekl; souhlasila Rhamnússká prosbám spravedlivým.
Byl pramen, bez kalu, se zářivými stříbrnými vlnami,
jehož se nedotkly ani pastýři, ani pasené v horách
kozy, ani jiné stádo, který žádný pták
ani zvěř nezneklidňovala, ani ze stromu spadlá větev;
tráva byla kolem, kterou nedaleká vlhkost živila,
a les, který nedovoluje slunci, aby místo zahříval.
Zde hoch z námahy lovu i horka unaven
klesl a tvář místa i pramene sleduje,
a zatímco si přeje uhasit žízeň, vznikla žízeň jiná,
a zatímco pije, jsa chycen obrazem viděné krásy,
miluje naději beze těla, tělem pokládá to, co je stín.
Žasne sám sobě a nehybným stejnou tváří
drží, jako socha z parského mramoru;
dívá se na zemi položen na dvojí hvězdu, své oči,
a vlasy hodné Bakcha, hodné Apollóna,
a chlapecké tváře a slonovou kostí šíji a ozdobu
úst, a v sněhobílé bílosti smíšený ruměnec,
a všechno diví se, čím je sám podivuhodný:

sám sebe si přeje nevědomky, a kdo chválí, sám je chválen,
a zatímco se žádá, je žádán, a stejně zapaluje a hoří.
Jak marné polibky klamnému prameni dával,
jak často paže viděnou šíji chytající do prostřed
ponořil do vody, a nenachytal sebe v nich!
Co vidí, neví; ale čímž vidí, hoří tím,
a oči týž, který klame, i podněcuje omyl.
Lehkověrný, co marně hledáš prchavé podoby?
Co hledáš, nikde není; co miluješ, obrat se, přijdeš o to!
To je stín obrazu, který vidíš, odrazem;
nemá v sobě nic; s tebou přichází a zůstává;
s tebou odejde, můžeš-li ty odejít!
Nemohla ho ani Cereře, ani odpočinku starost
odtáhnout odtud, ale rozprostřen ve stinné trávě
dívá se nenasyceným zrakem na klamnou podobu
a svýma očima sám hyne; a chvíli zdvižen,
k okolním lesům napínaje své paže:
„Zda někdo, hle lesy, kruitěji," řekl, „miloval?
Víte to, a mnohým jste byly příhodným úkrytem.
Zda si pamatujete někoho, komu, když tolik věků prožijete,
tak hynul, v dlouhém čase?
A líbí se mi a vidím ho; ale co vidím a co se líbí,
přesto nenacházím" – takový omyl drží milujícího –,
„a abych víc trpěl, nás nedělí ani veliké moře,
ani cesta, ani hory, ani hradby s uzavřenými branami;
drobná voda nás brání! Chce být sám uchopen:
neboť kolikrát čisté vlně vztáhl jsem polibky,
tolikrát ke mně obráceným ústům se napíná.
Myslel bys, že se dá dotknout: nejmenší je, co milencům překáží.
Kdokoli jsi, sem vyjdi! Co, chlapče jediný, mě klameš
nebo kam odcházíš hledaný? Jistě ani krása ani věk

není můj, abys přede mnou prchal, i mě milovaly nymfy!
Jakousi naději mi přívětivou tváří slibuješ,
a když já k tobě vztáhnu paže, vztahuješ dobrovolně,
když jsem se zasmál, směješ se; i slzy jsem často zaznamenal
při mém plačení tvé; i kývnutím vracíš znamení,
a nakolik z pohybu krásných úst tuším,
vracíš slova nedoprovázející moje uši!
Já jsem to: cítím, a mne můj obraz neklame;
hořím láskou k sobě: plameny budím a snáším.
Co dělat? Mám být žádán, nebo mám žádat já? Co pak budu žádat?
Co si přeji, je se mnou: hojnost mě učinila chudým.
Ó, kéž bych mohl odstoupit od svého těla!
Nové přání v milujícím: chtěl bych, aby to, co milujeme, bylo pryč.
A už bolest ubírá síly, a nezbývá dlouhé
období mého života, a hynu v raném věku.
Ani mi smrt není těžká, který smrtí odložím bolesti,
tenhle, kdo je milován, chtěl bych, aby byl trvalejší;
teď jedinou duší se shodou dva zemřeme."
Řekl, a k té tváři se nemocně vrátil,
a slzami zkalil vody, a temnější se mu
pohnutým jezerem vrátila podoba; když ji viděl mizet,
„Kam prcháš? Zůstaň, a mne, krutý, milujícího
neopouštěj!" zvolal; „ať smím, čeho se dotknout nelze,
na to se dívat a nešťastnému šílenství dávat potravu!"
A zatímco smutní, strhl z horního okraje šat
a nahá prsa bil mramorovýma dlaněmi.
Prsa tažená ranami nabrala růžovou červeň,
ne jinak, než jablka obvykle, která bílá v jedné části,
v druhé jsou rudá, nebo jak hrozen různých sitky obvykle
nabývá purpurové barvy ještě nezralý.
Jak to viděl ve vracející se vlně,

nesnesl více, ale jako chřadnou žlutý
ohněm lehký vosk, a ranní jinovatka
teplem slunce obvykle, tak zeslaben láskou
chřadne a skrytým ohněm pomalu je stráven;
a už není barva smíšenou bělost s ruměncem,
ani energie a síly, a co se nedávno líbilo,
ani tělo nezůstává, které kdysi Ozvěna milovala.
Ona, ač rozzlobená a pamětlivá,
žalila, a jak chlapec bědný „ach"
řekl, ona rezonujícími hlasy opakovala „ach";
a kdykoli si bil pažemi ramena,
ona také vracela zvuk tlukotu stejný.
Poslední slovo bylo toto, zatímco se díval do známé vody:
„Běda marně milovaný chlapče!" a tolikerou vrátilo
slova místo, a když řekl „Buď zdráv," „buď zdráv," řekla i Ozvěna.
On hlavu zemdlenou sklonil do zelené trávy,
oči smrt zavřela, žasnoucí nad podobou pána:
také potom, co byl přijat do podsvětního sídla,
sám sebe se díval v stygské vodě. Oplakávaly sestry
najády a vlasy ostříhaly bratrovi,
oplakávaly dryády; plačícím odzvučí Ozvěna.
A už hranici a třepotavé pochodně a máry chystali:
nikde tělo nebylo; místo těla žlutý květ
našli, uprostřed obklopený bílými listy.
Objevená věc po achajských městech dala věštci
zaslouženou pověst, a jméno věštce bylo veliké;
pohrdá Echiónovec jím však, jediný ze všech
pohrdavec nebešťanů, Pentheus, a prorocké
řeči starce vysmívá, a temnotě a ztrátě odejmutého světla
mu vyčítá. On, pohnouce bělajícími se spánky
„Jak bys byl šťastný, kdybys i ty," řekl,

„přišel o toto světlo, abys neviděl Bakchovy posvátné obřady!
Totiž přijde den, který věštím, že není daleko,
kdy sem přijde nový, Semelin potomek, Liber,
jehož, pokud ho nebudeš uctívat chrámovou poctou,
na tisíc kusů rozházen po mnoha místech, a krví lesy
pošpiníš, i matku svou a sestry matky.
Stane se! Nebudeš totiž uznávat božství pocty,
a pod touto tmou se budeš divit, žes mě viděl příliš jasně."
Takto mluvícího odhání Echiónův syn;
slova věrnost následují, a odpovědi věštce se dějí.
Dav se řítí, a smíšení s muži matky a snachy
a prostý lid a šlechta se nesou k neznámým obřadům.
„Jaké šílenství, hadonohé pokolení Mavortovo, vaše
mysli zasáhlo?" Pentheus praví; „Mají snad takovou moc
měděné nástroje odražené od sebe, a flétna se zahnutým rohem
a magická klamství, že ty, které nepolekal bojový meč,
ani trouba, ani zástupy s napjatými zbraněmi,
porazí ženské hlasy a šílenství podnícené vínem
a oplzlá stáda a prázdné bubny?
Vám, starcům, se mám divit, kteří po dlouhých mořích vedeni
jste tady založili Tyros, zde uprchlíkům penáty
dali, nyní dovolujete, aby bez Marta byl obsazen? Vám, ostřejší věku,
ó mladíci, bližší mému, kterým zbraně držet
se slušelo, ne thyrsy, a přilbou se krýt, ne listím?
Buďte, prosím, pamětlivi, z kterého rodu jste zrozeni,
a onu statečnost, kterou mnoho jediný zahubil,
nabyde hada! Pro prameny a jezero on
zahynul: ale vy přemožte pro svou pověst!
On dal smrti statečné: vy vyžeňte měkké
a udržte dědictví otců! Jestliže osudy zakazovaly

dlouho stát Thébám, kéž by hrozné stroje a muži
hradby bořili, a železo a oheň zněly!
Byli bychom nešťastní bez provinění, a osud by si zasloužil
stěžovat, ne skrývat, a slzy by neznaly stud;
ale teď od chlapce bez zbraní budou dobyty Théby,
kterého neživí ani války, ani zbraně, ani jízdní kůň,
ale myrhou mokré vlasy a měkké věnce
a purpur a do pestrých šatů vetkané zlato,
jehož hned (jen vy ustupte) donutím
přiznat, že si vymyslel otce a vymyšlené obřady.
Je dost Akrisiovi odvahy pohrdat marným
božstvem a argejské brány přicházejícímu zavřít:
Penthea bude strašit s celými Thébami cizinec?
Jděte rychle" (toto rozkazuje služebníkům), „jděte a vůdce
sem vlečte spoutaného! Rozkazům ať je prodleva daleko!"
Jeho děd, jeho Athamás, jeho celý ostatní zástup svých
pokárá slovy, a marně se snaží ho zdržet.
Ostřejší je napomenutím a dráždí se zdržovaný
a roste zuřivost, a sama zdržování škodila:
tak jsem viděl bystřinu, kde jí nic nebránilo v cestě,
tišeji a mírným šumem téct;
avšak kdekoli trámy a překážející skály držely,
pěnivá a vroucí, a od překážky zuřivější, šla.
Hle, zakrvácení se vracejí, a kde je Bakchos,
pánovi tázajícímu zapřeli, že viděli Bakcha;
„Tohoto," řekli, „však druha a služebníka obřadů
jsme chytili," a odevzdávají s rukama svázanýma za zády
jakého následujícího posvátné obřady boha, z tyrrhénského rodu.
Pohlédne na něho Pentheus očima, které hněv učinil
strašlivými, a ačkoli sotva odkládá časy trestu,
„Ó mající zahynout a dát jiným příklady svou

smrtí," pravil, „pověz své jméno i jméno rodičů
a vlast, a proč holduješ obřadům nového zvyku!"
On, strachu prostý, „Jméno moje," pravil, „Akoités,
vlast je Maionie, z nízkého lidu rodiče.
Otec nenechal mi, co by tvrdí volové obdělávali,
ani vlněných stád, ani žádných ovcí;
chudý byl i on sám, a lněnými sítěmi obvykle a háky
klamal a prutem vytahoval skákající ryby.
Umění bylo jeho jmění; když mi předával umění,
‚Přijmi, co mám, nástupče mých věd a dědici,'
řekl ‚statky,' a umíraje mi nic nenechal
kromě vod: jediné mohu nazvat otcovským.
Pak já, abych neviseł stále na týchž útesech,
naučil jsem se řídit kormidlo lodě pravou rukou
a hvězdu olénské kozičky dešťovou,
a Taygetě i Hyády a Medvědici očima jsem si poznamenal,
a domy větrů i přístavy vhodné pro lodě.
Náhodou míříce k Délu k břehům chijské země
přistávám, a pravými vesly se dostávám k pobřeží
a dávám lehké skoky a vrhám se do mokrého písku:
noc tam byla strávena; jak jitřenka zrudla,
začínal jsem; vstávám a připomínám přinést čerstvé
tekutiny a ukazuji cestu, která vede k vodám;
sám z vysokého náspu vyhlížím, co mi dech přinese,
a volám druhy, a vracím se k lodi.
‚Jsme tu, hle,' řekl první z druhů Ofeltés,
a jak se zdá, kořistí v opuštěném kraji ulovenou,
dívčí podobou chlapce vede po pobřeží.
Ten se zdá vrávorat vínem a spánkem obtížen,
a sotva následuje; dívám se na úpravu a tvář a chůzi:
nic jsem tam, co by se dalo věřit smrtelným, neviděl.

I ucítil jsem a řekl druhům: ‚Jaké božství v tomto
těle je, pochybuji; ale v tomto těle božství je!
Kdokoli jsi, ó nám pomoz a při námahách buď přítomen;
i těmto odpusť!' ‚Pro nás nepros!'
Diktys řekl, nad něhož žádný rychleji na nejvyšší
ráhna nemohl vylézt a chytiv lano sklouznout.
Toto Libys, toto Melanthos, žlutý, ochránce přídě,
toto Alkimedon schvaluje, i ten, který odpočinek a tempo
hlasem veslům dával, povzbuzovatel myslí, Epopeus,
toto všichni ostatní: tak slepá je touha po kořisti.
‚Přesto nedovolím, aby posvátným břemenem byla
porušena tato borovice,' řekl jsem; ‚mám tu nejvyšší právo,'
a bráním se u vchodu: vzteká se nejodvážnější ze všeho
počtu Lykabás, který, vyhnán z tuského města
vyhnanstvím za trest hrozné vraždy pykal;
on mi, zatímco odolávám, mladou pěstí hrdlo
zlomil, a vymrštěného by byl vrhl do vod, kdyby ne
nebyl jsem se, i když šílený, zachytil o lano.
Bezbožná tlupa chválí čin; tehdy teprve Bakchos
(Bakchos totiž byl), jakoby po křiku rozpuštěn
byl mu spánek a víno návratem do prsou obnovovalo smysly,
‚Co děláte? Co je ten křik?' řekl ‚Jak, povězte, plavci,
jsem sem došel ku pomoci? Kam mě chcete odnést?'
‚Odlož strach,' Proreus pravil, ‚a kterých přístavů dotknout se
chceš, vyznač!' ‚Zem, do které směřuješ, bude dosažena.'
‚K Naxu,' Liber pravil, ‚obraťte své plavby!
Tam je mi domov, vám bude pohostinná země.'
Při moři falešníci a při všech božstvech přísahají,
že tak bude, a mně káží dát plachty pestrému lodi.
Napravo byl Naxos: já napravo plátna dávajícímu
‚Co děláš, ó blázne? Jaké šílenství,' pravil, ‚Akoite,

tě drží?' každý za sebe; ‚vlevo zamiř!' Nejsvětlejším kývnutím
mi dává větší část znamení, část šeptem úst, co chce.
Zůstal jsem omráčen, a ‚ať se chopí někdo řízení!' řekl jsem,
a od úkonu zločinu a umění jsem se vzdálil.
Jsem kárán ode všech, a celá tlupa reptá;
z nich Aithalión: ‚Tedy na tobě jediném
leží všechna naše spása!' řekl, a sám přistupuje a mou
plní práci, a od Naxu jde opačným směrem, zanechav ji.
Tehdy bůh, předstíraje, jakoby teprv teď poznal
podvod, z lodi vyhlíží na moře ohnuté,
a plačícímu podoben: ‚Ne tyto mi břehy, plavci,
jste slíbili,' řekl, ‚ne tato mi země byla žádána!
Jakým činem jsem si zasloužil trest? Jaká je vaše sláva,
jestli chlapce, mladíci, jestli mnozí jednoho klamete?'
Já už dlouho jsem plakal: slzám bezbožná ruka
se směje, a tlačí spěchajícími vesly hlubiny.
Při něm samém teď (není totiž přítomnější, než ten
bůh) ti přísahám, že ti pravdivě vypravuji
tak, jak jen víc než víra: stála loď v moři,
ne jinak, než kdyby suchá v loděnici stála.
Oni, žasnouce v ranách vesel, vytrvávají
a plachty spouštějí a dvojí pomocí se snaží jet:
překážejí břečťany veslům, a hákovitým spojem
plazí se, a plachty rozdělují těžkými hrozny.
Sám hroznoplodnými vinnými ratolestmi obklopen kolem čela
řídí révovitými listy zahalené kopí;
kolem něho tygři a prázdné obrazy rysů
a divoká těla pestrých levhartů leží.
Vyskočili muži, buď to šílenství učinilo,
nebo strach, a první Medón začal černat
celým tělem a zahýbat se vyjádřenou křivkou páteře.

Jemu Lykabás: ‚V jaké zázraky,' řekl,
‚se měníš?' a široká ústa a plochý mluvícímu
nos byl, a kůže ztvrdla, nabývala šupin.
Ale Libys, zatímco chtěl obrátit stojící vesla,
viděl, že ruce zpět do krátkého prostoru skákaly,
a že už nejsou rukama, už se dají plutvami nazývat.
Druhý chtěje dát paže ke stočeným lanům,
paže neměl, a trupem prohnutým do vln
tělem seskočil: srpovitý je nejnovější ocas,
jako jsou vyklenuté rohy rozpolceného měsíce.
Ze všech stran skáčou a mnohým postříkáním rosí
a vynořují se zase a vracejí se pod vodu znovu,
a tancem si hrají a bujně vrhají těla,
a nasátou vodu širokými nozdrami vyfukují.
Ze dvaceti (tolik totiž ta loď nesla)
zůstal jsem jediný: ustrašeného a mrazivě chvějícího se
tělem a sotva sebou samým bůh posiluje: ‚Vytřes
ze srdce strach a drž se Dií!' řečeno. Dosazen na ni,
přistupuji k posvátným obřadům a konám Bakchův kult."
„Přepustili jsme dlouhým odbočkám uši,"
Pentheus pravil, „aby hněv dlouhým zdržením zmírnil síly.
Hlava dolů, služebníci, vytrhněte ho a mučená
hroznými muky těla pošlete do stygské noci!"
Hned odtažen pevný Tyrrhénec Akoités
se zavírá do střech; a zatímco kruté nástroje
rozkázané smrti, železa a ohně, se chystají,
sama od sebe povídá se, že se otevřely dveře,
a sama od sebe se mu uvolnily okovy, nikým neuvolňovány.
Trvá Echiónovec, a už nekáže jít, ale sám
jde tam, kde Kithairón, vybraný ke konání obřadů,
zněl zpěvy a jasným hlasem bakchantek.

Jak frká bystrý kůň, když bojovný měděným zvučným
troubou dal vojenský trubač znamení, a chápe se lásky k boji,
Penthea tak zasažený dlouhými výkřiky éter
pohnul, a slyšeným křikem se zase rozpálil hněvem.
Zhruba uprostřed hory, ovroubená krajními lesy,
čistá od stromů, viditelná ze všech stran, je rovina:
tady ho očima bez výjimky vidícího posvátné obřady
první spatřila, první byla rozžehnuta šíleným během,
první napadla svého Pentheu vrženým thyrsem
matka, a: „Ó dvě sestry!" zavolala, „pojďte sem!
Ten kanec, který se po našich polích prohání jako největší,
toho kance musím zabít." Vrhl se celý na jednoho
zuřící dav; všechny se sbíhají a následují třesoucího se,
už třesoucího se, už mluvícího slova méně násilná,
už odsuzujícího sebe, už přiznávajícího, že zhřešil.
Zraněný on přesto: „Pomoz, teto," řekl,
„Autonoe! Pohnou tě stíny Aktaióna!"
Ona, kdo je Aktaión, neví, a prosícímu pravou ruku
sňala, Ínovou druhá je roztržena uchvácením.
Nemá nešťastný, které paže vztáhne k matce,
ale ukazujíc useknuté z vytržených údů rány,
„Pohleď, matko!" praví. Jak to viděla, zavýskla Agauá,
třásla krkem a vyhodila do vzduchu vlasy,
a odtrženou hlavu krvavými prsty obemknuvši
křičí: „Hle, družky, toto dílo je naše vítězství!"
Nedovádí rychleji listí podzimní zimou dotčená
a už špatně se držící vysokému stromu vítr,
než jak byly údy muže rukama hříšnými rozerveny.
Takovými příklady poučeny slaví nové obřady
a dávají kadidlo a svaté oltáře Isménovny ctí.

Kniha čtvrtá.

Avšak Alkithoé, Minyova dcera, nemyslí, že obřady boha
mají být přijaty, a dosud opovážlivá popírá, že Bakchos
je potomek Jovův, a své sestry má za společnice v bezbožnosti.
Kněz přikázal slavit svátek a od prací osvobodit služebnice
i paní samy, přikryt prsa kůží, uvolnit pásky vlasů,
věnce na hlavu, do rukou vzít olistěné thyrsy;
a předpověděl, že hněv uraženého božstva bude krutý.
Poslouchají matky a snachy
a odkládají tkaniva a koše i rozestřená pletiva,
dávají kadidlo a volají Bakcha, Bromia a Lyaia,
ohněmrozeného a dvakrát zrozeného, jediného se dvěma
matkami;
k nim se přidává Nyseus a nestříhaný Thyoneus,
a s Lenaiem veselý vinař hroznu,
Nyktelios a Eleleus otec a Iacchos a Euhan,
a jiná četná jména, Libere, která máš u řeckých národů.
Tvá je mládí neschnoucí, ty jsi věčný chlapec, ty nejkrásnější
v nebi se jevíš; tobě, když stojíš bez rohů,
dívčí hlava je; Východ ti podlehl až do oněch končin,
kde zbarveným Gangem je omývána nejzazší Indie.
Penthea ty, ctihodný, i dvojsekerého Lykúrga,
svatokrádežníky, trestáš, a tyrrhenská těla vrháš do moře,
ty dvojspřeží lysek šíje stlačuješ pestrými uzdami.
Bakchantky a satyři následují, i ten stařec, jenž hůlkou

podpírá vrávorající opilé údy, a nepevně se drží
na skloněném oslíku.
Kudy kráčíš, křik mládeže a zároveň
ženské hlasy a bubny tlučené dlaněmi
a duté mědi zvoní, i buxusová píšťala s dlouhými otvory.
„Smířený a mírný buď přítomen," prosí Isménovny,
a konají přikázané obřady; jediné Minyovny uvnitř
rušíce nevhodně svátek, Minervu uctívají,
anebo táhnou vlnu, anebo nitky palcem obracejí,
nebo visí nad tkanivem a služebnice ženou k práci.
Jedna z nich, pouštějíc jemným palcem nit,
„Zatímco ostatní odpočívají a navštěvují vymyšlené obřady,
my také, které Pallas, lepší bohyně, zdržuje," pravila,
„užitečnou práci rukou si uvolněme různorodou řečí,
a střídavě něčím, co by nedovolilo zdát se časům dlouhými,
mezi sebe pronesme pro prázdné uši!"
Chválí slova a sestry káží, aby první vyprávěla.
Ona, co z mnohého vyprávět (totiž znala mnoho),
rozmýšlí si a je na pochybách, zda má vyprávět o tobě,
Babyloňanko
Derketis, kterou s podobou proměněnou v šupiny
kryjící údy prý palestinské tůně
věří, že změnily, nebo spíš, jak její dcera na křídlech
dožila poslední roky na bílých věžích,
nebo jak najáda zpěvem a příliš mocnými bylinami
proměnila jinošská těla v tiché ryby,
dokud sama totéž neutrpěla, nebo jak strom, co nesl bílá
ovoce, teď dotykem krve nese černá:
to se líbí; tu, protože není pověst obecná,
takovými slovy začala, zatímco nit její vlákno sledovala:
„Pyramus a Thisbé, mladíků nejkrásnější jeden,

druhá, z dívek, které měl Východ, nejkrásnější,
sousední domy drželi, kde se praví, že vysoké
hradby z pálených cihel obehnala Semirámis kolem města.
Blízké seznámení a první kroky sousedství způsobilo,
časem rostla láska; snoubili by se po právu
pochodněmi, ale otcové zakázali: co nemohli zakázat,
oba stejně hořeli chycenými myslemi.
Všech důvěrníků zbaveni; kývnutím a znameními mluví,
a čím více je ukrýván, tím více zahalený oheň planě.
Byla trhlina drobná, kterou kdysi, když se stavěla,
dostala stěna společná oběma domům.
Ta vada po dlouhá století nikomu nebyla známa –
co necítí láska? – vy první, milenci, jste ji spatřili
a cestu hlasu z ní udělali, a bezpečné jí
nejmenším šeptem lahodné řeči přecházely obvykle.
Často, když se postavili sem Thisbé, Pyramus odtamtud,
a vzájemně byl zachycován dech úst:
‚Závistivá, zdi,' říkali, ‚proč překážíš milencům?
Jak málo stálo, kdybys dovolila celými těly se spojit,
anebo, pokud je toho příliš, se otevřela aspoň pro polibky?
A nejsme nevděční: přiznáváme, že ti dlužíme,
že byl dán slovům přechod k přátelským uším.'
Takové věci z různých míst zbytečně mluvíce,
v noci říkali ‚na shledanou' a každý své straně
dávali polibky nedoléhající ke druhé.
Následující Jitřenka odvedla noční ohně,
a slunce paprsky vysušilo trávy od jinovatky:
k obvyklému místu se sešli. Tam s malým šeptem
mnohých věcí si předtím stěžovavše, dohodli se, že v tiché noci
podvedou strážce a pokusí se opustit dveře,
a když vyjdou z domu, opustí i městské střechy,

a aby neměli bloudit, pochodující po širokém poli,
sejdou se u hrobu Nínova a budou skryti pod stínem
stromu: strom tam byl, bohatý na sněhobílá ovoce,
vysoký moruše, hraničící s chladným pramenem.
Dohoda se líbí; a světlo, zdající se pomalu odcházet,
spěchá do vod, a z týchž vod vychází noc.
Chytře přes temnotu, otočivši závorou, Thisbé
vychází a klame své a zahalena v tvář
přichází k mohyle, a pod řečeným stromem si sedla.
Smělou ji dělala láska. Hle, přichází se čerstvou
krví ze stáda lvice, s pěnícími se tlamami, zbrocená,
aby uhasila žízeň v nedaleké vodě pramene;
tu daleko za světla luny babylonská Thisbé
spatřila a bázlivou nohou prchá do temné jeskyně,
a při útěku jí sklouzl z ramen plášť.
Když lvice divoká uhasila žízeň velikým douškem vody,
a vracela se do lesů, nalezený náhodou bez samotné
krvavou tlamou roztrhala jemné roucho.
Později vyšedší Pyramus spatřil v hlubokém
prachu jisté stopy zvěře a celou tváří zbledl;
a když našel i šat zbarvený krví,
‚Jedna noc,' pravil, ‚zahubí dva milence,
z nichž ona byla dlouhého života nejhodnější;
naše je viná duše. Já jsem tě, nešťastná, zahubil,
já, který jsem ti kázal přijít v noci do míst plných strachu,
a nepřišel sem dřív. Rozerveme naše tělo
a sežerte zločinné útroby divokým zubem,
ó kterýkoli lvové, kteří obýváte tuto skálu!
Ale bázlivého je jen si přát smrt.' Thisbin plášť
bere a nese s sebou pod stín smluveného stromu,
a jak dal slzy známému, dal polibky šatu:

‚Přijmi teď,' pravil, ‚i doušek naší krve!'
A to, čím byl ozbrojen, zapustil železo do slabin,
a bez prodlení umíraje ho z horké rány vytáhl.
Jak padl naznak na zem, krev vystřikuje vysoko,
ne jinak, než když se poškozená roura s olovem
rozpoltí, a tenkým syčícím otvorem dlouhé
vystřikuje vody a údery vzduch rozráží.
Plody stromu se rozstříknutím vraždy v tmavé
barvě proměňují, a kořen zmáčený krví
barví purpurovou barvou visící morušovité ovoce.
Hle, strach ještě neodloživši, aby neklamala milence,
ona se vrací, a mladíka očima i myslí hledá,
a touží vyprávět, jaká nebezpečí vyhnula se;
a jak poznává místo a podobu na viděném stromě,
tak ji nejistou činí barva ovoce: váhá, zda to je ten strom.
Zatímco pochybuje, vidí třesoucí se údy
bít do krvavé země, a nohu zpět stáhla, a tvář
bledší než buxus nesouc, zhrozila se podobna moři,
které se chvěje, když povrch je zjitřen drobným vánkem.
Ale potom, když se zdržela a poznala svou lásku,
tluče nehodné paže jasným bitím
a trhá si vlasy, a objímajíc milované tělo
rány plnila slzami, a pláč smísila s krví,
a chladné tváře polibky kryjíc,
‚Pyrame,' zvolala, ‚jaká tě mi náhoda vzala?
Pyrame, odpověz! Tvoje nejdražší Thisbé
tě volá; vyslyš a tvář zemdlenou pozvedni!'
Na jméno Thisbé Pyramus od smrti ztížené
oči zvedl, a jak ji uviděl, zavřel je zpět.
Jak ona poznala i svůj šat, a mečem
viděla slonovinu prázdnou: ‚Tvá ruka,' pravila, ‚a láska

tě zahubila, nešťastníku! Mám i já statečnou v jediné
této věci ruku, a mám i lásku: ta mi dá do ran síly.
Pronásleduji zahaslého a nejbědnější budu nazvána
důvodem a společnicí smrti tvé: ty, který jsi mi mohl smrtí
jedinou být vyrván, běda, nebudeš ani smrtí vyrván.
Toto přesto slovy obou buďte prošeni,
ó velmi nešťastní moji a jeho rodiče,
aby ty, které jistá láska, které poslední hodina spojila,
nezáviděli pohřbít do stejné mohyly;
ale ty, který stromě větvemi bědné tělo
teď kryješ jednoho, brzy budeš krýti dvě,
drž znamení vraždy a tmavé a smutku vhodné
vždy měj plody, památky dvojí krve.'
Řekla, a přiloživši hrot k dolní části prsou,
nalehla na železo, které ještě bylo teplé od vraždy.
Modlitby přesto dotkly se bohů, dotkly se rodičů;
neboť barva v ovoci, když dozraje, je tmavá,
a co z hranic zbývá, odpočívá v jedné urně."
Dokončila: krátký čas uprostřed byl, a začala
mluvit Leukonoé: hlas ztišily sestry.
„I jeho, který hvězdným světlem všechno řídí,
chytila láska, Slunce: Slunce lásky budeme vyprávět.
Jako první zazlobení Venuše s Martem, předpokládá se,
tento bůh viděl; vidí tento bůh všechno jako první.
Zasmutnil se činem, a Junina synovi manželovi
krádeže lože a místo krádeže ukázal, ale jemu
jak mysl, tak dílo, které kovářská pravice držela,
upadlo: hned z mědi tenké řetězy
a sítě a smyčky, které by mohly oklamat oči,
vyrábí. Takové dílo by ani nejjemnější niti
nepřemohly, ani síť pavouka, která visí v nejvyšším trámu;

a jak lehký dotyk a drobné pohyby by následovaly,
dělá a umně kolem lože rozmístěné nastaví.
Jak přišly manželka a milenec na jedno lože,
uměním muže a novým způsobem připravenými pouty,
uprostřed objetí oba přistiženi uvázli.
Lemnijec hned otevřel slonovinové dveře
a vpustil bohy; oni leželi svázáni
hanebně, a kdos z bohů ne smutných si přeje
tak se stát hanebným; nebeští se smáli, a dlouho
tento příběh byl v celém nebi nejznámější.
Vymáhá vzpomínku na udání Kythérská pokutu
a zase toho, kdo poškodil skryté lásky,
poškozuje rovnoměrnou láskou. Co teď, Hyperionův synu,
krása, barva a paprsčitá světla ti pomohou?
Totiž ty, který všechny země svými ohni spaluješ,
jsi spalován novým ohněm; a který máš všechno vidět,
díváš se na Leukothoé a upíráš v jediné dívce,
oči, které dlužíš světu. Jindy vycházíš z éoského
nebe časněji, jindy později ponořuješ do vln,
a dobou dívání se prodlužuješ zimní hodiny;
mizíš někdy, a vada mysli přechází do očí,
a zatemnělý děsíš smrtelná srdce.
Nebledneš proto, že obraz luny bližší zemi
ti stál v cestě: ta tvá láska tu barvu dělá.
Miluješ tu jedinou, a nedrží tě Klymené ani Rhodos,
ani nejkrásnější matka aejské Kirky,
ani Klytia, která, ač pohrdaná, hledala tvé
styky a právě v tom čase měla těžkou ránu:
Leukothoé způsobila u mnoha zapomnění,
nejkrásnější, kterou v rodu vonícím narození
porodila Eurynomé; ale potom, co dcera vzrostla,

jak matka všechny, tak matku dcera překonala.
Vládl achaimenským městům otec Orkhamos, a byl
sedmý od starého Béla počítán v původu.
Na západní obloze jsou pastviny Slunečních koní:
ambrosii mají místo trávy; ty unavené denními
službami údy jim vyživuje a obnovuje k práci.
A zatímco tam čtyřnozí nebeská píce okusují
a noc dělá svůj střídavý úkol, bůh vchází do milovaných ložnic,
proměněn v tvář matky Eurynomé, a mezi
dvanácti služebnicemi vidí Leukothoé u světel
jemné nitky vedoucí otočeným vřetenem.
Když tedy jako matka milé dceři dal polibky,
‚Je to tajemství,' pravil; ‚služebnice, odstupte, a nezbavujte
matku práva mluvit o tajemstvích.'
Poslechly, a v ložnici bůh beze svědka zůstal:
‚Já jsem ten,' řekl, ‚který měřím dlouhý rok,
který všechno vidím, skrze něhož všechno vidí země,
oko světa: mně, věř, se líbíš.' Bojí se ona a strachem
i přeslice i vřeteno z uvolněných prstů jí spadly.
Sám strach jí slušel. A on, bez dalšího zdržení,
vrátil se k pravé podobě a obvyklému lesku;
a dívka, ač neočekávaným zjevením vylekaná,
přemožena leskem boha, bez odporu snášela násilí.
Záviděla Klytia (neboť ne mírná vůči ní
Slunce láska byla), a popuzena hněvem souložnice
rozšiřuje cizoložství a prozrazené oznamuje otci.
On, divoký a neohlédavý na prosící
a napínající ruce k světlům Slunce, a ‚on
mi násilí učinil mé vůli nic,' řkoucí, zahrabal hluboko
do krutý půdy, a nad to přidal mohylu těžkého písku.
Rozmetává tu paprsky Hyperionův syn, a cestu

dává ti, kudy bys mohla vyvést pohřbenou tvář;
ani ty jsi už nemohla, umořená tíhou země,
zvednout, nymfo, hlavu, a tělo bezkrevné jsi ležela:
praví se, že nic bolestnějšího po Phaethóntových ohních
řídič létajících koní neviděl.
On ovšem chladné údy silami paprsků
pokouší se, zda by mohl zpět povolat živé teplo;
ale protože takovému úsilí osud stojí v cestě,
nektarem voňavým postříkal tělo i místo,
a mnoho si předtím postěžovav: ‚Přesto dosáhneš éteru,' pravil.
Hned tělo pokropené nebeským nektarem
roztálo a svou vůní zvlhčilo zemi,
a prut přes hroudy, zapouštějíc postupně kořeny,
kadidlový vyrašil, a vrcholkem prolomil mohylu.
Avšak Klytii, ač láska mohla ospravedlnit bolest
a bolest udání, původce světla už
nenavštěvuje, a Veneři s ní uložil konec.
Chřadla od té chvíle, nemírně užívajíc lásky;
netrpěla nymfy, a pod Jovem ve dne i v noci
seděla na nahé zemi, s nahými neučesanými vlasy,
a devět dní, bez vody a jídla,
pouhou rosou a svými slzami krmila půsty,
a nehnula se z místa; jen se dívala na odcházejícího
boha, a tvář za ním otáčela.
Praví se, že údy přilnuly k zemi, a část barvy
žlutý bledý promenil v bezkrevné byliny;
v jedné části je ruměnec, a nejvíc fialce podobný
květ kryje tvář. Ona svého, ač je držena kořenem,
otáčí se ke Slunci, a proměněná zachovává lásku."
Dokončila: zázračnou věc přijaly uši;
část popírá, že se mohla stát, část tvrdí, že praví bohové mohou

všechno: ale Bakchos není v jejich počtu.
Je dožadována Alkithoé, poté co umlkly sestry.
Ta, zatímco přeslicí stojící nitky probíhá,
‚Nemluvím o rozšířených láskách,' řekla, ‚pastýře
Dafnida Idajského, kterého nymfa z hněvu souložnice
proměnila v skálu: tak velká bolest pálí milující;
ani nemluvím o tom, jak kdysi, obnoviv zákon přírody,
dvojpohlavní byl, hned muž, hned žena, Sithón.
I tebe, nyní adamantový, kdysi věrný nejmenšímu
Jovovi, Kelme, i Kúréty zrozené z velkého deště
a Krokos proměněný v malé květy se Smilakou
míjím, a sladkou novotou vás pobavím.
Odkud je neslavná, proč špatně mocnými vlnami
Salmakis oslabuje a změkčuje dotčené údy,
poslouchejte. Příčina je ukryta, moc pramene je známa.
Merkurovi Jsa od božské Kythéřany porozen
chlapce najady vychovaly v idských jeskyních,
jehož tvář byla taková, že i matka i otec se v ní
mohli poznávat; jméno taky z nich vzal.
Když mu bylo první třikrát pět let, hory
opustil otcovské a Idu, pěstounku, zanechav,
na neznámých místech bloudit, neznámé řeky vidět,
se radoval, zájem umenšil práci.
On také lyckých měst a sousedních Lykii Karů
dosáhl: tu vidí jezírko lesklé vody až na dno
pevné; tam není rákos bažinatý,
ani neplodné sítí, ani ostrými hroty rákosy;
průhledná voda je; ale okraje tůně živou travou
jsou obklopeny a vždy zelenajícími se bylinami.
Nymfa tam přebývá, ale ani lovu ni luků
ohýbat obvykle, ani v běhu závodit,

jediná z najád Dianě rychlonohé neznáma.
Často jí sestry prý říkaly:
‚Salmakis, buď oštěp, nebo pestré toulce vezmi,
a své lenosti smísi s drsnými lovy!'
Nebere oštěp ani pestré toulce,
ani své lenosti nesmíšuje s drsnými lovy,
ale buď v prameni svém omývá krásné údy,
často kytorským hřebenem vyčesává vlasy,
a co by jí slušelo, radí se se spatřenými vlnami;
jindy, obalena tělem průsvitným šatem,
na měkkém listí nebo měkkých bylinách leží,
často sbírá květy. A tenkrát také náhodou sbírala,
když spatřila chlapce, a jako viděnému si přála mít.
Nepřistoupila však dřív, i kdyby spěchala přistoupit,
než se upravila, než si prohlédla roucho,
a tvář vymyslela a zasloužila se zdát krásnou.
Pak takto začala mluvit: ‚Chlapče, hodný, aby byl pokládán
za boha; jestli jsi bůh, můžeš být Kupido;
nebo jsi-li smrtelný, blažení ti, kdo tě zrodili,
i bratr šťastný, a jistě šťastná,
jestli nějakou sestru máš, i která ti dala prsa, chůva;
ale daleko všech, daleko blaženější ona,
jestli nějakou máš nevěstu, jestli nějakou poctíš svatební
pochodní.
Tato jestli ti nějaká je, nechť má moje slast je skrytá,
nebo jestli žádná není, nechť já budu ní, a vstupme do stejné
ložnice.'
Najáda potom umlkla. Chlapcovu tvář zbarvil ruměnec;
neví totiž, co je láska; ale i zrudnout mu slušelo:
tato barva je jako jablka visící na slunné jabloni,
nebo slonovina barvená, nebo pod bělí rudá

luna, když marně rezonují mědi na pomoc.
Nymfě žádající bez konce aspoň sesterské
polibky a už ruce k slonovým šíjím vztahující,
‚Přestáváš, nebo utíkám a s tebou,' pravil, ‚tyto věci opouštím?'
Salmakis se bála: ‚Místa,' řekla, ‚tato ti dávám volná,
hoste,' a předstírá, že obracejíc krok odchází,
pak znovu se ohlížejíc, a v hustém křoví lesa
skryla se, a sklonila koleno; avšak on,
jakoby na prázdných a nepozorovaných bylinách,
sem jde a odtud tam, a v hrajících si vlnách
nejdřív konečky nohou a po kotníky stopy máčí;
a nebylo prodlení, chycen příjemností lahodných vod,
sundá měkký šat z útlého těla.
Pak vskutku se líbilo, a touhou po nahé kráse
Salmakis se rozpálila; hoří i světla nymfy,
ne jinak, než když v čisté kouli nejzářivěji
odraženém zrcadlem obrazem se vrací Foibos;
sotva snáší zdržení, sotva už své radosti odkládá,
už touží obejmout, už se špatně drží, šílená.
On, do dutých vody tleskajíc rukama po těle,
mrštně skáče do tekutin, a střídavé paže vedoucí
v tekutých vodách prosvítá, jako kdyby někdo slonové
sochy pokryl jasným sklem, nebo bílé lilie.
‚Vyhráli jsme a je můj!' volá najáda, a všeho
šatu daleko odhozená, do prostředku vln se vrhá,
a odporujícího drží, a zápasící polibky trhá,
podkládá ruce, a bez souhlasu prsa dotýká,
a jednou sem na mládencev, jindy jinam se obklopuje;
nakonec snažícího se vzpírat a chtějícího utéct
obemyká jak had, kterého královský pták drží
a nese do výšky: visíce hlavu i nohy on

mu obvazuje a ocasem obklopuje roztažená křídla;
nebo jak břečťan obvykle plete kolem dlouhých kmenů,
a jak chobotnice pod vodami chyceného nepřítele
drží ze všech stran vypuštěnými chapadly.
Trvá Atlantův vnuk, a nabízené radosti nymfě
odmítá; ona tlačí, a spojená celým tělem
jak visela, ‚I kdybys bojoval, ničemo,' řekla,
‚přesto neunikneš. Takto, bohové, nařizujte, a aby jeho
žádný den ode mě, ani mě od něho neodvedl.'
Modlitby měly své bohy; neboť smíšená obou
těla se spojují, a tvář se nad nimi uzavírá
jediná. Jako kdyby někdo spojil kůrou větve,
růstem spojené vidí a stejně stárnout,
tak když v pevném objetí sešly se údy,
nejsou dva, a tvar dvojí, a ani ženou nazvat
ani chlapcem lze, ne jedno a obojí se zdá.
Když tedy čisté, kudy sestoupil muž, vlny
viděl, že z něho udělaly polomuže a změkčily v nich
údy, ruce napínající, ale už ne mužským hlasem,
Hermafroditos pravil: ‚Dejte dar vašemu synu,
otče i matko, obou jmen nesoucímu:
kterýkoli muž přijde k těmto pramenům, ať z nich odejde
polomužem a dotkem se vln ať v nich změkne!'
Oba rodiče pohnuti, slova dvoutvárného syna potvrdili
a nečistým prostředkem pramen zbarvili."
Konec byl řeči, a Minyova dcera
dál pokračuje v práci a pohrdá bohem a svátek znesvěcuje,
když náhle neviditelné bubny chraplavými
hluky zazněly, a na křivém rohu píšťala
a cvakající mědi zní; voní myrhy i šafrány,
a věc nad víru, tkaní začala zelenat,

a jako břečťan visící šat olistěl;
část přechází ve vinnou révu, a co nedávno byly nitky,
mění se ve větev; ze stavby révová ratolest vychází;
purpur dává třpyt pestrým hroznům.
A už den byl u konce, a nastával čas,
který bys nemohl nazvat ani tmou ani světlem,
ale pomezí mezi světlem a nejistou nocí:
střechy náhle třásly, zdají se, a mastné pochodně
hoří, a červené ohně zdají se ozařovat síně
a falešné obrazy divokých šelem vyjí;
sestry se dávno skrývají v zakouřené střeše,
a různě na místech ohně i světla se vyhýbají,
a zatímco hledají tmu, blanka přes drobné údy
se natahuje a tenkým peřím paže uzavírá;
ani jakou cestou ztratily starou podobu,
nedovoluje poznat tma: nezvedlo je peří,
přesto se udržely na průzračných křídlech,
a pokoušející se mluvit nejmenší, mimo tělo, hlas
vydávají, a dokončují lehkým vřeštěním nářky.
A střechy, ne lesy, obývají, a nenávidíce světlo
létají v noci, a od pozdního večera mají jméno.
Tehdy vskutku v celých Thébách památné bylo
Bakchovo božství, a veliké síly nového
boha všude teta ohlašovala, a sama z tolika sester
jediná byla bez bolesti, kromě té, kterou jí způsobily sestry:
jak ji viděla, že má v synech a v Athamantově ložnici
hrdou duši, a ve vychovaném božstvu, Juno
nesnesla, a říkala si: ‚Mohl potomek souložnice
proměnit maionské a potopit do moře plavce,
a maso svého syna dát matce k roztrhání,
a trojí Minyovny pokrýt novými křídly:

nic nebude moci Juno než nepomstěné pláčte bolesti?
A to mi stačí? Toto je jediná naše moc?
Sám učí, co mám dělat (dovoleno je i od nepřítele se učit),
a co šílenství zmůže, Pentheovou vraždou až dost
a nadto ukázal: proč nebyla by poháněna a nešla by
podobně svému šílenství, příkladem příbuzných, Ínó?'
Je cesta spádná, zastíněna smutným tisem:
vede do podsvětních sídel přes němá ticha;
Styx vydechuje mlhy líně, a stíny čerstvé
sestupují tudy a obrazy pohřbů ukončené:
bledost a zima drží široko místa pustá, a noví
stínové, kudy je cesta, co vede ke stygskému městu,
nevědí, kde je černý Dis se svým divokým palácem.
Tisíce vchodů prostorných a brány otevřené ze všech stran
město má, a jak moře všechny řeky z celé země,
tak všechny duše přijímá to místo, a žádnému
lidu malé není, ani zástup neslyší se k němu blížit.
Toulají se bez krve bez těla, ale s kostmi stíny,
část obývá fórum, část dolní střechy tyrana,
část nějakým uměním, napodobením dřívějšího života.
Vydržela jít tam, nebeské sídlo opustivši
(tolik zášti a hněvu dávala), Saturnovna Juno;
jak jen tam vstoupila a od posvátného těla stlačen
zasténal práh, Kerberos tři tlamy vystrčil
a vydal tři štěknutí najednou; ona sestry
Nocí zrozené volá, těžké a nesmiřitelné božstvo:
před dveřmi vězení zavřenými ocelí seděly
a černé hady z vlasů si česaly.
Jak ji poznaly mezi stíny temnoty,
vstaly bohyně; sídlo zločinné se nazývá:
Tityos nabízel vnitřnosti k rozdírání, a na devět

jiter byl natažen; tobě, Tantale, žádné
vody se nedostávají, a strom, který visí, utíká;
nebo hledáš, nebo tlačíš, Sísyfe, kámen vracející se;
otáčí se Ixión, a sám sebe následuje a prchá;
a odvážívše se usilovat o smrt svým bratrancům,
stále hledají vody, které ztrácejí, Bélovny.
Když je všechny přísným zrakem Saturnovna
viděla, a před všemi Ixíona, zase od něho
Sísyfa prohlížejíc: ‚Proč ten z bratrů,' pravila,
‚trpí trvalé tresty, a Athamanta pyšného má
bohatý palác, ten, který mnou spolu s manželkou vždy
pohrdal?' A vykládá příčiny nenávisti a cesty,
a co chce: co chtěla, bylo, aby Kadmův palác
nestál, a sestry aby strhly Athamanta do zločinu.
Rozkaz, sliby, prosby mísí v jedno
a doléhá na bohyně: tak Junou mluvící,
Tisifoné s šedinami, jak byla, rozcuchanými vlasy
pohnula, a odhodila z tváře hady překážející,
a tak ‚Není třeba dlouhých oklik,' pravila;
‚považuj za provedené, cokoli káčeš; nelásce hodné království
opusť a vrať se k vzduchu lepšího nebe.'
Vesele se vrací Juno, kterou chystající se vstoupit do nebe
oros vodami postříkala Thaumantovna Iris.
Bez prodlení Tisifoné krví zmáčenou bere
nelítostnou pochodeň, a plynoucí krví zrudlý plášť
na sebe obléká, a ozdobena ztočenou zmijí
vychází z domu. Zármutek doprovází odcházející,
i Hrůza, Děs a Šílenství s chvějící se tváří.
Na prahu se zastavila: posty prý se zachvěly
Aiolovy, a bledost pokryla dveře javorové
a slunce opustilo místo. Zděsila se žena, zděsil

se Athamás, a chystali se opustit palác:
postavila se do cesty nešťastná Erínye a zabránila vstupu,
a vzpínajíc paže se zmijími uzly,
rozcuchala vlasy: pohnuty, hadi zasyčeli,
a jedni leží na ramenou, druzí kolem prsou spadlí
syčí a hnis chrlí a jazyky kmitají.
Pak dva uprostřed vlasů utrhne hady,
a smrtonosnou rukou chycené vrhne, a oni
Ínoiny lůna a Athamantova prochází
a vdechují těžké duše; ale ran na údech
žádných nenesou: mysl je, co cítí hrozné údery.
Přinesla s sebou také zázraky tekutého jedu,
pěny z Kerberovy tlamy a jed Echidny
a bloudění toulavá a slepého zapomnění mysli
a zločin a slzy a vztek a lásku k vraždě,
všechno tolikráte drcené, co s čerstvou krví smíchaným
v duté mědi vyvařila, obraceje zelenou cikutou;
a zatímco se bojí oni, vylévá vztekle jed
do prsou obou, a vnitřnosti rozhýbá.
Pak pochodní házeje po stejném kruhu dál
se neustále ohánějíc rychle ohni za ohněm.
Tak vítězka a mocná rozkazu k prázdným Disovým
velikým říším se vrací a svleká vzatého hada.
Hned Aiolův syn zuřící uprostřed síně
volá: ‚Hle, druhové, těmto lesům sítě natáhněte!
Zde jsem viděl se dvěma mláďaty právě lvici,'
a jako šelmy stopy sledoval nerozumně ženy,
a z lůna matky usmívajícího a drobné paže
natahujícího uchopí Learcha, a dvakrát a třikrát v povětří
po způsobu praku ho otočí, a tvrdým kamenem jemné
rozbije děcku tváře zuřivě; pak teprve rozrušená matka,

ať to zpsobila bolest, nebo polévaný jed,
zavýská a s rozpuštěnými vlasy prchá nemocná rozumem,
a tebe nesouc malého nahými pažemi, Melikerto,
‚Euhoe Bakchu' zní: pod jménem Bakcha Juno
se zasmála, a ‚Takové ať ti vrátí užitky,' pravila, ‚chovanec!'
Nad hladinami činí skalisko: část dolní je vymletá
vlnami a chrání od lijáku skryté vody,
horní je pevná a čelo napíná do otevřeného moře;
toho se zmocnila (síly šílenství dalo) Ínó,
a sebe nad moře, žádným strachem nezpomalena,
vrhá, i břemeno své; vlna poražena zbělela.
Avšak Venuše, slitovaná nad bědami nezasloužených vnučky,
takto strýci lahodila: ‚Ó božstvo vod,
jemuž nejbližší nebi připadlo, Neptune, moc,
velkou věc sice žádám, ale ty se slituj nad mými,
které vidíš zmítané v neprošném Iónském moři,
a připoj je k svým bohům. Nějaká i mně vděčnost u moře je,
jestli jsem přec v nejhlubším kdysi sražená
pěnou byla, a řecké jméno z ní zůstává mně.'
Přikývl prosící Neptun, a odnímá jim,
co bylo smrtelné, a vznešenost ctěnou
položil, a změnil zároveň jméno i tvář
a Leukothoí a Palaimona s matkou bohem nazval.
Sidonské družky, nakolik mohly, následovaly
stopy nohou, na prvním skalisku viděly poslední;
a nepochybujíce o smrti, dlaněmi
oplakávaly dům Kadmovy dcery, s rozedranými vlasy i šaty,
a ne dostatečně spravedlivé a příliš krutě vůči souložnici
vytkly bohyni. Potupy Juno
nesnesla a ‚učiním,' řekla, ‚vás samy největšími
pomníky mé krutosti,' – věc řeč následovala.

Neboť ta, která hlavně byla zbožná: ‚Následuji,' pravila,
‚královnu v mořskou hlubinu,' a chystajíc se dát skok,
nemohla se nikam pohnout, a lpěla přibita ke skalisku;
jiná, zatímco se pokoušela obvyklým bitím zbít
prsa, cítila, že její pokoušející se paže ztuhly;
onano, jak ruce byla natáhla do mořských vln,
rukou kamenem učiněných natahuje do týchž vln;
a téhle, jak uchopené vlasy u temene si trhala,
viděl bys ztuhlé náhle prsty ve vlasech:
v jaké pozici kterákoli byla přistižena, v té utkvěla.
Část udělala se ptáky, které i teď v hloubce
hladiny lehce brání nejzazšími křídly, Isménovny.
Neví Agénorův syn, že dcera a malý vnuk
jsou mořskými bohy; žalem a sledem zel
poražen a znameními, kterých viděl mnoho, odchází
zakladatel ze svého města, jakoby štěstěna míst,
ne jeho vlastní, ho tlačila, a dlouhými bloudění hnán
dotkl se illyrských hranic s manželkou uprchlíkem.
A už nemocemi a lety ztíženi, zatímco první
osudy domu probírají a znovu si vyprávějí své útrapy,
‚Zda posvátný ten probodený mým hrotem had,'
Kadmos pravil, ‚byl, tenkrát když jsem po Sidóně vyšel
a hadí zuby jsem rozeséval po zemi jako nová semena?
Jestliže ho tak jistým hněvem bohů péče mstí,
sám se já, prosím, roztáhnu v dlouhé břicho jako had.'
Řekl, a jak had se natahuje v dlouhé břicho,
a cítí ztvrdlé kůži, že šupiny mu rostou,
a černá modrými kapkami pestření se těla,
a na prsa padá tělem napřed, a spojené v jedno
pomalu útle se zužují obratné nohy.
Paže ještě zbývají: paže zbylé natáhne,

a s slzami přes dosud lidskou tvář tekoucími:
‚Přistup, ó manželko, přistup, nejnešťastnější,' pravil,
‚a dokud ještě něco ze mne zbývá, mě dotkni a ruku
přijmi, dokud je rukou, dokud mě všeho nezabírá had.'
On ovšem chce víc mluvit, ale jazyk náhle
se rozdělí ve dvě části, a slova chtějícímu
nestačí, a kolikrát se chystá vypustit nějakou stížnost,
syčí: tento mu hlas zůstavila příroda.
Nahá rukou bijíc, zvolala manželka na prsa:
‚Kadme, zůstaň, a sám se, nešťastný, z této obludnosti svleč!
Kadme, co to? Kde je noha, kde jsou ramena, ruce
a barva a tvář, a zatímco mluvím, všechno? Proč ne
i mě, nebeští, v téhož hada neproměňte?'
Řekla, a on olizoval tvář své manželky
a do milovaných lun, jakoby ji poznával, se ubíral,
a dával objetí a hledal zvyklé šíje.
Kdokoli byl přítomen (byli to druhové), poleká se; ale ona
hladí hladkou šíji chocholaného draka,
a náhle jsou dva, a spojenými kruhy se plazí,
dokud nevstoupili do skrýše nedalekého háje,
i teď neutíkají před člověkem, a ranou nezraňují
a čím dřív byli, pamatují si klidní draci.
Avšak oba přesto velikou útěchu z proměněné podoby
dával vnuk, kterého uctívala pokořená
Indie, kterého Achaia slavila postavenými chrámy.
Jediný Abantův potomek z stejného původu
Akrisios zbývá, který se brání hradbami argejského
města a nese zbraně proti bohu, a potomka
nemyslí být Jovovým: nemyslel totiž, že je z Jova
Perseus, kterého Danaé počala z deštivého zlata.
Brzy přece Akrisia (tak velká je přítomnost pravdy)

tak jako urazil boha, tak nerozeznal vnuka,
zalituje: zařazen už do nebe je jeden, ale druhý,
nese památnou kořist hadovité obludy
a lehce rozstřihával vzduch jemný bzučícími křídly,
a když jako vítěz nad libyjskými písky visel,
Gorgonské hlavy kapky padly krvavé;
které země přijala a oživila v různé hady,
odkud je tam častá i nebezpečná země od zmijí.
Odtud přes nesmírný prostor nestejnými větry hnán
jednou sem, jednou tam, podle vzoru mraku vodnatého
se nese, a z vysokého éteru vzdálen daleko
hledí shora na země, a celý svět přelétá.
Třikrát viděl ledové Medvědice, třikrát ramena Raka,
často byl zanesen k západu, často k východu,
a už když den klesal, bál se, aby se nesvěřil noci,
zastavil se v západním okruhu, v říši Atlantově,
a drobného odpočinku hledá, dokud Lucifer ohně
jitřenky nezavolá, Jitřenka denní vozy.
Zde nad všemi lidmi obrovitým tělem vynikal
Iapetův syn Atlás: poslední země pod tímto
králem byla i moře, které se poddává zadýchaným
koním Slunce a přijímá unavené osy.
Tisíce stád a stejně tolik dobytka mu po bylinách
bloudilo, a žádné sousedství netlačilo půdu;
listí stromů zlatem zářivé zářilo,
ze zlata větve, ze zlata plody kryly.
‚Hoste,' pravil mu Perseus, ‚buď slávu rodu tě dojímá
velkého, mému rodu je Jupiter zakladatelem;
nebo jsi obdivovatel věcí, budeš obdivovat naše;
pohostinství a odpočinku žádám.' On pamatoval starého
osudu; Themis Parnasská mu dala tento osud:

‚Čas, Atlante, přijde, kdy tvůj strom bude oloupen
o zlato, a tento titul kořisti bude mít Jovův syn.'
To se bojícy pevnými zdmi uzavřel zahrady
Atlás, a dal je k střežení obrovskému drakovi,
a všechny cizince ze svých hranic vyháněl.
Jemu také ‚Odejdi daleko, aby daleko sláva činů,
kterou si lžeš,' pravil, ‚a daleko tvůj Jupiter byl!'
Hrozbám dodává síly, a rukou se pokouší vypudit
váhajícího a s klidnými řečmi mísícího statečná slova.
Silami horší (kdo by totiž stačil Atlantovým silám?)
‚Ale, protože naše vděčnost ti není dost cenná,
přijmi dar!' pravil, a z levé strany Medúsy,
sám obrácen zpět, vystrčil zuřivé tváře.
Jak byl veliký, Atlás se stal horou: vous a vlasy
odešly v lesy, hřebeny jsou ramena a ruce,
co bylo před hlavou, na vrcholku hory je špička,
kosti kamenem se stávají; pak do všech stran vysoký
rostl do nesmírna (tak, bohové, jste rozhodli), a celé
s tolika hvězdami nebe spočinulo v něm.
Zavřel Hippotes do etnejského vězení větry,
a napomínající prací, nejjasnější na vysokém nebi
Lucifer vyšel: Perseus křídly obul si zpět
na obě strany nohy a mečem zahnutým se opásal,
a tekutý vzduch rozráží pohybovanými sandály.
Mnoho národů bezpočetných kolem i pod sebou zanechav,
Etiopy a Kéfeova pole uviděl.
Tam, aby za matky jazyk nezaslouženou cenu
Andromeda zaplatila, Ammón nespravedlivě přikázal;
jak jen k tvrdým skalám připoutanou pažemi
spatřil Abantovec, nebýt toho, že lehký vánek vlasy
jí pohyboval a vlahými slzami tryskaly oči,

mramorovým by ji dílem pokládal; nabývá bez vědomí ohně
a je omráčen, a chycen podobou spatřené krásy
sotva zapomněl v letu třepotat své peří.
Jak se zastavil: ‚Ó,' řekl, ‚není hodna těchto okovů,
ale těch, jimiž se spojují milující toužebně,
řekni ptajícímu se jméno země a své,
a proč máš okovy.' Nejdřív mlčí ona a neodváží se
oslovit muže, dívka, a rukama by stydlivé
tváře ukryla, kdyby nebyla přivázaná;
oči, co mohla, naplnila vzniknuvšími slzami.
Když dál naléhal, aby se nezdálo, že nechce
své viny vyznat, jméno země i své,
a jaká byla matky důvěra v krásu,
sděluje, a ještě ne všechno jmenoval, a vlna
zahučela, a od nesmírného moře přicházející obluda
hrozí a dolíhá na širokou hladinu pod prsy.
Zvolala panna: smutný otec, zároveň
matka tam je, oba bědní, ale spravedlivěji ona,
a s sebou pomoc nenesou, ale slzy času hodné
a nářek nesou, a svázaného těla se drží,
když takto host praví: ‚Slzí dlouhé budou moci
časy vám zbývat, k přinesení pomoci je krátká hodina.
Kdybych o ni, Perseus, Jovův syn, prosil, a to té,
kterou uzavřenou Jupiter plodným zlatem naplnil,
Perseus přemožitel hadovlasé Gorgony, a který
jsem se odvážil jít na křídlech vzdušných, metajících se,
prostorem,
byl bych před všemi upřednostněn jistě jako zeť; a připojit tak
velikým
věnům i zásluhu, pokud božství jsou příznivá, pokusím se:
abych ji, zachráněnou mou chrabrostí, měl, se smlouvám.'

Přijímají zákon (kdo by totiž pochyboval?), a prosí
a slibují kromě království jako věno rodiče.
Hle, jako loď s rozraženým zobcem napřed
řeže vody, poháněna potem mládežnických paží,
tak zvíře, rozděluje vlny silou prsou;
tolik bylo vzdálen od skalisek, kolik balearský hozený
prak může olovem středem nebe vrhnout,
když náhle mladík nohama od země odražen
strmě do mraků odletěl: jak na povrchu vody
stín muže se zjevil, divoká na stín zuří;
a jako Jovův pták-nosič, kdy spatří na prázdném poli
nabízejícího Foibovi modrá záda hada,
chytá odvráceného, a aby neobrátil kruté tlamy,
šupinovitým šíjím pevně vráží dravé drápy,
tak rychlým vrhem střemhlav prázdnem letěl
Inachův syn a tlak dal na záda zvěři, a dravý
v pravém ramenu železo zakřiveným hákem až po konec zapustil.
Zraněná těžkou ranou, hned se zvedá vysoko do vzduchu,
hned se podřezává do vod, hned po způsobu divokého
otočí se kance, kterého houf psů obkříkujících děsí.
Ten chrupavé kousnutí rychlými křídly uniká,
a kudy je obnažena, teď záda s dutými mušlemi
pokrytými, teď žebra boku, teď kde nejtenčí ocas
končí v rybu, srpovitým bije mečem;
obluda rudé smísené s krví proudy
chrlí tlamou: zmáčela se těžká křídla kapáním.
Nedůvěřující dál Perseus svými sající sandály
spatřil skalu, která svrchním temenem
nad stojícími vodami ční, kryta pohybujícím mořem.
Opíraje se o ni, a držíc za první hřebeny skály levou rukou,
třikrát a čtyřikrát opakovaně do slabin železo zabodl.

Pobřeží s tleskáním volání vysoké boží
naplnilo paláce: raduje se, vítají zetě a pomocníka
a zachránce domu praví
Kassiopé a Kefeus otec; uvolněná z okovů
kráčí panna, cena a příčina práce.
Sám ruce vítěz čerstvou vodou omývá,
a aby had nese nou hlavu neublížila tvrdý písek,
změkčuje půdu listím a položí pod vodu zrozené proutí,
a dává na ně tvář Forkýnovy Medúsy.
Prut čerstvý a dosud živé sající dřeni
nabyl sílu obludy a ztvrdl dotykem jeho
a nabyl novou tuhost ve větvích a listí.
A mořské nymfy zkoušejí zázrak s více pruty
a radují se, že se stejně stávají,
a semena z nich opakují, vrhaná skrze vlny:
i teď v korálech táž přirozenost zůstala,
aby získaly tvrdost dotykem ze vzduchu, a cokoli
proutí bylo v moři, aby nad mořem bylo skálou.
Třem bohům on krby, stejný počet, z travin postavil,
levý Merkurovi, pravý tobě, bojovná panno,
oltář Jovův je uprostřed; obětována je kráva Minervě,
křídlonohému bohovi telátko, býk tobě, nejvyšší z bohů.
Hned Andromédu, cenu tak velikého činu,
bez věna si bere; pochodně Hymenaios a Amor
předem rozsvěcují; vydatnými vůněmi ohně se sytí,
a věnce visí ze střech, a všude lyry
a flétna a zpěv, šťastně veselé mysli
důkazy, zní; otevřená zlatými dveřmi
celé síně stojí dokořán, a krásnou úpravou vybavené
Kefénští šlechtici vstupují na hostiny krále.
Když pak jídlu zasvěceni byli, a šlechetným darem Bakchovým

rozvolnili mysli, Perseus se ptá na úpravy a rod
míst Lýnkeidés, a na mravy a ducha mužů;
jak jen ho poučil: ‚Nyní, ó nejstatečnější,' řekl,
‚pověz, prosím, Perseus, jakou chrabrostí a jakými
uměními jsi odnesl vlasaté hady tváře?'
Vypráví Agénorovec, že pod chladným Atlantem leží
místo, bezpečné hradbou pevné masy;
v jehož vchodu dvě sestry bydlely
Forkídy, dělíce se o užívání jednoho oka;
to on obratně nenápadně, zatímco se podávalo,
podloženou chytil rukou, a přes skryté daleko
a odlehlé a lesy drsné balvany
došel ke Gorgoniným domům, a po polích roztroušené
a po cestách viděl obrazy lidí a šelem,
promenené v křemen od samé podoby Medúsy.
Sám přesto hrozný obraz Medúsy spatřil
odrazem v mědi štítu, který levice nesla,
a zatímco těžký spánek i hady i ji samu držel,
odňal hlavu z krku; a křídlonohý
Pegas a bratr z matčiny krve zrozeni.
Přidal i pravdivá nebezpečí dlouhé cesty,
jaké hlubiny, jaké země pod sebou z výšky viděl,
a jakých hvězd se dotkl, kmitáním peří;
dřív než se čekalo, umlkl. Chápe se jeden
z počtu šlechticů, a ptá se, proč jediná ze sester
nosila mezi vlasy střídané hady.
Host praví: ‚Protože se ptáš na věci hodné sdělení,
poslouchej příčinu dotazu. Nejslavnější krásy
a mnohých naděj zazlobivá byla ženichů
ona, a v celém jejím těle nebyla žádná část nápadnější
než vlasy: našel jsem někoho, kdo vyprávěl, že ji viděl.

Ji vládce moře, jak se praví, znesvětil v chrámu Minervy;
odvrátila se, a čisté tváře égidou
Jovova dcera zakryla, a aby to nebylo nepotrestáno,
Gorgoní vlasy proměnila v odporné zmije.
I teď, aby zděšené hrůzou nepřátele děsila,
na opačné hrudi má hady, které udělala.'

Kniha pátá.

A zatímco uprostřed davu Kefénských Danaein hrdina
vypráví toto, veselně se naplňuje královský palác hlučícím
zástupem,
a není křik takový, aby zpíval svatební slavnost,
ale ten, aby ohlašoval zuřivé zbraně;
a hostiny proměněné v náhlé pozdvižení
mohl bys připodobnit k moři, které krutá
zuřivost větrů rozbouří klidnými vlnami.
První mezi nimi Phíneus, nerozvážný původce války,
třesouc jasanovým oštěpem s měděným hrotem:
„Hle," pravil, „hle, jsem zde mstitel odkloněné manželky;
ani mi tě křídla, ani ve falešné zlato proměněný
Jupiter nevyrve!" Chystajícímu se vrhnout Kefeus:
„Co děláš?" zvolal, „jaká tě, bratře, zuřivého
mysl žene ke zločinu? Takto se zasluhám tak velkým
odplácí? Takovým věnem splácíš zachráněný život?
Kterou ti, pokud pravdu hledáš, nevzal Perseus,
ale těžké božství Nereidek, ale rohatý Ammon,
ale obluda, která přicházela požírat útroby moře,
mé: tehdy ti byla uloupena,
kdy by zahynula, pokud, krutý, právě to
nežádáš, aby zahynula, a naším žalem se těšíš.
Zřejmě ti nestačí, že jsi se díval, jak byla přivázána,
a žádnou pomoc jsi, strýc i ženich, nepřinesl;

nad to si budeš stěžovat, že ji někdo zachránil,
a vyrveš odměny? Které, pokud se ti velké zdají,
z těch skalisek, kde byly přivázány, by sis byl mohl vzít.
Teď dovol, aby ten, kdo si ji vzal, kdo zabránil, aby stáří nebylo bez potomků,
odnesl, co i zásluhami i hlasem vyjednal, a jeho
pochop, že nebyl před tebou upřednostněn, ale před jistou smrtí."
Ten nic na to, ale hleděn jak na něho, tak na Persea
střídavě, váhá, kterého z nich má napadnout:
a po krátkém váhání oštěp silou roztočený,
jakou dával hněv, marně na Persea vrhl.
Jak uvázl ten v loži, pak teprve Perseus z pokrývek
vyskočil, a vrženou zbraní zuřivě by byl nepřátelská
prsa prolomil, kdyby za oltáře Phíneus
nebyl zašel: a (nehodno) zločinci prospěla oltář.
Rhoitovi však v čele uvázl ne marný hrot,
a když padl a železo bylo z kosti vytrženo,
kopá a potřísňuje krví položené stoly.
Pak vskutku se neukrotitelně rozpaluje dav v hněvu,
a vrhají oštěpy, a jsou, kdo říkají, že Kefeus
spolu se zetěm má zemřít; ale přes práh paláce
vyšel Kefeus, osvědčil za svědky právo a věrnost
a bohy pohostinnosti, že se to děje proti jeho vůli.
Bojovná Pallas je přítomna a chrání bratra štítem
a dává mu odvahu.
Byl Ind Athis, kterého v řece Ganze
plodil Limnaié a prý ho porodila pod sklovitými vodami,
vynikající krásou, kterou bohatým oblečením
zvětšoval, teprve dvakrát osm let starý,
oděn tyrskou chlamydou, kterou lemoval
zlatý okraj; zdobily zlacené náhrdelníky krk,

a myrhou vlhké vlasy obloukovitá spona;
on sice byl učen vrhnout oštěp i do daleko stojících,
ale v napínání luku byl učenější.
Tehdy také, jak lehkou rukou ohýbal rohy, Perseus
jedlovou klackou, která uprostřed oltáře dýmila,
ho udeřil a zpřelámaným kostem rozdrtil tváře.
Jak ho uviděl v krvi, vrhajíc chválené tváře,
assyrský Lykabás, s ním nejspojenější
a druh i otevřený hlasatel pravé lásky,
poté co oplakal Athida, vydechujícího pod kritou
ranou život, luky, které ten byl napjal,
chápe a: „Se mnou měj spor!" pravil;
„nebudeš se dlouho těšit smrtí chlapce, kterou máš
víc závisti než chvály." Toto všechno ještě ne
dořekl: vyletělo z tětivy pronikavé kopí
a přesto uhnuté v klikatém oděvu zůstalo viset.
Obrací na něho srp spatřený ve vraždě Medúsy
Akrisionovec a žene do prsou; ale on
už umíraje, s očima pod černou nocí plujícíma,
rozhlédl se po Athidovi a opřel se o něho
a nesl do podsvětí útěchu spojené smrti.
Hle, Syénský, zrozen z Methíona, Phorbás
a libyjský Amfimedón, dychtiví zahájit boj,
padli, uklouzvše na krvi, kterou daleko země
promočená teplala; vstávajícím postavil se do cesty meč,
jednoho zabodnut do žeber, druhého, Phorbantu, do hrdla.
Avšak ne na Aktorova syna Erýta, jehož zbraní
byla široká dvojsekera, Perseus jde se zahnutým mečem,
ale vysokými ozdobený znaky a mnoho vážící kus
obrovskou nádobu rukama dvěma zdvíhá
a vráží na muže; červenou krev ten vyvrhuje

a naznak kope tváří, umírající, do země.
Pak Semiramovou krví zrozeného Polydegmona
a kavkazského Abara i Spercheiova syna Lyketa,
a Heliké s neostříhanými vlasy i Phlegya a Klyta
porazí a vysoké hromady umírajících pošlapává.
A Phíneus, který se neodváží zblízka setkat s nepřítelem,
otáčí oštěp, který omyl zavedl do Ídy,
který byl marně bez války a za žádnou stranou nestál.
Ten, hledě přísnými očima na nemírného Phínea:
„Protože," pravil, „jsem zatahován do strany, přijmi, Phíneu,
nepřítele, kterého sis vytvořil, a odplať tuto ránu ranou!"
A už chystající se vrhnout zpět oštěp z těla vytažený,
krve prostý, padl, zhroucen do údů.
Pak také po králi Kefénském první Hodítés
leží od Klymenova meče, Hypseus zasahuje Prothoenora,
Hypsea Lýnkovec. Byl i starý mezi nimi
Emathión, ctitel spravedlnosti a bohobojný,
který, protože mu roky zakazují bojovat, mluvením
bojuje, a šel a zavrhoval zločinné zbraně;
jemu Chromis, obemykajícímu třesoucími se dlaněmi oltáře,
srazil mečem hlavu, která hned padla na oltář,
a tam polomrtvým jazykem proklínala slova
vydala, a mezi plameny ducha vypustila.
Pak dvojí bratři, Brotes a Ammon s pažemi,
nepřemožení, pokud by meče mohly porazit obušky,
padli Phíneovou rukou, i Cereřin kněz
Ampykos, se zahalenými spánky bílou páskou,
i ty, Lampetídé, nehodící se k těmto zbraním,
ale ty, jenž bys mírem konal věc, kitharu s hlasem bys hýbal;
rozkázán jsi byl oslavovat hostiny a svátek zpěvem.
Toho zdaleka stojícího a nevědeckou plektrum držícího

Pedasus posmívaje se: „Stygickým zpívej ostatní,"
pravil, „duším!" a do levého spánku vrazil hrot;
klesl, a prsty umírajícími ten vylouskl
struny lyry, a náhodou udeřil bědnou píseň.
Nedovolí mu Lykormás zuřivý beztrestně padnout,
a strhav z pravé zárubně silnou tyč,
praskl mu kosti doprostřed šíje, ale on
klesl k zemi po způsobu obětovaného volčete.
Pokoušel se sejmout i levé zárubně dřevo
kinyphský Pelatés; pokoušejícímu se byla přibita pravá ruka
hrotem Marmaridy Koryta, a ke dřevu přišroubována;
visícímu Abás proklát bok, a ten neklesl,
ale ruku zadrženou drže, umíraje, visel z pole.
Padá i Melaneus, následovník Perseova vojska,
a nasamónský Dorylás, nejbohatší v půdě,
Dorylás, bohatý na pole, kterých žádný jiný
širších nevlastnil, ani tolik hromad kadidla neuložil.
Jemu uvázlo v šikmo vrženém slabinu železo:
smrtonosné to místo. Jak ho uviděl ten, co dal ránu,
dusíc duši a obracejícím oči,
Baktrický Halkyoneus: „Toto, co stlačuješ," pravil, „měj
z tolika polí země!" A bezkrevné tělo opustil.
Vrhá do něho kopí z horké rány vytažené
Abantův mstitel; které uprostřed nosu přijaté,
krkem vyjelo a vyčnívá do obou stran;
a zatímco ruku Štěstěna provází, Klytia a Klania,
z jedné matky zrozených, různými ranami porazil:
neboť Klytiovi přes obě silnou paží vyvážený
jasan se dostal do stehna, oštěp Klanis ústy chytil.
Padá i Keladón Mendéský, padá Astreus,
z palestinské matky a nejistého otce zrozený,

a Aithion, kdysi věštící, co má přijít,
pak oklamán falešným ptákem, a králův Thoaktés
nosič zbraní, a zabitím otce zbědovaný Agyrtés.
Více však po vyčerpaných zbývá; neboť všem je jedna
mysl potlačit, a spiklenci ze všech stran bojují
zástupy proti věci, které zápasí se zásluhou a věrností;
na tuto stranu se marně staví zbožný tchán a nová manželka
s matkou, a nářkem síň naplňují,
ale zvuk zbraní převyšuje i sténání padlých,
a znesvěcené zároveň mnohou krví Bellona
polévá penáty, a obnovené bitvy mísí.
Obklíčují jednoho Phíneus a tisíc jeho přívrženců
Phínea: zbraně létají hustěji než zimní krupobití
podél obou boků i podél očí a uší.
Přiložil tenhle ramena k velkému kamennému sloupu,
a mající zajištěná záda, obrácen proti vojsku,
odolává dotírajícím: dotíral z levé strany
Chaonský Molpeus, z pravé Nabatejský Ethemón.
Jako tygrvina, když zaslechl v různých údolích dvou
stád bučení, popuzen hladem,
neví, na které spíš útočit, a hoří útočit na obě,
tak nejistý Perseus, zda napravo nebo nalevo se obrátí,
Molpea odrazil ranou do probodnuté nohy,
a spokojil se s útěkem; neboť nedává čas Ethemón,
ale zuří, a toužíce dát ránu do vysokého krku,
nerozmyšleně silami vrženým mečem
rozbil, jak udeřil do krajního místa sloupu:
čepel odletěla a uvízla v hrdle svého pána.
Přesto k smrti dost silné důvody
ta rána nedala; třesoucího Persea i bezbranně
vztahujícího paže, prochází Kyllénskou harpou.

Avšak když viděl, že chrabrost podléhá davu:
„Pomoc," Perseus, „protože vy sami tak nutíte,"
pravil, „od nepřítele si vezmu: odvraťte své tváře,
jestli je nějaký přítel přítomen!" A vystrčil Gorgonský obličej.
„Hledej jiného, komu by tvoje zázraky pohnuly," řekl
Theskelos; a jak chystal se rukou vrhnout osudný oštěp,
v tom gestu zůstal zkamenělý v mramoru.
Nejbližší k tomuto Ampyx velice velkého ducha
hrudi Lýnkovce mečem napadá: a v napadání
pravá ruka ztuhla, ani sem ani tam se nehnula.
Avšak Nileus, který si lhal, že se zrodil ze sedmidílného Nilu,
na štítu měl také sedm řek
částí ze stříbra, částí ze zlata vyryl:
„Pohleď," pravil, „Perseus, na počátky našeho rodu:
velikou útěchu poneseš k tichým stínům smrti,
že's padl od tak velkého muže"; poslední část hlasu
byla uprostřed zvuku potlačena, a chtějíce
mluvit otevřená ústa myslel bys, ale neslyší se slova.
Kárá je Eryx: „Chybou," pravil, „ducha, ne silami
Gorgoninými ustrnuli jste. Vrhněme se se mnou
a sražme na zem mladíka, který hýbe magickými zbraněmi!"
Chystal se rozběhnout: držela stopy země,
a nehybný křemen a ozbrojená zůstala podoba.
Tito přesto po zásluze trestu podstoupili, ale jeden
voják byl Perseův: za něho zatímco bojuje, Akonteus
spatřiv Gorgonu, ztuhnul kamenem, který vzrostl;
jehož myslíce, že ještě žije, Astyagés dlouhým
mečem bije: zazvonil řinčením ostrým meč.
Zatímco žasne Astyagés, přijme stejnou přírodu,
a v mramorové tváři zůstává tvář žasnoucího.
Jména dlouho říkat je prodlení, zprostředka mužů

dvakrát sto zbylo těl v boji,
od spatřené Gorgony dvakrát sto ztuhlo těl.
Lituje konečně Phíneus své nespravedlivé války;
ale co udělat? Vidí sochy různých podob,
a poznává své, a každého, zavolaným jménem
hledá pomoc, a nedůvěřuje, dotýká se nejbližších
těl: byly mramor; odvracuje se, a tak prosící,
ruce přiznané a šikmo paže napínaje:
„Vítězíš," pravil, „Perseus! Odstraň své obludnosti a své
kameneměnné tváře, kdokoli to je, Medúsy, odstraň,
odstraň, prosím! Nenávist a touha po vládě nás
nehnala do války, pro manželku jsme vzali zbraně!
Příčina byla po zásluze lepší tvá, podle času naše:
nelituji, že jsem neustoupil; nic, ó nejstatečnější, kromě
tohoto života mi dej, ostatní je tvoje!"
Takto mluvícímu, a toho, kterého hlasem prosil,
ani se neodvažujícímu podívat: „Co," pravil, „nejustrašenější
Phíneu,
i mohu dát a jest velký dar lenivému –
odlož strach! – dám: žádným železem nebudeš poškozen.
A přec ti dám trvalou památku po věky,
a v domě tchána mého vždy budeš spatřován,
aby se má manželka utěšovala podobou snoubence."
Řekl, a na tu stranu Forkýnovnu přenesl,
na kterou Phíneus obrátil pohled třesoucí tvář.
Pak taky pokoušejícímu obrátit oči, šíje
ztuhla, a kamenem oka vláha ztvrdla,
ale přesto v mramoru ustrašené ústa, prosící výraz,
pokorně skloněné ruce, a vzhled zavázanosti zůstaly.
Vítěz Abantovec vstupuje s manželkou do otcovských
hradeb, a jako ochránce a mstitel nezaslouženého otce

útočí na Proita; neboť když byl bratr skrze zbraně zahnán,
Proitos zabral Akrisiovu tvrz.
Ale ani silou zbraní, ani tvrzí, kterou špatně zabral,
nepřemohl příšerné oči hadonosné obludy.
Tebe přesto, ó malého Seriphosu vládce, Polydekte,
mládencova chrabrost zkoušená tolika námahami
ani zlo neměkčilo, ale nelítostně tvrdý
provádíš nenávist, a konec není v nespravedlivém hněvu;
odmítáš dokonce chválu, a vymyšlenou Medúsinu
tvrdíš, že je smrt. „Dáme ti důkazy pravdy.
Chraňte si oči!" Perseus pravil, a tvář krále
Medúsinou tváří učinil kamenem bez krve.
Potud zlatorozeného Tritonijka doprovázela bratra,
dala; pak dutým oblakem obklopena Seriphos
opouští, od pravé strany Kythnos a Gyaros zanechav,
a kudy nad mořem se zdála cesta nejkratší, Théby
a panenský Helikón vyhledává. Jak jen hory se zmocnila,
zastavila se a učenými sestrám tak promluvila:
„Pověst o novém prameni dorazila k našim uším,
který tvrdým kopytem Medúsina okřídleného zrůdy prolomila.
To je mi důvod cesty; chtěla jsem obdivuhodnou věc
spatřit; viděla jsem jeho samotného se rodit z matčiny krve."
Chápe se Uranie: „Kterákoli je příčina vidění
tobě, božská, těchto domů, naší mysli jsi nejmilejší.
Pravdivá je pověst: Pégas je původ tohoto
pramene," a k vodám svatým zavedla Palladu.
Ona, dlouho se divíc vlnám učiněným údery kopyta,
rozhlíží se po hájích starých lesů
a jeskyních a bylinách rozlišovaných nespočetnými květy,
a nazývá šťastnými Mnémovny jak zájmem tak místem;
jíž takto odpověděla jedna ze sester:

„Ó, kdyby tě chrabrost k větším dílům nenesla,
Tritonijko, přišla bys mezi náš sbor,
pravdu říkáš, a po zásluze chválíš i umění i místo,
a milý úděl, pokud jen jsme bezpečné, máme.
Ale (nic není zcela zakázáno zločinu) všechno strachuje
dívčí mysli, a hrozný Pyreneus mi stále
táhne před očima, a dosud zcela se vzpamatovat mysli nemohu.
Dauliá a fócká pole thráckým vojákem
byl ten divoký zabral, a drží nespravedlivě vládu;
chrámy parnasské jsme hledali: viděl nás přicházející,
a naše božství falešnou tváří uctíval
„Mnémovny" (poznal nás totiž), „zastavte se," pravil,
„a neváhejte, prosím, pod mou střechou těžké znamení a liják"
(liják byl) „vyhnout; i menší přišli
často pod chatrč nebešťané." Slovy a časem pohnuty,
přikývly jsme muži, a první vstoupily do místností.
Přestaly deště, a vítězi akvilony austrem
tmavé mraky prchaly z očištěného nebe:
plán byl jít; zavírá Pyreneus své střechy
a chystá násilí, kterému my unikáme vzatými křídly.
On sám podobný tomu, kdo bude pronásledovat, ztrmě stál na tvrzi,
a: „Kudy," pravil, „vám je cesta, bude i mně stejná,"
a vrhá se šíleně z vrcholu věže,
a padá na tvář, a s rozdrcenými kostmi obličeje
tluče zemi, umíraje, zbarvenou zločinnou krví."
Múza mluvila: křídla zazněla v povětří,
a hlas pozdravujících přicházel z vysokých větví.
Vzhlédne, a ptá se, odkud zní jazyky tak jistě
mluvící, a myslí, že člověk promluvil, Jovova dcera;
byl to pták. V počtu devíti své osudy nářky

se usadily na větvích, napodobujíc všechno, straky.
Dívu se bohyni takto odpověděla bohyně: „Nedávno i tyto
rozmnožily počet ptáků, poražené v soutěži.
Pieros je zrodil, bohatý na pellejských polích,
Pajonka Euippe byla matka; ona mocnou
Lucinu devětkrát, devětkrát rodíc, volala.
Nadmul se počtem hloupý zástup sester,
a přes tolik haimonských a tolik achajských měst
sem přišel, a boje zahajuje tímto hlasem:
„Přestaňte neučený lid klamnou sladkostí
klamat; s námi, pokud máte sebevědomí,
Thespiovny, bojujte, bohyně. Ani hlasem, ani uměním
nebudeme poraženy, a stejně nás je: buď ustupte přemožené
z Medúsina pramene i Hyantejské Aganippy,
nebo my emathská pole do zasněžené Pajonie
ustoupíme! Nechť nymfy spor rozhodnou.”
Pohanlivé bylo soutěžit, ale ustoupit se zdálo
hanebnější; vybrané nymfy přísahají při řekách,
a sídla z živé skály si udělaly.
Pak bez losu dřívější, která se přihlásila k soutěži,
zpívá války bohů, a falešnou slávou Giganty
staví, a oslabuje činy velkých bohů;
že Tyfona, vypuštěného z nejhlubšího sídla země,
nebešťanům způsobil strach, a všichni dali
záda útěku, dokud unavené Egyptská země
nepřijala, a Nil rozdělený do sedmi ústí.
Sem také prý přišel zemězrozený Tyfóneus,
a bohové se skryli v lhavých podobách:
„A vůdce stáda,” pravila, „stane se Jupiter: odtud se zahnutými
i teď je vymodelován libyjský s rohy Ammon;
Délský do krkavce, Semelin potomek do kozla,

sestra Foibova do kočky, sněhobílá Saturnovna do krávy,
Venuše se do ryby skryla, Kyllénec do křídel ibisa."
Potud kitharou své hlasité ústa pohybovala:
jsme volány, Aónovny – ale snad nejsou chvíle,
ani ti není dost volno dát našim zpěvům uši."
„Nepochybuj, a vaši píseň mi vylož po pořádku!"
Pallas pravila, a usadila se v lehkém stínu háje;
Múza vypráví: „Dali jsme vrchol soutěže jedné;
vstává a vlasy zdobené břečťanem shrnuté
Kalliopé, žalostné struny palcem na zkoušku vyvolává
a tyto zpěvy k rozezvučeným strunám připojuje:
‚První Ceres zahnutým pluhem rozhodila hroudu,
první dala obilí a mírné potraviny zemím,
první dala zákony; Cereřin je všechen dar;
ta musí být mnou opěvána. Kéž mohu říkat
písně hodné bohyně! Jistě je bohyně hodná písně.
Obrovský ostrov na údy giganta byl položen,
Trinakria, a tlačí velikými hmotami
Tyfona, který se opovážil doufat nebeská sídla.
Snaží se ovšem, a bojuje často se zdvihnout,
avšak pravice je mu podložena ausonským Pelorem,
levá, Pachýne, tobě, Lilybaion mu nohy stlačuje,
tíží Etna hlavu, pod níž naznak písky
vrhá a plamen zuřivě chrlí ústy Tyfóneus.
Často se namáhá odvalit tíhu země
a městečka i velké hory ze svého těla sházet:
tehdy se třese země, a sám král mlčících se bojí,
aby se země neotevřela a prasklinou nebyla odhalena půda,
a vpuštěný den aby nestrašil třesoucí se stíny.
Této pohromy se bojící, z temného sídla tyran
vyšel, a vozem černých koní tažen

obkroužoval opatrně základy sicilské země.
Když prozkoumal dost, že žádná místa se nehroutí,
a odloživ strach, vidí ho Erycina toulavého,
sedě na své hoře, a objímajíc okřídleného syna,
„Zbraně a mé ruce, má moci, synu," pravila,
„ty, jimiž přemáháš všechny, vezmi zbraně, Kupido,
a do hrudi boha vrhni rychlé šípy,
jemuž třídílná osud dala poslední část království.
Ty bohy a samého Jova, ty božstva moře
porazila jsi, a samého, kdo řídí božstva moře:
proč Tartar odkládá? Proč matky i tvou
vládu neroztahuješ? Jde o třetinu světa,
a přesto v nebi, jaká je už naše trpělivost,
jsme pohrdáni, a se mnou se zmenšují síly Amorovy.
Pallady snad nevidíš, a lučištnici Dianu,
že odstoupily ode mě? I Cereřina dcera panna,
pokud dopustíme, bude; neboť k témuž cíli směřuje.
Avšak ty pro spojenou, pokud existuje tato vděčnost, vládu
spoj bohyni se strýcem." Řekla Venuše; ten tulec
rozvázal, a podle rozhodnutí matky z tisíce šípů
jeden odložil, ale takový, nad nějž žádný není ostřejší,
ani méně nejistý, a který více poslouchá luk;
a opřený o koleno ohnul pružný roh
a do srdce zahnutým šípem zasáhl Dita.
Nedaleko hennských hradeb je jezero hlubokého
jménem Pergus, vod: ne v něm více zpěvy
labutí Kaystros slyší v klesajících vodách.
Les koruníruje vody, ovíjejíc každý bok, a svými
listy jak závojem Foibovy údery odhání;
chlad dávají větve, tyrské květy vlahá půda:
jaro je věčné. Kde zatímco Proserpina v háji

hraje si, buď fialky nebo bílé lilie trhá,
a dívčím zápalem buď koše nebo klín
naplňuje a s stejně vzrostlými se snaží překonat trháním,
sotva byla spatřena i oblíbena a uloupena Ditem:
tak byla uspěchaná láska. Bohyně vyděšená smutnou
tváří matku a družky, ale matku častěji, volá,
a jak od horního okraje šat roztrhla,
sebrané květy z povolených tunik vypadly,
a tak veliká prostota v dětském věku byla,
že i tato ztráta pohnula dívčí žal.
Lupič pohání vůz a každého jménem volá
a pobízí koně, kterým po krcích a hřívách
rozhoupává do temna lebronovou barvou obarvené otěže,
a přes vysoké tůně a páchnoucí sírou plyne
Palikových bažin horkou od prasklé země,
a kde Bakchiovci, dvoumořský rod zrozený z Korintu,
mezi nestejnými položili hradby přístavy.
Je mezi Kyanou a pisejskou Aréthúsou
moře uzavřené v úzké rohy;
tam byla, od jejíhož jména i jezero je nazváno,
nejslavnější mezi sicilskými nymfami Kyané.
Z víru uprostřed k pasu vystoupila
a poznala bohyni a „Ne," řekla, „dále nepůjdete!
Nemůžeš být zetěm Cerery proti její vůli: žádat
jsi měl, ne uloupit. Pokud srovnávat s velkými
drobné mi je dovoleno, i mě si zamiloval Anapis;
upravenou prosbou však, ne jako tuto, vyděšeně jsem se vdala."
Řekla, a do různých stran paže roztáhla,
postavila se do cesty. Nedržel dál Saturnovec hněv,
a hrozné koně hnal do hlubiny víru,
a žezlo královské silnou paží roztočil,

pohřbil; udeřená cesta země do Tartaru učinila,
a klesající vozy přijala uprostřed trychtýře.
Avšak Kyané, pro uloupenou bohyni a pohrdnutými svého
pramene právy truchlíc, neutišitelnou ránu
tichou myslí nese, a slzami se celá rozpouští,
a v ty vody, jejichž byla před chvíli velikým božstvem,
se mění: byla by viděl, jak údy měknou,
jak kosti snášejí ohnutí, jak nehty ztrácejí tuhost;
a nejprve nejjemnější části ze všech se rozpouštějí,
modré vlasy a prsty a nohy a chodidla
(neboť krátký přechod jsou úzké údy do chladných vln);
pak ramena a záda i boky,
hruď také v tenké odcházejí mizející potoky;
nakonec místo živé krve do porušených žil
voda vchází, a nezbývá nic, co bys mohla uchopit.
Mezitím ustrašená matka marně dceři
po všech zemích, v každé hlubině hledala.
Jí ani vlahými vlasy přicházející Jitřenka
neviděla odpočívající, ani Hesper; ona dvěma
pochodněmi plamenícími dalekozářné zapálila z Etny
a přes mrazivé tmy nesla neúnavná;
zase když laskavý den oslabil hvězdy, dceru
od západu Slunce k východu Slunce hledala.
Unavená prací žízeň pojala, a ústa jí nikde
pramenů neomylo, když viděla slaměnou střechu
náhodou chalupu, a drobné dveře zaklepala; a odtud
vychází stařena, a vidí božskou, a vody prosící
sladkou dala, kterou předtím opraženým obilím zakryla.
Zatímco pije ona daný nápoj, tvrdých úst a drzý
hoch zastavil se před bohyní, a smál se a nazval ji nenasytnou.
Urazila se, a dosud nepopivší zbytek, mluvícího

smíšenou dárkyně obilím polila:
nasákla ústa skvrny, a kam právě paže měl,
nohy má; ocas je přidán k proměněným údům,
a do krátké podoby, aby nebyla veliká síla škodit,
se stáhne, a drobná je míra, menší než ještěrka.
Divícího se a plačícího a chystajícího se dotknout zázraků
prchá stařenu, a hledá úkryt, a jméno hodné studu
má, poset tečkami hnědavými po celém těle.
Jaké země a jaké vlny bohyně prošla,
říkat je dlouho; hledající nestačil svět;
Sikánii vyhledává zase, a zatímco všechno procházejíc
viděla, přišla i ke Kyaně. Ta, kdyby nebyla proměněna,
všechno by vypravovala; ale ani ústa, ani jazyk chtějícímu
mluvit nebyly, a kudy by mluvila, neměla;
znamení však zjevná dala, a matce známý
tam náhodou spadlý v posvátném víru Prosperinin pás
ukázala na horní straně vody.
Jak jen ho poznala, jakoby teprve teď ztracenou
věděla, roztrhla si bohyně neupravené vlasy,
a znovu si bila prsa svými dlaněmi.
Neví dosud, kde je; země přesto kárá všechny,
a nazývá je nevděčnými, nedostojnými daru obilí,
Trinakrii před jinými, v níž našla stopy ztráty.
Tedy tam zuřivá hroudy obracející
rozbila pluhy rukou, a stejně rozzlobená, zemědělce
i polní býky dala smrti, a polím kázala
klamat uložené semeno, a semena učinila zkažená.
Plodnost země, rozšířená širokým světem,
leží falešná: první úroda v bylinách umírá,
a brzy slunce příliš, příliš brzy liják drtí;
a hvězdy i větry škodí, a hladoví ptáci

házená semena sbírají; svlačec a bodláky vysilují
pšeničné žně, i nedobytné byliny.
Pak vlastní hlavu z élejských vln vyzvedla Alfeiovna,
a vlhké kadeře odhrnula si od čela k uším
a pravila: „Ó, po celém světě hledané dívky,
a plodin matko, nesmírné bídy zastav
a nehněvej se násilně na věrnou zemi.
Země si nic nezasloužila, a otevřela se proti své vůli loupeži,
a nejsem já za vlast prosící: jako host sem jsem přišla.
Pisa je mi vlast a od Elidy nese se náš původ,
Sikánii, cizinka, obývám, ale milejší všech
mi je tato země: tuto nyní jako Aréthúsa penáty,
toto mám sídlo. Kterou ty, nejmírnější, zachraň.
Z místa jsem se pohnula, proč, a tak velikým mořem skrze vlny
jsem převedena do Ortygie, přijde pro moje vyprávění hodina
vhodná, až ty, zbavená starosti,
budeš i lepší tváře. Mně průchodná země
dává cestu, a pod nejhlubšími jeskyněmi odnesena
tady hlavu zdvíhám a navyklé hvězdy spatřuji.
Tedy zatímco pod zemí stygským vírem plyji,
viděna byla tvá očima tam Proserpina:
ona ovšem smutná a dosud ne bez strachu v tváři,
ale přec královna, přec největší temného světa,
přec vdova mocná podsvětního tyrana!"
Matka při slyšených slovech ustrnula jak z kamene,
a dlouho byla podobná omráčené, a jak bolestí
zatlačena těžkou, těžká je šílenost, vozem na kraje
odchází nebeské: tam s celou tváří zahalenou
před Jovem s rozpuštěnými vlasy žárlivě se postavila,
a: „Pro svou krev," pravila, „přišla jsem prosící k tobě, Jupitere,
i pro tvou: pokud není žádná vděčnost k matce,

nechť dcera pohne otcem, a nebudiž ti péče, prosíme,
levnější o ni, že z našeho porodu je zrozena.
Hle, dlouho hledaná konečně mi dcera byla nalezena,
pokud nalezením nazýváš jistější ztratit, nebo pokud
vědět, kde je, nalezením nazýváš. Že byla uchvácena, snesem,
pokud by ji vrátil! Neboť není únoscem jako manželem
hodna dcera tvá, pokud teď moje dcera již není."
Jupiter uslyšel: „Společný je záruka i břemeno,
dcera mi s tebou; ale jestli jen jménem věcem
přidávat pravým se líbí, ne tato křivda byla provedena,
nýbrž láska; a nebude nám on zetěm k hanbě,
ty jen, bohyně, chtěj. Když chybí ostatní, jak velké
je být Jovovým bratrem! Co, že ani ostatní nechybí,
ani neustupuje než losem mně? – Ale tak velká touha
po rozchodu je-li tobě, vrátí se Proserpina do nebe,
podle jistého zákona však, jestli žádné tam se nedotkla
ústy pokrmy; neboť tak Parkami je smlouva zabezpečena."
Dořekl, avšak Ceres rozhodnutá je vyvést dceru;
ne tak osudy dovolují, protože půsty panna
rozbila, a zatímco prostá bloudí po kultivovaných zahradách,
rudé jablko se zahnutého stromu natrhala,
a vzatých ze bledé kůry sedm zrnek
stlačila ústy, a jediný ze všech to
Askalafos spatřil, kterého prý kdysi Orfné,
mezi avernejskými ne nejneznámější nymfami,
z Acherontem svým v černých lesích porodila;
spatřil, a udáním návrat krutý odňal.
Zasténala Erebova královna, a svědka
proměnila v nesvátého ptáka, a hlavu, Flegetonskou vodou
pokropenou, v zob a peří a veliké oči proměnila.
Ten sám sobě odňat, do rezavých křídel se zahaluje,

a hlavou roste, a dlouhými se stáčí drápy
a sotva pohne zrozenými líně pažemi křídly,
a hnusnou se stává ptákem, zvěst budoucího žalu,
líný výr, zlé smrtelníkům znamení.
Tento přesto udáním a jazykem byl zasloužit
trest viděn; vám, Acheloovny, odkud peří
a nohy ptáků, když dívčí tváře nosíte?
Snad proto, že když sbírala Proserpina jarní květy,
v počtu družek, učené Sirény, jste byly?
Ji potom, co jste po celém světě marně hledaly,
hned, aby i vody cítily vaši péči,
nad vlny se moci opírat vesly křídel
jste si přály, a snadné bohy jste měly, a údy
své jste viděly rychle zežloutnout peřím.
Avšak aby ten zpěv, zrozený k lahodě uší,
a tak veliký dar jazyka v ústech neztratil užívání,
dívčí tvář a hlas lidský zůstal.
Avšak uprostřed bratra svého a smutné sestry
Jupiter stejnoměrně krouživý rozdělí rok:
nyní bohyně, obou říší společné božstvo,
s matkou tolik, tolik s manželem měsíců.
Změní se ihned vzhled i mysli i tváře;
neboť právě ta, která mohla i Ditovi se zdát smutná,
veselá bohyně čelo je, jako slunce, které zakryté vodnatými
mraky předtím bylo, přemoženými mraky vychází.
Žádá laskavá Ceres, bezstarostná z nalezené dcery,
jaká ti příčina útěku, proč jsi, Aréthúso, svatým pramenem.
Umlkly vlny, jejichž bohyně z hlubokého
pramene zvedla hlavu, a zelené rukou vysušené vlasy
řeky Elejské staré lásky vypravovala.
„Část nymf, co jsou v Achaji," řekla,

„jsem byla jedna, a ne pilněji žádná jiná pole
nenakrmila a pilněji žádná jiná pasti nekladla.
Ale ačkoli pověst krásy jsem nikdy nehledala,
ačkoli jsem byla statečná, jméno krásné jsem měla,
a ne moje tvář příliš chválená mi těšila,
a čím jiné se obvykle radují, já venkovsky obdařením
těla jsem se rděla, a za zločin jsem pokládala líbit se.
Unavená jsem se vracela (pamatuji) z Stymfalského lesa;
žár byl, a práce velký žár zdvojila:
nalézám bez víru vody, bez šelestu plynoucí,
průhledné až k dnu, přes které spočitatelná v hlubině
každá oblázek byl, které bys sotva myslela, že se pohybují.
Šedé vrby dávaly a topol živený vodou
sám od sebe zrozené stíny na svažitých březích.
Přistoupila jsem, a nejprve stopy nohy jsem smočila,
pak až po koleno; a tím nespokojená, rozepínám se,
a měkký šat na křivou vrbu věším,
a nahá se nořím do vod. Které zatímco biju a táhnu
a tisícem způsobů se klouzaje, a pohybujíce rozmachanými
pažemi,
nevím jaký jsem uprostřed víru šum zaslechla,
a vyděšená stávám na okraji bližšího břehu.
„Kam spěcháš, Aréthúso?" ze svých Alfeos vln,
„Kam spěcháš?" podruhé mi řekl chraptivým hlasem.
Jak jsem byla, prchám bez šatu (druhý břeh moje šaty držel):
tím více dotírá a hoří,
a protože jsem byla nahá, zdála jsem se mu přichystanější.
Takto jsem běžela, takto mě divoký tlačil,
jako prchá před jestřábem s třepotavým peřím holubice,
jako obvykle jestřáb tlačí třesoucí se holubice.
Až k Orchomenu a Psofidě i Kylléně

a maenalským zátokám i chladnému Erymanthu a Elidě
jsem vydržela běžet, a ne rychlejší nad mě on;
ale snášet dlouho běh já silami nerovná
nemohla jsem, dlouhou práci snáše ten.
Přesto přes pole, přes hory kryté stromy
i skály a útesy, a kudy žádná cesta, jsem běžela.
Slunce bylo za zády: viděla jsem předcházet dlouhý
stín před nohama, nebo mi strach ho ukazoval;
ale jistě zvuk nohou mě strašil, a obrovský
dech mi vlasové pásky ofukoval.
Unavená prací útěku: „Pomoz, chytá nás," pravila jsem,
„nosička zbraní tvá, Diano, které jsi často dala
nést své luky a uzavřené šípy v toulci!"
Pohnuta je bohyně, a z hustých mraků nesouc jeden
nad mě ho hodila: prochází zahalenou tmou
řeka, a nevědomý okolo dutých mraků hledá,
a dvakrát místo, kde mě bohyně zakryla, nevědomý obchází,
a dvakrát „Hej Aréthúso" zvolal, „hej Aréthúso!"
Jaký mi tenkrát byl duch, bídné? Snad takový, jako je u jehnete,
které slyší vlky kolem vysokých stájí vrčící,
nebo zajíce, který, skryt v křoví, hostinské
tváře psů spatří, a žádný pohyb nedovoluje udělat tělem?
Avšak neodstupuje; ani totiž stop
dále nespatří žádných nohou: hlídá mrak i místo.
Zahaluje osazeným potem mi chladným údy,
a modré kapky padají z celého těla,
a kudy nohu pohnu, teče jezírko, a z vlasů
rosa padá, a rychleji, než ti teď činy vyprávím,
v tekutiny se měním. Avšak poznává milované
řeka vody, a odloživ mužskou podobu, kterou vzal,
mění se v své vlastní, aby se se mnou smísily, vlny.

Délská prolomila zemi, a slepou já pohřížena v jeskyních
jsem převezena do Ortygie, která mě jménem bohyně
mé milé do horního vzduchu první vyvedla."
Tolik Aréthúsa; dvojí bohyně plodná hady
vozům zapřáhla, a uzdami ovládla ústa,
a středem nebe a země přes vzduch byla nesena,
a lehký vůz do Tritonijského města poslala
Triptolemovi, a částečně do syrové kázala semena
rozsévat půdy, částečně po dlouhé době znovu obdělané.
Už nad Evropou vysoko a nad asijskou zemí
byl mladík nesen: ke skythským krajům je obracen.
Král tam byl Lynkos; k penátům krále ten přistupuje.
Odkud přichází, a příčinu cesty a jméno tázán,
i vlast, „Vlast je slavné mi," pravil, „Athény;
Triptolemos jméno; přišel jsem ne lodí přes vlny,
ani nohou po zemi: otevřel se mi průchodný éter.
Nesu dar Cerery, který po širokých polích rozsévaný
plodné žně a mírné potraviny vrací."
Barbar zazáviděl, a aby takového daru původce
sám byl, přijímá pohostinně, a spánkem obtíženého
napadá železem: pokoušející se bodnout do prsou
rysem Ceres učinila, a opět vzduchem kázala
mopsopovskému mladíku pohánět svaté spřežení."
"Dokončila učené z nás největší zpěvy;
avšak nymfy, že porazily bohyně v Helikónu bydlící,
svornou odpověděly hlasem: potupy, přemožené,
když vrhaly, „Protože," pravila jsem, „soutěží vám
dost nebylo zasloužit trest, a nadávky k vině
přidáváte, a není nám trpělivost volná,
půjdeme k trestu, a kam volá hněv, budeme následovat."
Smějí se Emathovny, a pohrdají hrozícími slovy,

a pokoušející se mluvit a velikým křikem drze
napínat ruce, viděly peří vyjít z nehtů
své, pokrývat se pažím peřím,
a jedna druhé tuhým srůstat zobcem
tváře vidí, a nové ptáky přistupovat k lesům;
a zatímco chtějí bít prsa, přes paže pohnuty zvednuty
ve vzduchu visely, nadávky lesů, straky.
I nyní v ptácích dávná výmluvnost zůstala,
a chraplavá povídavost a obrovský zájem o mluvení."

Kniha šestá.

Tritonijka takovým slovům poskytla uši
a zpěvy Aónských schválila i spravedlivý hněv;
pak si sama řekla: „Chválit málo, chválme i my
a nedovolme pohrdat beztrestně naším božstvím.”
Myslí k osudu maionské Arachné se obrátila,
o které slyšela, že si nedovolí ustoupit v chvále
umění zpracovávání vlny. Ona nebyla místem ani původem rodu
slavná, ale uměním byla: otec jí byl Idmón Kolofónský
a barvil chtivou vlnu fókajským purpurem;
matka zemřela, ale i ta byla z lidu a svému
muži rovna; nicméně ona po lýdských městech
pílí získala jméno památné, ačkoli
narozená v chudém domě obývala chudé Hypaipy.
Aby viděly její podivuhodné dílo, často
opustily nymfy vinohrady svého Tmólu,
opustily své vody Paktólovy nymfy.
Nejen hotové šaty, dívat se bylo potěšení
také tenkrát, když se tvořily: tolik kouzla provázelo umění,
ať hrubou vlnu v první koule válela,
ať prsty hnětla dílo, opakovaně dlouhým
tahem rouno hladila jak oblaka,
nebo lehkým palcem točila hladké vřeteno,
nebo vyšívala jehlou; věděl bys, že je od Pallady učena.
Což přesto sama popírá, a tak urazená mistryní:

„Nechť soutěží," pravila, „se mnou: nic není, co bych odmítla
po porážce!" Pallas na sebe vzala stařenu: falešné na spánky
šediny přidala, i slabé údy, které podpírala holí.
Pak takto začala mluvit: „Nic není, co by starší věk
musel odhánět: ze starých let přichází zkušenost.
Rady mé nepohrdej: ať je ti sláva vyhledávána
mezi smrtelníky největší za tvou práci s vlnou;
ustup bohyni a za svá, drzá, slova
prosícím hlasem žádej odpuštění: dá ti ho prosící."
Pohlédla na ni zuřivě, a začatou nit opustí,
sotva ruku zdržuje, a hněv tvářemi vyznala,
takovými slovy jí odpověděla, přestrojené Palladě:
"Pomýlená vzatá přicházíš, a zcela zchřadlá dlouhou stařinou,
a příliš dlouho žít škodí. Nechť naslouchá tvým
hlasům, pokud máš nějakou snachu, pokud máš nějakou dceru;
rady mi v sobě stačí, a aby ses nedomnívala
pokroku napomínáním, stejný je názor náš.
Proč sama nepřichází? Proč tento spor obchází?"
Pak bohyně: „Přišla!" pravila, a sejmula stařeckou podobu,
a objevila Palladu: uctívají božství nymfy
a mygdonské snachy; jediná není vylekaná panna,
ale přesto se začervenala, a náhlý ruměnec, ač se bránila,
zbarvil její tvář, a opět mizel, jak obvykle
nabývá purpurové barvy vzduch, když se poprvé Jitřenka hýbe,
a za krátký čas potom bělí od východu slunce.
Trvá na záměru, a tupou touhou po dlani
řítí se vstříc svému osudu; ani totiž Jovova dcera neodmítá,
ani nenapomíná dál, ani už neodkládá soutěž.
Bez prodlení staví obě na různých stranách
a jemnou nití napínají obě tkaniva:
tkaní je spojeno jhem, nitku odděluje třtina,

vkládá se mezi ostrými jehlami útek,
který prsty rozdělují, a mezi niti vedený
tlučeným hřebenem tlučou zuby.
Obě spěchají, a šaty podkasané k ňadrům,
pažemi vzdělaně hýbou, zájem klame práci.
Tam i tyrská měděná nádoba cítí purpur,
tká se, a jemné stíny drobného rozdělení;
jaké z deště obvykle, zasaženy slunečními paprsky, duhy
zbarvují obrovským obloukem dlouhé nebe;
v němž svítí tisíce různých barev,
avšak přechod sám klame dívající se oči:
tak velice to, čeho se dotýká, je totéž; přesto konce jsou odlišné.
Tam i poddajné je vkládáno zlato do nití
a stará do tkaniva se vede fabule.
Pallas Kekropovský útes v Martově tvrzi
maluje a dávný o jméno země spor.
Dvanáct nebešťanů s Jovem uprostřed na vysokých sídlech
usedlo s velebnou vážností; vlastní tvář zapisuje
každého z bohů: Jova je královská postava;
staví boha moře a dlouhým trojzubcem bít
drsné skály, a doprostřed z rány skály
že vyskočí moře, jakým zárukou by si město přisvojil;
avšak sobě dává štít, dává kopí ostré hroty,
dává přilbu hlavě, hruď je bráněna égidou,
a udeřenou svým hrotem zem napodobuje
plodit s plody mladou olivu šedou;
a diví se bohům: dílu Vítězství je konec.
Aby však příklady pochopila soupeřka ve chvále,
jaké čeká ocenění za tak zuřivé opovážení,
do čtyř rohů čtyři spory přidává,
jasné svou barvou, odlišené drobnými obrázky:

thrácké Rhodopy je v jednom rohu, i Haimos,
nyní ledové hory, kdysi smrtelná těla,
jméno nejvyšších bohů si přisvojili.
Druhé bědný osud pygmejské matky
část má: tu Juno porážkou v soutěži nařídila
být jeřábem a svým lidem ohlašovat války;
namalovala i Antigoné, odváživší se kdysi
závodit s velikou Jovovou chotí, kterou královská Juno
proměnila v ptáka, ani Ílion jí nepomohla,
ani Laomedon otec, aby, bílou vzavší peří,
sama si tleskala klapáním zobáku, čápice;
který přežívá sám, Kinyrás zbaven v rohu;
on, schody chrámu, údy svých dcer,
objímající a na skále ležící zdá se plakat.
Obkroužuje nejzazší okraj pokojnými olivami
(to je míra) a dílu svým stromem konec dělá.
Maionka vyznačí oklamanou obrazem býka
Európu: pravdivý býk, moře pravdivé bys pokládal;
sama se zdála hledět na opuštěné země
a volat své družky, a dotyku skákajících vod
se bát, a bázlivé chodidla stahovat.
Udělala i Astérii s orlem zápasícím chytanou,
udělala Lédu ležící pod labutími křídly;
přidala, jak satyr v podobě skrytý krásnou
Jupiter naplnil Nyktéidu dvojím plodem,
jak se stal Amfitryonem, když tě chytil, Tirynthčanko,
jak se stal zlatem Danaé, jak oklamal ohňem Asópovnu,
Mnémosyné jako pastýř, Deó jako pestrý had.
Tebe také proměněného, Neptune, v divokého býka
k panně aiolské položila; ty, zjevený jako Enipeus,
plodíš Alóovce, jako beran klameš Bisaltovnu,

a tebe, žlutovlasá nejlaskavější matka obilí,
cítila koněm, cítila ptákem s vlasy ze zmijí
matka okřídleného koně, cítila delfínem Melanthó:
všem těmto i tvář svou i tvář míst
dala. Je tam v podobě venkovana Foibos,
a jak jednou jestřábí peří, jindy záda lva
měl, jak jako pastýř Makarovnu klamal Issé,
jak jako koně Saturnus zrodil dvojpodobného Chírona.
Poslední část tkaniva, zarámovaná tenkým lemem,
spletené květy břečťanem má vetkané.
Ne to Pallas, ne to Závist
by mohla pokárat dílo: zasmutil se zdarem žlutovlasá bohyně
a roztrhala pestré, nebeské zločiny, šaty,
a jak kytorskou tyčí z hory držela,
třikrát a čtyřikrát udeřila Idmónovu Arachné do čela.
Nesnesla nešťastná, a smyčkou odvážně obvázala
hrdlo: visící Pallas slitovavší se vyzvedla
a tak: „Živ ovšem, ale přesto vis, drzá," pravila,
„a stejný zákon trestu, abys nebyla bezstarostná o budoucí,
nechť je stanoven tvému rodu i pozdním vnukům!"
Potom odcházeje šťávami Hekatovy rostliny
pokropila: a hned smutným lékem dotčené
spadly vlasy, s nimi nosy a uši,
a stává se nejmenší hlavou; i po celém těle je drobná:
po stranách tenké prsty místo nohou visí,
ostatní má břicho, z něhož přec ona pouští
nit a dávné tkaniva provozuje, pavouk.
Celá Lýdie šumí, a po městech Frygie
pověst o činu jde a velký světem rozhovorami zabírá.
Před svým manželstvím Niobé poznala ji,
tenkrát, kdy jako panna obývala Maionii a Sipylos;

avšak nebyla napomenuta trestem krajanky Arachné,
aby ustoupila nebeským a užívala menších slov.
Mnohé věci jí dávaly odvahu; ale ani manželovo umění
ani rod obou, ani moc velikého království
jí tak nelahodily, ačkoli všechno to lahodilo,
jako její potomstvo; a nejšťastnější z matek
by byla nazvána Niobé, kdyby si sama tak nepřipadala.
Neboť zrozená z Teirésia, znalá budoucnosti Manto
po prostředkách cest božsky dojata
věštila: „Isménovny, jděte v zástupu
a dejte Latóně a jejím dvěma dětem
s zbožnou prosbou kadidlo, a vavřínem opleťte vlasy:
mými ústy Latóna káže." Poslechnuto, a všechny
Thébánky, kázané, vlasy listy zdobí,
a dávají kadidlo svatým plamenům a prosící slova.
Hle, přichází s nejslavnějším zástupem družek Niobé,
nápadně krásná v šatech frygských s vetkaným zlatem,
a nakolik hněv dovoluje, krásná; a hýbajíc ozdobnou
hlavou po obou ramenech rozpuštěné vlasy
zastavila se, a jak oči kolem obrátila pyšné, vysoko:
„Jaké šílenství," pravila, „slyšené dávat přednost před viděnými
nebeskými? Nebo proč je uctívána Latóna u oltářů,
a mé božství je dosud bez kadidla? Mně je Tantalos otcem,
jemuž jedinému z lidí bylo dovoleno dotýkat se stolů nebešťanů;
sestra Plejad je moje matka; největší Atlás
je mi dědem, který na šíjích nese nebeskou osu;
Jupiter je druhý děd; i tím tchánem se chlubím.
Mne se bojí národy frygské, mi je palác Kadmův
pod paní, i hradby složené z lyry mého muže
s lidmi jsou mnou a mým manželem řízeny.
Do kterékoli části domu obracím oči,

nesmírné bohatství se tam dívá; k tomu se přidává
tvář hodná bohyně; sem připoj sedm dcer
a stejně mladíků, a brzy zetě i snachy!
Ptejte se nyní, jakou má příčinu naše pýcha,
a nevím odkud se opovažujete Titánku, zrozenou z Koie,
Latónu přede mnou upřednostňovat, které kdysi největší země
nepatrné sídlo při porodu neposkytla!
Ani nebem, ani zemí, ani vodami vaše bohyně nebyla přijata:
vyhnankou byla ze světa, dokud se Délos nad putující
nesmiloval: ‚Hostem po zemích se touláš, já se po vlnách,'
řekl, a nestabilní místo jí dal. Ona dvou
se stala rodičkou: toto je sedmina mého těhotenství.
Jsem šťastná (kdo by to totiž popřel?) a šťastnou zůstanu
(kdo by o tom pochyboval?): hojnost mě učinila bezpečnou.
Jsem větší než ta, které by mohla Štěstěna uškodit,
a mnoho ačkoli vyrve, mnohem víc mi zůstane.
Má dobra překročila strach. Představte si, že by bylo odňato
něco z tohoto davu mých dětí:
přesto nebudu redukována na počet oloupených dvou,
Latónina davu, od kterého jak daleko je bezdětná?
Jděte – dost pro věc svatosti – vavřín z vlasů
odložte!" Odkládají, a svaté věci nedokončené opouštějí,
a což dovoleno je, tichým šeptem uctívají božství.
Rozhořčená je bohyně a na nejvyšším vrcholu Kyntu
takovými slovy promluvila s dvojím potomstvem:
„Hle, já, vaše rodička, odvážná, že jsem vás zrodila,
a nikomu než Juně nemající ustoupit z bohyní,
zda jsem bohyně, se pochybuje, a od všech staletí
jsem bráněna, ó děti, pokud mi nepřispěchá na pomoc, oltářů.
A ne pouze toto je bolest; k hrozné urážce
Tantalova dcera přidala, a vás před své děti stavět

se opovážila, a mě, co se jí samé obrátí nazpět, bezdětnou
nazvala, a vystavila jazyk otce zločinná."
Chystala se připojit prosby k těmto slovům Latóna:
„Přestaň!" Foibos pravil, „trestu zdržením je dlouhá stížnost!"
Řekla totéž Foibé, a rychlým skluzem vzduchem
dotkli se kadmovské tvrze obklopené mraky.
Rovná a široko rozkládající blízko hradeb byla pláň,
denně bijenou koňmi, kde zástup kol
a tvrdá kopyta ztvrdlé hroudy pod sebou změkčily.
Zde ze sedmi zrozených Amfiónem silně
vylezli na koně, a tyrským šťávou červená
záda stlačují a zlatem těžké drží otěže.
Mezi nimi Isménos, který matce břemenem kdysi
prvním byl, zatímco otáčí v kruh
čtyřnohého běh a pěnivé ovládá ústa,
„Ach já!" zvolá, a doprostřed hrudi zabodnuté
zbraně nese, a otěže z umírající ruky uvolněné,
na bok se z pravé plece pomalu svalí.
Nejbližší, slyšíc v povětří zvuk toulce,
dával otěže Sipylos, jako když předvídá liják
před spatřeným mrakem prchá, a visící ze všech stran
kormidelník
plachty spouští, aby žádný lehký vánek neunikl:
avšak dávajícímu otěže kopí neuniknutelné
následuje, a chvějíc se na nejvyšší šíji šíp
uvázl, a vystupovalo nahé z hrdla železo;
on, jak byl v předklonu, přes pohyblivé nohy a hřívy
se otáčí, a horkou krví špiní zem.
Phaidimos nešťastný a prapradědova jména dědic
Tantalos, jak obvyklé práci udělali konec,
přešli k mládeznické práci lesklé palaistry;

a už přitiskli prsy, zápasící v těsném objetí,
k prsám, když z napjaté tětivy vystřelen,
jak byli spojeni, probodl oba šíp.
Zasténali zároveň, zároveň prohnutí bolestí
údy položili do země, zároveň umírající
poslední obrátili oči, zároveň duši vydechli.
Vidí Alfénor a trhané prsy bijíce
přibíhá, aby zmrzlé údy objetím zvedl,
a padá při zbožné službě; neboť délský
mu smrtonosným železem rozboří nitra srdce.
Jak jen bylo vytaženo, část i plic na háčcích
vyvedena, a s duší krev byla vylita do vzduchu.
Avšak ne nestříhaného Damasichthona jedna rána
zasáhla: udeřen byl tam, kde noha se začíná, a kde
měkké spoje dělá šlachovitý kyčel.
A zatímco rukou se pokouší vytáhnout smrtonosnou zbraň,
druhá přes hrdlo až k peří hnaná byla šípka.
Vyhnala tu krev, a vystřelila do výšky,
vyskočila a daleko vyletěla do provrtaného vzduchu.
Poslední Ilioneus, prosbou neprospívající
paže zvedl: „Bohové," pravil, „ó společně všichni,"
nevěda, že neměl prosit všechny,
„ušetřete!" Pohnut byl, když už odvolatelné kopí
nebylo, lučištník; nejmenší přesto padl ten
ranou, nehluboko udeřeným srdcem šípu.
Pověst o neštěstí a lidu bolest a slzy jejich
tak náhlé matku učinily jistou pohromy,
divíc se, že se mohlo, a zlobíc se, že se opovážili
to bohové, že tolik práva mají;
neboť otec Amfión železem skrze prsa hnaným
dokončil umíraje spolu se světlem bolest.

Běda! Jak daleko tato Niobé od Niobé byla vzdálena,
která právě od Latóniných oltářů dav odháněla,
a středem města nesla kroky nadutá,
závistivá svým; nyní bědná i nepříteli!
Nad zmrzlými těly leží, a bez pořádku
polibky rozdává nad posledními dětmi po všech;
od nich do nebe modré paže zvedajíc:
„Krm se, krutá, naší, Latóno, bolestí,
krm se," pravila, „a nasyť mým žalem své prsy!
[A nasyť kruté srdce,'] pravila. ‚Přes sedm pohřbů
jsem vynesena: raduj se a vítězivá nepřítelkyně triumfuj!
Ale proč vítězivá? Mi bědné víc zbývá
než tobě šťastné: po tolika pohřbech vítězím!'"
Dořekla, a zazněla tětiva z napjatého luku;
který kromě Niobé jediné všechny vyděsil:
ona je ve zlu smělá. Stály s černými šaty
před rakvemi bratrů s rozpuštěnými vlasy sestry;
z nich jedna, táhnoucí ránu uvázlou ve vnitřnostech,
na mrtvého bratra položena, umíraje, umlkla s ústy;
druhá, pokoušející se utěšit bídnou matku,
umlkla náhle, a byla dvojí ranou slepou.
[A ústa stiskla, až potom duše odešla.]
Tato marně prchajíc se zhroutí, ta na sestře
umírá; tato se skrývá, tu bys viděl bát se.
A šest daných smrti, a různé rány přetrpěvších,
poslední zbývala; kterou celým tělem matka,
celým šatem kryjíc, "Jednu, a nejmenší, zanech!
Z mnoha nejmenší prosím," zvolala, "a jedinou."
A zatímco prosí, ta, za niž prosí, padá: osiřelá seděla
mezi bezduchými dětmi a muži,
a ztuhla zlem; žádné vlasy jí vítr nepohne,

v tváři je barva bez krve, oči se smutnými
víčky stojí nehybné, nic v obraze živého není.
Sám jazyk uvnitř s tvrdým patrem
tuhne, a žíly přestávají moci se pohybovat;
ani ohnout šíje, ani paže vrátit pohyby,
ani noha nemůže jít; i uvnitř vnitřností je kámen.
Pláče však, a obemknuta vírem silného větru
do vlasti unesena byla: tam uchycena na vrcholku hory
rozpouští se, a slzy i teď mramory vylévají.
Pak vskutku všichni zjevný hněv božství
žena i muž se bojí, a péčí vydatnější všichni
veliké dvojrodé bohyně božství uctívají;
a jak se stává, od činu nedávnějšího starší vypravují.
Z nich jeden pravil: „Lýkských také bohatých polí
nepotrestaně bohyní pohrdli dávní zemědělci.
Věc nejasná sice je nízkostí mužů,
podivuhodná však: viděl jsem přítomen i jezero i místo
pro ten zázrak známé. Mě totiž již značně starší
věkem a cesty neschopný otec vybrané odvést
voly odtud přikázal, a toho národa jdoucímu
sám vůdce dal, s nímž zatímco pastviny procházím,
hle, uprostřed jezera z posvátností černým popelem
starý oltář stál, obklopený třesoucími se třtinami.
Zastavil se, a bázlivým šepotem: ‚Buď mi příznivý!' řekl
vůdce můj, a podobným: ‚Buď příznivá!' já šepotem jsem řekl.
Zda Najád nebo Faunů byl přesto oltář, jsem se ptal,
nebo domácího boha, když takto odpověděl host:
‚Ne v tomto, ó mládence, horské božstvo oltáři je;
ona ten svůj nazývá, které kdysi královská manželka
zakázala svět, kterou sotva putovný Délos
prosící přijal tenkrát, kdy lehký ostrov plul;

tam opírajíc se o palmu s Palladiným stromem
porodila dvojčata proti vůli macechy Latóna.
Odtud také prý před Junem rodička prchala
a své syny v náručí, dvě božstva, nesla.
A už k Chimaironosné, když slunce těžké spálilo pole,
hranice Lýkie bohyně dlouhou prací unavená,
hvězdným vyschlá žárem, žízeň si přivolala,
a prsa vysáli hladoví kojící syni.
Náhodou spatřila jezírko malé vody v hlubokých
údolích; venkované tam křoviné brali
proutky s rákosím a milou bažinám ulvu;
přistoupila a koleno položivši Titánka zem
stlačila, aby nabrala studené vody k napití.
Venkovský zástup brání; bohyně bránícím takto pravila:
‚Co odpíráte vody? Užívání společné vod je.
Ani slunce vlastní příroda, ani vzduch,
ani tekuté vlny: na veřejné dary jsem přišla;
které přec abyste mi dali, prosící žádám. Ne já naše
údy omývat jsem se chystala, ani unavené údy,
ale ulehčit žízni. Vysychají ústa mluvícímu,
a hrdlo pálí, a sotva je v nich cesta hlasu.
Doušek vody mi bude nektarem, a život přiznám
dostat zároveň: život dáte ve vlně.
I tito ať vás pohnou, kteří naše ramena natahují
drobné z lůna,' a náhodou natahovali ramena synáčci.
Komu by nebyly moci pohnout lahodná slova bohyně?
Ti přesto prosící trvají bránit, a hrozby,
nejde-li daleko, i urážky nad to přidávají.
A nestačí jim to, i nohama a rukama
rozvířili jezero, a z nejhlubšího víru měkký
sem tam blátinu skokem pohnuli zlomyslným.

Hněv odložil žízeň; neboť už dcera Koeova
neprosí nehodné, ani nesnese říci dál
slov menších než bohyni, a zvedajíc k hvězdám dlaně:
‚Navěky v jezírku,' pravila, ‚žijete v tomto!'
Děje se, co bohyně přála: líbí se jim být pod vlnami
a jednou celými údy do duté bažiny se nořit,
teď vystrkovat hlavu, na povrchu víru plavat,
často nad břehem jezírka se postavit, často
do chladných jezer zpátky skákat, ale i teď hanebné
spory jazyky provozují, a odloženým studem,
ačkoli jsou pod vodou, pod vodou se pokouší pomlouvat.
Hlas také je už chraplavý, a nafouklé krky nabývají,
a sámy spory rozšiřují otevřené tlamy;
záda se dotýkají hlavy, krky se zdají být pohlcené,
páteř je zelená, břicho, největší část těla, je bílé,
a v bahnitém novém víru skáčou žáby.'"
Tak když nevím kdo z lýkského rodu lidí
vyprávěl zkázu, druhý si vzpomíná satyra,
kterého tritonijským rákosím Latonin potomek poraženého
trestem uložil. „Proč mě sebe stahuješ?" pravil;
„Á! Lituji, á! Není," křičel, „flétna tolik vzácná."
Křičícímu kůže byla sdírána na vrcholcích údů,
a nic kromě rány nebylo; krev z každé strany kane,
odkryté stojí nervy, a bez jakékoli
kůže kmitají žíly; skákající vnitřnosti bys mohl
a prozkoumat průzračná vlákna v hrudi spočítat.
Toho venkované, božstva lesů, faunové
a bratři satyři, a i tenkrát milý Olympos
a nymfy oplakali, a kdokoli v těch horách
vlněné stáda a stáda rohatá pásl.
Plodná zavlhla, a smočená zem padající

slzy přijala a v hlubokých žilách absorbovala;
které když učinila vodou, do prázdného vzduchu vyslala.
Odtud spěšně hledá v spádných březích hladinu
Marsyás jménem, nejčistší z frygských řek.
Takovými slovy hned se vrátí k přítomnému
dav, a plače za zahynulým s rodem Amfiona;
matka v nenávisti je: ji tenkrát pravilo se jediný
Pelops oplakal, a rameno, co od prsou poté
stáhl šat, slonovou kostí ukázal levé.
Souhlasně této pleci v době narození pravý
tělesný byl; prý rukama otce useknuté
údy spojili bohové, a jiné nalezené,
který místo je uprostřed krku a nejvyššího ramene,
chyběla: dána byla pro užití neviditelné
části slonovina, a díky té Pelops byl celý.
Sousední šlechtici se scházejí, a sousední města
prosila své krále jít na útěchu,
Argos a Sparta a Péloponnéské Mykény,
a dosud ne divoké Dianě protivná Kalydon,
a bohaté Orchomenos, a nápadný mědí Korint,
a divoká Messéné, Patra a nízké Kleóny,
a Néleovský Pylos, a dosud ne pittheovský Trojzen,
a která města jiná dvoumořskou šíjí jsou uzavřena,
a venkoje položená dvoumořskou šíjí jsou viděna;
kdo by uvěřil? Jediné jste se neopovážily, Athény.
Zdržely úkol válka, a vezly po moři
barbarské zástupy mopsovské strašily hradby.
Thrácký Téreus je pomocnými zbraněmi
rozprášil, a jasné vítězením jméno měl;
jehož si Pandíón, bohatstvím i muži mocného,
a rod od velikého Mavorta náhodou vedoucího,

spojil svatbou s Prokné; ne družbna Juno,
ne Hymenaios je přítomen, ne jim Grácie k lůžku:
Eumenides nesly pochodně z pohřbu vyrvané,
Eumenides podložily lůžko, a nad střechu nesvětý
sedl výr, a usedl na vrcholek ložnice.
Tímto ptákem spojeni Prokné a Téreus, rodiči
tímto ptákem učiněni; blahopřáli zřejmě jim
Thrákie, a bohům sami vzdali díky; a den,
jehož dána Pandíonova dcera jasnému tyranu,
a jehož se narodil Itys, káží svátkem nazývat:
tak hluboko se skrývá užitečnost.
Už časy Titán
pětkrát přes podzimní návraty roku táhl,
když se k muži zalichotila Prokné: ‚Jestli ti nějaká
vděčnost je ode mne, buď mě pošli navštívit sestru,
nebo sestra sem přijde: slibovat budeš tchánovi,
že se za krátký čas vrátí; podobného velikého daru mi
dáš, že jsem sestru viděla.' Káže ten lodě
odvést na mořské vlny, a plachtou a veslem
kekropovské přístavy vstupuje, a dotýká se pirejských břehů.
Jak jen tchánovi se naskytla možnost, pravá
k pravé spojuje, a šťastným omenem se zahajuje řeč.
Začal, že vypráví příčinu příchodu, zprávy
manželky, a slibuje rychlý návrat poslané:
hle, přichází s velikým průvodem bohatá Filomela,
bohatší krásou; jaké slyšíme obvykle
najady a dryády procházet uprostřed lesů,
pokud bys jim dal úpravu a podobný průvod.
Ne jinak hořel při spatření panny Téreus,
než když by někdo šedým klasům podložil oheň,
nebo listy a položené spálil na seníku byliny.

Hodna sice je tvář; ale i jeho vrozená žádostivost
podněcuje, a náchylný rod je k takovému v těch místech
mu Veneři: hoří neřestí jak rodu, tak svou.
Má chuť podplatit péči družek
a chůvinu věrnost, i velikými dary ji samu
pokoušet a celou upustit říši,
nebo uloupit a krutou válkou unesenou bránit;
a nic není, co by neopovážil, chycen bezuzdnou láskou,
a nestačí hruď zavřené plameny.
Už prodlení špatně snáší, a žádostivě se vrací ústy
k zprávám Prokné a provádí své touhy pod ní.
Výmluvným ho dělala láska, a kolikrát žádal
dál než sluší, Prokné tak chtít přisuzoval.
Přidal i slzy, jakoby jí přikázala i ty.
Ó bohové, kolik smrtelná srdce slepé
noci mají! Sám úsilím zločinu Téreus
věří se, že je zbožný, a chválu z provinění bere.
Co, že totéž Filomela si přeje, a otcovská ramena
lahodně svírajíc: aby šla sestru vidět,
pro své a proti svému dobru sama žádá.
Dívá se na ni Téreus a předhmatává viděním,
a polibky, i kolem šíje obrané paže vidí
všechny jako podněty, pochodně a potravy šílenství
přijímá, a kolikrát objímá ona otce,
chtěl by být otcem: neboť ani méně bezbožný by nebyl.
Je přemožen prosbou obou otec: raduje se, a vzdává
ta otci díky, a za úspěch pokládá dvěma,
nešťastná, co bude smutné dvěma.
Už málo práce Foibovi zbývalo, a koně
tloukli nohama o prostor spádného Olympu:
královské hostiny jsou na stolech, a Bakchos ve zlatě

klade; odtud klidnému spánku dávají plná těla.
Avšak král odryský, ačkoli odešel, kvůli ní
vzrušený, a vracející se tvář a pohyby a ruce
jak chce, si představuje, které ještě neviděl, a ohně
sám své živí, péčí odstraňující spánek.
Bylo světlo, a objímajíc pravou ruku zetě, odcházejícího,
Pandíón družku se slzami vzniklými doporučuje:
„Tuto, milý zeti, protože zbožná příčina mě přinutila,
a chtěly obě (chtěl jsi i ty, Tereu),
dávám ti, a při věrnosti a příbuzných srdcích prosící,
při nebeských bohech prosím, abys ji otcovskou láskou chránil,
a mi, úzkostnému, sladkou útěchu pokročilého stáří
co nejdříve (každé prodlení mi bude dlouhé) poslal zpět;
ty také co nejdříve (dost je, že sestra je daleko),
jestli nějaká zbožnost je, ke mně, Filomelo, se vrať!"
Prosil, a zároveň své dceři dával polibky,
a slzy mírné mezi prosbami padaly;
a jako záruku věrnosti pravice obou si vyžádal,
mezi sebou dané spojil, a dceru i vnuka
nepřítomné místo sebe pamětlivou ústa pozdravit prosí;
a poslední „buďte zdrávi" plnými vzdechy ústa
sotva pronesla, a bál se o předvídání své mysli.
Jakmile byla posazena Filomela na pestré lodi,
a pohnuté moře vesly, a země odražena,
„Vyhráli jsme!" zvolá, „se mnou mé přání se nese!"
Jásá, a sotva v duši své radosti odkládá
barbar, a nikde nespouští oko z ní,
ne jinak než když zahnutými nohami kořistník
položil do hnízda zajíce Jovův pták na vrcholku;
žádný útěk není chycenému, dívá se únosce na svou cenu.
Už cesta dokončena, už na svá pobřeží z unavených

lodí vystoupili, když král Pandíónovu dceru
do vysokých táhne stájí, lesy temnými dávnými ukrytých,
a tam bledou a třesoucí se a všeho se bojící
a už se slzami, kde je sestra, ptající se,
zavírá, a přiznav nenávistný čin, i pannu i jedinou
násilím přemohl, marně v často volaném otci
a často její sestře, nad všemi velkými bozích.
Ona se třese jak jehnětko ustrašené, které zraněné
od šedé tlamy vlka vytřeseno, dosud se zdá, že není v bezpečí,
a jak holubice se zbrocenými vlastní krví pery
chvěje se dosud, a dravých bojí, od kterých unikla, drápů.
Brzy, když se jí vrátila mysl, roztrhala si rozpuštěné vlasy,
pláči podobná bijíc na ramenou,
napínajíc dlaně: „Ó hroznými činy barbarský,
ó krutý," pravila, „ani tě zprávy otcovy
se slzami zbožné nepohnuly, ani péče sestry,
ani mé panenství, ani manželská práva?
Všechno jsi smísil; souložnicí jsem učiněna sestry,
ty dvojí manžel, nepřítelkyní mi náležející Prokné!
Proč tento život, aby žádný zločin ti, falešníku, nezůstal,
mi nevyrveš? A kéž bys byl učinil před hříšnými
styky: byla bych měla stíny prázdné zločinu.
Jestli však toto nebeští vidí, jestli božství bohů
jsou něčím, jestli nezaniklo všechno se mnou,
kdykoli mi zaplatíš tresty! Sama, odhodivše stud,
tvé činy vyložím: pokud se naskytne možnost,
mezi lid přijdu; pokud v lesích uzavřená budu držena,
naplním lesy, a svědomí skály pohnu;
uslyší to éter, a jestli nějaký bůh v něm je!"
Takovými slovy pohnut hněv divokého tyrana
– a ne menší hrůza – oběma popuzen,

od toho, čím byl opásán, pochvy vysvobodí meč
a chycenou za vlasy, pažemi za zády pevně,
pouta snášet nutí; hrdlo chystala Filomela,
a naději na svou smrt viděnou mečem počala:
on, rozhořčenou a jméno otce stále volající,
a zápasící o mluvení chycený kleštěmi jazyk
uřízl krutým mečem. Zbyla špička jazyka třepá,
sama leží, a chvějíc, země do černé mumlá,
a jak obvykle skáče useknutý ocas hadí,
tetelí se, a umíraje stopy paní hledá.
Toto také po činu (sotva se odvážím věřit) prý
často své ztraceným jeho těle opakoval své vášnivé choutky.
Vydrží k Prokné po takových činech se vrátit;
spatřivše kterého manželka, hledá sestru, ale on
vydává falešné vzdechy, a vymyšlené pohřby vypravuje,
a slzy mu dávají věrohodnost. Pokrývky Prokné
strhne z ramen zlatem zářící širokým
a obleče si černé šaty, a prázdný hrob
staví, a oběti falešným stínům přináší,
a oplakává ne takto k oplakávání sestry osud.
Znamení bůh dvanáctkrát za dokončený rok prošel;
co má udělat Filomela? Útěk zavírá dozor,
postavené stojí stáje z pevné skály,
ústa němá postrádají udavače činu. Velký bolesti
důmysl je, a bídným přichází chytrost v neštěstí:
niti barbarskému zavěsila lstivá tkanivu
a purpurové značky nitěmi do bílých vetkala,
důkaz zločinu; a dokončenou dala jedné,
aby ji odnesla paní, gestem žádá; ona požádaná
donesla k Prokné, a neví, co ji odevzdává.
Rozvinula šat matrona divokého tyrana,

a sestry své bědný osud čte,
a (podivuhodné, že to mohla) mlčí: bolest ústa stlačila,
a slova dost rozhořčená hledajícímu jazyku
chyběla, ani plakat nebylo volno, ale právo a bezpráví
chystajíce smísit, uhání, a v obraze trestu je celá.
Byla doba, kdy obvykle trojleté obřady Bakchovy
sithonské snachy slaví (noc svědomí posvátna,
v noci zní Rhodopé řinčením ostré mědi),
v noci opustila dům královna, a boha
obřady se vybavuje, a bere zuřivé zbraně;
réva kryje hlavu, na levý bok jelení
kůže visí, na rameni leží lehké kopí.
Rozlícená přes lesy s davem svých družek
hrozná Prokné, a šílenstvím hněv rozdmýchaná,
Bakcho, tvoje napodobuje: přichází k pustým stájím konečně,
a vykřikuje, a euhoe zní, a dveře boří,
a sestru chytá, a chycené znaky Bakchovy
obleče, a tvář břečťanovými listy zakryje,
a omráčenou vlečouc mezi své hradby vede.
Jak jen Filomela cítila, že se dotkla ohavného domu,
hrůzou nešťastná vším obličejem zbledla;
našedši místo Prokné znaky obřadů sejme,
a tváře odhalí stydlivé bídné sestry
a objetí hledá; ale nepozdvihne proti ní
oči sestra, souložnicí sobě jak zdající,
a sklopenou k zemi tváří chtějíc přisahat
a bohy za svědky brát, že násilím jí ten nemrav
byl způsoben, místo hlasu ruce byly. Hoří, a hněv
sám jeho ani nestačí Prokné, a pláč sestry
přerušujíc: „Není," pravila, „slzami to dělat,
ale železem, ale pokud máš něco, co by železo

mohlo porazit. Pro každý zločin, sestro, jsem se já připravila:
buď já, s pochodněmi královské střechy spálím,
umělce doprostřed plamenů Térea pošlu,
anebo jazyk a oči, a které ti údy stud
odňaly, železem vyrvu, anebo přes tisíc ran
vinnou duši vyženu! Veliké cokoli chystám;
co by to bylo, dosud pochybuji."
Zatímco takové věci dělá Prokné,
k matce přicházel Itys; co by mohla, od něho
byla napomenuta, a tvrdýma očima pohlédajíc: „Ach, jak
jsi podobný otci!" řekla, a víc nemluvila,
smutný chystá zločin, a tichým hněvem vře.
Jak však přistoupil syn k matce, a pozdravu
přinesl, a drobnými ji objal pažemi
a smíšené dětskými lichotkami polibky spojil,
pohnuta sice je rodička, a zlomený zastavil se hněv,
a nevolky oči slzami zvlhly nucenými;
ale jak příliš z nadměrné zbožnosti mysli zavaleni
cítila, od něho zase k tváři sestry se obrátila,
a vzájemně hledíc oba: „Proč jeden," pravila,
„přinouší lichotky, uloupený mlčí druhé jazyk?
Jak nazývá tento mě matkou, proč nenazývá ona sestrou?
Komu jsi provdána, viz, Pandiónova dcero, muži!
Degeneruješ! Zločin je zbožnost v manželce Téreovi."
Bez prodlení, odtáhla Ityse, jako gangetická tygřice
jelenčí mládě podsavec přes lesy temné,
a jak v domě vysokém část odlehlou dosáhli,
a napínajícího ruce, a už svůj osud vidícího
a „matko! matko!" volajícího, a šíje žádajícího
mečem bodne Prokné, kde bok se dotýká hrudi,
a tváří neotáčí. Dost mu bylo k osudu i jedna

rána: hrdlo železem Filomela rozetne,
a živé ještě, a něco z duše držící údy
rozsápává. Část odtud duté měděné nádoby odskakuje,
část na rožních šumí; cákají vnitřnosti nákazou.
K těm přivádí manželka nevědomého Térea
jako otcovský zvyk svatý předstírajíc, kterého jedinému
nesmí se dotknout kromě muže, družky a sluhy odstraní.
Sám sedící na trůně Téreus vznešeném, předaném,
jí, a svůj vnitřek do své vrstvy nakládá,
a tak veliká temnota mysli je, „Ityse sem přiveďte!" řekl.
Nemůže Prokné předstírat kruté radosti,
a už toužíce zvěstovat svého neštěstí,
„Uvnitř máš, koho žádáš," pravila: rozhlíží se ten
a kde je, ptá se; ptajícímu a znovu volajícímu,
jak byla s rozpuštěnými vlasy šílenou vraždou,
vyskočí, a hlavu Itya zkrvavenou Filomela
vrhne do otcovy tváře, a žádný čas nechtěla
víc, aby mohla mluvit, a zaslouženými slovy radosti osvědčit.
Thrák obrovským křikem stoly odhání,
a vyvolává zmijonohé stygským údolím sestry,
a kdyby mohl, s otevřenou hrudí hrozné
pokrmy odtud vyvrhnout, a napolo snědené vnitřnosti chce,
jindy pláče, a nazývá se sebe pohřebištěm bídným syna,
teď následuje nahým železem Pandíónovy dcery.
Těla Kekropovy by myslel, že visí na peří:
visela na peří. Z nich hledá jedna lesy,
druhá letí pod střechy, a dosud ne z prsou vraždy
odešly stopy, a je peří poznamenáno krví.
On žalem svým i touhou po trestu rychle
mění se v ptáka, kterému stojí na vrcholku hřebeny.
Vynikají nad míru místo dlouhého hrotu zob;

jméno dudek je ptáku, a tvář ozbrojená se zdá.
Tento žal před časem a dlouhého stáří poslední
chvíle poslal Pandióna k tartarským stínům.
Žezlo místa a řízení věcí získává Erechtheus,
spravedlností pochybný, nebo silnými silněji zbraněmi.
Čtyři sice ten mládence, a stejně zrozených
ženského rodu, ale podobnost byla dvou krásy.
Z nich Aiolovec Kefalos tebou manželkou šťastný,
Prokris, byl; Boreovi Téreus a Thrákové škodili,
a toužebný dlouho se musel bůh obejít bez Oreithye,
dokud prosí, a prosbám raději než silám užívat;
avšak když lichotkami ničím nehnuly, drsný hněvem,
který obvyklé je mu a příliš domácí větru:
„I po zásluze!" pravil; „Proč jsem své zbraně opustil,
krutost a síly a hněv a smělé mysli,
a prosbě jsem se dopouštěl, jejíž mi nesvědčí užívání?
Příhodná mi je síla: silou smutné mraky zaháním,
silou moře otřásám, a sukovitý dub převracím,
a tvrdším sníh, a země krupobitím tluču;
tentýž já, když bratry na otevřeném nebi jsem získal
(neboť mi je pole), tak velkou námahou se perem,
že středem naším nárazy zní éter,
a vyskočí z dutých mraků vymáčknutými ohni;
tentýž já, když vstoupím do klenutých otvorů země,
a podložím zuřivě nejhlubším jeskyním svá záda,
dráždím stíny a celý třesením svět.
Touto silou jsem měl obstarat ložnici, a tchán
neměl být mi prosen, ale konán Erechtheus."
Toto Boreás, nebo tomu ne horší pronesv,
zatřásl křídly, jejichž hozením celá
zasažena byla země, a široko se zděsil pláň moře,

a prašný táhnoucí přes vrcholky plášť
smete zemi, a bázlivou strachem do mlhy skrytou
Oreithyi, milující, žlutými obemyká křídly.
Zatímco letí, hořely trápené silněji ohně,
a dříve vzdušné cesty uzdy nestlačil,
než udržel kikónské lidi a hradby lupič.
Tam i chladného manželka aktajského tyrana
a matkou se stala, zrozené dvojčata,
ostatní která z matky, křídla by měla z otce.
Avšak ne s tělem najednou se zrozené,
a dokud brada bez bzinky zřídlých vlasů byla,
nahí byli Kalais chlapec a Zétés;
brzy stejně peří po způsobu ptáků začínají
obklopovat obě strany, zároveň žloutly tváře.
Když tedy ustoupil čas chlapecký mládí,
rouno s Minyovci třpytivě zářící lesklou srstí
po moři nepoznaném první lodí hledali.

Kniha sedmá.

A už Minyové na pagasejské lodi rozráželi moře,
a Phíneus se zjevil, táhnoucí v nepřetržité
noci slepé stáří, a mládeci Aquilonem zrození
dívčí ptáky od úst bídného starce zahnali,
a mnoho vytrpěvše pod slavným Iásónem konečně
se dotkli rychlých vln blátivého Fása.
A zatímco jdou ke králi a vyžadují Frixovo rouno,
a dán je Minyům zákon strašný velikých prací,
Aiétova dcera mezitím nabývá silné ohně,
a dlouho zápasíc, potom, co rozumem šílenství
nemohla přemoci: „Marně, Médeio, odporuješ:
nevím jaký bůh brání," pravila, „a divné, pokud toto není,
nebo něco jistě podobného tomu, co se nazývá milovat.
Neboť proč mi otcovy rozkazy se zdají příliš tvrdé?
Jsou taky příliš tvrdé! Proč, kterého jsem viděla právě poprvé,
aby nezahynul, se bojím? Jaká tak veliká příčina strachu?
Vytřes dívčím srdcem přijaté plameny,
pokud můžeš, nešťastná! Kdybych mohla, byla bych zdravější!
Ale táhne nevolky nová síla, a jedno žádostivost,
jiné mysl radí: vidím lepší a schvaluji,
horšímu následuji. Proč v hostu, královská panno,
hoříš, a lože cizího světa si přeješ?
I tahle země může, co bys milovala, dát. Nechť žije nebo
nechť zemře, v bozích je. Nechť přec žije! A to prosit

i bez lásky je dovoleno: co totiž Iásón spáchal?
Koho by, kromě krutého, nedojímal Iásónův věk
a rod a chrabrost? Koho, ať chybí ostatní,
nemůže pohnout obličej? Jistě mé srdce pohnul.
Avšak jestliže nepomoci, bude ovanut tlamou býků
a srazí se s svou úrodou, se zemí zrozenými
nepřáteli, nebo bude dán dravý jako kořist drakovi.
Jestli to dovolím, pak že jsem se z tygřice zrodila,
pak že nosím železo a skály v srdci, přiznám!
Proč se nedívám i já na hynoucího a očima nedělám hříchem?
Proč nepobízím býky proti němu,
i zemězrozené divoké a nespícího draka?
Bohové ať zařídí lépe! Ačkoli ne tyto věci mají být
prosené, ale činěné mnou. – Zradím já království otcovo,
a mojí pomocí nevím kdo bude zachráněn, cizinec,
aby skrze mě zachráněn beze mě dal plachty větrům
a byl mužem jiné, Médeia já ponechána pro trest?
Pokud by to mohl udělat, nebo přednést před nás jinou,
nechť zemře nevděčník! Ale ne ta tvář v něm,
ne ta vznešenost v duši, ta půvab krásy,
abych se bála podvodu a zapomnění naší zásluhy.
A dá napřed slib, a přinutím ho ke smlouvám svědky
být bohy. Co, bezpečná, se bojíš? Opásej se a každé
zdržení zažeň: tobě se vždy bude dlužit Iásón,
tebe slavnostní pochodní si spojí, a po pelasgských
městech jako zachránkyně budeš slavena davem matek.
Tedy já sestru i bratra i otce i bohy
i rodnou půdu, odnesená větry, opustím?
Ale přece otec je krutý, přece je má zem barbarská,
bratr dosud nemluvně; stojí se mnou přání sestry,
největší uvnitř mě bůh je! Ne velké opustím,

velké budu hledat: titul zachránkyně mládeže achajské,
a seznámení s lepší půdou, a městečka, jejichž
sem také pověst sahá, a mravy a umění míst,
a toho, s nímž já za věci, které celý svět drží,
Aisónova syna chtěla bych vyměnit, s jehož mužem šťastná
a bohům milá bych byla nesena a vrcholem hvězd dotýkala.
Co, že nevím, které uprostřed moře se mají sejít
hory, a lodím nepřátelská Charybdis
teď polyká moře, teď vrací, a obklopená krutými
Skylla dravá psy do sicilské hlubiny štěká?
Přece držíc, co miluji, a v Iásónově lůně lpíc,
přes dlouhé moře budu nesena; nic objímajíc ho se nebudu bát,
nebo, čeho se bát, bát budu kvůli jen manželovi. –
Manželství si to myslíš, a krásná jména vině
dáváš, Médeio, své? – Ale pohleď, jak velký
chystáš se zločin, a dokud lze, utíkej od zločinu!"
Řekla, a před očima právo i zbožnost i stud
se usadily, a poražen už dával záda Kupido.
Šla k dávným oltářům Hekaty Perseidské,
které stinný háj a tajný les kryl,
a už byla statečná, a vyhnán ustoupil žár,
když vidí Aisónova syna, a vyhaslý plamen zase vzplanul.
Zarděly se tváře, a celá tvář znovu zahořela,
a jak obvykle vítr k výživě přijímá, a která
malá pod přinesenou vrstvou popela se skryla jiskra,
roste, a znovu podnícena vrací se k staré síle,
tak už klidná láska, už kterou bys myslela, že se vytrácí,
jak jen uviděla jinocha, podobou přítomného se rozpálila.
A náhodou obvykle krásnější byl toho dne Aisónův syn:
mohl bys odpustit milující.
Dívá se a v tváři, jakoby teprve tenkrát viděné,

oči upřené drží, a nemyslí, že smrtelné
tváře vidí, šílená, a neodvrací se od něho;
jak ale začal mluvit, a pravou ruku chytil
host, a pomoc tichým hlasem žádal
a slíbil loženstvím, pravila ona s rozlitými slzami:
„Co udělám, vidím: ani mě nevědomost pravdy
neoklame, ale láska. Budeš zachráněn naším darem,
zachráněný dodrž sliby!" Při obřadech trojpodobé
on bohyně, a při božství, které v tom háji je,
a při otci tchána, který vše vidí budoucí,
a svými osudy a tak velikými nebezpečími přisahá:
důvěryhodný přijímá zpívané byliny hned,
a naučil se jejich užívání, a vesele do střech odešel.
Následující Jitřenka vyhnala třpytivé hvězdy:
schází se lid na svaté Martovo pole,
a staví se na hřebenech; uprostřed sám král usedl
v zástupu, purpurový a slonovinovým žezlem vybavený.
Hle, diamantovými nozdrami vydechují Vulkána
měděnonozí býci, a dotčené parami byliny
hoří, a jak obvykle plné pece zvoní,
nebo kde pozemské kameny v peci rozpuštěné
chytají oheň pokropeny tekutými vodami,
tak hruď uvnitř uzavřené plameny převaluje,
a hrdla pálená znějí; přesto proti nim Aisónův syn
vychází vstříc. Obracejí drsnou tvář příchozího
k ústům hrozné pohledy, i rohy železem pobité,
a prašnou zem rozdvojeným kopytem bijí
a kouřícími mučeními místo naplňují.
Zmrzli strachem Minyové; přistupuje on, a nejsa
ohněm cítit vdechované (tolik mohou léky!),
a visící lalok drze pravou rukou hladí,

a podřízené pod jhem tlak těžký nutí pluhu
táhnout, a nezvyklé železem zorat pole:
diví se Kolchové, Minyové křiky zvyšují
a dodávají mu odvahy. V měděné přilbě pak bere
hadí zuby a rozsévá v zoraných polích.
Semena změkčuje půda, předtím napuštěná silným jedem,
a rostou, a stávají se zasetými zuby nová těla,
a jako lidská podoba se v mateřském lůně vyvíjí,
a podle jejich pořadí uvnitř se dítě skládá,
a jen zralé vychází do společného vzduchu,
tak, když ve vnitřnostech těhotné země obraz
dokončen byl člověka, vstává v plodném poli,
a což je víc podivuhodné, zároveň vzešlé třese zbraněmi.
Jak je viděli velmi ostrými hroty kopí
na hlavu Haimonského mladíka vrhnout chystajících se,
sklopili strachem tvář i mysl Pelasgové;
sama se také bála, která ho učinila bezpečným.
A jak uviděla, že jde na mladíka tolik nepřátel na jednoho,
zbledla, a náhle bez krve chladná sedla,
a aby snad málo platily jí dané byliny, zaklínání
pomocné zpívá, a tajná umění vyvolává.
On těžký křemen prostřed nepřátel vrhl,
od sebe odvrácený Mars obrátil do nich samých:
zemězrozenci hynou vzájemnými ranami bratři,
a občanskou bitvou padají. Blahopřejí Achajové,
a vítěze drží, a chtivým objetím lpějí.
Ty také bys vítěze chtěla obejmout, barbarko:
postavil se v cestě začátkem stud, ale byl bys objala,
ale tě, abys to neudělala, zdržela úcta k pověsti.
Co dovoleno, tiché city, raduješ se, a vzdáváš
zpěvům díky a bohům původcům jejich.

Zbývá uspat bdělého draka bylinami,
který byl hřebenem a trojím jazykem nápadný, a hákovitými
zuby strašný strážce zlatého stromu.
Když ho postříkala travinou s léthejskou šťávou,
a slova třikrát pronesla, dělající klidné spánky,
které moře rozbouřené, které bystřiny zastaví,
spánek do neznámých očí přišel, a zlatem
hrdina Aisónův vládne, a kořistí pyšný,
dar původkyni s sebou, druhou kořist, nesouc,
vítěz Iólckých přístavů dotkl se se ženou.
Haimonské matky pro přijaté syny dary
a vysokověcí otcové přinášejí, a nahromaděné na plamenech
kadidlo roztavují, a obalené rohy zlatem
oběť přinesenému padá, ale chybí blahopřejícím Aisón,
již blíže smrti a unavený stařeckými roky,
když takto Aisónův syn: „Ó, které dlužím záchranu,
přiznávám, manželko, ačkoli jsi mi dala všechno
a převýšila víru svých zásluh suma,
jestli však mohou toto (co totiž zpěvy nemohou?),
vezmi z mých let, a vzaté přidej otci!"
Nedržela slz: pohnuta je zbožností prosícího,
a nepodobnou myšlenku ji napadla, zanechaný Aiétés;
avšak ne city takové přiznavše: „Co," pravila,
„vypadlo z úst tvých, manželi, zločin? Tedy já někomu
myslíš, že mohu prostor tvého života přepsat?
Nedovolí to Hekaté, ani ty nehledáš spravedlivou věc; ale než
to, co hledáš, zkusím dát větší dar, Iásóne.
Mým uměním dlouhý zkusíme věk tchána
ne lety z tvých vrátit, jen aby bohyně trojpodobná
pomohla a přítomná ohromnému počinu kývla."
Tři byly chybějící noci, aby rohy úplně se spojily

a vytvořily kruh; když se nejplnější zablýskl
a pevným obrazem spatřila země luna,
vychází ze střech, oblečená do rozvázaných šatů,
nahou nohou, nahými vlasy vylitými po ramenou,
a nese toulavé přes němá ticha prostřední
noci neprovázené kroky: lidi a ptáky i šelmy
rozpustil hluboký klid, žádným šelestem keře,
a nehybné mlčí listí, mlčí vlahý vzduch,
samy hvězdy blikají: k nim své paže napínajíc,
třikrát se otočila, třikrát z řeky vzatými vlasy
vodami pokropila, a trojím zvoláním ústa
rozvolnila a na tvrdou se sklopeným kolenem zemi:
„Noci," řekla, „tajemstvím nejvěrnější, a vy, které denním
zlatou s měsícem nastupujete ohňům hvězdy,
a ty, trojhlavá Hekaté, která vědoma záměrů našich
a pomocnice přicházíš zpěvů i umění mágů,
a která, Země, mágy mocnými bylinami vyzbrojuješ,
a vzduchy a větry a hory a řeky a jezera,
i všechny bohy hájů, i všechny bohy noci, buďte přítomni,
jejichž pomocí, když jsem chtěla, zírajícím břehům řeky
k svým pramenům se vrátily, a otřesená zastavuji,
stojící otřásám zpěvem moře, mraky zaháním
a mraky přivádím, větry odháním i volám,
hadí trhám slovy a zpěvem hrdla,
a živé skály a vyvrácené duby ze země
a lesy pohybuji, a káži se třást horám
a bučet půdě, a stínům vycházet z hrobů!
I tebe, Luno, táhnu, ačkoli temesské práce
mědi tvé zmenšují; vozy také zpěvem naším
bledne děd, bledne naším jedem Jitřenka!
Vy jste mi plameny býků otupily, a zahnuté

nesnášející břemeno krky stlačily pluhem jste,
vy jste hadonohým samým zuřivé války dali,
a strážce neznalého spánku jste uspali, a zlato,
mstitele oklamavše, do řeckých jste poslaly měst:
teď je potřeba šťáv, kterými obnovené stáří
by se do květu vrátilo, a první shromáždilo roky,
a dáte. Neboť ne nadarmo blikaly hvězdy,
ani nadarmo tažený okřídlených draků krkem
vůz je přítomen." Byl přítomen seslán z éteru vůz.
Když jen vstoupila, a uzdou spoutaným krkům draků
hladila rukama, a lehkými pohnula otěžemi,
do výšky unesena, a leží pod ní thessálské Tempe
prohlíží, a v určitých oblastech přistává hady:
a které Ossa nese, které vysoký Pelion byliny,
a Othrys i Pindos i větší než Pindos Olymp,
prohlíží, a z vhodných část kořeny vytrhá,
část přeřízne zahnutou měděnou srpkou.
Mnohé byliny také na břehu Apídánu se jí líbily,
mnohé také Amfryssu, a nebyl prost, Enipeu;
ani Péneos, ani Spercheiovy vlny
nepřispěly ničím, a sítinaté břehy Boibské;
natrhala i na euboiské Anthédoně dlouhověkou trávu,
dosud neznámou proměnou těla Glauka.
A už devátý den na voze a křídlech draků,
a devátá noc viděly ji procházet všechna pole,
když se vrátila; a ani neloženi byli draci, jen vůní,
a přesto starodávnou kůži stáří odložili.
Zastavila se u domovního prahu a dveří, přicházejíc,
a jen nebem zahalena a vyhnula se mužskému
dotyku, a postavila oltáře z travy dvojí,
pravý Hekaty, a vlevo Mládí.

Ty když verbenami a lesem obklopila venkovským,
nedaleko vybranou ze dvou jam zemí
svaté oběti činí, a nože do hrdel černého rouna
vrhá a široké jámy polévá krví;
pak nalévaje nad nimi číšek tekutého medu,
a druhé nalévaje číšek vlažného mléka,
slova zároveň rozlila, a pozemská božstva vzývala,
a prosí stínů krále s uloupenou manželkou,
ať nespěchají oloupit údy stařecké duše.
Když je uklidnila prosbami a dlouhým šeptem,
Aisónovo vyčerpané tělo kázala vynést na vzduch,
a do plných rozpuštěné zaklínáním spánku,
mrtvému podobného, položila na stlanou trávu.
Odtud daleko Aisónova syna, daleko odtud káže jít služebníkům
a napomíná, aby nepovolené oči od tajemství odstranili.
Prchají přikázaní; s rozpuštěnými vlasy Médeia
jako bakchantky obchází planoucí oltáře,
a mnohonásobně rozštěpené pochodně v jámě krve černé
smáčí, a zapálené na obou zapaluje oltářích,
a třikrát starce plamenem, třikrát vodou, třikrát sírou očistí.
Mezitím silný lék v položené měděné nádobě
vře a vybíhá, a nabobtnalými pěnami bělá.
Tam na haimonském údolí vyřezané kořeny
a semena a květy a šťávy černé vaří;
přidává i kameny přinesené z nejzazšího Východu,
a které písky vracející se moře Oceánu omylo;
přidá i mrazy sebrané luny v průběhu noci,
a sovy pohanlivé samo s masy křídla,
a v muže zvyklého měnit vlci divoké tváře,
dvojpovahého roucho; ani jim nechyběla
šupinatá tenká blána kinyphského chelydra,

a dlouhověkého jelena játra; k nimž nad to přidává
vejce a hlavu vrány, která prošla devíti stoletími.
Těmito a tisíc jinými věcmi bez jmen,
rozestřený úmysl stavěla barbarka větší než smrtelný,
a suchým ratolestí už dlouho mírné olivy
vše smísila, a nejvyšší s nejhlubším smísila.
Hle, starý teplou v měděné nádobě obrácen kolík
zelenat se stává nejdřív, a za ne dlouhou dobu listí
obléká, a náhle těžkými olivami je obtížen:
ale kdekoli z duté měděné nádoby vyhodil pěny
oheň, a na zem spadly horké kapky,
zelená se půda, a květy a měkké pastviny vstávají.
Jak jen to viděla, Médeia vytasí
mečem starci hrdlo, a dovolí starou vytéct krev,
plní ji šťávami; které když vypil Aisón
buď ústy přijaté, nebo ránou, vousy a vlasy,
odloživše šediny, chytily černou barvu,
zahnána prchá hubenost, odejde bledost i stav,
a přidaným tělem jsou vyplněny duté vrásky,
a údy se obohacují: Aisón se diví, a kdysi
před čtyřicíti lety si vzpomíná, že takový byl.
Spatřila ze výšky tak velikého zázraku možnost
podobného, aby se vrátila jejím, bere si tento dar od Kolchidky.
A aby lsti nepolevily, nenávist s manželem falešnou
Fásovna předstírá, a k Peliovu prahu prosící
utíká; a ji, protože sám je ztíženým stařinou,
přijímají dcery; které v krátkém čase lstivá
Kolchidka obrazem falešného přátelství zajala,
a zatímco vypravuje mezi největšími zásluhami odebrání
Aisónova stavu, a v této věci se zastaví,
naděje pannám, Peliovým dcerám, podsunuta je,

podobným uměním obnoven mládím může být jejich otec,
a to prosí, a cenu bez konce jí káží žádat.
Ona krátkou dobu mlčí, a zdá se pochybovat,
a napíná jim duše předstíranou vážností žádajícím.
Brzy když slíbila: „Aby byla větší důvěra
v tento dar," pravila, „kterýkoli z vašeho stáda největší věkem
je mezi ovcemi, beran se změní v jehnětko lékem."
Hned, bezpočet let starý vlněnou
je přitáhnut, s rohy ohnutými kolem dutých spánků;
jemuž, jak haimonským chřadnoucí hrdla nožem
proklala a nepatrnou obarvila krví železo,
údy zároveň zvířete i silné jedovatka šťávy
noří do duté mědi: zmenšují ty údy těla,
a rohy spalují, i spolu s rohy roky,
a jemné bečení se slyší uprostřed měděné nádoby:
bez prodlení, divícím se bečení vyskočí jehnětko
a bezstarostně prchá a kojící vemena hledá.
Užasly Peliovy dcery, a když slib
osvědčil věrohodnost, pak už dychtivěji naléhají.
Třikrát jha Foibos koním do iberské řeky ponořeným
odňal, a čtvrté noci třpytily se
hvězdy, když rychlý na oheň zrádná Aiétovna
klade čistou vodu, a bez síly byliny.
A už smrti podobný s rozpuštěným tělem krále,
a s králem jeho hlídače měl spánek,
který dali zpěvy a magická moc jazyka;
vešly přikázané s Kolchidkou dcery přes práh,
a obešly lože: „Co teď váháte, líné?
Tasené," pravila, „meče, a vypusťte starou krev,
abych ji doplnila prázdné žíly jinošskou krví!
V rukou vašich život a věk otce je:

pokud nějaká zbožnost je, a ne prázdnými nadějemi se zabýváte,
službu dejte otci, a zbraněmi stáří
vyžeňte, a hnis vrženým železem vylijte!"
Jim, ačkoli každá je zbožná, těmito pobídkami bezbožnou se stává nejdřív,
a aby nebyla zločinná, dělá zločin: avšak rány
žádná své nemůže sledovat, a oči odvracejí,
a slepé rány krutými dávají pravicemi odvrácenýma.
On, krví zalit, loktem přesto zvedá údy,
a napolorozerván z lože zkouší vstát, a mezi
tolika uprostřed meči blednoucí paže napínaje:
„Co děláte, dcery? Co vás proti otcovu osudu
zbrojí?" pravil: padli jim i duše i ruce;
víc chtějícímu říci se slovy hrdlo Kolchidka
odnímá, a v horkých vlnách rozsápaného ponořila.
A pokud by neodletěla v peří hady vzduchem,
nebyla by vyňata z trestu: prchá nad stinný
Pelion, Fílyřino sídlo, a nad
Othrys i známá události dávného Keramby místa:
ten pomocí nymf vznesen v povětří na křídlech,
když vzniklá země byla moře zasypána,
Déukaliónovým ušel vlnám bez zalití.
Aiolskou Pitané na levé straně opouští,
a sochu udělanou ze skály dlouhého draka
a Idajský háj, kde syna krádež, voleka,
skryl Liber v podobě falešného jelena,
a kde otec Koryta drobným pískem je pochován,
a kterých Maira novým štěkáním vyděsila polí,
a Eurypylovo město, kde kójské matky rohy
nosily tenkrát, když odcházel Herkulův zástup,
a Foibovský Rhodos a Ialyské Telchiny,

jejichž oči zrakem samým všechno kazící
Jupiter znechucený bratrským podložil vodám;
přelétá i dávné hradby Kartheie Keské,
kde otec Alkidamás na pokojnou se bude moci divit, že z těla dcery
narodit mohla holubice.
Pak jezero Hyrié vidí a Kyknejské Tempe,
které náhlá labut proslavila: Fýlios tam totiž
rozkazem chlapce i ptáka i divokého lva
předal zkrocené; i býka přemoci přikázán
přemohl, a pohrdnuté tolikrát rozzlobený láskou
poslední cenu žádajícímu býka odpíral;
ten rozhořčený: „Toužit budeš dát," řekl, a z vysoké
skály seskočil; všichni mysleli, že spadl:
proměněn v labut visel ve vzduchu na bílých křídlech;
avšak matka Hyrié, nevědoma zachráněného, pláčem
roztála, a jezero svým jménem vytvořila.
Vedle nich leží Pleurón, v níž se třesoucími křídly
Ofiovna uniká ranám synů, Kombé;
pak Kalaurské pole Latonidy vidí,
proměněné v ptáka s manželem svědomí krále.
Napravo je Kyllané, v níž s matkou Menefrón
hodlal lehnout po způsobu divokých šelem;
Kéfisos daleko odtud oplakávajícího osud vnuka
spatří, proměněného Apollónem v nadutého tuleně,
a dům Eumélův truchlícího nad synem v povětří.
Konečně na hadích křídlech dotkla se Efyry Pirenské:
tu v dávném věku starodávná smrtelná těla,
se zrodila z dešťových hub, prý vznikla.
Avšak když Kolchidka hořela novou nevěstou od jedů,
a hořící dům krále moře vidělo oboje,
krví synů polije bezbožný meč,

a pomstivši se zle matka Iásónovým zbraním uniká.
Odtud titanskými odnesena draky vstupuje
do Palladských hradů, které tebe, nejspravedlivější Phené,
i tebe, starý Perife, zároveň viděly letící,
a opírající se o nová křídla vnučku Polypemonovu.
Přijímá ji Aigeus, odsouzený za jediný čin,
a nestačí pohostinství, také ložnici slibem spojuje.
A už byl přítomen Théseus, potomek neznámý otci,
který svou chrabrostí dvoumořský Isthmos uklidnil:
k jeho zkáze Médeia míchá, co kdysi
přinesla s sebou od skythských břehů, akonit.
Ten prý z Echidných zubů vznikl
psa: jeskyně slepou temnou propastí je,
cesta spádná, kterou tirynthský hrdina
vzpírajícího se, a proti dni a lesklým paprskům
šikmo obracejícího oči, ocelovými řetězy spoutanými
Kerbera odvlekl, který, zuřivým hněvem popohnán,
stejně naplnil trojím štěkáním vzduch
a potřísnil zelené pole bílými pěnami;
ty prý ztuhly, a dostavše výživu plodné
a bohaté půdy, získaly sílu škodit;
které, protože se rodí v tvrdé skále, dlouhověké
venkovského akonitu zváno. Je lstí manželky
sám otec Aigeus synovi podal jako nepříteli.
Vzal nevědomý Théseus pohár nabídnutý
pravou rukou, když otec na jílci meče slonovém
poznal znaky svého rodu, a nápoj vyrazil z úst.
Uniká ona smrti mlhami, zaklínáním pohnutými;
Avšak otec, ačkoli se raduje ze zachráněného syna,
přesto je zděšen, že obrovský byl malou věcí
mohl být spáchán zločin: hřeje ohni oltáře,

a dary bohy plní, a bijí sekery
tučné krky volů svázaných rohů páskami.
Prý žádný den u Erechthových slavnější než ten
nezářil: pořádají hostiny otcové
i prostřední lid, a i zpěvy s vínem
důvtip činícím zpívají: „Tebe, největší Thésee,
obdivoval Marathon pro krev krétského býka,
a to, že klidný oře Kromyón svými zemědělci,
dar a dílo tvé je; epidaurská země přes tebe
viděla klackonosného Vulkánova potomka padnout,
viděla i nemírný Kéfiský Prokrústa,
Kerkyónovu smrt viděla Cereřinská Eleusis.
Padl ten Sínis, velikými silami zle užíval,
který uměl ohýbat trámy, a hnal od výšky
k zemi borovice, které měly rozsévat široko těla.
Bezpečná k Alkathoé, lelégské hradby, cesta
leží s uklidněným Skírónem, a po rozházených
loupežníka země odpírá sídlo, sídlo odpírá kostem vln;
které dlouho roztříštěny prý ztvrdly starobou
ve skaliska: skaliskům jméno Skírónovo lpí.
Pokud bychom tvé tituly a roky chtěli spočítat,
činy překonají roky. Za tebe, nejstatečnější, přání
veřejná přijímáme, tobě si bereme douška Bakchova."
Souzní souhlasem lidu a modlitbami příznivců
královský palác, ani celý smutný není v městě ani jedno místo.
Avšak přesto (až k tomu žádná není čistá slast,
a cosi starostlivého se vmísí mezi veselé) Aigeus
radosti nevzal zcela ze syna přijatého:
války chystá Mínós; který ačkoli vojákem a loďstvem
je silný, přec vlastní je nejpevnější hněv,
a Androgeovy smrti spravedlivými zbraněmi se mstí.

Napřed však pro válku síly získává přátelské,
a kudy je mocné, obchází moře rychlou flotilou:
odtud připojuje k sobě Anafé a astypalské království
(sliby Anafé, království astypalské válkou);
odtud nízký Mykonos a křídovitý kraj Kímólu
a kvetoucí tymiánem Syros a plochý Seriphos
a mramorovou Paros a kterou bezbožná zradila Arné,
Siphnos, a přijatým, co lakotná žádala, zlatem
proměněna byla v ptáka, který i teď miluje zlato,
černonohá, černými peřím skrytá kavka.
Avšak ne Oliaros a Didymé a Tenos a Andros
a Gyaros, a lesklé olivy úrodná Peparethos
Knósským pomohly lodím; levou stranu
Oinopi Mínós vyhledá, Aiakovské království:
Oinopi dávní nazvali, ale sám
Aiakos Aiginu matky jménem nazval.
Dav se žene a tolikerého muže znát slávy
touží; vyjdou mu vstříc Telamón a mladší
než Telamón Péleus, a potomek třetí Fókos;
sám také vychází, pomalý vážností stařeckou,
Aiakos, a jaká je příčina příchodu, se ptá.
Napomenut žalu otcovského vzdychá, a jemu
takové věci vypravuje vládce lidu stovkového:
„Zbraně prosím, abys pomohl za syna vzaté, a zbožné
částí buď služby; mohyle útěchu žádám."
Jemu Asópovec: „Prosíš marně," řekl, „a městu
nemající být činěny mému; neboť žádná není bližší
Kekropovcům než tato země: taková smlouva je s námi."
Smutně odchází, a: „Zůstane," řekl, „tobě tvá smlouva s velkou cenou,"
a lépe se zdá válku hrozit

než vést, a své zde síly předspotřebovat.
Loďstvo od Oinopských ještě Lyktijských zdí
mohlo být vidět, když s plnou plachtou poháněna
atická loď je přítomna, a vstupuje do přátelských přístavů,
která Kefala a od vlasti zároveň zprávy nesla.
Aiakovci po dlouhé době viděnou
Kefala přesto poznali a pravice si dali
a do otcova vedli domu: nápadný hrdina
a starých dosud zachovávajíc záruky krásy
vstupuje, a drže větev krajinské olivy,
po pravé a levé dva věkem mladšího
starší má, Klyta a Buta, Pallantem zrozené.
Když setkání první svá slova dala,
Kefalos vyřizuje Kekropovy zprávy, a žádá
pomoc, a smlouvu připomíná a práva rodičů,
a dodává, že se usiluje o vládu nad celou Achaiou.
Takto když přikázané věci podpořila výmluvnost,
Aiakos, na jílec žezla lesklý opíraje levou:
„Nežádejte pomoci, ale vezměte si," řekl, „Athény,
a nepochybně síly, které tento ostrov má, za své
považujte, a (ó, ať zůstane stav mých věcí!)
dubů není nedostatek; přebývá mi vojsko, a toto je,
díky bohům, šťastný a neomluvitelný čas."
„Nechť je tak," Kefalos, „nechť roste občany tvé
město," pravil; „totiž přicházeje právě radost jsem vzal,
když tak krásná mi, tak rovna věkem mládež
vyšla vstříc; ale mnohé přesto zde postrádám,
které jsem kdysi viděl u vás, přijat prve ve vašem městě."
Aiakos zasténal, a smutným takto hlasem promluvil:
„Smutný začátek lepší štěstěna následovala;
tu bych vám mohl bez něho vypravovat!

Pořadím nyní budu opakovat, a abych vás dlouhou oklikou nezdržoval,
kosti a popel leží, které jménem mysli chceš znát,
a jak velká část jejich životů byla smět!
Hrozný mor nespravedlivé Juno hněvem na lidi
dopadl, nenávidějíce po souložnici nazvané země.
Dokud se zdálo smrtelné zlo, a tak velké se skrývala
viná příčina pohromy, bojovalo se uměním léčby:
zkáza převyšovala pomoc, která poražena ležela.
Nejdřív nebe hustou tmou země
stlačilo, a líná uzavřelo mraky vedra;
a zatímco čtyřikrát spojenými rohy naplnila kruh
Luna, čtyřikrát úzkou rozestřela plný kruh,
smrtonosnými dechly horkými vedry austerové.
Víme, že i do pramenů a jezer vešla nákaza,
a tisíce hadů četných po nekultivovaných polích
bloudilo, a své řeky svými jedy pošpinilo.
Náhlou ničivou silou nemoci bylo zasaženo zpočátku kvůli porážkám psů i ptáků i ovcí i volů
i divoké zvěře.
Padá nešťastný oráč, divíce se silným
býkům uprostřed brázdy sdilenému, a brázdu uprostřed se zhroutit;
vlněným stádům bečení dávajícím chorá,
sama od sebe i vlna padá, a těla hnijí;
hbitý kůň kdysi veliké slávy v prachu
degeneruje palmy, a dávných poct zapomínaje,
u jesliček sténá, mající zemřít smrtí líznou.
Nepamatuje si kanec zlobit se, ani důvěřovat v běh
daňka, ani do silných stád se vrhat medvěd.
Všechno má malátnost: v lesích i polích i cestách

ohavná těla leží, kazí se vůněmi vzduch.
Podivuhodné budu vyprávět: ani psi, ani hladoví ptáci,
ani šediví vlci se jich nedotkli; rozpadlé rozkládají se
a dechem škodí, a nákazy vedou široko.
Dostala se k nešťastným zemědělcům s těžší škodou
nákaza, a v hradbách velikého města vládne.
Vnitřnosti se spalují nejdřív, a skrytého plamene
důkaz je ruměnec a tažený dech; ohněm
drsný jazyk nabobtná, a vlahými vysýchajícími větry
ústa otevřená vzduchy těžké chytají ustaně.
Žádnou podložku, žádný šat nemohou snášet,
ale nahou na zem kladou prsy, a nestává se
tělo zem studenou, ale země se v těle rozpaluje.
Žádný léčitel není přítomen, a na samé kruté léčitele
propuká pohroma, a škodí původcům umění;
čím blíže kdo je, a slouží věrněji nemocnému,
do části smrti rychleji přichází, a jak naděje záchrany
odejde, a vidí konec v smrti nemocí,
oddávají se duchům, a žádné, co by bylo užitečné, péče není:
nic totiž není užitečné. Všude, a odloživ stud,
k pramenům a řekám a prostorným studním lpí,
ani žízeň není uhašena dřív než život pitím.
Odtud těžcí mnozí nemohou vstát, a sami
umírají ve vodách, a kdosi však pije i je;
a tolik je bídných pohled na nenáviděné lože,
že vyskočí, nebo pokud brání jim stát síly,
těla vrhnou do země, a prchají od penátů
každý svých, svůj každému dům smrtonosný se zdá,
a protože se příčina skrývá, místo je ve vinění; částečně
polomrtvé bloudit cestami, dokud mohli stát,
viděl bys, plačící jiné a ležící na zemi,

a unavené obracející poslední světla pohybem;
a údy nataženého natahují ke hvězdám nebe,
tu i tam, kde smrt zachytila, vydechující.
Co mi tenkrát bylo duše? Snad to, co mělo být,
abych nenáviděl život a toužil být částí svých?
Kamkoli zrak očí se obrátil, tam
byl zástup rozsetý, jako když kolísají hniličky
jablka padají z pohnutých větví, i otřesené z dubu žaludy.
Vidíš chrámy proti vysoké dlouhými stupni:
Jupiter je drží. Kdo tam na oltářích
nedal marné kadidlo? Kolikrát za manželku manžel,
za syna rodič, dokud slova proseb pronáší,
na nevyslyšených zakončil život oltářích,
a v ruce kadidla část nespálená byla nalezena!
Přivedené kolikrát k chrámům, dokud sliby kněz
pronáší, a leje mezi rohy tvrdé víno,
nečekanou ranou padli býci!
Sám já svaté věci Jovovi za sebe, za vlast a za tři
dokud jsem konal syny, bučení oběť hrozná
vydala, a náhle sklesla bez úderů žádných,
a drobnou obarvila krví podložené nože.
Vnitřnosti také nemocné znaky pravdy a varování bohů
ztratily: smutné nemoci pronikly do útrob.
Před svatými jsem viděl vržené mrtvoly prahem,
před samými, aby smrt byla žárlivější, oltáře.
Část duši smyčkou uzavírá, a strach ze smrti
smrtí vyhání, a dobrovolně volají přicházející osudy.
Těla poslaná k smrti žádnými podle zvyku se nenesou
pohřby (neboť nestačily pohřby brány):
buď nepochována tlačí země, nebo jsou dána na vysoké
hranice bez věna; a už úcta žádná není,

a o hranice se perou, a cizími ohni hoří.
Kdo by plakali, chybí, a neoplakány se toulají
synů i otců duše a mládeže i starců,
ani místa pro hroby, ani stačí strom na ohně.
Zděšen tak velikým vírem bídných věcí,
‚Jupitere ó!' řekl jsem, ‚pokud o tobě nelžou
slova, že jsi vstoupil pod objetí Asópovny Aiginy,
a nestydíš se, veliký otče, být naším rodičem,
buď mi vrať mé, nebo i mě zahrab do hrobu!'
On znamení dal zábleskem a hromem příznivým.
‚Přijímám, nechť jsou šťastná, prosím, mysli
znamení tvé!' řekl jsem, ‚co mi dáváš, beru jako omen.'
Náhodou byl vedle s rozloženými větvemi nejřídčí
svatý Jovovi dub ze semene Dodonského;
tu jsme spatřili obilné dlouhým zástupem
veliký náklad drobnými mravence ústy nesoucí,
a v rozbrázděné jejich zachovávající kůře stezku;
zatímco se divím počtu: „Tolik, otče nejlepší," řekl jsem,
„ty mi dej občanů, a prázdné hradby doplň!"
Zachvěl se, a větvemi, zvuk bez vánku dávajíc hnutými,
vysoký vydal dub: bázlivé mi údy strachem
hrozily, a stály vlasy; přesto polibky zemi
a dubům jsem dal, a nepřiznával jsem si, že doufám;
doufal jsem přec, a v duši svá přání jsem hřál.
Noc přichází, a starostmi strpěná těla spánek
chytá: před očima mi tentýž dub se zdál být,
a tolik větvemi a tolik zvířátek svými větvemi
nést se zdál, a stejně se třást pohybem
a zrní nesoucí zástup rozsévat do podložených polí;
růst najednou, a víc a víc se zdát,
a sám sebe zvedat ze země, a stát rovný s trupem,

a hubenost a počet nohou a černou barvu
odkládat, a lidskou obloukat údům podobu.
Spánek odchází: nad ztrátou bdělý si stěžuji na vidění,
že u vyšších pomoc není; ale v příbytcích obrovský
šum byl, a slyšet jsem se zdál hlasy lidí
mi už odnavyklé; zatímco jsem si myslel, že i tyto jsou snu,
přichází Telamón spěšně, a dveře otevřené
„nad naději a víru, otče," řekl, „větší uvidíš:
vyjdi!" Vycházím, a jaké v obraze snu
jsem viděl, že vidím muže, podle pořadí takové
spatřuji a poznávám: přistupují a krále zdraví.
Sliby Jovovi plním, a čerstvým lidem město
rozděluji, a prázdné pro dávné obyvatele pole,
a Myrmidony je nazývám, a od původu jméno nekradu.
Těla jsi viděl; mravy, které předtím měli,
teď také mají: šetrný rod je a trpělivý v práci,
a drží na hledaném, a co by hledali, odkládá.
Tito tě ve válkách rovný věku i duchu budou následovat,
jakmile ten, který tě šťastně přinesl, eurus,"
(eurus totiž přinesl) „bude změněn v auster."
Takovými a jinými dlouho řečmi oni
naplnili den; světla poslední část stolům
byla dána, noc snům. Záři zlatý vynesl Sol,
foukal dosud eurus, a vracející se plachty držel:
ke Kefalovi Pallantovi zrození, kteří jsou starší věkem,
ke králi Kefalos s Pallantem zrozenými
se scházejí, ale ještě krále hluboký spánek držel.
Přijme je Aiakovec na prahu, Fókos;
neboť Telamón a bratr muže k válkám vybírali.
Fókos do vnitřního prostoru a krásných koutů
Kekropovce vede, s nimiž zároveň sám usedl.

Pohlédne na Aiolovce z neznámého stromu udělaný
nést v ruce oštěp, jehož byl zlatý hrot.
Málo předtím doprostřed hovoru on, mluvil:
„Jsem lesů milovník," pravil, „a lovu divokých zvířat;
z kterého však lesa by si držel kopí odříznuté,
dávno pochybuji: jistě pokud by to byl jasan,
žlutá barva by byla; pokud dřín, uzel by byl.
Odkud by bylo, neznám, ale ne krásnější než toto
viděly oči naše metavou zbraň."
Chápe se z atických bratří jeden a: „Užitek
větší než vzhled budeš obdivovat," řekl, „na něm.
Dosahuje, cokoli hledá, a štěstěna poslaného
neřídí, a vrací se bez něčí pomoci zakrvavené."
Pak vskutku jinoch Néreův všechno se ptá,
proč je a odkud dán, kdo tak velikého daru původce.
Co se ptá, on vypráví, ale totiž vypravovat je stud,
jakou cenou nesl; mlčí, a dotčený bolestí
manželky ztracené slzami tak mluví vzniklými:
„Toto mě, rodem bohyně, (kdo by mohl věřit?) kopí
pláče dělá, a bude dělat dlouho, pokud žít nám
osudy dlouho dají; toto mě s manželkou drahou
zahubilo: tomuto darovat kéž bych se mohl obejít navždy!
Prokris byla, pokud snad se dostalo více k uším
Oreithyia tvým, uloupené sestra Oreithyié,
pokud bys tvář a mravy obou chtěl srovnat,
hodnější sama k uloupení! Otec mi ji spojil Erechtheus,
mi ji spojila láska: šťastný jsem byl nazýván, a byl;
ne tak bohům se zdálo, nebo bych teď také byl.
Druhý se táhl po svatební obřadu měsíc,
když mě rohaté sítě napínajícího jelenům
z vrcholu vždy kvetoucího Hymetta

žlutá ráno viděla Jitřenka, zahnavše tmy
a proti mé vůli uháší. Nechť mi dovoleno je pravdivé věci
vypravovat
s mírem bohyně: že je ona růžovým obličejem spatřitelná,
že drží světla, drží hranice noci,
že se nektarnými živí vodami, já jsem Prokrin miloval;
v hrudi Prokris byla, Prokris mi vždy v ústech.
Posvátné lože a nové styky a čerstvé svatební ložnice,
a první zrazené lože smlouvy jsem vypravoval:
pohnuta je bohyně a „Přestaň se svými, nevděčný, stížnostmi;
Prokris měj!" pravila, „ale pokud mé předvídavá mysl je,
nemít ji budeš chtít." A mě k ní rozzlobena poslala zpět.
Když se vracím, a si se mnou slova bohyně vzpomínám,
strach se mi začíná rodit, aby manželská práva manželka
dobře nedržela: tvář a věk mi nutily
věřit cizoložství, bránily věřit mravy;
avšak přesto jsem byl pryč, a také tato, odkud jsem se vracel,
byla, byla příklad zločinu, ale všeho se bojíme milující.
Hledat, čeho bych bolel, se rozhoduji, a dary cudnou
věrnost tlakem; napomáhá tomu strachu Jitřenka
a mění (jak se zdá, že jsem cítil) mou tvář.
Palladské Athény vstupuji nepoznatelný,
a vstupuji do domu; vina domu sám chyběl
a čisté znaky dával, a byl úzkostný o unesené paně:
sotva vstup přes tisíc lstí k Erechthovně se stal.
Jak jsem viděl, strnul jsem, a připravené téměř opustil
zkoušení věrnosti; špatně jsem se, abych nepriznal pravdu,
zdržel, špatně, abych i jako povinnost polibky nevzal.
Smutná byla (ale žádná přesto krásnější nad ni
nemohla být smutná), a touhou žalila
po uneseném manželovi: ty si představ, jaký v ní,

Fóku, byl půvab, jehož tak sama bolest slušela!
Co budu vypravovat, kolikrát pokusy naše stydlivé
vrátily mravy, kolikrát „já," řekla, „jednomu
se zachovávám; kdekoli je, jedinému své radosti zachovávám."
Komu by tato věrnost dost zkoušky zdravému
veliká nebyla? Nejsem spokojen, a do svých bojím
ran, dokud bohatství dát mi za noc řečí
a dary zvětšováním konečně váhat jsem ji donutil.
Zvolám špatně vítěz: „Zde je, špatná, předstíraný cizoložník!
Pravý jsem byl manžel! Mě, falešnice, svědkem jsi usvědčena."
Ona nic; tiše jen poražena studem,
zrádné s mužem špatným střechy prchá;
a uražena mnou, celý rod nenávidíc mužů,
po horách bloudila, Dianě sloužila oddaně.
Pak mě opuštěnému silnější oheň do kostí
pronikl: prosil jsem o milost, a vyznával, že jsem zhřešil,
a že bych mohl podlehnout dary podobné vině
i já, kdyby mi takové dary byly dávány.
Mi vyznavšímu, poškozený studem předtím pomstivši,
se vrací, a sladká v souladu tráví léta;
dává mi dále, jakoby sám se byl malý dal,
dary, psa dar; kterého když jí dávala
Kynthia, „Běháním přemůže," pravila, „všechny."
Dává zároveň i oštěp, který, jak vidíš, máme v rukou.
O daru druhém jaká je osud, chceš vědět?
Poslouchej podivuhodné: budeš pohnut novotou činu!
Zpěvy Láiovec zbavil nepochopené dřívějšími
důmysly, a sražená ležela
nedbající záhad věštkyně temných svých:
hned k aónským Thébám poslána je druhá
[zřejmě laskavá Themis, ani takové věci nenechává

nepotrestanými!]
pohroma, a smrtí mnozí jak dobytek, tak svojí,
venkované se bojí šelmy; sousední mládež,
přišli jsme, a široko stopováním obklíčili pole.
Ona se lehkým skokem přes sítě dostávala
a přes nejvyšší nitky kladených sítí přecházela:
sňat je obojek psům, které ji následují,
unikala, a dav neopatrněji než pták klame.
Byl žádán i já svého se shodným souhlasem Lailapa
(darovaným to jméno je); dávno pouta
na sobě bojuje odložit, a krkem brání se zdržování.
Sotva dobře byl vypuštěn, a už jsme nemohli, kde je,
vědět; nohou horký prach stopy měl,
sám z očí vyrván byl: ne rychlejší než on
kopí, ani vyhozené vířivým úderem kuličky,
ani lehký výstřel z gortynského luku.
Vrchol prostředního kopce hledí shora na podložená pole:
vyvezou se nahoru, a chápu se divadla nového běhu,
jak jednou chycenou, jindy od samé rány
se vymykat zdála šelma; ani ne lstivá přímo
do prostoru prchá, ale klame tváře následujícího
a vrací se do kruhu, aby neměl kořistník nápor:
dotírá tento, a následuje stejný, a podobný držícímu
nedrží, a marné dělá do vzduchu kousnutí.
K oštěpu jsem se obrátil pomoci; který pravice rovná
dokud má, zatímco prsty se pokouším připojit k řemenu,
oči jsem sklopil. A opět vrácené na totéž
jsem je obrátil: uprostřed (podivuhodné) dva mramory v poli
spatřím; prchat jeden, lapat druhý bys myslel.
Zřejmě nepřemožené oba v soutěži běhů
být bůh chtěl, pokud nějaký bůh jim byl přítomen.”

Potud, a mlčel; „Na oštěpu samém jaká vina je?"
Fókos pravil; oštěpu takto zločiny vrátil ten:
„Radosti jsou začátkem našich, Fóku, bolestí:
ty napřed budu vypravovat. Těší, ó, vzpomínat šťastného
času, Aiakovce, kdy první řádně po roky
s manželkou jsem byl šťastný, šťastná byla ona s manželem.
Vzájemná péče dva a láska družná držela,
ani Jovovy by ložnice přednesla ona mé lásce,
ani mě by chytla, ani kdyby Venuše sama přišla,
žádná nebyla; stejné hořely plameny prsa.
Slunce téměř paprsky bijíc vrcholy prvními
na lov do lesů jsem jinošsky jít obvykle;
ani se mnou služebníci, ani koně, ani nozdrami bystří
jít psi, ani niti následovat obvykle uzlovaté:
bezpečný jsem byl oštěpem; ale když nasycena divoká
pravice vraždou byla, hledal jsem chlad a stíny
a která z chladných vycházela vlahost údolí:
vánek byl hledán mi uprostřed vedra mírný,
vánek jsem čekal, odpočinek byl ten práci.
‚Vánku,' (vzpomínám totiž), ‚přijď,' zpívat jsem obvykle,
‚a mě potěš, a vstup do našich nitra, nejmilejší,
a jak děláš, ulev chtěj, kterými hoříme, horkem!'
Snad bych přidal (tak mě má osudy táhly)
lichotek více, i ‚ty mi jsi velikou slastí'
říkat jsem obvykle, ‚ty mě osvěžuješ a hřeješ,
ty děláš, že lesy, že milovat místa jediná: a mým
dech ten tvůj vždy chytám z úst.'
Hlasům dvojsmyslným klamnou poskytl ucho
nevím kdo, a jméno vánku tak často volané
myslí, že je nymfy: nymfy mi věří být milovanou.
Zločinu hned vymyšleného nerozvážný udavač

Prokrin vyhledává, a jazykem vypravuje slyšené šelesty.
Důvěřivá věc láska je: náhle, zasažena bolestí,
jak se mi vypravuje, padla; a dlouhým obnovená
časem sebe bídnou, sebe osudu nespravedlivého nazvala,
a nad věrností si stěžovala, a vinou podnícená marnou,
co nic není, se bojí, a bojí se bez těla jména,
a žalí nešťastná, jako nad souložnicí pravou.
Často přesto pochybuje, a doufá bídná, že je klamána,
a udání věrnost popírá, a kdyby ne sama neviděla,
nechystá se odsoudit svého muže viny.
Následující Jitřenka zahnala noc:
vyjdu, a lesa hledám, a jako vítěz po bylinách
‚Vánku, pojď,' řekl jsem, ‚a mým ulev námahám!'
A náhle vzlyky mezi mými slovy jsem se zdál
nevím koho uslyšet; ‚Pojď,' přesto ‚nejlepší!' říkaje,
listím lehký znovu šelest dělajíce padlému
jsem myslel, že je šelma, a kopí létavou poslal:
Prokris byla, a uprostřed držíc v hrudi ránu
‚ach já!' zvolala! Hlas je, kde poznán věrné
manželky, k hlasu rychle a bez sebe běžím.
Polomrtvou, a rozstříkané krví kazící šaty,
a své (já ubohý!) z rány dary vytahující
nacházím, a tělo mi dražší mýma pažemi
měkkýma zvedám, a roztržené od prsou šaty
krutými pouty obvazuji a snažím se zadržet krev,
abych nebyl její smrtí zločinný, aby mě neopustila, prosím.
Silami ona bez sebe, a již umírající, přinutila
tato pár sebe mluvit: ‚Pro naše lože smlouvy
a pro bohy prosící prosím vyšší i naše,
pro cokoli jsem si od tebe dobrého zasloužila, a pro trvající
nyní také, když hynu, mi příčinu smrti lásku,

nedej, aby Vánek do našich loží vešla!'
Řekla, a chybě tehdy teprve ve jménu
jsem cítil i naučil. Ale co bylo poučit?
Klesá, a drobné prchají s krví síly,
a dokud něco vidět může, mě dívá, a do mé
nešťastnou duši naše vlila ústa;
ale lepší tváří umírá, zdá se, bezstarostná."
Plačícím toto se slzami hrdina vypravoval, a hle,
Aiakos vchází s dvojím potomkem a čerstvým
vojákem; jehož Kefalos se statečnými zbraněmi přijímá.

Kniha osmá.

Už jasný den odkrývající a noční
časy zahánějící Lucifer: padá Eurus, a vlhké vstávají
mraky: dávají jim klidné auster vracejícím se
Aiakovcům a Kefalovi; kteří šťastně hnáni,
před očekávaným časem dosáhli vyhledávaných přístavů.
Mezitím Mínós pustoší lelégské pobřeží
a zkouší své Mavortovy síly v městě
Alkathoe, které drží Nísos, jemuž skvoucí purpurový
mezi uctěnými a doprostřed na vrcholku šedinami
vlas lpěl, veliké sebevědomí království.
Šestkrát se zdvihaly rohy vycházejícího měsíce,
a visela stále válka na vážkách štěstěny, a dlouho
mezi oběma letí s nejistými křídly Vítězství.
Královská věž byla, přidaná k hudebním zdím,
na nichž Latonin potomek prý
odložil zlatou lyru: skále její zvuk zůstal.
Často tam byla zvyklá vystupovat Nísova dcera,
a drobným oblázkem dotýkat se zvonících skal,
tehdy, když byl mír; i ve válce taky často obvykle
sledovala odtud bitvy přísného Marta,
a už prodlením války znala jména šlechticů
i zbraně i koně a oděvy a kydonské toulce;
znala před ostatními tvář vůdce Európského,
víc dokonce, než stačí znát: podle jejího soudu Mínós,

ať skryl hlavu v peří okovanou přilbou,
v helmě byl krásný; ať vzal mědí
třpytivý štít, štít vzít mu slušelo;
otočil pažemi staženými ohýbavé dřevce:
chválila panna umění spojené se silami;
položeným kopím ohýbal široké luky:
tak Foiba vzatými přisahala stát šípy;
ale když tvář sejmutou obnažil mědí
a purpurový bílých pokrývek označený pestrými
koně záda stlačoval, a pěnivá ústa řídil,
sotva vlastní, sotva zdravé mysli Nísovna
byla: šťastný oštěp, kterého se dotýkal,
a které v ruce stlačil, šťastné otěže volala.
Má chuť ta, aby jen bylo dovoleno, nést přes zástup
nepřátelský dívčí kroky, má chuť ta
věží z vrcholných se vrhnout do knósského
tábora, nebo měděné nepříteli otevřít brány,
nebo cokoli jiného, co by Mínós chtěl. A jak seděla
na bílé Dictejského spatřujíc stany krále:
„Mám se radovat," pravila, „nebo mám žalit, že probíhá bědná válka,
jsem na pochybách; žalím, že Mínós je nepřítel milující.
Ale pokud by nebylo válek, nikdy by mi nebyl poznán!
Mě přesto přijatou mohl odložit boj
jako rukojmí: mě by měl za družku, mě by měl za zástavu míru.
Pokud ta, která tě porodila, nejkrásnější z králů,
jaký jsi sám, byla, zaslouženě bůh hořel v ní.
Ó, já třikrát šťastná, kdybych na křídlech skloužla povětřím
mohla do tábora stát knóského krále,
a vyznavši sebe i své plameny, jakým věnem, bych žádala,
že by chtěl být koupen, jen aby nežádal otcovských tvrzí!

Neboť ať zahynou raději toužená lože, než abych byla
zradou mocná! – Ačkoli často užitečným být poraženým
učinila klidného vítěze shovívavost mnohým.
Spravedlivé vede jistě války za zabitého syna:
i věcí je silný, i věci chráněnými zbraněmi.
Avšak, myslím, budeme poraženi; pokud ten výsledek čeká město,
proč jeho mu otevírá mé hradby Mavors,
a ne naše láska? Lépe bez vraždění a zdržení
a bez nákladu své krve bude moci zvítězit.
Nebudu se bát aspoň, aby někdo tvá prsa, Mínosi,
nezranil nerozvážně: kdo totiž tak tvrdý, aby na tebe
mířil, nevědomý, mohl se opovážit, nemírným kopím?
Záměry se líbí, a stojí názor předat se mnou
vlast ve věnu, a konec dát válce;
avšak chtít je málo! Vstup drží stráž,
a závory bran otec drží: toho já jediného
nešťastná se bojím, jediný mé tužby zdržuje.
Bohové, abyste udělali, bez otce bych byla! Sám každý zajisté
je sobě bůh: líným prosbám Štěstěna odporuje.
Druhá už dávno zapálená tak velikou touhou,
by s potěšením zahubila cokoli, co by stálo v cestě lásce.
A proč by jiná měla být statečnější než já? Jít přes ohně
i meče bych se odvážila; a přece k tomu žádných ohňů
ani mečů není třeba, je mi třeba otcovského vlasu.
Ten mi je dražší než zlato, ten šťastnou
mě purpur, a mocnou touhu mé činit.”
Takto mluvící starostí největší chůva
noc se postavila do cesty, a v temnotě vzrostla smělost.
První klid přišel, kdy starostmi denními unavené
hrudi spánek drží: ložnice tichomluvná otcovské
vstupuje, a (ach, hříchu!) osudový dcera rodiči

vlas svůj uloupí, a kořistí nevyslovitelnou vládnoucí,
přes prostředky nepřátel (zásluhy důvěra tak veliká je)
dochází ke králi; jehož takto oslovila stísněného:
„Doporučila mi láska zločin: potomek já královský Nísovce
Skylla ti předávám vlast a mé penáty;
žádné odměny nehledám kromě tebe: vezmi záruku lásky,
purpurový vlas, a ne mě teď předat vlas,
ale otcovskou si věř hlavou!" A zločinnou pravicí
dary natáhla; Mínós natáhnuté odhodil,
a pohnutý novou obrazem činu odpověděl:
„Odstranili tě bohové, ó naší hanbo století,
z svého světa, a zem ti i moře nechť je odepřena!
Jistě já nedovolím, aby Jovovy kolébky, Krétu,
která je můj svět, se dotkla tak veliká obludnost."
Řekl, a jak zákony chyceným nejspravedlivější původce
nepřátelům uložil, loďstvu úvazy
rozvázat kázal, a měděné lodě pohnat veslaři.
Skylla, poté co uviděla odpluté lodě na moři
a nedávalo vůdce lsti si odměn jí viděla,
spotřebovány prosby, přechází do zuřivého hněvu,
a napínajíc ruce s rozpuštěnými vlasy šíleně:
„Kam prcháš," zvolá, „zásluh původce opuštěný,
ó před mou vlast upřednostňovaný, před otcem upřednostňovaný?
Kam prcháš, nemírný, jehož vítězství naším
i zločinem i zásluhou je? Nehnuly tě dané dary, nehnula tě
naše láska, ani že naděje všechna na tebe jednoho
mnoho je nahromaděna? Neboť kam, opuštěná, se vrátím?
Do vlasti? Poražená leží! Ale představ si, že zůstává:
zradou mojí je mi zavřena! K otcovským tvářím?
Kterého jsem ti darovala? Občané nenávidí zasluhující,
sousedé příkladu se bojí: vystaveni jsme světu,

aby nám Kréta jediná byla otevřena.
A touto, kdyby ses bránil, i nás, nevděčný, opustíš,
není matka ti Európa, ale nehostinná Syrta,
arménské tygřice a austrou pohnutá Charybdis.
A ne Jupiter tě splodil, ani matka v podobě býka
ošizena tvá je: tvoje falešná je ta fabule o rodu! Pravý
[a divoký, a chycený žádnou láskou jalůvky]
který tě plodil, byl býk. Vybirej tresty,
Nise, otče! Radujte se ze zel, právě zrazené, našich,
hradby! Neboť, přiznávám, zasloužila jsem si, a hodna jsem
zahynout.
Ale přec z těch někdo, které jsem bezbožně poranila,
nechť mě zahubí! Proč, který jsi vítěz zločinem naším,
pronásleduješ zločin? Zločin tento k vlasti a otci je,
službou tobě nechť je! Tebe pravé manželky hodné je,
která přísného dřevem oklamala jako cizoložnice býka
a nesouladný v lůně plod nesla. Zdali k uším
dolehnou má slova tvá, nebo prázdná větry
slova nesou, i tytéž tvé, nevděčný, lodě?
Teď, teď, Pasiphaé není podivuhodné býka
že přednesla před tebe: ty jsi víc divokosti měl.
Já bídná! Spěchat káže! A rozdělená vesly
vlna zní, a se mnou zároveň má země ustupuje.
Nic neděláš, ó marně na mé zásluhy zapomínající:
budu následovat tě proti vůli, a objímajíc zádvoří zahnuté
přes dlouhé moře se budu táhnout." Sotva řekla, skáče do vln,
a sleduje lodě, dávající touha síly,
a knóské drží se lodi jako závistivá družka.
Kterou otec jak uviděl (neboť už visel ve vzduchu
a právě se stal žlutým mořským orlem),
šel, aby lpící zob rozdrásal ohnutý;

ona strachem loď pustila, a vítr padající
unést lehce, aby se nedotkla vln, se zdál.
Peří přichází na dlaně: proměněná v ptáka je nazývána
Ciris, a od stříhaného má jméno vlasu.
Sliby Jovovi Mínós sta býků těl
splnil, jak vystoupil z lodí a dotkl se Kúretské země,
a kořistmi zdobený byl palác přibitými.
Vzrostla hanba rodu, a špinavé bylo zjevné
matky cizoložství zrůdou novou dvojpovahou;
rozhodl se Mínós tento z ložnice odstranit stud,
a mnohopatrovým domem a slepými zavřít střechami.
Daidalos, důvtipem umění tesařského nejslavnější,
staví dílo, a mate znaky, a oči v ohyb
vede do omylu různých oklik cest.
Ne jinak než tekoucí v fríských polích Maiandros
hraje si, a nejistým skluzem se vrací, i teče,
a potkávaje sebe spatřuje přicházející vlny,
a jednou k pramenům, jindy k moři obrácen otevřenému,
nejisté pohání vody: tak Daidalos naplňuje
nespočetné omylem cesty, a sotva sám se mohl
vrátit k prahu: tak velké je klamství střechy.
Když tam dvojí tvář býka a jinocha
uzavřel, a aktajskou dvakrát krmená zrůda krví
třetí los po devíti letech zdolal opakovaný,
a jak pomocí dívky žádnou dvakrát z dřívějších neopakovaná
těžká dveře nalezena byla nití znovu rozmotanou,
hned Aigeův potomek, uloupenou Mínoovou dcerou, k Dii
plachty napjal, a druha svou krutý na tom
pobřeží zanechal; opuštěné a mnoho si stěžující
objetí a pomoc Liber přinesl, a aby věčnou
hvězdou jasná byla, vzatou z čela korunu

poslal na nebe: tenkými letí ona vzduchy,
a zatímco letí, drahokamy se mění v zářivé ohně
a usazují se místo, s podobou zůstávající koruny,
který uprostřed je Nixia kolene a Hada držícího.
Daidalos zatím Krétu a dlouhé nenavidíc
vyhnanství, a dotčen místa rodného láskou,
zavřený byl mořem. „Zemi dovoleno," pravil, „i vody
nechť zahrazuje: ale nebe jistě leží; půjdeme tam:
všechno nechť vlastní, nevlastní vzduch Mínós."
Řekl, a do neznámých umění ducha pouští,
a přírodu obnovuje. Neboť klade do řady peří
od nejmenšího začínaje, delší kratším následujícím,
abys myslel, že na svahu vyrostlo: tak venkovská kdysi
píšťala z nestejných pomalu vzrůstá rákosí;
pak lněm uprostřed a voskem svazuje nejnižší,
a tak složené drobným zahnutím ohýbá,
aby pravé napodobovaly ptáky. Chlapec Íkaros zároveň
stál, a neznaje, že své nebezpečí přitahuje,
tváří zářící jednou, co kmitavý vítr pohnul, chytal
peří, nebo žlutý palcem vosk
změkčoval, a hrou svou obdivuhodné otcovo dílo
překážel. Když ruka poslední dílu
položena byla, dvojí křídla připravil k letům,
sám své tělo, a pohnutým visel vzduchem;
poučuje i syna, a „prostředkem," řekl, „abys běžel,
Íkare," pravil, „varuji, aby, pokud nižší půjdeš,
vlna neztížila peří, pokud vyšší, oheň nespálil:
mezi oběma leť. Ani tě dívat se na Boóta
nebo Helikón nekáži, ani tasený Oriónův meč:
mnou jako vůdcem drž cestu!" Zároveň pokyny k létání
předává, a neznámá ramenům přizpůsobuje křídla.

Mezi prací a pokyny tváře navlhly stařecké,
a otcovy třásly se ruce; dal polibky synu
již podruhé neopakovatelné, a peřím zvednut
před letí, a s družkem se bojí, jako ptáče, které z vysokého
jemné potomstvo vyvedl do vzduchu z hnízda,
a napomíná následovat, a nebezpečná učí umění,
a pohne sám svými, a syna hledí křídly.
Je tito někdo, zatímco chytal třesou třtinou ryby,
nebo pastýř o hůl, nebo o oráč opírající pluh,
spatřil je, a strnul, a kteří éter chytat mohou,
věřil, že jsou bohové. A už Junina nalevo
Samos byla (byly Délos a Paros opuštěny),
napravo Lebinthos byla, a bohatá na med Kalymné,
když chlapec začal radovat se z smělého letu,
a opustil vůdce, a nebem puzen přitažen
vyšší pohnal cestu. Rychlého slunce sousedství
rozpouští vonící, peří pouta, vosky;
roztály vosky: nahé třepe on paže,
a vesla postrádaje, žádné nedovádí vzduchy,
a ústa modrou otcovské volající jméno
jsou chycena vodou, která jméno vzala od něho.
Avšak otec nešťastný, a již ne otec: „Íkare," řekl,
„Íkare," řekl, „kde jsi? V které krajině tě budu hledat?"
„Íkare," říkal: peří spatřil ve vlnách,
a proklel své umění, a tělo hrobem
pohřbil, a země od jména pohřbeného je nazvána.
Toho na bídný hrob kladoucímu těla syna
povídavá, od bažinatého ulice koroptev,
tleskala křídly a svědčila zpěvem radostné,
jediný tenkrát pták, a nespatřený v dřívějších letech,
a stavší se nedávno ptákem dlouho tobě, Daidale, vinou.

Totiž tomuto předala, osudů nevědomá, k učení
své potomstvo sestra, narození strávivše
dvakrát hoch šestkrát, mysli ke sdělovaným způsobům přijímavé;
on dokonce rybí páteř, zaznamenanou uprostřed,
vzal za vzor, a železem vysekl ostrým
nepřetržité zuby, a pily užití objevil;
první i z jednoho dvě železné paže uzlem
spojil, aby v stejném prostoru vzdálenými nimi
jedna část stála, druhá část kreslila kruh.
Daidalos záviděl, a z posvátné tvrze Minervy
střemhlav seslal, lhavě padnutí předstíraje; ale toho,
která podporuje důvtipy, přijala Pallas, a ptákem
vrátila, a uprostřed vzduchu obalila peřím,
ale síla ducha kdysi rychlá v křídla
a nohy odešla; jméno, které i předtím, zůstalo.
Avšak tento vysoko pták svá těla nezvedá,
ani nedělá na větvích a vysokém vrcholku hnízda:
blízko země létá, a klade do plotů vejce,
a vzpomínaje si na dávný pád, se bojí vysokých věcí.
A už unaveného etnejská zemí držela
Daidala, a pro přijatého prosícího Kokalos zbraně
mírný byl pokládán; už žalostnou Athény
platit přestaly díky Théseovi daň:
chrámy jsou vyzdobené korunkami, i válečnou Minervu
s Jovem a bohy jinými zvou, které krví slibenou
a dary danými a hmoždíři kadidla ctí;
rozsela po argejských městech jméno putovná pověst
Théseovo, a lidé, které bohatá Achaia obsahuje,
jeho pomoci v velikých nebezpečích prosili,
jeho pomoci Kalydon, ačkoli Meleagra mají,
starostí prosebnou prosbou žádal: příčina žádání

kanec byl, nepřátelské Diany služebník a mstitel.
Oinea totiž prý, naplněného zdary roku,
první plody Cerere, své víno Lyaiovi,
Palladské žluté vody slíbit zlatovlasé Minervě;
začatá od zemědělců ke všem nebeským došla
ambiciózní pocta: jediné bez kadidla ponechané
přešly byly oltáře Latonidy.
Dotýká se i hněv bohy. „Avšak ne beztrestně ponesem,
abychom bez pocty, nebudeme nazývány nepomstěny,"
pravila, a olénskými mstitele pohrdaná po polích
poslala kance, kolik větších travnatý
nemá Épíros, ale mají sicilská pole menší:
krví a ohněm kmitají oči, ztuhlá je hrůzná šíje,
a štětiny podobné tuhým kopím stojí:
horká s chraptivým syčením přes široká ramena
pěna teče, zuby jsou rovné zubům indickým,
blesk z úst vychází, listy nádechy hoří.
Ten jednou rostoucí obilí dupe v trávě,
teď zralá sklízí plačícího zemědělce sliby,
a Cereru v klasech přerušuje: hole marně
a marně očekávají slíbené sklízí stodoly.
Padají těžké s dlouhou větévkou plody
a hrozen s větvemi vždy olistěné olivy.
Zuří i proti dobytku: ne tyto ani pastýř ani pes,
ne stáda drsná nemohou chránit býci.
Prchá lid, a ne sebe než hradbami města
myslí být bezpečné, dokud Meleagros a zároveň
vybraná ruka mladíků se nesejde touhou chvály:
Tyndaridové dvojčata, vynikající v cestech jeden,
druhý v jízdě na koni, a první lodi stvořitel Iásón,
a s Peirithoem, šťastná shoda, Théseus,

a dva Thestiovi synové a Afareův potomek, Lýnkeus
a rychlý Ídás, a už ne žena Kaineus,
a Leukippus zuřivý a oštěpem nápadný Akastos
a Hippothous a Dryas, a zrozený z Amyntora Fénix,
a Aktorovi synové rovní a poslaný z Elidy Fýleus.
Ani Telamón nechyběl, a velkého otec Achilleův,
a s Pheretiovcem a hyantejským Iolaem
mrštný Eurytión a v běhu nepřemožený Echión
a Narycký Lelex, a Panopeus a Hyleus a divoký
Hippasos a dosud v prvních letech Nestor,
a které Hippokoón poslal z dávných Amykl,
a Pénelopin tchán s Parrhasským Ankaiem,
a bystrý Ampykův syn, a dosud bezpečný od manželky
Oiklovec, a ozdoba háje Tegejská Lýkajská:
hladkou jí nahoře kousala sponka šat,
vlas byl prostý, do jednoho sdělaný uzlu,
z ramene visíc zvonil levého
slonovinový strážce šípů, luk také levice držela;
takový byl její vzhled, tvář, kterou by's mohl pravdivě
nazvat dívčí v chlapci, chlapeckou v panně.
Ji zároveň viděl, zároveň Kalydonský hrdina
si přál, s bránícím bohem, i plameny skryté
nabral: „Ó šťastný, pokud nějakého," pravil,
„uzná za hodného tahle za muže!" A víc nedovoluje čas a stud
říci: větší dílo velké soutěže naléhá.
Les hustý trámy, který žádný věk nekácel,
začíná od roviny, a svažitě obhlíží pole:
kam jak jen přišli muži, část sítě napínají,
pouta část odnímají psům, část stlačené sledují
stopy nohou, a touží své najít nebezpečí.
Vyklenuté údolí bylo, kam potoky obvykle

sestupovaly dešťové vody; drží nejnižší jezera
pružná vrba, i ulvy lehké, i sítí bažinné,
i proutí a dlouhé pod drobnou třtinou rákosy:
odtud kanec probuzený doprostřed nepřátel násilně
jde, jako otřesených vymáčknuté z mraků ohně.
Padá nárazem háj, a sražen praskot
les dává: zvolají mladíci, a napřed natažené silnou
zbraně drží pravou rukou chvějíce široko železem.
Ten se žene a rozhání psy, kdokoli zuřícímu
odporuje, a šikmým rozhání štěkající úderem.
Hrot Echiónský nejdřív otočen pažemi
marný byl, a kmenu dal lehkou ránu javorovou;
nejbližší, kdyby přemírnými vrhajícího silami nebyla
použita, do zad viděna byla se zabodnout požadovaných:
dále jde; původce zbraně Pagasský Iásón.
„Foibe," pravil Ampykovec, „pokud jsem tě ctil a ctím,
dej mi, co se hledá, jistou dotknout se zbraní!"
Co mohl, prosbám bůh kývl: zasažen od něho byl,
ale bez rány kanec: železo Diana letícímu
odňala oštěpu; dřevo bez hrotu přišlo.
Hněv divokého se pohnul, a ne jemněji než blesk shořel:
kmitá z očí, dýchá i hrudí plamen,
a jak letí hmota, zdvihnutá napjatou tětivou,
když hledá nebo hradby, nebo plné vojáka věže,
na mladíky jistým náporem tak ranami způsobující sviň
jde, a Hippalma a Pelagona, pravé stranu chránící
rohy, převrátí: druhové uchopili ležící;
ale ne smrtonosné rány unikl Enaisimos,
Hippokoontův syn: třesoucího se a záda chystajícího
obrátit opuštěné podtjaté kyčle šlachy.
Snad by i Pylos pod Trojou zahynul časem,

ale uchopené položené síle od oštěpu
na strom skočil, který stál nejblíže, a větve
pohlédl shora, místem bezpečný, kterého prchal, nepřítele.
Zuby ten divoký v dubovém kmeni otřenými
číhá na zkázu, a věří čerstvým zbraním,
velikého Eurytovce zahnutým zobem stehno rozdírá.
Avšak dvojí, ještě ne nebeské hvězdy, bratři,
oba nápadní, bělejší sněhu oba
na koních se vezli, oba otřásanými vzduchem
oštěpů třesoucí mávali hroty.
Zranili by, kdyby štětkonosec mezi tmavé
ani oštěpu, ani koni dostupné nešel místa lesa.
Následuje Telamón, a touhou nepředvídavě jdoucí
sražen padá, kořeni stromu zdržen.
Zatímco ho zvedá Péleus, rychlý tegejský šíp
vložil tětivu, a nabitým vyhnal lukem:
upevněn pod uchem šelmy nejvyšší oškrábl prut
tělo, a drobnou krví zarudlo štětiny;
avšak ne ona ze zdaru svého úderu veselejší
než Meleagros byl: první prý viděl,
a první druhům viděnou ukázal krev,
a: „Zasloužíš," řekl, „ponesejí odměnu chrabrosti."
Zarděli se muži, a sebe pobízejí, a přidávají
s křikem odvahy, a házejí bez pořádku zbraně:
tlak škodí házeným, a koho hledají, překáží úderům.
Hle, zuřící proti svému osudu dvojsekerý Arkas:
„Učte se, co ženským zbraně mužské přednosti,
ó mladíci, a dílu mému ustupte!" řekl.
„Ať tohoto Latonia svými ochrání zbraněmi,
proti vůli přesto ho zahladí má pravice Diana."
Takovými velikomluvně nabobtnalý ústy pronesl,

a oboustrannou rukou zvednuvše sekeru
stál u prstů na špičkách, předkloněn k úderům:
dostává smělého, a kudy je cesta nejbližší smrti,
nejvyššího rohu divoký nasměroval k slabinám zuby.
Padá Ankaios, a nahromaděné s mnohou krví
vnitřnosti sklouzlé tečou: zmáčená je zem krví.
Šel proti nepříteli Ixiónův potomek
Peirithous, pevnou máchaje kopím pravicí;
jemuž „Daleko," Aigeovský, „ó, mně dražší," řekl,
„duše mé části, zastav se! Dovoleno je z dálky bojovat
statečným: Ankaiovi uškodila nerozvážná chrabrost."
Řekl, a měděným otočil těžký hrotem roh;
který dobře vyvážený, a sliby mocný budoucí,
odstavila jedlová listnatá od stromu větev.
Poslal i Aisónovec oštěp: který náhodou od něho
otočil se v nezaslouženého osud štěkajícího, a mezi
slabinami vržený, zem přes slabiny přibitý.
Avšak Oineovy rukou se mění, a dvěma vrženými,
oštěp první zemí, uprostřed stál druhý zády.
Bez prodlení, zatímco zuří, zatímco těla otáčí v kruh,
a syčící novou pěnu s krví pouští,
rány původce je přítomen, a nepřítele dráždí k hněvu,
a lesklé proti kopí zapouští do ramen.
Radosti svědčí druzi křikem příznivým,
a vítězně snaží se se pravicí spojit pravici,
a nestvůrnou zvěř na mnohé zemi ležící
podivuhodně se dívají, a dosud ne dotknout se bezpečným
myslí být, ale zbraně přesto své každý krví zbarvuje.
Sám nohou položenou hlavu smrtonosnou stlačil,
a tak: „Vezmi mé kořist, Nonakrie, práva,"
řekl, „a do podílu nechť přijde mé sláva s tebou."

Hned kůži, tuhými strašící štětinami
záda dává, i velkými nápadná zuby ústa.
Jí radost z daru a dárce;
záviděli jiní, a v celém zástupu bylo mumlání.
Mezi nimi obrovským napínajíc paže hlasem:
„Dej a nebrat tituly nám, ženo, naše,"
Thestiovi synové zvolali, „a nechť tě důvěra v krásu
neoklame, aby ti nebyl daleko chycený láskou
původce," a jí odnímají dar, právo daru jemu.
Nevydržel, a naduřený zuřil Mavortovský hněvem:
„Učte se, lupiči cizí," řekl, „pocty,
jak jsou činy od hrozeb vzdálené," a nenávistným
hruď Plexippa, ničeho takového nebojící se, železem.
Toxea, co má dělat, pochybujícího, i chtějícího
mstít bratra, a bratrského osudu bojícího,
nedovoluje váhat dlouho, a vlažnou předchozí
vraždou znovu rozehřál družnou krví zbraň.
Dary bohům chrámům za syna vítězícího nesla,
když Althaia vidí bratry zabité se vrátit.
Ona, nářek dávajíc, smutnými křiky město
plní, a vyměnila zlaté šaty za černé;
ale jak jen původce vraždy je zjeven, odpadl všechen
žal, a od slz k trestu změnil se v lásku.
Kolík byl, který, když porod porodila, ležela
Thestiovna, do plamene položily tři sestry,
a nitky s palcem připraveným osudové předouce,
„Časy," pravily, „stejné dřevu i tobě,
ó právě narozený, dáváme." Když to řekly, zpěvem
odešly bohyně, matka hořící z ohně
vytrhla větev, a pokropila tekoucími vlnami.
Ta dlouho byla v nejhlubším vnitřku skryta

a zachována, mládence, uchovala tvé roky.
Ji vyneseva rodička, a pochodně a třísky klást
káže, a položeným nepřátelské přikládá ohně.
Pak pokoušející se čtyřikrát plamenům na ratolest položit
začaté čtyřikrát se zdržela: bojuje matka i sestra,
a různě táhnou jediné dvě jména srdce.
Často strachem ze zločinu bledla ústa budoucího,
často vlastní hoříce očím dával hněv ruměnec,
a jednou nevím čemu podobný krutému hrozícímu
tvář byla, jindy, komu by's mohl věřit, že se slitovává;
a když zuřivá slzy duše vysušila žhavost,
nalézány přesto slzy, a jako loď,
kterou vítr unáší, a větru opačné vlny unáší,
sílu dvojí cítí, a poslechne nejistá dvou,
Thestiovna ne jinak s pochybnými city bloudí,
a střídavě odkládá, a odloženou obnovuje hněv.
Začíná být přesto lepší sestra rodičkou,
a aby pokrevní krví utišila stíny,
nezbožně zbožná je. Neboť když zhoubný oheň
nabyl síly: „Hranice tato nechť spálí mé vnitřnosti," pravila,
a jak rukou hroznou dřevo osudové držela,
před hrobní nešťastná postavila oltáře:
„A trestů bohyně trojí, Fúrie," pravila,
„Eumenides, k zuřivým svatostem obraťte své tváře!
Mstím a dělám zločin; smrt smrtí nutno smířit je,
do zločinu zločin přidat, do pohřbu pohřeb:
přes nahromaděné nechť zahyne dům bezbožné žaly!
Zda šťastný Oineus synem vítězícím se bude těšit,
a Thestios bezdětný bude? Lépe truchlit budete oba.
Vy jen, bratří duše, i duše čerstvé,
službu moji poznejte, a velkou připravenou

přijměte oběť, lůna špatné záruky našeho!
Běda mi! Kam jsem unesena? Bratři, promiňte matce!
Chybí k počinům ruce: zaslouženě přiznávám,
že on by zemřel; smrti mi se nelíbí původce.
Tedy beztrestně ponese, a živ, a vítěz, a sám
úspěchem nadutý, království Kalydónu bude mít,
vy popel drobný a chladné budete ležet stíny?
Ani nemohu snášet: nechť zahyne zločinný, a ten
naději otce a království nechť strhne a vlasti pohromu!
Kde je mysl mateřská? Kde jsou práva zbožná rodičů,
a které jsem snášela dvakrát pět měsíců práce?
Ó, kéž bys byl ohni spálen prvními dítětem,
a to já bych byla snesla! Žil jsi darem naším;
nyní zaslouženě zemřeš svým! Vezmi odměnu činu,
a dvakrát ti daný, nejdřív porodem, pak kolíkem uloupeným,
vrať život, nebo mě k bratrskému přidej hrobu!
I toužím, i nedokážu. Co udělám? Jindy rány bratrů
před očima mi jsou, a tak veliké vraždy obraz,
teď duši zbožnost a jméno mateřské lámou.
Já ubohá! Špatně porazíte, ale porazte, bratři,
jen pokud, co jsem vám dala, útěchy, i vás
sama budu následovat!" Řekla, a pravicí odvrácenou se třesoucí
pohřební oharek doprostřed hodila ohňů:
buď dal, nebo zdál se dát sten sám
klacek, jak nedobrovolně chycený od ohňů shořel.
Neznaje, a nepřítomen, plamenem Meleagros od onoho
pálí se, a slepými pálit vnitřnosti cítí
ohněm, a veliké přemáhá chrabrostí bolesti.
Co však líně padá a bez krve smrtí,
truchlí, a Ankaiovy šťastné rány nazývá,
a vysokověkého otce, a bratry i zbožné sestry

se vzlykem, a družku lože volá ústy posledními,
snad i matku. Rostou ohně i bolest,
a ochabují zároveň; zároveň vyhasli oba,
a do lehkého odešel pomalu vzduch dech,
pomalu šedý uhlík pokrývající popel.
Vysoký leží Kalydon: truchlí mladíci i starci,
dav i šlechtici vzdychají, a roztržené vlasy
nouzí pláčou matky Kalydonské Euenské;
prach stáří a vzhled stařecký
špiní na zem padlý otec, a prostorný kárá věk.
Neboť od matky ruku, hrozného si vědomá činu,
spotřebovala tresty, žene přes vnitřnosti železem.
Mě by, kdyby mi sto bůh úst zvonících jazyky
a důvtip objímavý a celý Helikón dal,
smutné bych nepřeklonil osudy bídných sester.
Nepamátné na krásu modravá prsa bijí,
a dokud trvá tělo, tělo hřejí a zahřívají,
polibky dávají jemu, položenému dávají polibky loži.
Po popelu popel nabraný k prsům tisknou,
a vylité leží mohyle a vytesaná skalou
jména obemkly, slzy do jmen vylévají.
Které Partaonova konečně Latonidou pohromou
nasycené domácnosti, kromě Gorgé a snachy
vznešené Alkmény, na synech vyrostlými peřími
pozvedá, a dlouhá přes paže napíná křídla,
a rohová ústa dělá, a proměněné přes vzduch posílá.
Zatím Théseus spojené části práce
splnivše k Erechthovským Tritonidským šel tvrzím.
Zavřel cestu, a udělal zdržení Acheloos jdoucímu
dešťem naduřený: „Vstup pod mé," pravil, „slavný,
Kekropovce, střechy, a nesvěřuj se dravým vlnám:

nosit trámy pevné, a šikmě valit s velikým
šumem skály obvykle. Viděl jsem k břehu
se stády vysoké stáje táhnout; a ne silným tam
nepomohlo stádům ani koním rychlými být.
Mnoho také tady, bystřina sněhy od hory rozpuštěnými
těla jinošská vířivým vrcholem potopila.
Bezpečný je odpočinek, dokud řeky poběží
obvyklou cestou, dokud tenkou pojme své koryto vlny."
Kývl Aigeovec: „Použiji," pravil, „Acheloe, domu
i rady tvé," odpověděl; a užil obojí.
Pemzou mnohojamkovou, i ne lehkými tufy síň
postavenou vstupuje: měkká zem byla vlhká mechem,
nejvyšší klenby střídavou muškou mušle.
A už dvě světla části Hyperionem změřené
rozsedli se po lóžích Théseus a druhové práce,
tu Ixíonův potomek, tam Troezenský hrdina
odtud Lelex, řídkými už posetými spánky šedinami,
a koho jiné byl ocenil podobnou poctou
proud Akarnanský, veselejší hostem tak velikým.
Hned naznačené nahýma stopami nymfy
vybavily jídlem stoly, a jídla odstraněným
v drahokamu položily víno. Pak největší hrdina,
hledě shora oku očima podložené: „Kterépak," pravil,
„je ono místo?" (a prstem ukázal), „a ostrov jméno,
jaké má onen, pouč, i když ne jeden se zdá!"
Řeka k tomu: „Není," pravil, „co vidíte jedním:
pět leží zemí; prostor rozdíly klame.
A abys méně se divil provedenému Dianě pohrdnuté,
najády tyto byly, které když dvakrát pět volčí
obětovaly, a venkova bohy ke svatostem svolaly,
nepamětliviv nás vedly sváteční tance.

Nabyl jsem, a jakého nese, kolikrátkoli velmi,
tak velký jsem byl, a stejně myslí nemírným i vlnami
od lesů lesy a od polí pole oddělovám,
a s místem nymfy, pamětlivé pak teprve nás,
do moře jsem vrhl. Vlna naše i moře
nepřetržitou rozdělila půdu, a části rozpustila
na tolik, kolik uprostřed vidíš Echinad vln.
Avšak jak sám vidíš, daleko, hle daleko jeden ustoupil
ostrov, milý mi; Perimélé plavec říká:
té jsem já dívčí milované jméno odňal;
což otec Hippodamás nerad snesl, a do hlubin
shodil ze skály tělo mající zahynout dcery.
Chytil jsem, a plovoucí nesouc: „Ó nejbližší světa
říše toulavé," řekl jsem, „obdržené, Trojzubnonosiči, vlny,
přines pomoc, a potopené, prosím, divokostí otcovskou
dej, Neptune, místo, nebo nechť je místo sama!"
Zatímco mluvím, obemkla údy nová země plovoucí,
a těžký narostl ostrov proměněných údů."
Řeka od těchto umlkla. Čin podivuhodný všechny
pohnul: posmívá se věřícím, a jak bohů
pohrdlivec byl, a mysli divoké, Ixíonův syn:
„Vymyšlené vypravuješ, a příliš silné myslíš, Acheloe,
být bohy," řekl, „pokud dávají a odnímají tvary."
Užasli všichni, a taková slova neschválili,
a před všemi Lelex, duchem zralý i věkem,
tak pravil: „Nesmírná je, i konec moc nebe
nemá, a cokoli nebeští chtěli, provedeno je,
a abys méně pochyboval, lípy sousední dub
na kopcích je frýgských, obklopený drobnou zdí;
sám místo jsem viděl; neboť mě Pelopeia Pittheus
poslal do polí, kterým kdysi vládl jeho otec.

Nedaleko odtud je jezero, země obyvatelná kdysi,
nyní plné potápkami a bažinatými vodami;
Jupiter sem v smrtelné podobě, a s otcem
přišel Atlantův vnuk, odloživ okřídlená hůlka.
Tisíc domů obešli, místo a odpočinek hledajíce,
tisíc domů uzavřelo závory; přesto jeden přijal,
malý sice, slámami a rákosím bažinatým krytý,
ale zbožná Baukis stařena a stejně věkem Filemón
tam byli léty mladými spojeni, tam
sestárli v chalupě, a chudobu přiznáváním
učinili lehkou, a ne tvrdou myslí nesouce;
ani se neptej, pány tam nebo služebníky hledáš:
celá domácnost dva jsou, titíž poslouchají i rozkazují.
Když tedy nebešťané se dotkli drobných penátů,
a sklonivše se, nízkou vstoupili sloupem,
stařec jim položeným stolicí nechal odpočinout údy;
na niž přes to předhodila tkanou hrubou pilná Baukis,
a v krbu vlažný popel odhrabla, i ohně
oživila včerejší, a listím i kůrou suchou
krmila, i do plamene dechem vyvedla stařeckou,
a mnoho rozštěpené pochodně a klacky suché ze střechy
sňala, a rozdrobila, a drobnou pod položenou měděnou nádobu;
a co její manžel ve zavlažené sbíral zahradě,
osekává zelí listy; vidlemi zvedá on dvourohými
špinavá záda prasete na černém trámu visící,
a dlouho uchovaného odřezává zad část
malou, a odřezanou krotí vroucími vlnami.
Zatím prostředí časy klame řečmi,
a otřásají lože z měkké říční ulvy
položeného na posteli bokem a nohama vrbovýma.
Šaty je kryjí, které jen o svátcích

rozestřít byli zvyklí, ale i ty byly obyčejné a staré
roucho, lóži ne nehodnou vrbovému.
Lehli si bohové. Stůl obchycená a chvějíc
staví stařena, ale stolu byla třetí noha nerovná:
cihla rovnou udělala; která když podložená svah
vyzvedla, srovnanou mátou utřely zelenou.
Klade se tu dvojbarevný plod čisté Minervy,
a nakládané v tekutém kalu plané dřínky podzimní,
a čekanky a kořeny i mléčné sraženiny,
a vejce ne ostrým lehce otáčená popelem,
všechno v hlinném. Potom tesaný stejnokovový
staví se stříbrný krátr, a z buku vytvořené
poháry, kudy duté, žlutými natřené vosky;
krátký je čas, a jídla krby přinesly horká,
ani dlouhé zase se přinášejí vína stáří
a dávají místo stolům trochu odstavená druhotným:
tady ořech, tady smíšené s vráscitými datlemi fíky,
švestky a v širokých voňavá jablka košíkách,
a z purpurových révy natrhané hrozny,
bílé uprostřed voskové je plást; nad všechno tváře
připojily se dobré, i ne líná a chudá vůle.
Mezitím tolikrát vypitý krátr naplňuje se
sám od sebe, a sám sebou vidí růst vín:
omráčeni novotou se bojí, a rukama vzhůru
chytají, a Baukis prosby, i bázlivý Filemón,
a odpuštění za jídla a za žádné přípravy prosí.
Jediný hus byl, strážce drobné vilky:
jehož bohům hostitelům páni se chystali obětovat;
ten rychlý křídlem pomalé věkem unaví,
a klame dlouho, a konečně se zdá k samým
utekl bohům: nebeští zakázali ho zabít,

a: „Bohové jsme," řekli, „a zasloužené zaplatí sousedství tresty
bezbožné; vám bez tohoto zla
zbaveným být dovoleno; teď vaše opusťte střechy,
a naše provázejte kroky, a v strmé hory
jděte zároveň!" Poslouchají oba, a holemi zvednuti
snaží se dlouho stopy klást na svah.
Tolik byli vzdáleni od vrcholu, kolik jednou jít šípu
poslanému lze: obrátili oči, a potopené v bažině
ostatní vidí, jen vlastní střechy zůstávat,
a zatímco jim divíce se, zatímco oplakávají osudy svých,
onana stará i pánům drobná chata dvěma
mění se v chrám: vidlice přechází ve sloupy,
sláma žloutne, a zlaté střechy se zdají,
tesané dveře, a mramorem obklopená zem.
Takové věci pak klidný Saturnovec pronesl ústy:
„Řekněte, spravedlivý starče a ženo manžela spravedlivého
hodna, co si přejete." S Baukisou krátce promluvivše,
soud bohům otevírá společný Filemón:
„Být kněžími a svatyně vaše ochraňovat
žádáme, a protože svorní jsme prožili léta,
nechť vezme hodina dva stejná, ani manželky nikdy
hrobu mé neuvidím, ani budu pohřbíván od ní."
Sliby věrnost následuje: chrámu ochránci byli,
dokud život dán je; léty i věkem rozvolněni,
před stupni posvátnými když stáli náhodou, a místa
vyprávěli případy, listí Filemón Baukis,
Baukidu uviděl starší listit Filemón.
A už nad dvojí tváře s rostoucím vrcholkem
vzájemná, dokud dovoleno bylo, vracela slova „buď zdráv"
„ó manželko," pravili zároveň, zároveň skryté zakrylo
tváře keře: ukázal dosud Thyneovský tam

obyvatel z dvojího těla sousední kmeny.
Toto mi ne lhaví (ani nebyl důvod, proč by chtěli klamat)
pověděli starci; já viděl visící
věnce na větvích, a kladoucí čerstvé jsem řekl:
„Péče bohů bohové nechť jsou, a kdo ctili, nechť jsou ctěni.“’
Dořekl, a všechny i věc i pohnula a původce,
Théseovce zvlášť; kterého, dílo slyšet chtějícího
podivuhodná bohů, opřený o loket Kalydonský proud
takovými slovy oslovuje: „Jsou, ó nejstatečnější, jejichž
podoba se jednou pohnula, a v tom obnovení zůstala;
jsou, kterým do více je právo přejít podob,
jak tobě, obklopeného zem moře obyvateli, Protee.
Neboť jednou tě jinocha, jindy tě viděli lva,
teď násilný kanec, teď, dotknout se jehož by se báli,
had jsi byl, jindy tě dělaly rohy býka;
často kámen jsi mohl, i strom často se zdát,
někdy, tvář tekoucích napodobuje vod,
řeka jsi byl, jindy vlnám opačný oheň.
A ne méně Autolykovy manželka, Erysichthónova dcera,
práva má: otec jí byl, který by božství bohů
pohrdal, a žádné na oltářích by vůně nespaloval;
on dokonce Cereřin háj zraniv sekerou
prý, a háje železem porušil dávné.
Stál v nich obrovský starým dřevem dub,
jediný háj; pásky uprostřed, i vzpomínky tabulky,
i věnce obklopovaly, slibu mocného důkazy.
Často pod tímto dryády sváteční tance vedly,
často také rukama spojenými po pořádku kmene
obešly míru, a míra dřeva pět
třikrát loktů naplňovala, i tolika také ostatní
les pod tímto, kolik les byla tráva pod každou.

Avšak přesto železo Triopeovský od něho
nezadržel, a služebníkům káže podtít svatý
dub, a jak kázané viděl váhat, od jednoho
vzatou tato slova vyřkl zločinný sekerou:
„Ne milovaná bohyni jen, ale i sama dovoleno
nechť bude bohyně, teď dotkne se vrcholkem olistěným země."
Řekl, a šikmé zatímco zbraň vyvažuje k úderům,
zachvěl se, a sten dal dub Déin,
a stejně listy, stejně blednout žaludy
začaly, a dlouhé bledost vzít větve.
Jehož jak v kmeni udělala ruka bezbožná ránu,
ne jinak teklo rozklenutou kůrou krev,
než obvykle, před oltáři obrovský když oběť býk
padá, přerušeným proudem krev krku teče.
Užasli všichni, a kdos ze všech odvažuje se
odrazit zločin, a krutou zabránit dvojsekeru:
pohlédne na něho „Mysli," pravil, „zbožné přijmi odměny!"
Thessalský, a v muže obrátí od stromu železo,
a odseká hlavu, a opakovaně dřevem bije,
vrácen uprostřed zvuk je, s dřevem takový:
„Nymfa pod tímto já jsem Cereře nejmilejší dřevem,
která ti činů tresty čekají tvých
věštím umíraje, naše útěchy smrti."
Pokračuje v zločinu on svém, a oslabený konečně
údery nespočetnými, a stažen provazy strom
spadl, a mnoho porazil tíhou lesa.
Zděšené dryády ztrátou hájů a svojí,
všechny sestry, Ceres s šaty černými
truchlíce přistupují, a trest Erysichthóna prosí.
Přikývla jim, a svojí hlavy nejkrásnějším pohybem
otřásla ztíženými naložená žněmi poli,

a chystá rod trestu bídný, kdyby ne
on svými nebyl nikomu bídný činy,
morovým trhat Hladem: která poněvadž sama
nemůže být přistoupena bohyní (ani totiž Cereru a Hlad
osudy spojit nedovolují), horského božství jednu
těmito oslovuje venkovskou oreadu slovy:
„Je místo nejzazší Skýthie ledové na hranicích,
smutná půda, neplodná, bez obilí, bez stromu země;
Chlad líný tam obývá, Bledost a Chvění,
a hladový Hlad: ta nechť se do nitra zločince
položí, přikaž, ani hojnost věcí
nechť ji nepřemůže, a nepřemůže mé v soutěži síly,
a aby prostor cesty tě nestrašil, přijmi vůz,
přijmi, jaké uzdami vysoko bys ovládala, draky!"
A dala; ta daným odnesen vzduchem vozem
sestoupil do Skýthie: a tuhé v vrcholku hory
(Kavkazem nazývají) hadů krk zvedla,
a hledaného Hlad v kamenitém poli uviděla
nehty, a řídké vytrhujícího zuby byliny.
Rozcuchaný byl vlas, duté oči, bledost ve tváři,
rty bílé usazeninou, drsné rzí hrdla,
tvrdá kůže, přes kterou se dalo spatřit vnitřnosti;
kosti pod zahnutými ledvinami stály suché,
břicha místo břicha místo bylo; myslel bys, že visí
hruď, a od páteře tedy sítí drženou.
Rozmnožila klouby hubenost, a kolenou nabobtnávala
koule, a nemírně vycházely kotníky.
Tu zdaleka jak uviděla (ani totiž přistupovat blíže
neodvážila se), odkázala příkazy bohyně, a málo zdržela se,
ačkoli byla daleko, ačkoli právě přišla tam,
viděna přesto cítit hlad, a nazpět draky

pohnala do Haimonie obrácené vysoké otěže.
Řekla Hlad Cerere, ačkoli protikladná vždy
její je dílu, provádí, a vzduchem větrem
k přikázanému domu je donesena, a hned vstoupí
do zločincova ložnice, a hlubokým spánkem rozvolněného
(noci totiž čas) dvěma obemyká pažemi,
a sebe v muže vdechuje, a hrdla i prsa i ústa
ovane, a do prázdných rozšiřuje půsty žil;
a splnivše poslání, plodný opouští svět,
a do domů chudých zvyklá se vrací jeskyně.
Mírný dosud spánek klidnými Erysichthóna peřími
hladil: žádá on hostiny v podobě snů,
a prázdná ústa hýbe, a zub o zub dře,
a cvičí jídlem oklamané hrdlo prázdným,
a místo hostin tenké marně polyká vzduchy;
jak ale klid je zahnán, zuří horkost pojídání,
a přes dravá hrdla, a zapálené vnitřnosti vládne.
Bez prodlení; co moře, co země, co vzduch živí,
žádá, a položeným naříká na půsty stolům,
a v hostinách hostiny hledá; a co městům být,
a co dost mohlo lidu, nestačí jedinému,
a víc žádá, čím více své snižuje v útrobě.
A jak moře přijímá z celé země řeky,
ani se nenasytí vodami, a cizí vypije řeky,
a jak dravý oheň nikdy potraviny neodmítá
a nespočetné trámy spaluje, a čím hojnost větší
dána je, více hledá, a davem dravější sám je:
tak hostiny všechny Erysichthónova ústa bezbožného
přijímají, a žádají zároveň. Pokrm všechen v něm
příčinou pokrmu je, a vždy je prázdno jídlu.
A už hladem otcovské a hlubokým vířem břicha

zmenšil statky, ale nezmenšen zůstával
i tenkrát hrozný hlad, a neustálený kvetl
plamen hrdla. Konečně, sníženém do vnitřností majetku,
dcera zbývala, ne jemu hodného rodičem.
I ji prodává chudý: pánu urozená odmítá,
a nedalekému své napínajíc rukou nad vlnami:
„Vytrhni mě pánu, který uloupené odměny mi
panenství máš!" pravila: ty měl Neptun;
který prosbou ne pohrdnutou, ačkoli právě viděná následujícím
byla pánem, i tvář obnovuje, i mužskou tvář
obléká, a oděv rybu lovícím vhodný.
Ji pán hledě: „Ó, který visící drobnou
mědí jídlem skrýváš, řídiči třtiny," pravil,
„tak nechť ti je moře klidné, tak ryba ve vlně
nechť ti je důvěřivá, a žádné, než pevné, nechť necítí háčky:
která právě s obyčejným rozcuchanými šaty vlasy
na břehu tomto stála (neboť stojící jsem na břehu viděl),
pověz, kde je: ani totiž stopy dále nejsou."
Ona daru boha dobře se nevyvinouti cítila, a od sebe
sebe hledaného radujíc se, těmito slovy ptajícímu se odpověděla:
„Kdokoli jsi, odpusť; na žádnou stranu oči
od tohoto víru jsem neobracela, a studia zabývajíc jsem lpěla,
a abys méně pochyboval, tak tyto nechť bůh moře umění
tak podpoří, že nikdo dávno na břehu tomto,
mimo mě však, ani žádná žena nestála."
Uvěřil, a otočenou pán nohou tlačil písek,
a oklamán odešel: jí její vrácen vzhled.
Avšak když ohr mít ji proměnlivá těla cítil,
často otec pánům Triopeovu dceru dával, ale ona
nyní jako klisna, nyní jako pták, jednou jako kráva, jindy jako jelen
odcházela,

a dávala chtivému ne řádné potraviny rodiči.
Síla však ta zla, poté co spotřebovala všechen
materiál, a chyběly těžké nemoci nové pastviny,
sám své údy trhaje rozedírat kousnutím
začal, a nešťastný zmenšováním tělo živil. –
Co se zdržuji cizími? I mně přec obnovení je
těla, ó mladíku, počet omezené, moc.
Totiž jednou, kdo jsem teď, se zdám, jindy ohýbám se v hada,
stáda jindy vůdce síly v rohy beru –
rohy, dokud bylo možno. Teď část jedna chybí ze zbraně
čela, jak sám vidíš." Vzdechy slova následovaly.

Kniha devátá.

Jaký jsou vzdechy, a useknutého bohu Neptunovský hrdina
důvod se ptá čela; jemuž takto Kalydonský proud
začal, ovroubený rákosím neupravené vlasy:
„Smutný žádáš dar. Kdo by totiž své bitvy, poražen,
vypravovat chtěl? Vylíčím však po pořádku, a ne tak
hnusné bylo být poražen, jako soutěžit je čestné,
a velikou dává nám tak veliký vítěz útěchu.
Jménem jestli jaká svým mluvě dolehla k uším
Déianeira tvým, kdysi nejkrásnější panna
mnohých byla naděj závistivá nápadníků.
S nimi jak dům tchána hledaného vstoupena byla,
„Přijmi mě za zetě," řekl jsem, „Parthaónův synu":
řekl i Alkidés. Jiní ustoupili dvěma.
On Jova za tchána dávat se, i slávu námah,
a překonaných své přenášel rozkazy macechy.
Proti já: „Hanebné je bohu smrtelnému ustoupit," řekl jsem –
ještě nebyl on bůh – „vidíš mě pánem vod
toky křivolakými mezi tvými říšemi plynoucích.
Ani nebudu zetěm z cizích poslaný od hranic tobě host,
ale krajan budu, a tvých věcí jedna část.
Jen ať neuškodí, že mě ani královská Juno
nenenávidí, a chybí všechen trest přikázaných námah.
Neboť, kterým se chlubíš, Alkmény synu, být stvořen,
Jupiter buď falešný otec je, nebo zločinem pravý.

Matky cizoložstvím otce hledáš. Vyber si, vymyšleného
být Jova raději, nebo tě přes hanbu zrozeným."
Takové věci říkajícího už dávno zrakem přísným
hledí, a zapálený ne statečně vládl hněv,
a slov tolik vrátil: „Lepší mi je pravice než jazyk.
Jen pokud bojováním přemohu, ty poraž mluvením,"
a vrhne se divoký. Hanbil se, že velké věci právě pronesl,
ustoupit: svlékl jsem zelený ze svého těla šat,
a paže si proti postavil, a sraženou od prsou roztažené
na postoji ruce, a k boji údy jsem připravil.
On dutými dlaněmi na mě vrhá nabraný prach,
a nazpět žlutým dotykem žloutne pískem.
A jednou krk, jednou nohy, jednou slabiny chytá,
nebo chytat myslíš, a každé strany útočí.
Mě má bránila váha, a marně jsem byl napadán;
ne jinak než hmota, kterou s velikým šumem vlny
napadají; zůstává ona, a svou je tíží bezpečná.
Odstupujeme trochu, a opět k boji přistupujeme,
a v krok jsme stáli, rozhodnuti neustoupit, a byla
noha s nohou spojená, a celou já hrudí předkloněn
i prsty prsty, i čelo čelem tlačil.
Ne jinak jsem viděl silné sbíhat se býky,
když cena bitvy je celým skokem nejzářivější
hledána manželka: dívají se stáda, a bojí se
nevědouce, komu zůstane tak velikého vítězství království.
Třikrát bez výsledku chtěl se opírající naproti
odrazit Alkidés od sebe mé prsy; počtvrté
otřásá objetím, a stažené paže rozvolňuje,
a strčeným rukou – jisté je mi pravdu přiznávat –
hned otočil, a zády obtížný lpěl.
Pokud nějaká víra – ani totiž vymyšlená mi sláva hlasem

není hledána – položeným stlačen jsem byl mi horou viděl.
Sotva přesto jsem vložil potem tekoucím mnohým
paže, sotva uvolnil tvrdé od těla uzly.
Doléhá udýchanému, a brání vzít zpátky síly,
a šíje mé se zmocňuje. Pak teprve zem
stlačena kolenem naším je, a písky ústy jsem kousal.
Nižší chrabrostí, obracím se k svým uměním,
a vymknu se muži formovaný v dlouhého hada.
Který když ohnuté stočil jsem tělo v kruhy,
a se zuřivým zahýbal jazykem syčením dvojrozcestým,
smál se, a smějíce se našim Tirynthský uměním:
„Mých kolébek prací je hady porazit," řekl,
„a ať porazíš jiné, Acheloe, draky,
jak malou částí lernejské budeš, hadi, jedinou echidny?
Ranami plodná svými byla ona, a žádnou
ze sta počtu hlava nebyla beztrestně usečena,
aniž by s dvojím dědicem šíje nebyla silnější.
Tu já větvistou z vraždy zrozenými zmijemi
rostoucí zlem jsem zkrotil, a zkrocenou otevřel.
Co myslíš, že se stane s tebou, falešný který se proměnil v hada
zbraně cizí hýbáš, kterého skrývá vypůjčená podoba?"
Dořekl, a nejvyšší prstů pouta kolem šíje
vrhá: byl jsem rdoušen, jakoby hrdlo kleštěmi tlačené,
a palci jsem bojoval své vytrhnout hrdla.
Takto přemožený, zbývala třetí býka
podoba divokého. Býkem proměněný údy obnovím boj.
Oblékl on do svalů z levé části paže,
a vpustěného vlečícího sleduje, a stlačené tvrdé
rohy zabije do země, a mě vysokým porazí pískem.
A nestačilo to: tuhý divokou pravicí roh
dokud drží, zlomil, a zkrácený od čela odtrhl.

Najády ho, plody a vonným květem naplněný,
posvětily; a bohatá je mým Dobrá Hojnost rohem.”
Dořekl: a nymfa po způsobu Diany opásaná,
jedna z služebnic, s rozpuštěnými po stranách vlasy,
vstoupila, a celý nesla přebohatým rohem
podzim a stoly, šťastné plody, druhotné.
Světlo vstává; a první bijíc vrcholy slunce,
odcházejí mladíci, ani totiž, dokud řeky mír
a klidné mají toky, a celé zapadnou
nečekají vody. Tvář Achelós venkovskou
a trhané rohu uprostřed hlavu skryl vln.
Avšak jemu odňatého zabolela ztráta krásy,
ostatní zdravý má. Hlavu také listím vrbovým,
nebo položeným rákosím kryje ztrátu.
Avšak tebe, Nesse divoký, téže panny láska
zahubila probodeného létajícím zády šípem.
Totiž nový obhlížeje otcovské s manželkou hradby,
přišel Eueny rychlé Jovem zrozený k vlnám.
Vydatnější než obvykle, mraky zimními rozmnožen,
a víry hustá byla a nepřechodná řeka.
Nebojícího se za sebe, péči o manželku vedoucího,
Nessus přistupuje, a údy silný, i znalý brodů,
„Službou,” pravil, „mou břehu bude postavena tam
tahle,” řekl, „Alkide. Ty silami použij plaváním!”
A bledou strachem, a řeku samu bojící
předal Aónský strašení Kalydónčanku Nessovi.
Brzy, jak byl, toulcem těžký, i kořistí lva –
neboť palici a zahnuté přes břeh poslal luky –
„Protože jsem začal, nechť řeky jsou přemoženy,” řekl,
a nepochybuje ani, kudy je nejmilostivější řeka,
hledá, a poslušnosti dát vodám pohrdá.

A už drže břeh, poslané když zdvihal luky,
manželky poznal hlas, a Nesovi chystajícímu
oklamat svěřené: „Kam tě důvěra," křičí,
„nohou marná, násilný, nese? Tobě, Nesse dvoutvárný,
říkáme. Vyslyš, a věci naše nezabírej.
Pokud tě žádná úcta ke mně nepohnula, aspoň kruhy
styků zakázaných by mohly zdržet otcovské.
Avšak neunikneš, ačkoli pomoc jízdní;
ranou, ne nohama tě dohoním." Poslední slova
věcí dokazuje, a vrženým prchajícím zády šípem
probodne. Trčelo železo z prsou zahnuté.
Které jak vytaženo je, krev přes každou díru
vytryskla smíšena s lernejskou nákazou jedu.
Chápe se toho Nessus: „A ne," totiž „zemřeme
nepomštěni," u sebe praví, a horkou roucho obarvené krví
dává jako dar uloupené jakoby popud lásky.
Dlouhý byl prostředního doby odstup, a vykonané velikého
Herkula naplnily země, a nenávist macechy.
Vítěz z Oichalie Kénajovi svaté chystal
sliby Jovovi, když Fáma povídavá předběhla k uším
Déianeiro, tvým, která k pravým přidávat falešná
raduje se, a z nejmenšího skrze své lži roste,
Amfitryónovce Iolé touhou být držen.
Věří milující, a nové lásky zděšena pověstí
oddala se nejdřív slzám, a plačíc žal
rozlila bídná svůj. Pak potom: „Co však
pláčeme?" řekla, „souložnice slzami se bude radovat těmito.
Protože bude přicházet, musí se spěchat, a něco nového udělat,
dokud lze, a ještě ložnici nedrží jiná naši.
Mám si stěžovat, nebo mlčet? Vrátím se do Kalydónu, nebo
zůstanu?

Odejdu z paláce? Nebo, pokud nic víc, překážím?
Co, kdybych, Meleagre, tě pamatuje být sestrou,
snad připravila zločin, a jak veliká křivda,
a ženský žal, podřezanou souložnicí osvědčila?"
V běh mysl se vrhá rozmanitý. Nad všemi těmi
upřednostnila nasáklý Nessovou krví šat
poslat, který síly chřadnoucí lásce by vrátil,
a nevědomému Lichovi, co dává, nevědoucí, žaly
sama své dává, a lahodnými nejbídnější slovy,
dary dej on muži, káže. Chápe se nevědomý hrdina,
a oblékne si na ramena lernejské viru echidny.
Kadidlo dával prvním a slova prosící plamenům,
a víno na mramorové z misky lil oltáře:
rozpálila se síla ta zla, a rozvolněná plameny
Herkulovými odešla do široka rozlita po údech.
Dokud mohl, obvyklou chrabrostí sten potlačil.
Poražena zly jak je trpělivost, odstrčil oltáře,
a naplnil svými lesnatou hlasy Oitu.
Bez prodlení, smrtonosné pokouší se roztrhnout roucho:
kudy je taženo, táhne ono kůži, a hrozné na líčení,
nebo lpí na údech marně pokoušeno vytrhnout,
nebo odhaluje roztrhané údy a veliké kosti.
Sama krev, jako chladná kdysi lamela žhavá
ponořená do jezera, syčí, a vaří se z hořícího jedu.
A nic není míra, polykají dravé vnitřnosti plameny,
a modrý teče z celého těla pot,
a opálené znějí nervy, a slepě ve dřeni
nákazou rozpuštěnou zvedajíc ke hvězdám dlaně:
„Pohromami," křičí, „Saturnovno, pas se našimi:
pas se, a tuto nákazu spatři, krutá, z výšky,
a kruté srdce nasyť. Nebo pokud litovat je i nepřítele

to, pokud ti jsem, hroznými mukami zemdlenou
nenáviděnou duši a syna prácemi odnes.
Smrt mi bude dar; sluší tyto dávat dary maceše.
Tedy já špinícího cizí krví chrámy
Busirida jsem zkrotil? A krutému výživu rodičky
Antaiovi vzal? Mě ani pastýře iberského
podoba trojí, ani podoba trojí tvá, Kerbere, nepohnula?
Vám, ruce, silného stlačily rohy býka?
Vaše dílo Elis má, vaše stymfalské vlny
a Parthénský háj? Vaší chrabrostí přinesen
termodontský zdobený opasek zlatem,
a jablka od nevyspalého hlídaná draka?
A mi ani kentauři nemohli vzdorovat, a mi ani
Arkadie pustošitel kanec? Ani nepomohla hydře
růst skrze škodu, a dvojí vrátit síly?
Co, když thráckého koně lidskou krví mastné,
a plné těly roztrhanými žlaby jsem viděl,
a spatřené zavalil, a pána i samé zahubil?
Těmi rozdrcena leží hmota Nemejská pažemi:
touto jsem nebe krkem nesl. Unaveno kázáním
krutá Jovova manželka: já jsem neunaven činěním.
Avšak nová nákaza přichází, které ani chrabrostí nelze vzdorovat
ani zbraněmi a oštěpy. Plícemi bloudí
oheň žravý v nejhlubším, a všemi se pasí údy.
Avšak zdárný je Eurysteus! A jsou, kteří věřit mohou,
že jsou bohové?" Řekl, a přes vysokou raněný Oitu
ne jinak kráčí, než kdyby kopí býk
tělem bodnuté nesl, a vinník prchnul.
Často ho vzdechy pouštejícího, často řvoucího,
často znovu zkoušejícího celé rozbít šaty
a kácejícího trámy, a hněvajícího se mohl vidět

na hory nebo k otcovskému napínajícího paže nebi.
Hle, Licha třesoucího se skrývajícího se ve skále duté
spatří, a jak bolest zuřivost sebrala všechnu:
„Ty tedy, Licho," řekl, „smrtonosné dary jsi dal?
Ty budeš mé smrti původcem?" Třese se ten, a bojí se
bledý, a bázlivě slova omluvná říká.
Mluvícího a kolena rukama se chystajícího se dotknout
chápe se Alkides, a třikrát a čtyřikrát otočeného
posílá do euboiských vln silněji než stroj.
Ten vzdušnými visíc povětřími ztvrdl:
jak prý deště ledovými větry houstnou,
a odtud sněhy stávat se, sněhy také měkký otáčenými
stahovat se, a hustým se slepit krupobitím tělo,
tak jeho silnými vrženého prázdnem pažemi,
bezkrevného strachem, a nic vlahosti majícího
v tuhé proměněné křemeny dávnější vydal věk.
I teď v euboiském skalisko drobné trčí v hlubokém
víru, a lidské zachovává stopy podoby,
který, jakoby cítil, plavci šlapat se bojí,
a nazývají Lichas. Avšak ty, Jovův slavný potomek,
ze stromů skácených, které vysoká nesla Oita,
a na hranici postavených luk a toulec prostorný
a říše mající spatřit opět trojská šípy
nést přikazuješ zrozenému z Poianta, kterým plamen služebníkem
podložený. A dokud dravými se chytá ohni násyp,
hromadu lesa Nemejským rouchem nejvyšší
pokrýváš, a položeným šíjí palicí leháš,
ne jiné tváře, než kdyby's host ležel
mezi plnými vína ověnčený poháry věnci.
A už silná a na každou stranu rozšířená zněla,
a bezstarostné údy a pohrdače hledala

plamen svého. Báli se bohové za obhájce země.
Ty tak, cítil totiž, veselým Saturnovec ústy
Jupiter oslovuje: „Náš je strach ten slast,
ó nebeští, a celým rád mi srdcem gratuluji,
že pamatlivého lidu jsem nazýván vládcem a otcem,
a mé potomstvo vaší také bezpečné přízní je.
Neboť ačkoli i jemu samému dává se to pro nestvůrné činy,
jsem zavázán sám přesto. Avšak marná srdce
věrné strachu nechť se nebojí. Oitejské pohrdejte plameny!
Vše, kdo přemohl, přemůže, které vidíte, ohně;
a kromě z matky části Vulkána mocný
nepocítí. Věčné je ode mě, co vzal, i nedotčené
a nedotknutelné smrti, a žádným krotitelné plamenem.
I já ho dokončivšího zemí k nebeským krajům
přijmu, a všem své veselé činu bohům
být věřím. Pokud některý přesto Herkulem, pokud nějaký
snad bude bohem truchlit, dané odměny nebude chtít,
ale zasloužit si být dány bude vědět, a nedobrovolně uzná.”
Souhlasili bohové. Manželka také královská zdála se
ostatní ne tvrdou, tvrdou však poslední tváří
pronesená snášet Jovova, a sama se smutnila, že byla označena.
Mezitím cokoli bylo plně plameni plunderovatelné,
Mulciber odnesl, a ne poznatelné zůstalo
Herkulovo zobrazení, ani co z podoby vzaté
matky nemá, a jen Jovovy stopy zachovává.
A jak nový had, odloženou kůží staroby,
obvykle bujní, a šupinou lesknout čerstvou,
tak když smrtelné Tirynthský odložil údy,
částí svou lepší vzrůstá, i větší se zdát
začal, a august mít vážně úctyhodný.
Jehož otec všemohoucí mezi duté mraky

chycený čtyřspřeženým vozem k zářivým vnesl hvězdám.
Pocítil Atlás tíhu. A ještě Stenelův potomek hněvy
neuvolnil Eurysteus, a nenávist k potomkovi otcovskou
provozoval krutý. Avšak dlouhými úzkostná starostmi
Argejská Alkméné, kde by stěžování stařecké položila,
komu by vypravovala syna svědčené světem námahy,
anebo komu své případy, Iolé má. Herkulovou ji
na rozkaz, do ložnice i srdce přijal Hyllos,
a naplnil lůno urozeným semenem; jíž takto
začíná Alkméné: „Nechť ti pomáhají božství aspoň,
a nechť uloupí zdržení, pak když zralá budeš volat
předsedajíce bázlivým rodičkám Ilithyii,
kterou mi obtížnou Junony vděčnost učinila.
Neboť když prácenosného už narozeniny byly
Herkulovy, a desáté bylo stlačeno hvězdou znamení,
tížila váha lůno mi, a co jsem nesla,
tak veliké bylo, že's mohl pokládat původce skryté
tíhy být Jova. Ani už snášet práce
dále jsem nemohla. A nyní také chladné údy,
zatímco mluvím, drží hrůza, a část je vzpomínat bolesti.
Sedm já za nocí, stejný počet trpěna dnů,
unavena bolestmi, a napínající k nebi paže, velikým
Lucinu a Nixy stejné jsem křikem volala.
Ta sice přišla, ale předem podplacená, a mou
že by chtěla hlavu Juně darovat nespravedlivé.
A jak slyší mé stóny, usadila se na tom
před dveřmi oltáři, a z pravého kolena levé
stlačena a prsty mezi sebe hřebenem spojenými
zdržela porody. Tichým také zaklínáním
řekla, a začaté zaklínání zdržely porody.
Namáhám se, a nevděčnému dělám výčitky bezděčně

marné Jovovi, i toužím zemřít, a majíc pohnout tvrdé
slova stěžovala jsem si křemeny. Matky kadmovské jsou přítomny,
a sliby přijímají, a napomínají truchlící.
Jedna z služebnic, z prostředku lidu, Galanthis,
žlutovlasá, byla přítomna, k dělání silná rozkazům,
službami milovaná svými. Ta cítila nespravedlivě
nevím co Junou být děláno, a dokud vychází a vchází
často dveřmi, božstvo spočívajíc viděla na oltáři,
a paže na kolenou prsty spojené držící,
a: „Kdokoli jsi," pravila, „paní blahopřej. Ulehčena je
Argejská Alkméné, a získává rodička slib."
Vyskočila, a spojené ruce vyděšeně rozpustila
božstvo mocné lůna: pouty ulevena jsem já rozvolněnými.
Božstvo oklamané zasmála se Galanthis prý.
Smějíce se, chycenou samými bohyně krutá vlasy
vlekla, a ze země tělo zvednout chtějící
zabránila, a v nohy proměnila paže první.
Prudkost dávná zůstává; ani záda barvu
neztratila svou: tvar je různý od dřívějšího.
Která protože lhavými rodícím pomohla ústy,
ústy rodí, a naše domy, jak i dříve, obývá."
Řekla, a napomenutím staré pohnutá služebnice
zasténala. Jíž takto snacha oslovila žalící:
„Tebe přesto, ó rodičko, cizí krví pro naši
unesené pohne tvář. Co kdybych ti podivuhodné sestry
osudy mé vylíčila? Ačkoli slzy a bolest
překážejí, a brání mluvit. Byla jedinou matce –
mě otec z jiné zrodil – nejslavnější krásou
Oichalovna, Dryopa. Kterou panenství postradatní
a sílu boha utrpivši Delfy a Délos držícího,
přijme Andraimón, a je považován za manžela šťastného.

Je jezero, svažitého svahovitým okrajem podobu
pobřeží tvořící, nejvyšší myrty korunují.
Přišla sem Dryopa, osudů neznalá, a čím
se víc rozhorlíš, nymfám nesouc koruny,
a v klíně chlapce, který ještě nedokončil rok,
sladké nesla břemeno, a vlahého pomocí mléka živila.
Nedaleko od tůně, tyrské napodobujíc barvy
v naději plodů kvetl vodní lotos.
Natrhala odtud Dryopa, co pro potěšení synovi
by podala, květy, a totéž já se chystala udělat –
neboť jsem byla přítomna – viděla jsem kapky z květu krvavé
padat, a chvějíce větve hrůzou pohybovat.
Zřejmě, jak vyprávějí pozdě teď teprve venkované,
Lótis v tuto nymfa, prchající před oplzlým Priapem,
proměnila, zachovaným jménem, tváře.
Nevěděla sestra toto. Která když přestrašená zpět
jít a od uctěných chtěla odejít nymf,
uvázly kořenem nohy. Vyvrátit se snaží,
a nic kromě horního neposlouchá. Vzrůstá od nejhlubšího,
a postupně pomalá tlačí slabiny kůra.
Jak to viděla, pokusivše se rukou trhat vlasy,
listím ruku naplnila: listí hlavu celou držely.
Avšak chlapec Amfissos (neboť toto děd Eurytus mu
přidal jméno) mateřské tuhnout cítí
prsy; a nenásleduje táhnoucího mléčná vláha.
Divačka jsem byla osudu krutého, a pomoc
nemohla jsem ti přinést, sestro, a jak dalece jsem mohla,
rostoucí kmen a větve objímajíc jsem zdržovala,
a, přiznám, chtěla pod stejnou kůrou skrýt.
Hle, muž Andraimón i otec nejbídnější jsou přítomni,
a hledají Dryopu: Dryopu hledajícím

ukázal jsem lotos. Vlahému dávají polibky dřevu,
a padlí u kořenů svého stromu lpí.
Nic kromě již tváře, co by nebylo stromem, měla
drahá sestra: slzy z bídného těla učiněným
rosí listům, a dokud lze, i ústa poskytují
hlasu cestu, takové posílá do vzduchu stížnosti:
„Pokud nějaká víra bídným, toto se při božstvech přisahám,
že jsem si nezasloužila bezbožnost. Snáším bez viny trest.
Žili jsme nevinní. Pokud lžu, suchá zničím
které mám listí, a utnuta sekerami nechť shořím.
Toto však dítě z mateřských sejměte větví,
a dejte chůvě, a pod naším stromem často
mléko dejte pít, a pod naším stromem nechť si hraje.
A když mluvit bude moci, matku dejte, aby pozdravil,
a smutně nechť řekne: ‚Ukryta v tomto kmeni matka.'
Tůně však ať se bojí, a nechť netrhá ze stromu květy,
a všechny křoviny tělo nechť pokládá být bohyní.
Milý buď zdráv, manželi, i ty, sestro, i otče!
Kteří, pokud nějaká zbožnost je, od ostrého rány srpu,
od zubu dobytka listí braňte naše.
A protože mi nelze přes vás se opírat,
zvedněte sem údy, a k polibkům našim pojďte,
dokud mě dotknout lze, a drobného zvedněte syna!
Víc mluvit nemohu. Neboť už po bílém měkký
krku lýko se plazí, a vrchol vrcholkem jsem schována.
Z očí odstraňte ruce. Bez daru vašeho
nechť kryje narozená umírající světla kůra!"
Přestaly zároveň ústa mluvit, zároveň být. A dlouho
tělem proměněným větve ohřáté byly čerstvé."
A zatímco vypráví Iolé podivuhodnou věc, a zatímco
Eurytovny slzy přibliženým palcem suší

Alkméné (pláče i sama však), zdržela všechen
věc nová smutek. Neboť na prahu vysokém stál
skoro chlapec, pochybným nedávným chmýřím kryjíc tváře,
tvář přetvořil v první Iolaos léta.
Toto mu dala Juno-Hébé daru,
poražená prosbami muže. Která když chystala přisahat,
že dary nedá po tomto nikomu takové,
nedovolila to Themis: „Neboť už nesvorné Théby
války vedou," pravila, „a Kapaneus kromě od Jova být přemožen
nebude moci, a stanou se rovnými ve zranění bratři,
a stažen své stíny zemí uvidí
živý ještě věštec; a pomstivši rodičem rodiče
narozený bude činem zbožný a zločinný stejným,
a omráčen zly, vyhnanec mysli i domu,
tvářemi Eumenid, a matky stíny bude hnán,
dokud ho manželka osudové nebude žádat zlato,
a příbuzný bok Phégejův pročerpá meč.
Pak teprve velikého bude žádat tyto Acheloovna prosící
od Jova Kalliroé synům dětem lét
nechť přidá, aby smrt mstitelovu nedovolil být nepomstěnou.
Jupiter těmito pohnutý, nevlastní dcery dary, a snachy
předvídaje, bude pokládat, a udělá muže v nedospělých letech."
Toto když osudově mluvící budoucí znalá řekla
ústy Themis, rozmanitým nebeští šumem šelestili,
a proč nelze jiným stejné dávat dary,
mumlání bylo. Stěžuje si na staré Pallantovna léta
manžela svého, stěžuje si na šedivění jemný
Iásióna Ceres, obnovený Mulciber věk
žádá Erichthoniovi, Venuše také starostí budoucího
dotýká se, a Anchísovi obnovit zavazuje se roky.
Komu by přála, bůh každý má; a roste přízní

plná vzpoura, dokud svá Jupiter ústa
nerozvolní, a „Ó! Naší pokud nějaká je úcta," pravil,
„kam se řítíte? Tak velký snad někdo si být moci zdá,
osudy dokonce aby přemohl? Osudy Iolaos v léta,
které prožil, se vrátil. Osudy omládnout mají
Kalliroé zrození, ne ambicí ani zbraněmi.
Vy také, a abyste to lepším srdcem snášeli,
mě také osudy řídí. Které kdybych změnit mohl,
ani nás pozdní neohýbali by Aiaka léta,
a věčný věku květ Rhadamanthos by měl
s Mínoem mým, který kvůli hořkému stáří
tíhou je přehlížen, a ne v jakém dříve pořádku vládne."
Slova Jova pohnula bohy; ani nesnesou žádní,
když vidí unavené Rhadamantha i Aiaka lety,
i Mínoe, stěžovat si. Který, dokud byl celý věkem,
strašil velké sám jménem národy;
tehdy byl neschopný, a Deioniova mládeznou
silou Mílesion i Foibem rodičem pyšného
bál se, a věře, že se zvedá na jeho říši,
avšak nebyl otcovských zabraňovat penátů odvážit.
Dobrovolně prcháš, Mílete, tvého, a rychlou lodí
egejské měříš vody, a v asijské zemi
hradby stavíš, mající jméno zakladatele.
Zde ti, dokud sleduje otcovské zákruty břehu,
dcera Maiandra tolikrát se vracejícího do stejného,
poznatá Kyané, těla s vynikající krásou,
Byblidu s Kaunem, potomstvo porodila dvojí.
Byblis je příkladem, aby milovaly dovolené dívky,
Byblis Apollinského chycená touhou po bratrovi;
ne sestra jako bratra, ne jak měla, milovala.
Ona ovšem nejdřív žádné nerozumí ohně,

a nepokládá za hřích, že častěji polibky spojuje,
že své bratrský obemyká paže krk;
a dlouho lhavou zbožnosti klame se stínem.
Postupně se sklání láska, a jít na bratra vidět
upravená přichází, a příliš touží krásná se zdát,
a pokud je tam krásnější, závidí jí.
Ale ještě ne zjevná sobě je, a žádný pod tím
ohněm slib nedělá, nicméně se vzrušuje uvnitř.
Už pánem oslovuje, už jména krve nenávidí,
Byblidu už raději, než se sestrou nazývá on.
Naděje přesto oplzlé v duši poslat ne
odvážila se své bdělá; klidným odpočinkem rozvolněná
často vidí, co miluje: viděla se také spojovat bratrovi
tělo, a začervenala se, ačkoli uspaná ležela.
Spánek odchází; mlčí ona dlouho, a opakuje odpočinku
sama svého vzhled, a nejistou tak myslí mluví:
„Já bídná! Tiché noci co znamená obraz?
Jak nechci, aby splnilo! Proč jsem tyto sny viděla?
On sice je oku ačkoli krásný nespravedlivému,
a líbí, a mohla bych, kdyby nebyl bratr, milovat,
a mě byl hoden. Avšak škodí být sestrou.
Jen pokud takové nic bdělá provést pokusím,
často nechť s podobnou se vrátí v podobě spánek!
Svědek chybí snu, a nechybí napodobená slast.
Při Veneri a jemné letící s matkou Kupido,
radosti jak velké jsem vzala! Jak mě zjevná vášeň
dotkla! Jak jsem ležela celými rozvolněna dřeni!
Jak vzpomínat je milé! Ačkoli krátká ta slast
a noc byla střídavá, a začatým naším závistivá.
Ó já, kdyby se dovolilo jménem změněným být spojena,
jak dobře, Kaune, tvou mohla jsem snachou být rodiči!

Jak dobře, Kaune, mému mohl's zetěm být rodiči!
Všechno, bohové, by učinili, by bylo společné nám,
kromě dědů: tebe bych chtěla mít urozenější!
Nevím jakou staneš se tedy, nejkrásnější, matkou;
avšak mi, která špatně mám, které ty jsi, vylosované rodiče,
nic jiného než bratr budeš. Co překáží, to budeme mít jediné.
Co mi znamená tedy mé vidění? Jakou však
sny váhu mají? Mají snad i sny váhu?
Bohové lépe! Bohové přec své měli sestry.
Tak Saturnus Opem spojenou si krví vzal,
Oceánus Tethys, Junonu vládce Olympu.
Jsou nebešťanům své práva! Co k nebeským zvyky
smrtelné zkoumám, a různé smlouvy zkouším?
Buď z našeho zakázaný ze srdce bude zahnán žár,
nebo pokud to nemohu, zahynu, prosím, nejdřív a na lóži
mrtvá budu uložena, a položené dá polibky bratr.
A přesto rozhodnutí hledá věc tato dvou!
Dejme tomu, že se líbí mi: zločin se bude zdát jemu.
Avšak Aiolovy syny ložnice sester nebály!
Ale odkud tyto znám? Proč tyto příklady připravuji?
Kam jsem unesena? Oplzlé daleko odtud odejděte plameny,
a kromě kterého svatosti sestry, bratr nechť není milován!
Pokud přesto on mé chycený napřed by láskou,
snad bych mohla povolovat jeho šílenství.
Tedy já, která bych byla nemívala odmítnout žádajícího,
sama budu žádat! Budeš moci mluvit? Budeš moci vyznávat?
Donutí láska, budu moci! Nebo pokud stud ústa zdrží,
list skrytý tajný dopis vyzradí ohně."
Toto se líbí, toto nejistou vítězí myšlenka mysl.
Na bok se zvedá, a loktem opíraje levým:
„Nechť se postará: šílené," pravila, „vyznejme lásky!

Běda mi, kam směřuji? Jaký mysl má přijímá oheň?"
A rozmyšlené rukou staví slova třesoucí.
Pravá drží železo, prázdnou drží druhá vosk.
Začíná a váhá, píše, a zavrhuje tabulky,
a znamená, a maže, mění, a pokouzá, a schvaluje,
a střídavě vzaté klade, a klidné zdvihá.
Co chce, neví; cokoli chystá se udělat, se zdá,
nelibí se. Ve tváři je smělost smísená se studem.
Napsáno „sestra" bylo; viděno smazat sestru,
a slova do opravených tesat taková vosků:
„Kterou, pokud ty nedáš, není mít záchranu,
tuto ti posílá milující: stydím se, á, stydím se vyjmenovat jméno,
a pokud co toužím, se ptáš, bez jména bych chtěla
mohlo být řešeno mé věc moje, a nepoznaná Byblis
dříve bych nebyla, než naděje přání jistá by byla.
Mohl by sice být raněného tobě hrudi důkaz
i barva a hubenost a tvář a vlhké často
oči, a bez příčiny vzdechy pohnuté zjevné,
i častá objetí, a jaké, pokud jsi náhodou zaznamenal,
polibky by se mohly cítit, že nejsou sesterské.
Sama však, ačkoli v duši těžkou ránu jsem měla,
ačkoli uvnitř byl žár ohnivý, všechno jsem udělala
(jsou mi bohové svědky), abych konečně zdravější byla,
a bojovala jsem dlouho násilné Kupidovy zbraně
uniknout nešťastná, a víc, než snášet dívku
mohla bys myslet, já tvrdá jsem snášela. Poražena přiznávat
jsem donucena, a pomoc tvou bázlivými žádat sliby.
Ty zachránit můžeš, ty zahubit sám milujícího:
vyber, co uděláš. Nežádá toto nepřítelkyně,
ale která, ačkoli ti je nejspojenější, být spojenější
touží, a poutem s tebou bližším být svázána.

Práva starci nechť znají, a co dovoleno je, a bezbožné
i právo je, nechť zkoumají, a zákonů výklady drží.
Vhodná Venuše je naším letům nerozvážným.
Co dovoleno je, nevíme dosud, a všechno být dovoleno
věříme, a následujeme velkých příklady bohů.
A nebude nám ani tvrdý otec, ani úcta k pověsti,
ani strach bránit: jen nechť je důvod bát,
sladká bratrským pod jménem krádeže přikryjeme.
Je mi svoboda s tebou tajně mluvit,
a dáváme objetí, a spojujeme polibky před ostatními.
Jak velké je, co chybí? Slituj se nad vyznávající lásku,
a nemající vyznat, ne pokud by přinutil poslední žár,
a nezaslouž mít podepsán pod mým hrobem důvod."
Takto marně kreslícím plná opustila
vosková ruku, a poslední na okraji řádek lpěl.
Hned otiskem označuje své zločiny drahokamem,
který smočila slzami (jazyk opustila vláha):
a z jedněch z svých služebníků stydlivá zavolala,
a bázlivého lahodně: „Nes tyto, nejvěrnější, našemu,"
řekla, a dodala po dlouhé době „bratrovi."
Když dávala, vyklouzlé z rukou spadly tabulky.
Pověrou pohnuta je, poslala přesto. Vhodné sluha
chvíle našedši přistupuje, a předává skrytá slova.
Omráčen náhlým jinoch Maiandrův hněvem
vrhne přijaté, čtené v jedné části tabulky,
a sotva ruce držíc třesoucího se od úst sluhy:
„Dokud lze, ó zakázané vášně bezbožný původce,
utíkej!" pravil, „který, pokud by náš tvůj osud stud
netáhl s sebou, trest bys mi smrtí dal."
Ten uprchl bázlivý, a paní divoké Kauna
slova vrací. Blednešť slyšené, Byblido, odmítnutí,

a bojí se, obsazené ledovým chladem, tělo.
Mysl však jak se vrátila, zároveň se vrátily šílenství,
a jazyk sotva takové dal udeřeným vzduchem hlasy:
„I po zásluze! Co totiž nerozvážná rány této
důkaz jsem udělala? Co, co mělo být skryto,
tak rychle jsem svěřila spěchajícím slovům tabulkám?
Napřed byl dvojsmyslnými ducha názor slovy
předem zkoušen mnou. Aby neustal následovat jdoucí,
částí nějakou plachty, jaký by byl vítr, všimnout si
jsem měla, a bezpečným mořem seběhnout, které teď
neprozkoumanými jsem naplnila plátna větry.
Nesena jsem na skály tedy, a převrácená celým
jsem zavalena oceánem, a nemají mé plachty návraty.
Co že i znameními jistými jsem byla bráněna lásce
oddat se mé, pak když mi nést přikazujíc
spadl, a udělal naděje naše uprchlými vosk?
Nebyla snad buď ten den, nebo celá vůle,
ale raději měnit den? Bůh sám napomínal,
a znamení jistá dával, pokud bych nebyla špatně zdravá.
A přesto sama mluvit, a sebe nesvěřovat vosku
jsem měla, a přítomná odhalit má šílenství.
Byl by viděl slzy, tvář by byl viděl milující;
víc mluvit jsem mohla, než kolik přijaly tabulky.
Proti vůli jsem mohla obemknout paže kolem krku,
a pokud by odstrčil, mohla jsem umírající zdát se,
a objímat nohy, a padnoucí žádat život.
Všechno jsem učinila, kterých kdyby jednotlivá tvrdou
ohnout nemohly, byly by mohly všechny, mysl.
Snad i poslaného je nějaká vina sluhy:
nepřistoupil vhodně, ani nenašel vhodné, věřím,
chvíle, ani nehledal hodinu a mysl prázdnou.

Toto uškodilo mi. Ani totiž není z tygřice zrozen,
ani tuhé křemeny nebo pevné v hrudi železo
nebo diamant nenese, ani mléko pil ten lvice.
Bude přemožen! Je třeba znovu hledat, a žádné únavy začatého
mého nepříjmu, dokud duch ten zůstane.
Neboť nejprve, kdyby mi činy odvolat bylo lze,
nezačít by bylo; začaté dobýt je druhé.
Vždyť ani on nemůže, i kdyby teď mé sliby jsem opustila,
přesto odvážení mých vzpomínat navždy.
A, protože bych přestala, lehce chtít budu se zdát,
nebo dokonce pokoušet se ho a léčkami hledat,
nebo jistě ne tím, který nejvíc tlačí a pálí
hrdce naše, bohem, ale přemožená vášní budu věřena;
konečně už nemohu nic nespáchat bezbožného.
I napsala, i hledala jsem: otevřena je naše vůle;
ať nic nepřidám, nemohu neškodnou nazvána být.
Co zbývá, mnoho je v slibech, v zločinech málo."
Řekla, a (nejisté tak velká je nesvornost mysli),
když ji lituje pokusit se, chce se pokusit. A míru
přechází, a nešťastná se svěřuje často, aby byla odmítnuta.
Pak když konec chybí, vlast prchá ten, a bezbožnost,
a v cizí staví nové hradby zemi.
Pak vskutku smutnou po celé Milétovně mysli
že se rozplynula, prý, pak vskutku z hrudi šat
roztrhla, a bila své zuřivě paže;
a už zjevně je šílená, a nedovoleného vyznává
naději milostného styku, pokud vlast a nenáviděné penáty
opouští, a vyhnance následuje stopy bratra.
A jak tvým pohnuty, Semelin potomku, thyrsem
Ismárijské slaví opakovaně trojleté bakchantky,
Byblidu ne jinak křičet po širokých polích

Bubasovy viděly snachy. Které s opuštěnými
Káry a zbrojnonosné Lelégy a Lýkii prochází.
Už Kragos a Limyré a Xantha opustila vlny,
a kudy Chiméra hřebenem uprostřed částí oheň,
hruď a tvář lva, ocas hada má.
Chybí lesy, když ty, unavená následováním,
klesneš, a tvrdou položenými zemí vlasy,
Byblido, ležíš, a listí svými ústy tlačíš padlé.
Často ji nymfy jemnými Lelégovny pažemi
zvednout snaží se, často, aby léčily lásku,
rady dávají, a hluché nabízejí útěchy mysli.
Němá leží, a zelenou svými drží nehty trávu
Byblis, a vlhčí slzí byliny potokem.
Najady té žílu, která nikdy by nemohla vyschnout,
podložily prý. Co totiž dát většího měly?
Hned, jako ze seknuté smrkové kůry kapky,
nebo jako lepkavý těžký teče zemí asfalt;
nebo jako při příchodu dýchajícího jemně západního větru
sluncem opět měkne, která chladem ztuhla, vlna;
tak slzami vyčerpaná svými Foibovna Byblis
mění se v pramen, který i teď v údolích těch
jméno má paní, a černým pod dubem teče.
Pověst nové sto krétských snad by měst
naplnila zrůdy, kdyby ne zázraky nedávno
Ífidou proměněnou Kréta blíže neudělala.
Nejbližší Knóskému totiž kdysi faistská
plodilaa zem neznámého jménem Ligda,
poctivého z lidu muže, a ne majetek v něm
nad vznešenost svou větší, ale život a víra
nezaviněná byla. Těhotné manželky uši
hlasy těmito napomenul, když už blízko porod byl.

„Co slibuji, dvojí je: nejmenší abys se zbavila bolesti,
abys muže porodila. Těžší druhý úděl je,
a síly osud nedává. Čeho se zdráhám, tedy
pokud snad vzkříšená dcera tvým porodem bude –
proti vůli káži; zbožnost, odpusť! – nechť je zabita."
Dořekl, a slzami tvář polili rozlité,
jak ten, kdo přikazoval, tak jíž přikazováno dávalo se.
Avšak přesto neustále svého marnými Télethusa muže
dráždí prosbami, aby naději si nestavěl v úzké.
Jistá je svá Ligdovi myšlenka. A už nést
sotva byla ona těžké zralou tíhou břicho,
když středem noci prostoru pod obrazem snu
Inachovna před postelí, průvodem doprovázena posvátností,
buď stála, nebo byla viděna. Byla jí měsíční na čele
rohy s klasy lesklým žloutnoucími zlatem,
i královská ozdoba; s ní štěkač Anubis,
a svatá Bubastis, a různými barvami Apis,
a který tlačí hlas, a prstem ticho radí;
sistra tam byla, a nikdy dost hledaný Osiris,
i plná spánkonosnými had cizí jedy.
Pak jako otřesenou spánkem, a zjevně vidící,
takto oslovila bohyně: „Část, ó Télethuso, mých,
odlož těžké starosti, a příkazy klamej mužovy.
Nepochybuj, až tě porodem Lucina ulehčí,
zvednout, cokoli bude. Bohyně jsem pomocná, a pomoc
upomenutá nesu; ani ses ctila nebudeš stěžovat
nevděčné božství." Napomenula, a z ložnice ustoupila.
Vesele z lůžka vstává, a čisté ke hvězdám prosící
Kréťanka ruce zvedajíc, nechť se splní její vidění, prosí.
Jak bolest vzrostla, a sama sebe tíha do vzduchu
vyhnala, a narodila se nevědomému dcera otci,

kázala živit matka chlapce lhavě. A víru
věc měla, ani nebyl falešného kromě vědoma chůva.
Sliby otec splnil, a jméno vložil dědovo:
Ífis děd byl. Potěšena byla jménem matka,
že společné by bylo, a nikoho by neklamalo tím.
Odtud zahájené zbožné klamy skrývaly se.
Oděv byl chlapcův; tvář, kterou buď dívce,
nebo bys dal chlapci, byla krásná obě.
Třetí mezitím po desátém následoval rok:
když otec, Ífide, ti plavovlasou slibuje Ianthu,
mezi Faistovnami nejchvályhodnější krásou
věnem byla panna, Dyktajcem zrozená Telestem.
Rovný věk, rovná krása byla, a první u učitelů
přijaly umění, elementy věku, ode stejných.
Odtud láska obou dotkla se syrového srdce, a stejnou
ránu každé dala, ale byla důvěra nestejná:
manželství a dohodnutých čeká časů pochodní,
a koho má za muže, mužem bude věří Ianthé;
Ífis miluje, čeho moci užívat zoufá, a rozmnožuje
toto samo plameny, a hoří v panně panna,
a sotva drží slzy: „Jaký mě čeká výsledek," pravila,
„známa jako nikomu, jako prodigiosa a nové
péče mě drží Veneri? Pokud bohové mě by chtěli ušetřit,
ušetřit měli; pokud ne, a zahubit chtěli,
přirozené zlo aspoň, a podle obvyklých dali by.
Ani krávu krávy, ani klisny láska nespaluje klisen:
spaluje ovce beran, následuje svou samice jelena.
Tak i ptáci se spojují, a mezi živočichy všemi
samice ženskou chycená touhou žádná není.
Chtěla bych žádná nebýt! Avšak ne, aby ne všechny Kréta
zrůdy nesla, býka milovala dcera Sol,

samice totiž samce. Má je šílenější než ta,
pokud pravdu přiznáváme, láska. Avšak ona sledovala
naději Veneri; avšak ona lstmi a obrazem krávy
snášela býka, a byl, kdo byl klamán, cizoložník.
Sem ať z celého svět moudrost steče,
sám ať letí znovu Daidalos s voskovými křídly,
co udělá? Zda mě chlapcem z panny učenými
uměními učiní? Zda tě změní, Ianthé?
Proč mysl neposiluješ, a sama se neshromažďuješ, Ífide,
a radě chudé a hloupé netřeseš ohně?
Co jsi narodila se, viz, pokud sebe neklameš také samu,
a hledej, co je dovoleno, a miluj, co jako žena máš!
Naděj je, co udělá, naděj je, co pase lásku.
Tu ti věc odnímá. Nebrání tě dozor drahého
od objetí, ani opatrná péče manžela,
ne otce drsnost, ne sama se odpírá žádajícímu,
a přec není dostupná tobě, a i kdyby se stalo všechno,
být nemůžeš šťastná, i kdyby bohové a lidé se namáhali.
I nyní z přání žádná není část marná mých,
a bohové mi příznivě, cokoli měli, dali;
a čeho já, chce rodič, chce sama, i tchán budoucí.
Avšak nechce příroda, mocnější nad všechny tyto,
která mi jediná škodí. Hle, přichází toužený čas,
a den manželský je zde, a už má bude Ianthé –
a ne mi se dostane: uprostřed budeme žíznit vod.
Družbna Juno, ó Hymenaii, k těmto přicházíte,
svatostem, kterým kdo by vedl, chybí, kde se vdáváme obě?"
Stlačila od těch hlas. A ne jemněji druhá panna
vzrušuje se, a abys rychlý přišel, Hymenaii, prosí.
Co žádá, toto Télethusa bojící se, jednou časy odkládá,
nyní falešnou slabostí zdržení táhne, znamení často

viděná uvádí jako důvod. Avšak už spotřebovala všechen
materiál falešného, i odložená doba pochodní
hrozila, a jediný den zbýval. Avšak ona
vlasovou z hlavy pásku, dceřinu i svou
odebírá, a s rozpuštěnými oltář objímajíc vlasy:
„Isido, Paraitonium a Marejské pole a Faros
která obýváš, a sedmi digest do rohů Nil:
přines, prosím," pravila, „pomoc, a náš uleh strach!
Tebe, bohyně, tebe kdysi, a tvá tato znamení jsem viděla
i všechna poznala, zvuk doprovázející mědi
sister, a pamatujíc duší tvé rozkazy jsem si poznamenala.
Že vidí tato světlo, že já netrestána, hle
rada a dar tvůj je. Slituj se nad dvěma,
a pomocí pomoz!" Slzy jsou slova sledovaly.
Zdála se bohyně pohnout své (i pohnula) oltáře,
a chrámu třásly se dveře, a napodobivši luny
rohy zablýskaly, a chrastil zvonivý sistr.
Ne bezstarostná sice, šťastným však omen vesele
matka odchází z chrámu. Následuje družka Ífis odcházející,
jak byla zvyklá, větším krokem, a ne bělost ve tváři
zůstává, a síly jsou zvětšeny, a ostřejší sám je
výraz, i neučesaných kratší míra vlasů,
i více energie je přítomno, než měla žena. Neboť která
žena nedávno jsi byla, chlapec jsi! Dejte dary chrámům,
a nebojte se radovat se vírou! Dávají dary chrámům,
přidávají i nápis: nápis krátkou píseň měl:
„Dary chlapec splnil, které žena slíbila, Ífis."
Následující světlo paprsky široký otevřelo svět,
když Venuše a Juno, a druhy Hymenaios k ohňům
sejdou, a vlastní je chlapec Ífis Ianthé.

Kniha desátá.

Odtud přes nesmírný šafránově zahalený rouchem
éter odchází, a ke Kikónům břehům Hymenaios
směřuje, a Orfeem marně hlasem je volán.
Byl přítomen on sice, ale ani slavnostní slova,
ani veselý výraz, ani šťastné znamení nepřinesl.
Pochodeň také, kterou držel, uslzeným syčela kouřem
po celou dobu, a žádné nenašla pohyby ohně.
Výsledek horší než věštba: neboť nevěsta nová, zatímco po trávě
s davem Najád doprovázená bloudí,
padá přijatým zubem hada do kotníku.
Kterou jak nad horní vzduchy Rhodopejský
oplakal věštec, aby nezkoušel i stíny,
ke Styxu Tainarskou se opovážil sestoupit branou,
a přes lehké lidi a obrazy pohřbů ukončené
k Persefoně přistoupil, i vládnoucí v neutěšených říších
stínů pánu, a udeřenými strunami ke zpěvům
tak pravil: „Ó bohové položeného pod zemí světa,
do kterého padáme, cokoli smrtelného jsme stvořeni,
pokud lze, a odloženými oklik ústy
pravdu říkat dovolíte: ne sem, abych temný viděl
Tartar, jsem sestoupil, ani abych chlupaté zmijemi
tři Medúzovy obludy spoutal hrdla:
důvod cesty je manželka, do které šlápnutá jed
zmije rozlila, a rostoucí mi vzala roky.

Moct snášet jsem chtěl, a nepopřu, že jsem zkusil:
porazil mě Amor. V horním bůh ten dobře známý je
světě; zdali je i tady, pochybuji: ale i zde přece věřím, že je,
a pokud pověst o starém únosu není zalhaná,
vás také spojil Amor. Při tomto já místě plném strachu,
při Chaosu tomto obrovském a prázdné říše tichu,
Eurydiky, prosím, uspěchaný rozmotejte osud.
Všichni jsme dlužni vám, a málo zdrživše se,
později nebo dřív spěcháme k jednomu sídlu.
Mícíme sem všichni, toto je dům poslední, a vy
lidského pokolení nejdelší říše držíte.
Tato také, až spravedlivé zralá projde roky,
práva bude vašeho: za dar žádáme užívání;
pokud ale osudy odmítají milost pro manželku, jisto je
nechtít se vrátit mi: smrtí se radujte dvou."
Takto mluvícímu, a struny ke slovům pohybujícímu
bezkrevné plakaly duše; ani Tantalos vlnu
nechytal prchavou, a užasl Ixiónův kruh,
ani netrhali játra ptáci, a od nádob odpočívaly
Bélovny, a na své sedl jsi, Sísyfe, skále.
Pak poprvé slzami přemožených zpěvem prý
Eumenidám smočily se tváře, ani královská manželka
nemůže prosícímu, ani kdo vládne nejnižšímu, odpírat,
a Eurydiku volají: mezi stíny ta byla čerstvými,
a vyšla krokem pomalým od rány.
S ní zároveň i zákon Rhodopejský přijímá hrdina,
aby neobracel zpět své oči, dokud avernské
nevyjde údolí; nebo marnými dary budou.
Nabírá se stoupající přes němá ticha stezka,
strmá, tmavá, mlhou hustá temnou,
a nedaleko byli od okraje země nejvyšší:

tu, aby neustoupila, bojící se, a dychtivý vidět,
otočil milující oči, a hned ona klesla,
a paže napínaje, aby ji chytil, a aby ho chytila, soutěžíc,
nic kromě ustupujícího vzduchu nešťastný neuchopil.
A už podruhé umírající nic si na manžela
nestěžovala svého (co by si totiž, než že je milovaná, stěžovala?),
a poslední „sbohem", co už sotva ušima on
přijímal, řekla, a opět na totéž místo se vrátila.
Ne jinak užasl dvojí smrtí manželky Orfeus,
než ten tři, kdo bázlivě, uprostřed drže řetězy,
krky psa viděl, kterého hrůza předtím neopustila,
než příroda dřívější kamenem po těle vzniknuvším,
a ten, kdo na sebe vinu vzal, a chtěl se zdát,
Olenos být vinným, a ty, ó, důvěřující podobě,
nešťastná Léthaia, své, nejspojenější kdysi
srdce, nyní kameny, které vlahá nese Ídé.
Prosícího a marně znovu přejít chtějícího
převozník zdržel: sedm však on dnů
špinavý na břehu Cereřina bez daru seděl;
péče a bolest duše a slzy mu byly výživou.
Být bohy Erebu kruté nasteskavše, do vysoké
se stáhl Rhodopy, a bitého akvilony Haimu.
Třetí mořskými uzavřený Rybami rok
dokončil Titán, a všechny prchl Orfeus
ženské lásky, buď protože špatně dopadlo mu,
nebo věrnost dal; mnohé přesto žár měly
spojit se s věštcem, mnohé truchlily nad odmítnutím.
On také thráckým lidem byl původce lásku
k jemným přenést mládencům, a před mládím
věku krátké jaro a první trhat květy.
Kopec byl, a nad kopcem nejrovnější lány

oblast, kterou zelenou dělaly trávy byliny:
stín místu chyběl; v které části potom usedl
z bohů zrozený věštec, a zvonící struny pohnul,
stín místu přišel: nechyběl chaónský strom,
ani háj Héliovno, ani s listím listnatý dub,
ani lípy měkké, ani buk, a nesvojená vavřín,
a lísky křehké, a jasan vhodný kopím,
a bezsuká jedle, i zahnutý žaludy dub,
a platan plodný, a javor barvami nestejný,
a říční zároveň vrby a vodní lotos,
a věčně zelený buxus, i jemné myrtiny,
a dvoubarevný myrta, i plody modré tinus.
Vy také, křivolaké břečťany, přišli jste, a zároveň
révovité vinice, a obalené révou jilmy,
a jeřáby a smrky, i jablkem obtížený rudým
arbutus, a pevné, vítězi odměny, palmy,
a opásaná vlasy a huňatá vrcholem borovice,
milá bohů matce, pokud Kybeléovský Attis
odložil tou člověka, a kmenem ztvrdl oním.
Byl přítomen tomuto davu, meta napodobující cypřiš,
teď strom, chlapec před tím od boha milovaný tím,
kdo kitharu strunami a strunami ladí luk.
Totiž svatý nymfám Kartheiovská obývajícím pole
obrovský jelen byl, a široko rozpjatými vysoké
sám své hlavě poskytoval rohy stíny.
Rohy zářily zlatem, a klesající k ramenům
visely hladké drahokamové náhrdelníky krku.
Pukle na čele drobnými stříbrná řemínky
svázaná se pohybovala; a stejné z mědi se třpytily
uším z dvojích kolem spánků dutých perly;
a ten strachu prostý a přirozené hrůzy

odloživ obývat domy, a hladit krky
jakýmikoli neznámými rukama poskytovat se zvyklý.
Avšak přesto nad jiné, Kéjovského nejkrásnějšího rodu
milý byl, Kyparisse, tobě: ty jsi pastviny jelena
k novým, ty jsi průzračného vedl k vlně,
ty jsi jednou vplétal různé přes rohy květy,
jindy na zádech sedě jsi tu i tam vesele
měkká purpurovými uzdil ústa ohlávkami.
Vedro bylo, a prostřední den, a slunce horkem
duté kyčle pobřežního Raka vřely:
unavený na travnaté položil své tělo země
jelen a stromový chlad bral si od stínu.
Toho chlapec neprozíravě oštěpem Kyparissos ostrým
probodl a, jak krutou umírat ránou viděl,
chtít umřít se rozhodl. Jaké útěchy Foibos
nedal, a aby lehce a přiměřeně látce truchlil,
napomenul! Sténá on přesto, a dar poslední
to prosí od nebešťanů, aby po celý čas truchlil.
A už přes nesmírné vylité krví pláče
v zelenou měnit se začaly údy barvu,
a, které právě z sněhobílého visely čela vlasy,
hrozný chochol se stávaly, a vzatou tuhostí
hvězdné dívat se jemným vrcholkem na nebe.
Zasténal, smutný bůh: „Oplakáván budeš námi
a oplakávat budeš jiné, a budeš s žalujícími," pravil.
Takový háj věštec přitáhl, a v šelem
shromáždění, uprostřed davu, i ptáků seděl.
Jak dost sotknuté zkusil palcem struny
a cítil různé, ačkoli odlišně zněly,
spojovat tóny, tímto hlas zpěvem pohnul:
„Od Jova, Múzo mé, (ustupují Jova všechny věci) říši)

zpěvy naše pohni! Jova mi často moc byla
řečena dříve: zpíval jsem plektrem těžším Giganty,
i rozsety flegrejskými vítězné blesky po polích.
Nyní je třeba lehčí lyry, a chlapce zpívejme
milované nebešťany, a nedovolenými dívky
plameny omráčené vyznavší zasloužit chtíčem trest.
Král nebešťanů frýgského kdysi Ganyméda láskou
hořel, a nalezeno bylo něco, co Jupiter být,
víc než co byl, raději by chtěl. Žádným však ptákem proměnit
se neuznává hodným, než který by mohl jeho blesky nést.
Bez prodlení, rozmáchlými lhavými vzduch křídly
odnáší Iliovce; který i teď poháry míchá
a proti vůli Jovovi nektar Juně slouží.
Tebe také, Amykleidés, uložil by do éteru Foibos,
smutné kdyby prostor dal uložení osudy.
Jak lze, věčný přesto jsi, a kdykoli zahání
jaro zimu, a Rybě Beran nastupuje vodnatý,
ty tolikrát vzcházíš, a v zelené travě kvetíš.
Tebe můj před všemi otec miloval, a středu
světa posunuté Delfy ztratily ochránce,
dokud bůh Eurotas a neopevněnou obývá
Spartu, a ani kithara, ani v cti nejsou šípy:
nepamětliv sám sebe nést sítě neodmítá,
ani držet psi, ani přes hřebeny hor nerovné
jít druhem, a dlouhým zvykem živí plameny.
A už téměř prostřední Titán přicházející a odcházející
noci byl, a prostorem rovným vzdáleným oběma,
těla si šatu zbavují, a šťávou tučné olivy
blyští, a široké vstupují do soutěží disku.
Který dřív vzdušné vážený Foibos do vzduchů
poslal, a protistojící rozehnal tíhou mraky;

spadl do pevné po dlouhé době zemi
tíha, a předvedla spojené se silami umění.
Hned nerozvážný, a hnán touhou po hře
zvednout Tainarovec kruh spěchal, avšak jeho
tvrdá, odraženým úderem, podložila země
k tváři, Hyakinthos, tvé. Zbledl stejně
jako chlapec sám bůh, a zhroucené údy chytá,
a jednou tě hřeje, jindy smutné rány suší,
teď duši nabídnutými prchající drží bylinami.
Nic nepomáhají umění: byla neléčitelná rána.
Jak, pokud někdo fialky nebo tuhý mák v zahradě
a lilie zlomí hrůzyplné žlutými jazyky,
sklesle sklopí náhle hlavu zvadlou
a nedrží sebe, a vrcholkem spatří zemi:
tak tvář umírající leží, a ztrácí sílu
sama sobě je břemenem šíje, a na rameni leží.
„Hyneš, Oibalovce, prvního mládí oklaman,"
Foibos pravil, „a vidím tvou, mou vinu, ránu.
Ty bolest jsi, a čin můj: má pravice ke smrti
musí být zapsána tvé. Já jsem ti pohřbu původce.
Jaká má vina však, kromě toho, že si hrát se nazývat
vinou lze, kromě viny by mohlo a milovat se nazývat?
A kéž bych s tebou mohl umřít, a život
vrátit! Protože osudovým zákonem jsme drženi,
vždy budeš se mnou, a paměti ulpíš v ústech.
Tebe lyra udeřena rukou, tebe zpěvy naše budou znít,
a květ nový napsaným vzlykem bude napodobovat naše.
Čas i ten bude, kdy se nejstatečnější hrdina
přidá do tohoto květu, a listem bude čten stejným."
Takto zatímco pravdivou vyprávějí Apollinskými ústy,
hle, krev, která vylita na zem označila byliny,

přestává být krví, a tyrským lesklejší purpurem
květ vzchází, a tvar přijímá, jaké lilie, kdyby ne
purpurová barva v nich, stříbrná by byla v oněch.
Nestačí toto Foibovi (ten totiž byl pocty původce):
sám své stóny do listů píše, a ‚ÁJ, ÁJ'
květ má napsáno, a smrtelná písmena jsou tažena.
Ani nestydí porodit Sparta Hyakinthos: a čest
trvá v tomto věku, a slavené podle zvyku dřívějších
roční se vracejí přednostní Hyakinthové slavnosti.
Avšak kdyby ses zeptal plodné Amathuntu kovy,
zda by porodit chtěla Propoitovny, odmítla by stejně,
jako ti, dvojím kdysi, kterým drsné rohem
čelo bylo, odkud také jméno vzali Kerasti.
Před dveřmi jejich stál Jova Pohostinného oltář;
nevědomý zločinu, kdyby kdo krví zbarvenou
cizinec viděl, oběti by věřil, že tam
sající telátka a amathusiacké ovce:
host byl zabíjen! Posvátnem ohavnou se dotčená
sama svá města a ofiusijská pole chystala
opustit laskavá Venuše. „Ale co místa milovaná, co města
hříchy učinila má? Jaký," pravila, „zločin v nich?
Vyhnanstvím trest raději rod bezbožný ať zaplatí
buď smrtí, nebo pokud něco uprostřed je smrti a útěku.
A co by to mohlo být, kromě proměněné podoby trestem?"
Zatímco pochybuje, v co by proměnila je, k rohům tvář
otočila, a napomenuta byla, že toto jim lze zanechat,
a velké v krvemilé proměnila údy býky.
Byly však oplzlé Venuše Propoitovny odvážily se
být popírat bohyni; za což její božství hněvem
těla s pověstí první veřejnou si prý zveřejnily,
a jak stud ustoupil, a krev ztvrdla v ústech,

v tuhý s drobným rozdílem křemen proměněny.
Které, protože Pygmalión věk přes zločin trávit
viděl, uražen neřestmi, které jak nejvíce ducha
ženského příroda dala, bez manželky sám
žil a ložnice dlouho družkou postrádal.
Mezitím sněhobílý zázračnou šťastně uměním
vysekal slonovinu, a tvar jí dal, s nímž žena rozena
žádná být nemůže, a díla svého nabyl lásku.
Panny je pravdivé tvář, kterou bys věřil, že žije,
a kdyby ne úcta zabraňovala, chtít se pohybovat:
umění tak skrývá se vlastním uměním. Žasne a nabývá
hrudí Pygmalión napodobného těla ohně.
Často ruce dílu zkoumavé přikládá, zda je
tělem nebo tou slonovinou, a ještě ne slonovou kostí být vyznává.
Polibky dává, a myslí, že jsou vraceny, a mluví a drží,
a věří, že dotčeným vnoří prsty do údů,
a bojí se, aby stlačené údy nenavštívila modrává;
a jednou lichotky používá, jindy milé dívkám
dary nese ji, mušle a hladké kaménky,
a drobné ptáčky, a květy tisíc barev,
a lilie a pestré kuličky, a ze stromu padlé
Héliovno slzy; zdobí též šatem údy,
dává prsty drahokamy, dává dlouhé náhrdelníky krku,
na uších lehké perly, ověsy na hrudi visí:
všechno sluší; a nahá ne méně krásná se zdá.
Klade ji na pokrývky sidonskou mušlí zbarvené,
a nazývá družkou lože, a nakloněné šíje
měkkým peřím, jakoby cítit měla, pokládá.
Sváteční den Veneři v celé slavená Kypru
přišel, a prohnutými rohy pozlacenými zlato,
klesla, zasažená, sněhobílou šíjí jalůvka,

a kadidlo kouřilo, když dar splativ, k oltářům
postavil se, a bázlivě: „Pokud, bohové, dávat vše můžete,
nechť je manželka, přeji si," neopovažující se „ze slonoviny panna"
říci, Pygmalion: „podobná mé," pravil, „slonové."
Vycítila, protože sama svým byla přítomna Venuše zlatá
slavnostem,
sliby co ony chtějí, a přízně božství omen,
plamen třikrát vzplanul, a hrot vzduchem táhl.
Jak se vrátil, obraz své ten hledá dívky,
a nakláněje se k lóži dal polibky: viděna byla hřát se;
přistaví ústa znovu, rukama také prsa zkouší:
zkoušena měkne slonovina, a odloženou tuhostí
klesá prstům, a ustupuje, jak hymetská sluncem
vosk opět měkne, a hněteva palcem do mnoha
ohýbá se tvarů, a samým se stává užitečný užíváním.
Dokud strne a nejistě se raduje, a klamu se bojí,
znovu milovník a znovu rukou své sliby znovu zkouší.
Tělo bylo! Skáčou zkoušené palcem žíly.
Pak vskutku Pafský nejplnější přijímá hrdina
slova, kterými by Veneri díky vzdal, a ústa konečně
ústy svými ne falešná tiskne, a dané polibky panna
cítila, a začervenala se, a bázlivé k světlu světlo
zvedajíc, s nebem viděla milovníka.
Manželství, co udělal, je přítomna bohyně, a už sjednoceny
rohy do úplného devětkrát měsíčného kruhu,
ona Pafa porodila, od které ostrov má jméno.
Zrozený z tohoto onen je, který, kdyby bez potomka byl,
mezi šťastné Kinyrás mohl být považován.
Hroznou budu zpívat; daleko odtud dcery, daleko buďte, rodiče!
Nebo, pokud mé budou lahodit zpěvy vaše mysli,
chybí mi v této části víra, a nevěřte činu,

nebo, pokud věřit budete, činu také věřte trest.
Pokud přesto spáchaný dovoluje toto příroda vidět,
[národům ismarským i mému blahopřeji světu,]
blahopřeji této zemi, že je daleko od oblastí těch,
které tak velikou zplodily bezbožnost: ať bohatá je ambrou
skořicí a kostem svým, a vydechnutým ze dřeva
kadidlem nechť nese, a květy jiné Panchaia země,
dokud nese i myrrhu: tak drahocenný nový nebyl strom.
Sám popírá, že uškodily tobě své zbraně Kupido,
Myrrho, a pochodně své před obviněním ospravedlňuje tím,
klackem tě stygským, a nabobtnalými ovanula echidnami
z třetí jedna sestra: zločin je nenávidět rodiče,
tato láska je nad nenávist větší zločin. – Odevšad vybraní
tě touží šlechtici, a po celém Východě mládež
k ložnice soutěži je přítomna: ze všech jediného
vyber, Myrrho, muže, dokud by nebyl mezi všemi jediný.
Ona sice cítí a hnusnému odporuje láskou,
a si: „Kam myslí jsem unesena? Co pokouším?" pravila,
„bohové, prosím, a zbožnost, a posvátná práva rodičů,
tuto zabraňte bezbožnost, a zločinu vzdorujte našemu,
pokud přesto toto zločin je. Avšak odsoudit nelze
tuto Venuši zbožnost: spojují se zvířata žádným
ostatní rozlišováním, a nepokládá se za hanebné jalůvce
nést otce zády, stane se koněm své dcera manželkou,
a které stvořil, vchází dobytek kozel, a sama, jehož
semenem byla počata, od něho počíná pták.
Šťastní, jimž tyto věci jsou dovoleny! Lidská špatná
péče dala zákony, a co příroda dovoluje,
závistivá práva odpírají. Národy přesto být prý jsou,
v kterých i synovi matka a dcera rodiči
spojuje se, a zbožnost zdvojenou roste láskou.

Já bídná, že se mi nedostalo narodit se tam,
a místa osudem jsem poškozena! – Co se k tomu vracím?
Naděje zakázané, odstupte! Hoden být milován
on, ale jako otec, je. – Tedy, pokud dcera velikého
nebyla bych Kinyrova, Kinyrou lehnout mohla bych:
nyní, protože už je můj, není můj, i sama mi je ke škodě
blízkost: cizí by byla mocnější.
Jít je milé daleko odtud, a vlasti zanechat hranic,
dokud zločin uprchnu; drží špatný žár jdoucí,
abych přítomná viděla Kinyra, a dotkla, a mluvila
a polibky přiblížila, pokud nic víc není dovoleno.
A víc však vidět něco můžeš, bezbožná panno?
A kolik mícháš i práv i jmen, cítíš?
Ty budeš i matky souložnicí, a cizoložkou otcovou?
Ty budeš sestrou syna, a rodičkou bratra nazývána?
A nebudeš se bát černým zmijemi oplétaných sester,
které pochodněmi krutými oči a tváře zasahujících,
hříšná srdce vidí? Avšak ty, dokud tělem ne
jsi utrpěla bezbožnost, duší nepřijímej, a mocné
spojováním zakázaným přírody nepošpiň smlouvu!
Chtít dejme tomu: věc sama zakazuje; zbožný je on a pamětliv
mravu – a kéž by bylo podobné šílenství v něm!"
Dořekl, avšak Kinyrás, kterého hojnost hodná ženichů
co udělat, pochybovat dělá, se ptá jí samé,
jmény řečenými, čího chce být manžela;
ona nejdřív mlčí, a otcovských v tváři drží
vzrušen, a vlahou prolévá slzami oči.
Dívčího Kinyrás toto věře, že je strachu,
plakat zakáže, a suší tváře, a polibky spojuje;
Myrrha z daných příliš se raduje, a dotázána, jaký
by chtěla mít muže: „Podobný tobě," řekla; avšak on

nepochopené mluvené schvaluje, a: „Buď
tak zbožná vždy," pravil. Zbožnosti jménem řečenou
sklopila tvář zločinu sobě svědomá panna.
Noci bylo prostřední, a starosti a těla spánek
rozvolnil; avšak panna Kinyreovna vzkřišená ohněm
je trhána nezkroteným, a šílené sliby obnovuje,
a jednou zoufá, jindy chce zkusit, a stydí se
a touží, a co dělat, nenachází, a jak od sekery
raněný trám obrovský, kde rána poslední zbývá,
kam padne, v pochybu je, a od každé strany se bojí,
tak duch rozmanitou poškozen ranou kolísá
sem lehce i tam, a popudy nabývá v obou stranách,
a není míra ani odpočinek, kromě smrti, nalezen lásky.
Smrt se líbí. Zvedá se, a smyčku kolem hrdla
chystá, a páskou z nejvyššího sloupu odvázaná:
„Milý, buď zdráv, Kinyro, a příčinu pochop smrti!"
řekla, a připravovala pouta pro blednoucí krk.
Mumlání slov do věrné chůvy uší
dolehlo, prý, prahu střežící vychovanky.
Vstává stařena, a otevírá dveře, a smrti připravené
nástroje vidouc, prostorem ztichnutí stejným
zvolá, a sebe bije, i trhá hrdlo, i vytržená ze krku
pouta rozsápává; pak teprve plakat mohla,
pak dát objetí, a smyčky příčinu hledat.
Němá mlčí panna, i zem nehybná sleduje,
a chycená žalí nad pomalými pokusy smrti.
Naléhá stařena, i šediny své, i prázdné odhalujíc
prsy, přes kolíbky a výživu první prosí,
aby se jí svěřila, cokoli bolí. Ona ptající se
odvrácená sténá; jistá je zpytovat chůva,
a ne jen slibovat věrnost: „Pověz," pravila, „a pomoc

mě nech nést tobě: není mé líné stáří.
Buď šílenství je, mám, co zpěvem by léčilo i bylinami;
nebo pokud někdo uškodil, magickým očištěna budeš obřadem;
nebo pokud hněv bohů je, svatostem smiřitelný hněv.
Co bych myslela dál? Jistě osud a dům
je zdárný, a v běhu je: žijí matka i otec."
Myrrha otce slyšíc, vzdechy vzala z hlubokého
srdce; a ani chůva ještě nepřijímá žádnou
myslí bezbožnost, a nějakou přesto tuší lásku;
a svého předsevzetí drže, cokoli to je, prosí, aby jí
oznámila, a do klína plačící bere stařecky,
a tak objímajíc slabýma pažemi údy:
„Pochopili jsme," pravila, „miluješ! A v tomto má (odlož strach)
píle bude vhodná ti, ani nebude vědět nikdy
toto otec." Vyskočila z klína šíleně, a lóže
ústy tiskouc: „Odejdi, prosím, a bídnému studu
ušetři!" pravila; naléhající „Odejdi, nebo přestaň," řekla,
„se ptát, co bolím! Zločin je, co víc zjistit se snažíš."
Děsí se stařena, a chvějící ruce léty i strachem
natahuje, a před nohama prosící klesá vychovanky,
a jednou lichotí, jindy, pokud svědomá nebude,
straší, a prozrazení smyčky a začaté hrozí
smrti, a službu svěřené lásce slibuje.
Vyzvedla ona hlavu, a slzami naplnila stoupenými
prsy chůvy, a pokoušejíc se často přiznat,
často zdrží hlas, a stydlivou šatem tvář
pokryla, a „Ó," řekla, „šťastná manželem matka!"
Potud, a sténala. Chladný chůvy do údů
a kostí (cítila totiž) proniká třes, a bílé po celém
vrcholu šediny tvrdě stály na tuhých vlasech,
a mnoho, aby otřásla hroznými, pokud by mohla, lásky,

přidala. Avšak panna ví, že se jí ne falešně napomíná;
jistá zemřít přesto je, pokud by nenabyla lásku.
„Žij," pravila ta, „nabydeš svého" – a neodváživse se „rodiče"
říci, umlkla, a slíbené božstvem potvrdila.
Sváteční zbožné Cereře slavily roční matky
ty, které sněhobíle zahalené tělo oděvem
první plody obilí dávají klasnaté věnce svých,
a přes devět nocí Venuši a mužské doteky
v zakázaných počítají: davu Kenchreis v tom
krále je přítomna manželka, a tajné svatosti slaví.
Tedy legitimní prázdné zatímco manželkou lože,
nalezši těžkého vínem Kinyra špatně svědomá chůva,
jménem přetvořeným pravé vykládá lásky
a tvář chválí; dotázána o věku panny:
„Rovný," pravila, „je Myrrhiným." Kterou poté co přivést přikázána je,
a jak se vrátila domů: „Raduj se, má," pravila, „vychovanko:
porazili jsme!" Nešťastná ne celým srdcem cítí
radost panna, a předtuchy srdce truchlí,
ale přesto se i raduje: tak veliká je nesvornost mysli.
Čas byl, kdy všechno mlčí, a mezi medvědicemi
otočil šikmou vůz tyčí Boótés:
k zločinu přišla ona k svému; prchá zlatá nebem
luna, kryjí černé skrývající se hvězdy mraky;
noc postrádá ohně své; první kryješ, Ikare, tváře,
a Erigoné zbožnou posvěcená rodiče láskou.
Třikrát nohy zakopnutí znamením je svolána, třikrát omen
smrtonosný výr smrtelným zpěvem učinil:
jde přec, a tma umenšuje, i noc černá stud;
a chůvy ruku levou drží, druhá pohybem
slepou cestu zkoumá. Ložnice už prahu se dotýká,

a už dveře otevírá, už je vedena dovnitř: avšak jí
podkleslým kyčlem kolena se zachvěla, a prchla
i barva, i krev, a duch opouští jdoucí.
A čím blíže je svému zločinu, tím více se děsí, a odvahy
lituje, a chtěla by nepoznaná moci se vrátit.
Váhající dlouho rukou vede, a vysokému
přibližen ou lóži když dávala: „Přijmi," řekla,
„toto tvá je, Kinyro," a odsouzená těla spojila.
Přijímá v oplzlém rodič své vnitřnosti lůžku,
a dívčí strach ulevuje, a napomíná bázlivou.
Snad věkem také jménem „dcero" řekl,
řekla i ona „otče," aby zločinu nechyběla jména.
Plná otcem z ložnice odchází, a bezbožné
semeno nese v lůně, a počaté zločiny nese.
Následující noc činy zdvojuje, a není konec v tom,
když konečně Kinyrás, dychtivý poznat milencí
po tolika stycích, dovezeným světlem viděl
i zločin i dceru, a slov bolestí zdrženou
visící z lesklé pochvy strhne meč;
Myrrha prchá: temnotou a slepým darem noci
ušetřená smrti je, a široce bloudíc po polích,
palmonosné Araby a Panchaia pole opouští,
a přes devět bloudila vracejících se rohů měsíce,
když konečně v zemi odpočívala unavená sabské;
sotva lůna nosila břemeno. Pak nevědomá slibu,
a mezi smrti strachem a tíhou života
je takovými obemkla prosbami: „Ó pokud se otevírají
božství vyznávajícím, zasloužila jsem, a smutný neodmítám
trest, ale abych neznesvětila živé přežívajíc,
a mrtvá zahynulé, od obojí mě vyžeňte říše,
a proměněné mi život i smrt odepřete!"

Božství vyznávajícím nějaké se otevírá: poslední jistě
sliby své měly bohy. Neboť nohy mluvící
zem pokrývá, a prasklými křivolaká přes nehty
natahuje se kořen, dlouhého upevnění kmene,
a kosti dřevem se stávají, a prostředním zůstávajícím morkem
krev jde v šťávy, do velikých paže větví,
do drobných prsty, tvrdne kůrou kůže.
A už těžké rostoucí lůno utáhl strom,
i prsy pokryl, a šíji pokrývat chystal:
nesnesla ona zdržení, a přicházejícímu vstříc dřevu
klesla, a ponořila své v kůru tváře.
Ta ačkoli ztratila staré s tělem city,
pláče však, a vlahé tečou ze stromu kapky.
Je pocta i slzám, a vykapaná kůrou myrha
jméno paní drží, a žádným časem nebude mlčená.
Avšak špatně počaté pod dřevem rostlo nemluvně,
a hledalo cestu, kudy se, matkou opuštěnou,
by vysunulo; prostředek těhotný nadmul se stromu břicho.
Napíná břemeno matku; a nemají svá slova bolesti,
a ani Lucina nemůže být rodičky hlasem volána.
Napínající se přesto podobný, a zahnutý častá
dává sténání strom, a slzami padajícími mokne.
Zastavila se u větví mírná Lucina truchlících,
a přiložila ruce, a slova rodičky řekla:
strom dělá trhliny, a prasklé kůrou živé
vrací břemeno, a křičí chlapec; kterého do měkkých bylin
najady položeného slzami pomazaly rodičky.
Chválila by krásu i Závist; jaká totiž
těla nahých tabulí jsou malována Amorů,
takový byl, ale aby neudělal rozdíl oděv,
buď tomuto přidej lehké, nebo oněm odejmi toulce.

Klouže se tajně a klame letící věk,
a nic není rychlejšího než roky: on sestrou
narozený, i dědem svým, který uložen stromu nedávno,
nedávno byl zrozen, právě nejkrásnější nemluvně,
už jinoch, už muž, už sám sebe krásnější je,
už se líbí i Veneri, a matčiny mstí ohně.
Neboť toulcem opásaný dokud dává chlapec polibky matce,
nevědomě vyčnívajícím oškrabl prutem prsa;
raněná rukou syna bohyně odmrštila: hlouběji vehnána
rána byla, než se zdálo, a nejdřív oklamala samu.
Chycena mužskou krásou, ne už Kythérské pečuje
pobřeží, nehledá Pafa, obklopenou hlubokým mořem,
a bohatou rybami Knídu, ani plodnou kovy Amathuntu;
a vzdaluje se i nebe: nebi přednášen Adonis.
Ho drží, mu je družkou, a navyklá vždy ve stínu
oddávat se, i tvář zvětšovat péčí,
přes hřebeny, přes lesy a trnité skály bloudí
po konec kolene šat po způsobu Diany opásaná,
a napomíná psy, a bezpečné kořisti zvířata,
nebo bázlivé zajíce, nebo s rohy vysoké jelena,
nebo pronásleduje dámy; od statečných se zdržuje kanců,
a dravé vlky, a vyzbrojené drápy medvědy
vyhýbá se, i stáda nasycené vraždou lvy.
Tebe také, abys těchto se bál, pokud něco prospívat napomínáním
mohlo by, Adonisi, napomíná, „statečný," a „buď prchajícím,"
pravila; „na smělé není smělost bezpečná.
Ušetři mé, mládence, nerozvážným být nebezpečí,
ani šelmy, kterým zbraně dala příroda, nepopuzuj,
nestojí mi s velikou cenou tvá sláva. Nehýbe věk
ani tvář, ani co Venuši pohnuly, lvy
štětkonosné svině, oči a mysli šelem.

Blesk mají ostří v hákovitých zubech kanci,
útok je žlutým a nesmírný lvům hněv,
a nenáviděný mi rod je." Jaká příčina, ptajícímu se,
„povím," pravila, „a staré zrůdy vinu obdivuješ.
Ale práce nezvyklá už mě unavila, a hle,
vhodně svým lahodí topol stínem,
a dává lůžko bylina: lze si tady odpočinout s tebou"
(a odpočinula) „na zemi," a stlačila trávu a sama
a do klína jinocha, položivše šíji, opřená
tak pravila, a doprostřed vmísila polibky řečí:
Snad bys slyšel, že nějaká v soutěži běhu
rychlé převyšovala muže: ne pohádka pověst
ta byla; převyšovala totiž. A ani říci bys nemohl,
zda chválou nohou, nebo krásou vynikající byla.
Dotazující se bůh této na manželství: „Manželství,"
řekl, „nic potřeba není, Atalanto, tobě: utíkej od užívání
manželství.
A přec neutečeš, a sama tebe živá budeš postrádat."
Vylekaná osudem boha po temných neprovdaná lesích
žije, a dotírající dav násilnou nápadníků
podmínkou zahání, „A nebudu uchvatná, kromě pokud
přemožena nejprve během. Nohama soutěžte se mnou:
odměny rychlému manželka a ložnice bude dána,
smrt cena pomalým: ten zákon soutěže nechť je."
Ona sice nemírná, ale (tak velká moc krásy je)
přišel k tomuto zákonu nerozvážný dav nápadníků.
Seděl Hippomenés diváka běhu nespravedlivého,
a: „Hledá se někomu za tak veliká nebezpečí manželka?"
řekl, a nemírné mládežníky odsoudil lásky;
jak tvář a odloženém těla oděvem viděl,
jaké mé, nebo jaké tvé, pokud ženou se staneš,

užasl, a zvedajíc ruce: „Odpusťte," pravil,
„které jsem právě soudil! Ještě nebyly mi odměny známy,
které jste hledali, byly." Chválením nabývá ohně
a aby žádný mládeznec nepřeběhl rychleji, přeje si
a závistí se bojí. „Ale proč té soutěži této
nezkoušený mi osud zůstává?" pravil
„smělé bůh sám pomáhá!" Dokud takto u sebe
vznáší Hippomenés, krokem letí letícím panna.
Která ačkoli skythský ne jinak jít šíp
Aónskému zdála se jinochovi, přesto on krásu
obdivuje víc: a běh dělá sám krásu.
Vítr přináší odnesené s rychlými podstrčíky,
a záda jsou vrhány vlasy přes slonovinovou, a která
podkoleny podsunovaly se, pestré ozdobené kolenky lemem;
a v dívčí tělo bělosti ruměnec
táhlo, ne jinak než když přes síň závoj
bílou purpurový zbarvuje napodobené stíny.
Zatímco si poznamenává tyto host, uběhnutá poslední je meta,
a je kryta slavnostní vítězka Atalanta korunou.
Dávají sten poražení a platí ze smlouvy tresty.
Avšak ne výsledkem jinoch odstrašen těchto
zastavil se uprostřed, i tváří v panně upřenou:
„Co snadný titul porážením hledáš líné?
Se mnou se srovnej," pravil. „Buď mě osud mocným
učiní, nad tak velikého nebudeš rozhořčená být poražena:
neboť mi otec Megareus Onchestovský, tomu
je Neptun dědem, pravnuk já krále vod,
ani chrabrost mimo rod není; buď budu poražen, budeš mít
Hippomeneovou poraženou veliké a památné jméno."
Takto mluvícího jemnou Schoineovna tváří
sleduje, a pochybuje, překonána být nebo porazit chce,

a tak: „Jaký bůh tohoto krásným," pravila, „nespravedlivý
zahubit chce, a milé káže ohrožením života
manželství vyhledávat toto? Nejsem já, svým soudem, tak velká.
Ani krása mě nepohne (mohla jsem však touto být pohnuta),
ale že dosud chlapec je; nehýbe mnou sám, ale věk.
Co, že je v něm chrabrost a mysl neznalá smrti?
Co, že se od mořského počítá původu čtvrtý?
Co, že miluje, a tak velkému pokládá manželství s námi,
aby zahynul, pokud mu osud by tvrdý odepřel?
Dokud lze, hoste, odejdi, i ložnice opusť krvavé.
Manželství kruté mé je, tobě provdat se žádná
nebude odmítat, a chtěna můžeš být moudrou dívkou. –
Proč přesto je mi starost o tebe, tolika již před zahubenými?
Nechť se postará! Nechť zahyne, protože tolik vraždami nápadníků
nenapomenut není, a hnán je do nechuti k životu. –
Zahyne tedy, protože chtěl žít se mnou,
a nehodnou smrt cenou utrpí lásky?
Nebude závist mé vítězství snášet.
Ale ne vina má je! Kéž bys chtěl ustoupit,
nebo, protože jsi šílený, kéž bys rychlejší byl!
Ale jak dívčí chlapecký výraz v tváři je!
Á! Ubohý Hippomeneu, kéž bych ti nebyla viděna!
Žít hoden jsi. Pokud šťastnější bych byla,
a mi manželství osudy nepohostinné neodpíraly,
jediný jsi byl, s kterým družit lože bych chtěla."
Dořekla, a jak surová, a první touhou dotčená,
co dělá, neznajíc miluje, a necítí lásku.
Už obvyklé žádají běhy i lid i otec,
když mě ustaraným potomek Neptuniovský hlasem
vzývá Hippomenés: „Kyttereia," a „prosím, odvahám
nechť je přítomna," pravil, „našim, a jaké dala, nechť pomůže

ohně.”
Donesl vítr prosby ke mně ne nevraživé lahodné:
a pohnula jsem se, přiznám, ani pomoci prodlení dlouhé nebylo dáváno.
Je pole, domorodci Tamasenem jménem říkají,
kypridské země část nejlepší, které mi dávní
posvětili starci, a chrámům přistupovat jako věno
toto přikázali mým; uprostřed svítí strom v poli,
žluté vlasy, žlutými větvemi třesoucími se zlatem:
odtud tři náhodou své přicházejíc natrhaná jsem nesla
zlatá jablka rukou, nikomu viditelná než jemu samému,
Hippomeneovi jsem přistoupila, i poučila, jaká užitek v nich.
Znamení trubky daly, když ze startu předkloněn každý
vyskakuje, a nejvyšší rychlou nohou dotýká se písku:
mohl bys myslet, že by mohli moře suchou rozrážet nohou,
a obilí šedé stojící proběhnout klasy.
Přidávají odvahu jinochovi křik a přízeň
a slova říkajících: „Teď, teď dolehnout je čas!
Hippomeneu, pospěš! Teď silami použij všemi!
Zažeň zdržení: zvítězíš!” Pochybné, Megareův hrdina
raduje se, či panna víc z těchto Schoineovských slov.
Ó, kolikrát, když už mohla minout, se zdržela,
a dívané dlouho tváře nevolky opustila!
Suchý z unaveného přicházel dech úst,
a meta byla daleko: pak teprve z tří jedno
plodů stromových potomek Neptuniovský poslal.
Užasla panna, a lesklého touhou plodu
odbočí z běhu, i zlato točivé zvedne;
předbíhá Hippomenés: zní divadla potleskem.
Ona zdržení rychlým a zdržené časy během
opravuje, a opět mládence za sebou opouští:

a znovu plodu hozením zdržena druhého
následuje a předběhne muže. Část poslední běhu
zbývala; „Teď," pravil, „buď přítomna, bohyně daru autorko!"
A na stranu pole, kudy pomaleji ona by se vracela,
jsem hodila ze šikma lesklé jinošsky zlato.
Zda by hledala, panna zdála se váhat: donutila jsem
zvednout, a přidala jsem zdviženému těžkost jablku,
a bránila jsem jí jak břemene tížemu, tak zdržením,
a aby má řeč během nebyla pomalejší samým,
předběhnuta je panna: vedl své ceny vítěz.
Hodna, aby mi vzdal díky, aby mi kadidla pocty
nesl, Adonisi, jsem byla? A ani díky nepamětlivě vzdal,
ani mi kadidlo nedal. Náhlým obrátím se v hněv,
a pohrdáním rozžalena, abych nebyla pohrdána budoucími,
příkladem si dávám pozor, a sebe sama pobízím k oběma:
chrámy, bohů Matce které kdysi slavný Echión
udělal ze slibu, lesnatými ukryté lesy,
procházeli, i cesta dlouhá odpočinout rozhodla;
tam styku nečasná žádostivost
chytá Hippomenea božstvem rozdmýchaná naším.
Světla drobného byl u chrámu výklenek,
jeskyni podobný, přírodní pemzou krytý,
posvátností svatý dávnou, kam mnoho kněz
dřevěných snesl starých obrazů bohů;
tento vstoupil, a zakázanou znesvětil svatost hanbou.
Posvátnosti otočily oči, a věžovitá Matka
zda stygickou by vinné potopila vlnou:
trest lehký zdál se; tedy právě lehké žluté
krky hřívy zahalují, prsty se zahýbají v drápy,
z ramen jsou pažemi, do prsou celá
tíha odchází, nejvyšší ocas se vlece v písku;

hněv tvář má, místo slov mumlání vracejí,
místo ložnic obývají lesy, a jiným strašné
zuby stlačují zkrocenými Kybeleiné otěže lvi.
Je tyto ty, drahý mi, a s nimi rod všech šelem,
který neposkytuje záda útěku, ale boje prsy,
uteč, aby chrabrost tvá nebyla škodlivá dvěma!"
Ona sice napomenula, a spojenými vzduchem labutěmi
chápe se cesty, ale stojí napomenutím protichůdná chrabrost.
Náhodou kance úkrytů stopy jisté sledující
vzbudili psi, a z lesa jít chystajícího
probodl šikmým jinoch Kinyreův úderem:
hned vyrval křivolaký zob
krví zbroceným svou, a bázlivého a bezpečí hledajícího
divoký kanec následuje, a celé pod slabinou zuby
pohřbil, a žlutým umírajícího rozestřel pískem.
Nesena lehkým vozem uprostřed Kythérská vzdušnými cestami
na Kypros labutími ještě nedošla křídly:
poznala z dálky sten umírajícího, a bílé
otočila ptáky tam, i jak z éteru viděla z vysokého
bezduchého, a ve své vrhajícího krvi tělo,
seskočila a zároveň klín, zároveň i vlasy
rozsápala, a nehodnými bila prsa dlaněmi,
a stěžující si na osudy: „Avšak ne přesto všechno vašeho
práva bude," řekla. „Žalu památky zůstanou
vždy, Adonisi, mé, a opakovaná smrti podoba
každoroční nářek bude konat napodobeniny naše;
avšak krev v květ se změní. Zda tobě kdysi
ženské údy ve voňavé proměnit máty,
Persefono, bylo dovoleno: nám Kinyreovský hrdina
závistí proměněn bude?" Tak řekla, krev
nektarem voňavým postříkala, kterou zbarvená z toho

se vzdula tak, jako žluté průzračná v blátě
vzejít bublina obvykle, a ne plná delší hodinu
provedená prodleva je, když květ z krve stejnobarevný vyšel,
jakou, co pomalu skrývají pod kůrou zrno,
granátová jablka obvykle nesou; krátký je však užitek v něm;
neboť špatně se držící, a přílišnou lehkostí padavý,
oklepávají ti samí, kteří dávají jméno, větry.”

Kniha jedenáctá.

Zpěvem zatímco takovým lesy a duše šelem
Thrácký věštec a skály následující vede,
hle, snachy Kikónů kryté šílené šelmími
prsa rouchy z vrcholu mohyly spatří
Orfea, bijícím spojeným zpěvy nervy.
Z nich jedna lehké rozhozenými vlasy přes vzduchy,
„Hle," pravila, „hle, zde je náš pohrdač!" a kopí
věštci Apollinskému zpívajícím vrhla do úst,
které listím chráněné stopu bez rány udělaly;
druhé zbraní kámen je, který hozený v samém
vzduchu souzvukem je přemožen hlasu a lyry,
a jako prosící za tak zuřivé činy
před nohama lehl si. Avšak drzé rostou
války, a míra odešla, a šílená vládne Erínye;
a všechny zbraně by byly zpěvem zjemněné, ale obrovský
křik a zahnutým berekyntská flétna rohem
bubny a tleskání a bakchické výkřiky
zahlušily zvuk kithary, pak teprve skály
nevyslechnutého zrudly krví věštce.
A nejdřív omráčené ještě hlasem zpívajícího
nespočetné ptáky a hady a houf šelem,
mainady Orfeova titulu triumfu uloupily;
pak zkrvavenými obracejí se na Orfea pravicemi
a sbíhají se jak ptáci, pokud někdy ve světle bloudícího

nočního ptáka spatří, a vybudovaného z obou stran divadla
jak ranní jelen mající zahynout písek
kořistí psů je, a věštce napadají, a listím zelené
vrhají thyrsy, ne k těmto účelům udělané.
Některé hroudy, jiné vytržené ze stromu větve,
část házejí křemeny; aby nechyběly zbraně šílenství,
náhodou volové stlačenou obraceli radlicí zem,
ani nedaleko odtud mnohým plodem potem připravujíce
tvrdá rýpali pole svalnatí zemědělci,
kteří, viděvše houf, prchají, a práce opouštějí
své zbraně, a prázdnými leží roztroušené po polích
motyky a hrábě těžké, a dlouhé rýče;
které poté co uloupily divoké, a rohy hrozící
rozdělily voly, k věštcově osudu se vracejí,
a napínajícího ruce, a v tom čase poprvé
marně mluvícího, a nic hlasem nehýbajícího,
svatokrádežnice zabíjejí, a přes ústa, ó Jupitere! ta
slyšená skálami, a chápaná šelem
smysly, ve větry duše vydechnuta ustoupila.
Tebe smutní ptáci, Orfeu, tebe dav šelem,
tebe tuhé křemeny, tebe zpěvy často sledující
plakali lesy, odloženými tě listy strom
ostříhán vlasy truchlil; slzami také řeky prý
vzrostly své, a zakryté plátno tmavé
najady a dryády, a rozpuštěné měly vlasy.
Údy leží různě po místech, hlavu, Hebre, i lyru
přijímáš: a (podivuhodné!) uprostřed, zatímco se klouže řekou,
smutně nevím co stěžuje si lyra, smutně jazyk
mumlá bezduchý, odpovídají smutně břehy.
A už mořem unesené řeku domácí opouštějí
a methymnejské Lesbu břehu nabývají:

tu divoký vystavený na cizích píscích had
ústa napadá, a střikané kapající rosou vlasy.
Konečně Foibos je přítomen, a kousnutí dát chystajícího
brání, a v kámen tlamu hada otevřenou
zmrazuje, a široké, jak byly, tvrdí mezery.
Stín vchází do země, a která místa viděl před,
všechna poznává, a hledaje po polích zbožných
nachází Eurydiku, a toužebnými objímá pažemi;
tu někdy spojenými procházejí kroky oba,
teď předcházející sleduje, teď předchůdce předchází,
a Eurydiku svou už bezpečně se ohlíží Orfeus.
Avšak nebeztrestně zločin ten nechává být Lyaios,
a ztraceným truchlíc svatostí věštcem svých,
hned v lesích matky Édonské všechny,
které viděly bezbožnost, pokrouceným kořenem svázal;
totiž nohou prsty cestu, kterou tehdy je, každá sledovala,
táhl, a do pevné stlačil špičku země,
a jak své smyčkami, které lstivý skryl ptáčník,
nohu, když vložila letící, a cítila se být držena,
tluče a třesouce stahuje pouta pohybem:
tak, jak každá k zemi přibita se přilepila z nich,
zděšená útěk marně zkoušela, avšak ji
pomalý drží kořen, a vyskakující omezuje,
a dokud, kde jsou prsty, dokud, kde noha, se ptá, a nehty,
spatří do hladkých lýtek dřevo postupovat,
a pokusivše se stehno žalícím bít pravou rukou,
duby bila; prsa také duby se stávají,
duby jsou i ramena; a sukovité paže pravé
být bys myslel větve, a neklamal bys se myšlením.
A nestačí toto Bakchovi, i sama pole opouští
a se sborem lepším své vinice Tmólu

a Paktólos vyhledává, ačkoli ne zlatý v té
době, a ani drahými nebyl závistihodný písky.
Jeho zvyklá družina, satyři a bakchantky, provází,
avšak Silénus chybí: motajícího se roky a vínem
venkované chytili Frygové, a svázaného věnci
ke králi vedli Midovi, kterému thrácký Orfeus
orgie předal s kekropovským Eumolpem.
Jenž jak jen poznal druha a spolucestujícího posvátností,
hosta příchodem svátek vesele pořádal
po dvakrát pět dní a spojené po pořadí noci,
a už hvězd vysoko shromáždil zástup
Lucifer jedenáctý, a do lýdských vesele polí
král přichází, a mladíku Siléna vrací chovance.
Jemu bůh přání milé, ale neužitečné, udělal
daru rozhodnutí, radující se z živitele přijatého.
Ten špatně mající užít daru pravil: „Učiň, cokoli
tělem se dotknu, nechť se změní v žluté zlato."
Přikývl přáním, a škodlivé dary rozvázal
veselý odchází, a raduje se ze zla berekyntský hrdina
a slibovaného věrnosti dotýkáním jednotlivě zkouší,
a sotva sobě věře, ne vysoké listy zelené
z dubu stáhl ratolest: ratolest zlatou se stala;
zvedne ze země kámen: kámen také zbledl zlatem;
dotkl se i hroudy: dotykem hrouda silným
hmotou se stane; suché Cerere natrhal klasy:
zlatá úroda byla; vzaté drží jablko ze stromu:
Hesperovny dárce bys myslel; pokud sloupům vysokým
přiložil prsty, sloupy zářit se zdají;
on také tekutými dlaně kde omyl vlnami,
vlna tekoucí dlaněm Danaé oklamat by mohla;
sotva naděje sám své duchem chápe, zlaté představuje

všechno. Radujícímu stoly nabídli služebníci
nahromaděné pokrmy, a nebyly bez upečeného obilí:
pak vskutku, zda ten svou obilní pravou
dary se dotýkal, obilní dary tuhly,
nebo pokrmy dravým trhat zubem chystal,
plech žlutý pokrmy přiblíženým zubem stlačoval;
smísil čistými dárce daru vlnami:
rozpustitelné přes tlamu zlato téct bys viděl.
Omráčen novotou zla, i bohatý i bídný,
chce uniknout bohatství, a co právě sliboval, nenávidí.
Hojnost žádná hlad neuleví; žízeň suchá hrdlo
pálí, a nenáviděným zaslouženě trápen zlatem,
k nebi ruce a lesklé paže zvedajíce:
„Dej odpuštění, Lenaii otče! Zhřešili jsme," pravil,
„ale slituj se, prosím, a krásnou odejmi škodou!"
Mírné bohů božství: Bakchos zhřešit vyznávajícího
vrací, a smluvené věrnosti dané dary rozpouští:
„A abys ne špatně toužené nezůstal obalen zlatem,
jdi," pravil, „k velikým sousední Sardům řece,
a přes hřeben lesklý s klouzavými naproti vlnami
drž cestu, dokud nepřijdeš k řeky vzniku,
a pěnivému svou prameni, kudy nejvíce vychází,
podstrč hlavu a tělo zároveň, zároveň omyj zločin."
Král kázané vodě vstupuje: síla zlatá zbarvila
řeku, a z lidského těla přešla do řeky;
i teď, přijatým starým semenem žíly,
pole tuhnou zlatem, bledá vlhkými hroudami.
Ten nenávidíce bohatství lesy a venkov obýval
a Pana, horskými obývajícího vždy v jeskyních,
tučná ale důvtip zůstal, a škodlivé, jak dříve,
opět byly pánu hloupé mysli vnitřnosti.

Neboť moře hledě na široko tuhne strmý vysoký
Tmólos ve stoupání, a svahem rozlohlý v obě strany
Sardy odtud, odtamtud drobnými ohraničený Hypaipy.
Pan tam dokud jemným vyvolává své zpěvy nymfám,
a lehký voskovanou doprovází rákosí píseň,
odvážil se Apollinské před sebe pohrdat zpěvy,
soudcem pod Tmólem soutěž přišla k nerovnému.
Na hoře své starší soudce usedl, a uši
osvobozuje od stromů: dubem vlas modrý jen
obklopuje, a visí kolem dutých spánků žaludy.
A on boha stáda hledě: „V soudci," řekl,
„žádná není prodleva." Rákosí venkovskými zní on
a barbarským Mida (byl totiž přítomen zpívajícímu)
zpěvem svodí; po tomto svatý otočil
Tmólos tvář k ústům Foibovým: tvář jeho les následoval.
On hlavu žlutou vavřínem Parnasským obvázán
smýkal zemi tyrskou nasycenou purpurem pláštěm,
a navázanou věrnost drahokamy a zuby indickými
drží levou, drží druhá ruka plektrum;
umělce postoj sám byl. Pak struny učeným
palcem vzrušuje, jejichž sladkostí uchvácen
Pana káže Tmólos kitháře podřídit rákosí.
Soud a svatého se líbí názor hory
všem, kárán je přesto a nespravedlivým nazýván
jediného slovem Midy; a Délský uši
lidské hloupé nedovolí držet tvar,
ale táhne do prostoru, a chlupy bělajícími naplní
nestabilní nejnižší dělá, a dává moc hýbat:
ostatní jsou lidské, částí odsouzen v jednu,
a obléká uši pomalu kráčejícího oslíka.
Ten sice si přeje skrýt, a hanebnou pro stud

spánky purpurovými zkouší odlehčit čelenkami;
avšak zvyklý dlouhé železem řezat vlasy
viděl toto služebník, který když ani prozradit viděnou
hanbu neodvažoval se, toužíce vynést pod vzduchy,
a nemohl pak mlčet přesto, odstupuje, a půdu
odkope, a jaké pána viděl uši,
hlasem vypravuje drobným, a do zem mumlá vyhrabanou,
a prozrazení svého hlasu zemí znovu položenou
pokrývá, a z jam tiše odchází přikrytých.
Hustý rákosím třesoucím tam vzrůstat háj
začal, a jak nejdřív plným dozrál rokem,
prozradil rolníka: jemným totiž pohnut austrem,
pokrytá slova vrací, a pánovy vinní uši.
Pomstěn odchází z Tmólu, a tekutým vzduchem nesen,
úzkého tohoto moře Nefeleovny Helly
Láomedontovských Latonin potomek postavil se v polích.
Vpravo Sígejského, Rhoitejského vlevo hlubokého
oltář Panomphajovi starý je zasvěcen Hromovládci:
odtud nové nejdřív začít stavět hradby Tróje
Láomedonta vidí, i započaté velikou prací
růst obtížně, a ne majetek bezcenný vyžadovat,
a s trojzubonosným naduřeného rodičem hlubokého
smrtelnou obléká tvář, a frýgskému tyranu
staví zdi, dohodnuv za hradby zlato.
Stálo dílo: cenu král popírá, a přidává,
jako vrchol zrady, k falešným slovům křivé přísahy.
„Nebeztrestně poneseš," vládce moře pravil, a všechny
sklonil vody k lakotným Trói břehům,
a v moře podobu země naplnil, a majetek
odňal zemědělcům, a vlnami zavalil pole.
Trest a tento ne dostatečný je: krále také dcera obludě

žádána je mořské, kterou tvrdým ke skalám uvázanou
hájí Alkidés, a slíbené dary, slíbené
žádá koně, a tak velké práce odměnou odepřenou
dvakrát křivopřísežné bere hradby přemožené Tróje.
A ne, část vojska, Telamón bez pocty neodešel,
a Hesionu danou nabyl. Neboť manželkou Péleus
slavný byl bohyní, a ne děda víc on pyšný
jménem než tchána, pokud Jovovým být vnukem
dostalo se nikoli jedinému, bohyni manželkou nabyl jediný.
Totiž stařec Thetidě Próteus: „Bohyně," řekl, „vlny,
počni: matkou budeš mládence, který silnými roky
činy otce překoná, a větší bude nazýván než on."
Tedy, aby žádný svět nad Jova většího neměl,
ačkoli nemalé pod hrudí cítil ohně,
Jupiter mořské Thetidě manželství uprchl,
a místo svých Aiakovce nastoupit přáním vnuka
přikázal, a objetí panny mořské získat.
Je záliv Haimonie zahnutý v srpovitý oblouk,
paže se táhnou: kde, pokud by byla hlubší voda,
přístav by byl; nejvyšším vyvezeno jest moře pískem;
břeh má pevný, který ani stopy by nedržel,
ani zpozdil cestu, ani přikryt by nevisel řasou;
myrtový les je pod ní, pokryty dvojbarevnými plody.
Je jeskyně uprostřed, přírodou udělaná či uměním,
pochybné, spíš uměním přesto: kam často přicházet
spoutaným delfínem sedící, Thetis, nahá bylas obvyklá.
Tam tě Péleus, jak spánkem vázaná jsi ležela,
chytá, a protože prosbami zkoušené vzdoruješ,
sílu připravuje, propletajíc oběma šíje pažemi;
co nebýt proměn, bys zkoušela často tvary
k obvyklým uměním, odvážlivému by ten dosáhl;

ale jednou ty jsi pták: ptáka však ten držel;
teď těžký strom jsi byla: lpěl na stromě Péleus;
třetí tvář byla skvrnité tygřice: tou
vyděšen Aiakovec od těla paže rozvázal.
Odtud bohy moře vínem po mořích rozlitým,
a stáda vnitřnostmi a kouřem kadidla uctívá,
dokud Karpathský z prostředního víru věštec
„Aiakovce," řekl, „ložnice nabydeš hledané,
ty jen, až v tuhé uspaná bude odpočívat jeskyni,
nevědomou smyčkami a poutem pevným spoutej.
A nechť tě neoklame sto napodobených tvarů,
ale stlač, cokoli bude, dokud, co bylo dřív, nezformuje."
Dořekl toto Próteus, a schoval mořem tvář,
a pustil své ke slovům posledním vlny.
Dolů sklopený byl Titán, a skloněným držel
hesperské tyčí moře, když krásná opustivše
Nereis vstoupila zvyklé lože v moři;
sotva dobře dívčí Péleus vtrhl údy:
ona obnovuje tvary, dokud své údy být držené
necítí, a ve strany různé paže napínat.
Pak teprve zasténala: „Ne," pravila, „bez božství vítězíš,"
a vyjevila se Thetis: vyznavší objímá hrdina,
a nabývá slibů, a obrovským naplňuje Achilleem.
Šťastný synem, i šťastný manželkou Péleus,
i jemuž, pokud odečteš podřezaného zločiny Fóka,
všechno vyšlo: bratrskou krví vinný,
i vyhnaný z domu otcovského, Trachinská zem
přijímá. Zde království bez násilí, bez vraždění vedl
Luciferem rodičem zrozený, a otcovský lesk
ústy nesouc Keyx, který v tom čase smutný
a nepodobný sám sobě bratra oplakával vzatého.

Kam poté co Aiakovec unaven péčí i cestou
přišel, a vstoupil s málokolika doprovázejícími do města,
a která stáda dobytka, a která s sebou stáda táhl,
nedaleko od hradeb v stínavém údolí nechal;
hojnost když se mu naskytla přistoupit k tyranu,
roucha rukou předložíc prosícím, kdo je,
a odkud zrozen, vzpomíná, jen své zločiny skrývá,
a lže o příčině útěku; prosí, městem nebo polem
nechť mu pomůže. Jemu naproti klidnou Trachinský ústy
takovými oslovuje: „Prostředek také výhody lidu
naše leží, Péleu, a ne nehostinné říše držíme;
přidáváš tomu duchu důvody mocné, slavné
jméno, i dědem Jova; nemař časy prošením!
Co prosíš, všechno budeš mít, i tyto za svou část vol,
jakékoli vidíš! Kéž bys lepší viděl!"
A plakal: pohne tak veliké co příčina žaly,
Péleus a druhové se ptají; kterým ten vypráví:
„Snad tohoto ptáka, který uloupeným žije, a všechny
leká ptáky, vždy peří, že měl, pokládáte:
muž byl (a – tak veliká je ducha pevnost – i tenkrát
bystrý byl, a válce divoký, a k síle připraven)
jménem Daidalión. Tím zrodičem stvoření,
který volá Jitřenku, a z nebe poslední vychází,
pěstěný mi mír je, mírem mi starost držet
a manželství je, bratra divoké války lahodily:
jeho chrabrost krále i národy podmanila,
který teď Thisbovské pronásleduje proměněn holubice.
Narozena byla jemu Chioné, která obdařena krásou
tisíc nápadníků měla, dvakrát sedm let starou.
Náhodou vracející se Foibos a z Maie zrozený,
on svými z Delf, tento z vrcholu Kyllanského,

viděli ji zároveň, zároveň se táhli barvou.
Naději Veneri odkládá do doby noci Apollon;
nenese ten prodlev, a holí hýbající spánek
dívčí tvář dotýká: dotykem leží ona silným,
a sílu boha trpí; noc nebe pokropila hvězdami:
Foibos stařenu napodobuje, a předem zabrané radosti bere.
Jak své zralý naplnil časy břich,
křídlonohého z rodu boha chytrá odnož
narodí se Autolykos, krádeži nápaditý ke každé,
bílé z černých a z bílých černé
který dělat zvyklý, otcovského ne nehodný umění;
narodí se z Foiba (neboť porodila dvojčata)
zpěvem hlasovým jasný i kythařou Filammón.
Co porodit dva, a bohům se zalíbit dvěma,
i statečným otcem a praotcem lesklým
být zrozená prospívá? Nebo škodí i sláva mnohým?
Uškodila této jistě! Která sebe přenést přes Dianu
troufala si, a tvář bohyni vyčítala, avšak jí
hněv divoký pohnut: „Činy," pravila, „se zalíbíme."
A bez prodlení, zahnula roh, a tětivou šíp
pohnala, a zaslouženou propobodla rákosem jazyk.
Jazyk mlčí, a hlas, a zkoušené slova nenásledují,
a pokoušející se mluvit s krví život opustil;
kterou bídný objímaje já tenkrát i otcovskou bolest
srdcem jsem nesl, i bratrovi zbožnému útěchy jsem říkal,
které otec ne jinak než skály mumlání moře
přijímá, a dceru oplakává vzatou;
jak pak hořící uviděl, čtyřikrát útok mu
byl jít doprostřed hranice, čtyřikrát odtud odrazen,
zrychlené údy útěku svěřuje, a podobný volku
osten sršně stlačené šíje nesoucí,

kudy cesta žádná, se řítí. Už tenkrát mi utíkat se zdál
víc než člověk, a křídla nohy, že vzal, bys myslel.
Uniká tedy všem a rychlý touhou po smrti
vrcholu Parnasu nabývá; slitovavší se Apollo,
když se Daidalión ze skály vrhl z vysoké,
udělal ptákem, a náhlými visícího zdvihl křídly,
a ústa zahnutá dal, zahnuté dal nehtům háky,
chrabrost dávnou, větší silami tělu,
a teď jestřáb, nikomu dost spravedlivý, do všech
běsní ptáků, a jiným truchlivým stává se příčinou truchlit."
Co dokud Luciferem zrozený zázraky vypráví
o druhu svém, během spěšně udýchaným
přibíhá stáda strážce fócký Onétor,
a: „Péleu, Péleu! Velkého tobě zvěstovatel jsem přítomen
neštěstí," pravil. Cokoli nese, káže vyznat Péleus,
visí i sám strachem bázlivý Trachinský z úst;
on vypráví: „Unavené k břehům zahnutým volky
jsem přivedl, kdy prostřední Sol nejvyšší kolem
tolik se díval zpět, kolik zbývalo, viděl,
a část volů žlutými kolena sklopila písky,
a ležíce široké pole hleděla vod,
část kroky pomalými tam bloudila i tam;
plavou druzí, a vysokými ční nad vody krky.
Chrámy u moře jsou, ani mramorem jasné, ani zlatem,
ale trámy hustými, i hájem stínité starým:
Nereidky a Nereus drží (ty plavec moře
vydal, že jsou bohové, zatímco sítě na břehu suší);
spojená bažina s touto je, hustými obklopená vrbami,
kterou záplava mořem udělala bažinou:
odtud praskotem těžkým šeleštící místa nejbližší straší,
obluda nestvůrná, vlk, i rákosy bažinnými vychází,

promočený i pěnami, i rozstříknutý krví tlamu
bleskovou, zrudlými zalité oči plamenem.
Který ačkoli zuří stejně vztekem i hladem,
ostřejší je ve vzteku: ani totiž hladu nedbá
vraždou volů, a hroznou hlad ukončit, ale všechen
raní stádo, i srazí nepřátelsky všechen.
Část také z nás smrtonosným zraněna kousnutím,
dokud se bránili, smrti je dána; krví břeh
i vlna první rudne, a bučivé bažiny.
Ale prodleva škodlivá je, a věc nedovoluje váhat:
dokud zbývá něco, všichni se sejděme, a zbraně,
zbraně vezměme, a spojené oštěpy neseme!"
Dořekl zemědělec: Pélea škody nehýbaly,
ale vzpomínající spáchaného, Nereidku se dívá, že osiřelou,
škody své poslala jako oběti pro zavražděného Fóka.
Oblékli zbraně mužům, a vzít prudká oštěpy
král káže Oiťanský; s nimi zároveň sám chystal se
jít, ale Alkyoné manželka probuzena hlukem
vyskočí, i ne ještě všechny upravila vlasy,
rozhodila je, i na krku visíc manžela,
nechť pošle pomoc bez něho, a slovy prosí
a slzami, i duše dvě aby zachránil v jedné.
Aiakovec jí: „Krásné, královno, i zbožné
odlož strachy! Plná je slibu vděčnost vašeho.
Nelibí se mi zbraně proti novým obludám hýbat;
božství je uctívat moře!" Byla strmá věž,
ohni nejvyšším, unaveným znám milý lodím:
vystupují tam, i leží na břehu voly
se stónem vidí, i pustošitele krvavým
ústy divokým, dlouhé poskvrněný krví chlupy.
Odtud ruce napínaje k otevřeným břehům moře

modrou Péleus Psamathé, aby ukončila hněv,
prosí, i pomoc aby přinesla; ani hlasy ta prosícího
neohýbá se Aiakovce, Thetis jí za manžela prosící
dostala toto odpuštění. Ale však odvolán od divokého
vraždění vlk setrvává, sladkostí krve divoký,
dokud lpějíc na roztržené šíje jalůvky
mramorem neproměnila: tělo kromě barvy
vše zachoval, kamene barva prozrazuje jeho
již ne být vlkem, již ne mít strach.
A přesto zde uprchlíku zůstat Péleovi zemi
osudy nedovolí, k Magnetům přistupuje toulavý vyhnanec, a tam
bere od Haimonova očistu z vraždy Akasta.
Mezitím bratra svého, a bratra sledujících
úzkostí zázraky znepokojen hrudí Keyx,
aby požádal svaté, lidí utěšení, osudy,
k Klarijskému boha chystá se jít; neboť chrámy znesvětitel
nepřístupné s Phlegyi dělá Delfské Phorbás.
Avšak rozhodnutí přesto před svým, nejvěrnější, jistou
tě dělá, Alkyoné; které hned nejhlubší chlad
kosti přijaly, a buxu nejpodobnější tvář
bledost přišla, a slzami tváře rozlitými zvlhly.
Třikrát pokusivše se mluvit, třikrát pláči tvář zalila,
a vzlykem zbožné přerušujícím stížnosti:
„Jaká má vina tvou," řekla, „nejdrahocennější, mysl
obrátila? Kde je, která péče o mě dřívější být zvyklá?
Už můžeš, Alkyoné, bezstarostný být bez mě zanechanou?
Už dlouhá cesta se líbí? Už jsem ti dražší nepřítomná?
Avšak, myslím, přes zem je cesta, a jen bolet budu,
nejen bát se, i starosti strachu budou prosté.
Vody mě straší a moře smutná podoba:
i trhané nedávno trámy jsem na břehu viděla,

a často na mohylách bez těl jména jsem četla.
A nechť tvého falešná ducha důvěra se nedotkne,
že tchán Hippotovec ti je, který ve vězení silné
zdržuje větry, i když chce, moře smiřuje.
Když jednou vypuštění vzaly vody větry,
nic jim není zakázáno: nestarají se o zem
všechnu i všechno moře, i nebe mraky trápí
a šlehají divokými srážkami rudé ohně.
Čím více tyto znám (neboť znám, a často otcovské
drobné domě viděla), tím více myslím být obávány.
Protože tvůj pokud není ohnutý prosbami žádnými
rozhodnutí, drahý, může, manželi, a příliš jsi jistý jít,
vzmě také mě spolu! Jistě budeme vrháni spolu,
a nic kromě toho, co bych trpěla, se nebudu bát, a stejně budeme nést,
cokoli bude, stejně nad vody široké budeme neseni."
Takovými Aiolovna slovy a slzami pohnut je
hvězdný manžel: a ani totiž menší oheň v samém není;
ale ani určené moře opustit cesty,
ani chce Alkyoné na část vzít nebezpečí,
a mnoho odpověděl bázlivé utěšení srdce.
Nepřijala však proto důvod; přidal k tomu
toto také zjemnění, kterým jediným ohnula milující:
„Dlouhé sice je nám každé zdržení, ale ti přisahám
při otcovských ohněch, jestli mě jen osudy pustí,
dřív se vrátím, než luna dvakrát naplní kruh."
Jak jen těmito sliby naděj na návrat ponořena,
hned vyvedenou z loděnic na moře smočit,
a vybavit jejími borovici káže zbraněmi;
kterou opět, viděnou, jakoby předvídavá budoucího,
zděsila se Alkyoné, a slzy vylila vznikající,

a objetí dala, a smutně nejbídnější konečně
ústy „buď zdráv" řekla, a sklesla celým tělem;
avšak mládenci, hledajícím zdržení Keykovi, přitahují
řadami dvojnými k statným prsám vesla,
a stejným úderem řežou moře: zdvihla ona
mokré oči, i stojícího na lodi zakřivené
a potřesenou rukou dávající jí znamení manžela
předkloněna vidí, a vrací znamení; kdy země ustoupila
dál, a oči nemohou poznat obličej,
dokud lze, následuje prchající pohled na borovici;
ta také jak nemohla už prostorem vzdálena být viděna,
plachty přesto hledí nejvyššímu plovoucí stěžni;
jak ani plachty nevidí, prázdné hledá úzkostná lůžko,
a sebe na lůžko klade: obnovuje lůžko a také lůžko
Alkyoné slzy, a která část napomíná, že chybí.
Z přístavů vyšli, a hýbal vítr lanami:
otáčí k boku visící plavec vesla,
a ráhna v nejvyšším dřevě umístí, a celé stěžni
plátno spouští, a přicházející přijímá vzduchy.
Buď méně, nebo jistě prostředek ne víc moře
lodí bylo rozřezáváno, a daleko byla obě země,
když moře k noci naduřelými bělat začalo
vlnami, a prudce dýchat silněji eurus.
„Strmá už dávno spusťte ráhna," řídič
křičí, „a k ráhnu veškerou podvázejte plachtu."
Tento káže; překážejí protivné rozkazy bouře,
ani nedovolí slyšet hlas lomoz moře žádný:
sami od sebe přesto spěchají jedni spustit vesla,
část upevnit bok, část větrům plachty odpírat;
vylévá tenhle vlny, a moře vrací do moře,
tento rve ráhna; co dokud bez zákona se dělá,

ostrá roste zima, a každé strany divoké
války vedou větry, a moře rozhořčené mísí.
Sám bojí se, a sebe, jaký je stav, sám přiznává,
nevědět lodi řídič, a co by přikazoval nebo zakazoval:
tak veliká zla hmota, tak veliká silnější umění je.
Totiž znějí křikem muži, skřípáním lana,
vln přívalem těžká vlna, hromy éter.
Vlnami je zvedán, a nebi se zdá rovnat
moře, a dovezené postřikem dotknout mraky;
a jednou, když žluté z nejhlubšího obrací písky,
stejnobarevné je s nimi, stygickou jindy černější vlnou,
rozprostírá se někdy, a pěnami zvonícími bělá.
Sama taky těmi hnána je střídami Trachinská záď,
a teď vysoká jakoby z vrcholu hory
hledět dolů do údolí, a nejnižší Acheron se zdá,
teď, když ponořenou obklopila zahnuté moře,
hledět vzhůru z podsvětního nejvyšší víru nebe.
Často dává obrovský vlnou do boku zasažena praskot,
ne lehčeji bitá zní, než železný kdysi
beran, když roztříští, nebo balista, poškozené tvrze,
a jak obvykle, vzatými s nárazem silami jít,
hrudí ve zbraních divocí, a předložené zbraně lvi,
tak, když se větrům oddala vlna povstalým,
šla do výše loď, a mnohem byla vyšší nad nimi;
a už povolují klíny, i zbaveného pokryvem vosku
škvíra zeje, i poskytuje cestu smrtonosným vlnám.
Hle, padají mnohé rozvolněnými mraky deště,
a do moře bys věřil, že celé sestupuje nebe,
a do nebeských oblastí nadmuté stoupá moře.
Plachty moknou mraky, a s nebeskými vlnami
mořské smísí se vody; postrádá ohně éter,

a slepá noc je stlačena temnotou zimy a svou.
Rozsvěcují přesto tyto, a dávají třpytivé světlo
blesky: bleskovými hoří ohni deště.
Dává i teď skoky dovnitř duté stavby lodi
vlna; a jak voják, počtem vynikající nad všechny,
když často přiskočil k hradbám bráněného města,
nadějí dosahuje konečně, a chvály rozpálen láskou,
mezi tisíc mužů přesto zeď obsadí jediný,
tak, když tloukly devětkrát boky strmé vlny,
mocněji povstávající desáté řítí se nápor vlny,
a dříve neustoupí dobývat unavenou loď,
než jakoby do dobytých sestupovala hradeb lodi.
Část tedy pokoušela se dosud vniknout do borovice,
část moře uvnitř byla: třesou se neméně všichni,
než obvykle město jinými zeď kopajícími venku,
a druhými zeď třesou držícími uvnitř.
Chybí umění, a duše padají, a tolik se zdají,
kolik přichází vln, řítit se, a vpadávat smrti.
Nedrží tento slzy, žasne tento, volá jiný blažené,
které pohřby čekají, tento sliby božství uctívá,
a paže k nebi, kterého nevidí, marné zvedajíc,
žádá pomoc; vstupují tomu bratr a rodič,
tomu s dětmi dům, a cokoli bylo zanecháno;
Alkyoné Keyka pohne, Keykových v ústech
žádná kromě Alkyoné není, a i když postrádá jednu,
raduje se být vzdálen přesto; vlasti také chtěl by k břehům
pohlédnout zpět, a na dům poslední obrátit tvář,
avšak, kde je, neví: tak velkou obloukou moře
vře, a navedeným smolnými z mraků stínem
veškeré skryto nebe, a zdvojená noci podoba je.
Láme se nárazem bouřlivým vírem strom,

láme se i řízení, a kořistmi radostná přežívající
vlna, jako vítěz, a zahnutá hledí dolů na vlny;
ne lehčeji, než pokud někdo Athón nebo Pindos vytržené
sídla svého celé do otevřeného převrátil by moře,
sražená padá, i stejně a tíhou i úderem
noří do nejhlubšího loď; s kterou část veliká mužů
vírem stlačena těžkým, a ne do vzduchu vrácena osudem
funkci svou splnila, jiné části a údy lodi
zlomené drží: drží sám rukou, kterou žezlo byl zvyklý,
úlomky plavidla Keyx a tchána a otce
vzývá, běda! Marně, ale nejvíc plujícímu v ústech
Alkyoné manželka: té vzpomíná a vrací se,
té před oči aby hnaly jeho tělo vlny,
si přeje, i bezduchý rukama aby byl pohřben přátelskými.
Dokud plave, nepřítomnou, kolikrát dovoluje vlna otevřít ústa,
jmenuje Alkyoné, a samým mumlá vlnám.
Hle, nad prostředek vln černý oblouk vod
láme se, a prasklou ponořenou hlavu zavaluje vlnou.
Lucifer temný, a kterého bys mohl poznat
tím světlem, nebyl, protože vystoupit z nebe
nebylo lze, hustými pokryl své mraky tvář.
Aiolovna mezitím, tak velikých nevědoma zel,
počítá noci, a už, které obleče on,
spěchá, šaty, už které, až přijde on,
sama nosit, a návraty si slibuje prázdné.
Všem ona ovšem nebeským zbožná kadidla nesla,
před všemi však Junony chrámy ctila,
a za muže, který žádný nebyl, přicházela k oltářům,
a aby byl zdrávý manžel její, a aby se vrátil,
si přála, i žádné by si ji nepřeřadil; ale jemu
tohoto z tolika slibů mohlo se dostat jediné.

Avšak bohyně ne déle za zemřelého být žádána
snáší, a aby ruce smrtonosné zahnala od oltářů:
„Iris má," řekla, „nejvěrnější posel hlasu,
navštiv sopornou Spánku rychle síň,
a vyhaslého rozkaž Keyka obraz poslat
sny k Alkyoné, pravé vyprávějící pády."
Dořekla: obléká roucho tisíce barev
Iris, a klenutým nebe zakřivením zvěstujíc,
sídlo hledá, přikázaného pod mraky skrytého krále.
Je blízko Kimerů dlouhé jeskyně stažení,
hora dutá, líného dům a nitra Spánku,
kam nikdy paprsky vycházející nebo prostředek, nebo padající
Foibos přistoupit nemůže: mlhy temnotou smíšené
jsou vydechovány z půdy, a pochybné soumraky světla.
Ne bdělý pták tam hřebenovou ústa zpěvem
vyvolává Jitřenku, ani hlasem ticho neporušují
starostiví psi, nebo psy chytřejší husa;
nešelmy, ne stáda, ne pohnutí dechem ratolestí
ani lidské nevydávají zvuku urážky jazyka.
Němý klid obývá; ze skály přesto vychází z hluboké
potok vody Léthé, kterým se šumem klouzající
vábí sny praskajícími vlna oblázky.
Před dveřmi jeskyně plodné máky kvetou
a nespočetné byliny, jejichž z mléka spánek
Noc bere, a rozsévá přes stinné vlhká země.
Dveře, aby otočeným neřinčely závěsem,
žádné doma celém nejsou, strážce na prahu žádný;
avšak uprostřed lůžko je z ebenu vznesené v jeskyni,
peřím, černobarvé, tmavým roušem pokryté,
na němž leží sám bůh, s údy slabostí rozvolněnými.
Kolem něho rozptýleně různé napodobující tvary

Sny marné leží tolikeré, kolik úroda klasů,
les nese listí, hozených břehů písků.
Jak jen tam vstoupila, a rukama překážející panna
Sny rozehnala, šatu lesku zazářila
svatý dům, a pomalou bůh těžkostí ležící
sotva oči zvedajíc, a opět a opět klesaje,
a nejvyšší bijíc kývajícímu hrudí bradou,
otřásl konečně sobě sebou, a loktem zvedl se,
proč přichází, (poznal totiž) ptá se, avšak ona:
„Spánku, klidu věcí, nejkliddnější, Spánku, bohů,
pokoji duše, kterého starost prchá, který těla tvrdými
unavené službami hladíš, a obnovuješ k práci,
Sny, které pravým by rovnaly se napodobením tvarům,
Herkulově Trachině káže pod obrazem krále
k Alkyoné nechť přistoupí, a obrazy ztroskotání utvoří.
Rozkazuje toto Juno.” Když vzkazy dokončila,
Iris odchází: a nemohla totiž dále snášet spánku
sílu, a jak klouzat spánek cítila do údů,
uniká, a vrací se těmi, kterými právě přišla, oblouky.
Avšak otec z lidu synů tisíce svých
budí umělce i napodobitele tvaru
Morfea: nad něj žádný šikovněji jiný
nevyjadřuje chůzi a výraz a zvuk mluvení;
přidává i šaty a nejobvyklejší každému
slova; ale tento jen lidi napodobuje, avšak jiný
stane se šelmou, stane se ptákem, stane se dlouhým tělem had:
toho Ikela nebeští, smrtelní Phobetora dav
nazývá; je také jiného, třetí umění,
Fantasos: ten v zem a skálu a vodu a trám,
a cokoli je bez duše, klamně vše přechází;
králům tito a vůdcům své ukazovat tváře

v noci jsou zvyklí, lidi jiní, a prostý lid procházejí.
Pomíjí ty starší, a ze všech bratří jediného
Morfea, který by provedl Thaumantiny příkazy, Spánek
vybírá, a opět měkkou slabostí rozvolněn
položil hlavu, a stlanou skryl hluboce.
Ten letí žádné zvuky nedělajícími křídly
přes temnoty, a mezičase prodlevy krátkém do města
dochází Haimonského, a odloženými z těla pery
v podobu Keyka vchází, a vzatou tvář
žlutý, mrtvému podobný, bez šatů žádných,
manželky před lůžko bídné stál: vlhký zdá se
vous muže, a mokrou těžká téci vlnou vlasy.
Pak na lůžko lehá, pláčem přes tvář vylitým
toto praví: „Poznáváš Keyka, nejbídnější manželko,
nebo má se změnila tvář smrtí? Pohleď: poznáš
a najdeš za manžela svého manžela stín!
Nic pomoci, Alkyoné, nám tvé sliby přinesly!
Padli jsme! Falešně mi slibovat nechtěj!
Chmurný v egejském chytil moři loď
auster, i obrovským šlehanou dechem rozvolnil,
a ústa naše tvé marně volající jméno
naplnily vlny. – Ne tyto ti zvěstuje původce
pochybný, ne tyto toulavými pověstmi slyšíš:
já sám osudy ti přítomen mé troskovatec vyznávám.
Vstaň, pojď, dej slzy, a truchlivé obleč, a mě
neoplakaný pod prázdný Tartar neposlej!"
Přidá k tomu hlas Morfeus, aby manželovy ona
by věřila být svého (slzy také vylít pravé
viděn byl), a gesto rukou Keykovou měl.
Zasténá Alkyoné plačící, i pohne paže
přes spánek, a tělo hledaje objímá vzduchy,

a zvolá: „Zůstaň! Kam se vrháš? Půjdeme spolu.”
Hlasem svým i podobou muže vzrušena spánek
otřese, a nejdřív, pokud je, se rozhlíží, kde
právě viděn byl; neboť pohnutí hlasem služebníci
donesli světlo. Když ho nenachází nikde,
tluče tvář rukou, a trhá z prsou šaty,
i prsa sama bije, a vlasy rozpustit se nestará:
rozsápává, a chůvě, jaká žalu příčina, ptající se:
„Žádná není Alkyoné, žádná není,” pravila, „zahynula zároveň
s Keyxem svým. Útěšná odstraňte slova!
Troskotal, zahynul: viděla jsem a poznala, a ruce
k odcházejícímu toužíce ho zdržet jsem napínala.
Stín byl, ale i stín však zjevný, a muže
pravý mého. Ne ten sice, pokud se ptáš, měl
zvyklý výraz, ani kterým dříve, ústy se třpytil:
blednoucího a nahého, a dosud vlahým vlasem
nešťastná jsem viděla. Stál tento bídný právě
hle místě”; i hledá, stopy pokud by nějaké zbývaly.
„To bylo, to, co jsem duchem věštícím se bála,
a abys mě prchající větry nenásledoval, jsem prosila.
Ale jistě bych chtěla, protože mající zahynout jsi odcházel,
abys i mě vzal: mnoho bylo užitečné s tebou
jít mi; neboť ani ze života z času cokoli
ne společně bych dělala, ani smrt rozdělena by nebyla.
Teď nepřítomná jsem zahynula, jsem vrhána také vlnami
nepřítomná,
i bez mě mě moře má. Krutější než samo
nechť mi je mysl nad mořem, pokud život vést se budu snažit
déle, a tak velikému bych bojovala přežít žalu!
Ale ani nebudu bojovat, ani tě, bídný, neopustím,
a tobě teď aspoň přijdu družkou, a v hrobě

pokud ne urna, přesto spojí nás písmeno: pokud ne
kostmi kostí mých, aspoň jméno jménem se dotknu."
Víc bolest brání, a každému slovu překáží
nářek, i vzdechy z omráčeného srdce taženy jsou.
Ráno bylo: vychází z paláce ke břehu, a to
smutná místo vyhledává, odkud spatřila odcházejícího,
a dokud se zdržuje tam, dokud: „Tady uzdy rozvázal,
na tomto mi odcházeje dal polibky břehu," říká,
a dokud zaznamenaná místy vzpomíná činy, a moře
hledí, v tekuté, prostorem vzdáleném, vidí
nevím co jakoby tělo ve vodě, a nejprve, co by to
bylo, bylo pochybné; když trochu přitlačila vlna,
a, ačkoli bylo daleko, tělo přesto být bylo zřejmé,
kdo by byl, neznajíc, protože ztroskotal, předtuchou je dotčena,
a jakoby neznámému slzu dávala: „Běda! Bídný," pravila,
„kdokoli jsi, a pokud nějaká je manželka tobě!" Vlnami hnán
blíží se tělo: co čím více ona pozoruje,
tím méně a méně má mysli, běda! A už blízkému
přiblížené zemi, už co by poznat mohla,
spatří: byl to manžel! „Je to on!" zvolá, a zároveň
tvář, vlasy, šat trhá, i napínajíc chvějící se
ke Keykovi ruce: „Takto, ó nejdražší manželi,
takto ke mně, bídný, se vracíš?" pravila. Leží u vln
rukou udělaná hmota, která první moře hněvy
láme, a napadení předvyčerpává vod.
Vskočí sem, i podivuhodné bylo, že mohla: letěla,
a bijíc lehký právě zrozenými vzduch křídly
oškrabovala horní pták bídný vlny,
a dokud letí, smutnému podobný, a plný nářku
ústa dávala zvuk, drobným praskající zobcem.
Avšak když se dotkla němého a bezkrevného těla,

milované údy objímajíc čerstvými křídly,
chladné marně tvrdým dala polibky zobem.
Pocítil toto Keyx, nebo tvář pohyby vlny
zvednout byl zdán, lid pochyboval, ale on
pocítil: a konečně, nebeskými slitovavšími se, oba
v ptáka proměněni; osudům poddanec stejným
pak také zůstala láska, ani manželský rozvolněna
smlouva v ptácích: sejdou se, a stávají se rodiči,
a přes dnů klidných zimního času sedm
vysedává Alkyoné na visících nad vodami hnízdech.
Pak leží vlna moře: větry hlídá a odhání
Aiolos od výstupu, a poskytuje vnukům moře.
Ty někdo starší spolu nad širokou vodou letící
sleduje, a až na konec zachovanou chválí lásku:
nejbližší, nebo stejný, pokud osud přinesl: „Tento také," řekl,
„kterého moře rozrážejícího, a nad kolena spojené mající,
sleduješ," (ukazujíc dlouhokrkého potápku)
„královské potomstvo, i pokud sestoupit k samému
pořádkem nepřetržitým se ptáš, jsou jeho původ
Ilus a Assaracus, i uloupený Jovovi Ganymédés,
Láomedon starý a Priamus poslední Trója
časy osudem; bratrem byl Hektora tento:
který kdyby nebyl pocítil první nový osud mládím,
snad by nižší než Hektor jméno neměl,
ačkoli jeho porodila dcera Dymantova,
Aisaka ve stínovém potají porodila pod Ídou
Alexiroé, Granikou zrozená dvourohým.
Nenáviděl ten města, i lesklé vzdálen síně,
tajné hory i neambiciózní obýval
venkov, a ne iliónské schůzky kromě vzácně navštěvoval.
Ne venkovské přesto, ani nedobytné lásce

srdce maje, lesy chycené často přes všechny
spatří Hesperie u otcovského kebrénského břehu,
hozené na ramena sušící slunečním vlasy.
Spatřená prchá nymfa, jakoby přestrašená žlutého
daňka vlka, a daleko u jezírka ulovená opuštěného
jestřába říční kachna; kterou Trójský hrdina
následuje, a rychlou strachem rychlý tlačí láskou.
Hle, skrytý v trávě had prchající zahnutým
zubem nohu stiskl, i jed do těla pustil;
se životem potlačen byl útěk: objímá bez sebe
mrtvou, a volá: „Lituji, lituji následovat!
Ale ne tohoto jsem se bál, ani nebylo mi zvítězit tak drahé.
Zahubili jsme bídnou my tě dva: rána od hada,
ode mě příčina dána je! Já bych byl zločinný než ten,
pokud ti smrtí svou smrti útěchu neposlu."
Řekl, i ze skaliska, které chraplavá podkopala vlna,
dal se v moře. Tethys slitovavšis se nad padajícím
jemně přijala, i plujícího po mořích pery
pokryla, a toužené nebylo mu dáno moci smrti.
Rozhorlí se milující, že proti vůli žít je donucen,
i že brání se duši bídného ze sídla chtějící
odejít, a jak nová ramenům přijal křídla,
vzlétá, a opět tělo nad moře hází.
Peří ulevuje pádům: zuří Aisakos, i do hlubokého
předkloněn odchází, a smrti cestu bez konce znovu zkouší.
Udělala láska hubenost: dlouhé meziklouby nohou,
dlouhá zůstává šíje, hlava je od těla daleko;
moře miluje, a jméno drží, protože se ponoruje v něj."

Kniha dvanáctá.

Nevědomý, že vzatými Priamos otec Aisaka křídly
žil, truchlil: mohyle také jméno mající
oběti dával s bratry Hektór marné;
chyběla povinnosti Paridova přítomnost smutné,
později, kdo uloupenou s manželkou dlouhou válku
přinesl do vlasti: a spiknuté se připojují
tisíc lodí, i rod zároveň společný Pelasgů;
a nebyla by odložena pomsta, kdyby ne moře krutí
nedostupnými učinili větři, a boiotská země
v Aulidě plné ryb lodě by nezdržela jdoucí.
Zde otcovským podle zvyku Jovovi, když svaté věci připravili,
jak starý rozdmýchanými zahořel ohni oltář,
plazit se modrý Danajci viděli draka
do platanu, který stál nejbližší začatým posvátnostem.
Hnízdo bylo ptáků dvakrát čtyř na stromě nejvyšším:
které jak zároveň i matku kolem své škody letící
chytil had, a chtivým skryl ústy,
užasli všichni, avšak pravdy znalý věštec
Thestorovec: „Zvítězíme," pravil; „radujte se, Pelasgové!
Trója padne, ale bude naší prodleva dlouhá práce,"
a devět ptáků v války rozdělil roky.
Ten, jak byl zelené objímající na stromě větve,
stane se kamenem, a označuje hadí podobou skalisko.
Zůstává v aónských Boreás násilný vlnách

a války nepřenáší, a jsou, kteří že ušetří Tróji
Neptunovi věří, protože hradby udělal městu;
avšak ne Thestorovec: ani totiž neví, ani nemlčí,
že krví panenskou být smířen panny hněv
má bohyně. Když zbožnost společná příčina
a král otce zdolaly, a cudnou mající dát krev
plačícím před oltář stála Ífigeneia služebníkům,
poražena je bohyně, a mrak očím vrhla, a mezi
službu a davem posvátna i hlasy prosících
podloženou prý vyměnila Mykénovnu laní.
Když tedy, kterou se slušelo, zmírněna byla vraždou Diana,
a stejně Foibovy, stejně moře hněv ustoupil,
přijímají větry za zády tisíc lodí
a mnoho přetrpěvše frygského nabývají písku.
Uprostřed světa místo je mezi zeměmi a mořem
i nebeskými oblastmi, trojí hranice světa;
odkud co je kdekoli, ačkoli krajinami vzdálené,
je zpozorováno, a prochází duté hlas každý k uším:
Fáma drží, a nejvyšší si dům vybrala v tvrzi,
a nespočetné vchody, i tisíc otvorů střechám
přidala, i žádnými neuzavřela prahy branami;
v noci i ve dne leží: celá je ze zvonící mědi,
celá šumí, i hlasy vrací a opakuje, co slyší;
žádný klid uvnitř, ani žádná ticha v části,
a přece není křik, ale drobného mumlání hlasu,
jaké z moře, pokud by někdo zdálky slyšel, vln
být obvykle, nebo jaký zvuk, když Jupiter černé
rozhněval mraky, poslední hromy vracejí.
Síň dav drží: přicházejí, lehký zástup, i odcházejí
a smíšené s pravdivými rozptýleně vymyšlené bloudí
tisíce zpráv, a zmatená slova převalují;

z nich tito prázdné naplňují řečmi uši,
tito vypravované nesou jinam, a míra vymyšleného
roste, a k slyšeným něco nový přidává původce.
Tam je Důvěřivost, tam opovážlivý Omyl
a marná Radost, i přestrašené Strachy
a Nesvornost náhlá, a pochybným původcem Šepty;
sama, co v nebi věcí a moři se děje
i na zemi, vidí, a celý zpytuje svět.
Udělala toto známým, že řecké se statným vojákem
se blíží lodě, a ne nečekaný ve zbraních
nepřítel je přítomen: brání vstupy i břehy chrání
Trójané, a Hektorovským první osudově kopím,
Prótesiláu, padáš, a započaté bitvy velikou
cenou stojí Danajcům, a statné duše smrtí poznán Hektór.
A ne Frygové drobnou, co achajská pravice může,
krví pocítili, a už sigejské rudly
pobřeží, už smrtí potomek Neptunův, Kyknos,
tisíc mužů dal, už vozem napadal Achilles
a celé peliského srážel hrotem úderem
zástupy, a přes řady buď Kyknos nebo Hektora hledaje
setkává se s Kyknosem (desátého odložen do roku
Hektór byl): pak šíje jhem bělající stlačené
pobídnutými pobízel koně, vůz nasměroval do nepřítele
a potřásajíc svými třesoucí zbraně pažemi:
„Kdokoli jsi, ó mladíku," pravil, „útěchu měj
smrti, že od Haimonského jsi podřezán Achilla!"
Potud Aiakovec: hlas těžké kopí následovalo,
ale ačkoli jisté, žádný nebyl omyl v kopí,
nic přesto nedělá vypuštěného hrotem železa,
a jak tupým prsa jen uhodila ranou.
„Rodem bohyně, neboť tě pověstí předznám jsme," pravil

on, „co se divíš, že od nás rána je vzdálena?"
(divil se totiž.) „Ne tato, kterou vidíš, s koňskými
žlutá hřívami přilba, ani břemeno, duté štítky, levé
pomocí mi jsou: ozdoba je hledána od nich;
Mars také proto zbraně brát obvykle! Odstraněna bude této
pokrývky služba: přesto bez poškrábání odejdu;
je něco nebýt zrozen z Nereidky, ale kdo
Nerea i dcery i celé řídí moře."
Řekl, a mající uváznout štítu zahnutím zbraň
poslal do Aiakovce, které i měď a bližší prolomilo
devětkrát devět volů, desátým však kruhem bylo zdrženo.
Vytáhne toto hrdina, a znovu třesoucí statnou
zbraně rukou otočil: znovu bez rány tělo
nedotčené bylo; a ani třetí hrot otevřeného
a nabízejícího se nedokázal poškrábat Kykna.
Ne jinak se rozpálil, než když v cirku otevřeném býk,
když svá hrozným hledá dráždidla rohem,
rudé šaty, a klamné rány cítí;
zda však vypadlo železo, pozoruje kopí:
drželo v dřevě. „Ruka je má slabá tedy,
a které," pravil, „dříve měla síly, vylila v jediném?
Neboť jistě silná byla, buď když Lyrnesské první
hradby jsem shodil, nebo když Tenedos i tvou
Eetionskou jsem naplnil krví Théby,
nebo když purpurový krví lidu Kaikos
tekl, i dílo mého dvakrát pocítil Télefos kopí.
Zde také tolika zabitými, kterých přes břeh hromady
i udělala, i vidím, silná má pravice byla, i je."
Řekl, a, dříve udělaným jakoby špatně věřil, kopí
poslal do protilehlého z lykijského lidu Menoita
a kyrys zároveň a podložená prsa prolomil.

Při klesajícím těžké umírajíc temenem země
vytahuje totéž ono z horké rány kopí,
a praví: „Toto ruka je, toto, kterou právě jsme zvítězili, kopí:
použiji k tomu stejné; nechť v tom je, prosím, výsledek stejný!"
Takto řekše, Kykna hledá znovu, a jasan nebloudí,
a na rameně zazněl levém, ne uhnutý,
odtud jakoby od zdi, a pevné skály, odražen je;
kde přec zasažen byl, zbarveného krví Kykna
viděl, a marně se radoval Achilles:
rána nebyla žádná, krev byla ta Menoitova!
Pak vskutku střemhlav z vozu šumíc vysokého
seskočí, a hladkého nepřítele zblízka
mečem hledaje, štít mečem a přilbu dutit
vidí, avšak v tvrdém i poškodit tělo železo.
Nesnesl více, a štítem proti vrácenému
třikrát a čtyřikrát muže tvář, i jílcem a dutými spánky bije,
a ustupujícího sledující naléhá, a trápí a žene,
a omráčenému odpírá odpočinek: strach chytá ho,
před očima plují mu temnoty, a vracejícímu nazpět
odvrácené kroky uprostřed kámen stál v cestě pole;
kterého nad převrženým naznak tělem Kykna
silou mnohou obrátil, a k zemi srazil Achilles.
Pak štítem a koleny tiskouc vnitřnosti tvrdými
tahá pouta přilby, které stlačené pod bradou
rozmačkávají hrdlo, i dech i cestu
odnímají duši. Poraženého oloupit chystal se:
zbraně opuštěné vidí; tělo bůh moře do bílého
proměnil ptáka, jehož právě jméno měl.
Tato práce, tato odpočinek mnoha dní bitva
přinesla, a položenými obě strany odstoupily zbraně.
A dokud bdělá frygské zachraňuje stráž hradby,

a bdělá argejské zachraňuje stráž zákopy,
sváteční den byl přítomen, kdy Kykna vítěz Achilles
Palladu obětované uklidňoval krví krávy;
které jak jen položil vnitřnosti na horké oltáře,
a bohy přijatá pronikla do éteru vůně,
posvátnosti dostaly své, část je dána ostatní stolům.
Rozsadili se na lóžích šlechtici, a těla pečeného
masa plní, a vínem ulevují, a starostem i žízni.
Nehrál jim na kitháry, ani zpěvy hlasů
dlouhé mnohočerné je netěšily píšťaly buxusové,
ale noc řečí trávili, a chrabrost mluvení
materiálem byla: boje vypravují nepřátelské i své,
a vzájemně napadená i vyčerpaná nebezpečí často
vzpomínat je milé; co totiž by mluvil Achilles,
nebo co u velikého Achilla raději by mluvili?
Nejbližší nejvíce zdolaného vítězství nad Kyknem
v řeči byla: viděna podivuhodná všem,
že jinocha tělo žádnou proniknutelné zbraní,
a nepřemožitelné ránou bylo, a železo se otupilo.
Toto sám Aiakovec, toto se divili Achajové,
když takto Nestor pravil: „Vašemu byl jediný věku
pohrdač železa, a žádným proniknutelný úderem
Kyknos. Avšak sám kdysi trpícího rány tisíc
tělem ne poškozeným Perrhaibského Kainea jsem viděl,
Kainea Perrhaibského, který činy slavný Othrys
obýval, a co by divu víc bylo v něm,
žena narozená byla.” Zrůdou novotou pohnuti
kdokoli je přítomen, a nechť vypravuje, prosí: mezi nimi Achilles:
„Pověz, pojď! Neboť všem je stejná slyšet vůle,
ó výmluvný starče, věku moudrost našeho,
kdo byl Kaineus, proč v opačné proměněn,

jakým ti vojenstvím, čí soutěží bitvy
poznán, kým by byl poražen, pokud poražen od někoho byl."
Pak starší: „Ačkoli mi stojí v cestě pomalé stáří,
a mnoho mi unikne spatřených v prvních letech,
více přesto si pamatuji. A která by víc tkvěla žádná
věc v hrudi naší, mezi války a doma
dělanými tolika, a pokud někoho mohlo prostorné stáří
spatřovatelem učinit prací mnoha, žil jsem
let dvakrát sto; teď třetí žije se věk.
Jasná krásou byla potomek Elateova Kainis,
Thessalských dívek nejkrásnější, i přes blízká
i přes tvá města (tobě totiž krajanka, Achille),
mnoha marně sliby toužená nápadníků.
Pokoušel by se Péleus ložnice snad i té:
ale už buď dostaly se mu manželství matky,
nebo byly slíbeny tvé, a Kainis žádnou
nevdala se do ložnice, a tajné břehy sledujíc,
mořského sílu snášela boha (tak pověst nesla),
a jak nové Veneri Neptun radosti vzal:
„Buďtež tvé sliby," pravil, „bez odmítnutí:
vyber, co bys si přála!" (totéž toto také pověst nesla)
„Veliký," Kainis pravila, „činí tato křivda slib,
takové strpět už moct nic; dej, abych žena nebyla:
všechno jsi poskytl." Těžším poslední řekla
slova zvukem, a mohl muže hlas ten zdát se,
jak byl; neboť už slibu bůh moře hlubokého
kývl, a dal nadto, a ani zraněn žádnými
ranami nemohl se stát, ani železem padnout.
Darem veselý odchází, a studii mužskými věk
tráví Atrakovec, a Peneiova pole prochází.
Vzal Hippodamu smělý Ixiónův syn,

a mrakorozence divoké na postavené po pořadí stoly
a stromech zakrytou se usadit kázal jeskyni.
Haimonští šlechtici byli přítomni, byli jsme přítomni i sami,
a sváteční zmatená zněla královská dav.
Hle, zpívají Hymenaioa, a ohni síň kouří,
a ovroubená je přítomna panna matek i snach zástupem,
nápadná tváří; šťastným jsme nazvali tou
manželkou Peirithoa, co téměř jsme porušili znamení.
Neboť ti, nejkrutější krutých Kentaurů,
Euryte, jak vínem hruď, tak pannou spatřenou
hoří, a opilost zdvojená vášní vládne.
Hned převrácené pozdvihují hostiny stoly,
a odvlečena je vlasy násilím vzatými nová nevěsta.
Eurytus Hippodamu, jiní, kterou každý si oblíbili
nebo mohli, uloupí, a dobytého bylo města podoba.
Ženským křikem zní palác: rychleji všichni
vstáváme, a první: „Jaké tě pomatenosti," Théseus
„Euryte, bije," pravil, „který mě živého popuzuješ
Peirithoa a znesvěcuješ dva neznaje v jednom?"
[A aby to velikomyslný marně nebyl pronesl ústy,
odstrkuje naléhající, a uloupenou zuřícím odnímá.]
Ten nic na to (ani totiž bránit slovy
takové činy nemůže), ale mstitele tvář drzými
pronásleduje rukama, i urozenou hruď bije.
Náhodou byl vedle znaky vyčnívajícími drsný
starý krátr; který obrovský větší sám
zvedl Aigeovec, a proti tváři vrhl:
krve ten chuchvalce zároveň a mozek i víno
ránou a tlamou zvracející, mokrým naznak pískem
kope. Rozpalují se bratři vraždou dvojčlenní,
a o závod všichni jedněmi ústy: „Zbraně, zbraně," mluví.

Vína dávala duchy, i první poháry bitvě
poslané letí, i křehké sudy a zahnuté hrnce,
věci hostinám kdysi, pak boji a vraždám vhodné.
První Ofionovec Amykus svatyni dary
nebál se oloupit svými, a první ze svatyně
pochodněmi hustou vzal lampu třepotavými,
a vyzvednouc vysoko, jako ten, kdo bílé býka
rozlomit obětní zkouší krky sekerou,
smýkl o čelo Lapitha Keladonta, a kosti
nepoznatelně smísené zanechal v tváři.
Vyskočily oči, i rozházenými kostmi tváře
nahnán nazpět nos, a uprostřed je přibit do patra.
Toho vytrženou nohou stolu pelléjského javorového
srazil k zemi Pelates, se spadlou k prsům bradou,
a s černou smísené krví plivajícího zuby
ranou do tartaru stínů zdvojenou poslal.
Nejbližší, jak stál, hledě na oltáře tváří
kouřící hroznou: „Proč ne," pravil, „používáme to?"
A se svými Gryneus nestvůrný zvedl oltář
s ohni, a doprostřed Lapithů hodil zástup,
a stlačil dva, Brotea a Oria: Oriovi
matka byla Mykalé, kterou odvést zpěvem
často odporujícímu bylo známo rohy luny.
„Nebeztrestně poneseš, zbraně jen hojnost nechť se dostane!"
řekl Exadius, a zbraně má jako nejlepší, ve vysoké
které byly borovici slibované rohy jelena.
Je zabodnut odtud dvojím Gryneus do očí větvemi,
a jsou vyrvané oči, kterých část se drží rohů,
část teče do brady, a sražená krví visí.
Hle, uchvátí uprostřed hořící Rhoitus od oltářů
švestkový oharek, a pravé od strany Charaxovy

spánky prolomí žlutým pokryté vlasem.
Chycené rychle, jako obilí suché, plamenem
shořely vlasy, a ránou krev spálená
hroznou syčením zvuk dala, jak dávat železo
ohněm rudé většinou obvykle, co kleštěmi zahnutými
když kovář vytáhne, do nádob spouští: avšak ono
syčí, a v chvějící se ponořené syčí vodě.
Zraněný z huňatých dravý z vlasů oheň
otřese, i do ramen práh ze země vytržený
zvedne, břemeno vozu, co aby pustil na nepřítele,
sama udělá tíha: druha také kamenná hmota
stlačila, prostorem stojícího bližším, Komety.
A radosti nedrží Rhoitus: „Takto, prosím," pravil,
„zbytek nechť je statný tábora dav tvého!"
A napolo spáleným obnovuje znovu kolíkem ránu
třikrát a čtyřikrát těžkým spoje temene úderem
láme, a v tekoucím usedly kosti mozku.
Vítěz k Evagrovi, Korythovi a Dryantovi přechází;
z nich jak první pokrytý chmýřím tváře
klesl Korythos: „Chlapci jaká sláva poraženému
získána ti je?" Evagrus pravil, a nedá říkat Rhoitus
víc, a rudé divoký do otevřených mluvícího
pohřbil úst muže, a přes ústa do prsou plameny.
Tebe také, krutý Drya, kolem hlavy ohněm točeným
sleduje, ale ne na tobě také stál tentýž
výsledek: nepřetržitým zdarem vraždy ovýskajícího,
kde spojen je rameně krk, kolíkem probodneš opáleným.
Zasténal, a tvrdý kolík sotva kosti vytrhl
Rhoitus, i sám svou namočený krví utíká.
Utíká i Orneus a Lykabás a zraněný ramenem
pravým Médon, a s Pisénorem Thaumás,

a který nohou nedávno v soutěži zvítězil přes všechny
Mermeros, přijatou pak ranou pomaleji šel;
a Pholos a Melaneus a Abás kořistník kanců,
a který svým marně válku odrazoval věštec
Asbolos: on dokonce bojícího se ran Nessa:
„Neutíkej! K Herkulovým," pravil, „budeš zachráněn lukům."
Avšak ne Eurynomus a Lykidás, i Areos a Imbreus
unikli smrti; které všechny pravicí Dryantovou
porazil proti sobě. Proti sobě ty také, ačkoli
záda útěku's dal, ránu, Krenaie, jsi vzal:
neboť těžkou ohlédaje mezi dvě oči železo,
kudy nos s čelem je spojen, přijímáš, k nejvyššímu.
V tak velikém šumu všem bez konce ležel
uspán žilami, a nevzbuzený Afidás,
a slabou rukou pohár smíchaný držel,
rozlit na Ossejské chlupaté kůži medvědice;
koho zdálky jak uviděl marně žádné zbraně hýbající,
vkládá do řemene prsty: „Smíchané," řekl,
„se Styxem vína budeš pít," Phorbas; a ne více otáleje
na jinocha otočil oštěp, a oceloví krk
jasan, jak náhodou ležel naznak, hnán byl.
Smrt postrádala citu, a plným z hrdla tekla
i do postelí, i do samých pohárů černá krev.
Viděl jsem já Petraia pokoušejícího zvednout ze země
dubových žaludonosný dub; který dokud objetími obkružuje
a potřásá sem tam, i rozkolísané dubů házej,
oštěp Peirithoův do žeber vyslaný Petraia
prsy s tvrdým zápasící dubem probodl.
Peirithoovou chrabrostí Lyka padnout vypravovali,
Peirithoovou chrabrostí Chromida, ale oba menší
vítězi titul než Dictys a Helops dali,

probodnut Helops oštěpem, který průchod spánky udělal,
a seslaný od pravé levou pronikl k uchu,
Dictys z dvoubokého klouzaje hrotu hory,
dokud prchá naléhajícímu třesouc se Ixiónovce,
spadl střemhlav, a tíhou těla jeřáb
obrovský zlámal a svými oblékl slabinami zlomené.
Mstitel je přítomen Aphareus, a skálu z hory vytrženou
pokouší se poslat; pokoušejícího se kolíkem dubovým
chytá Aigeovec, a loktě obrovské láme
kosti, a dál dát tělo neužitečné smrti
buď nemá volno, buď se nestará, i zády Bienóra vysokého
vyskakuje, ne obvyklého někoho nést krom sebe,
a předložil koleno žebrům, i chycenou levou
vlasy držíc tvář, i hrozící ústa
dřevem sukovatým a tvrdé spánky zlomil.
Dřevem Nedymna i oštěpaře Lykopa
srazil, i vrženou chráněné hruď bradou
Hippasa, i horní vyčnívající Rhifea z lesů
a Thérea, který Haimonií, kdo chycené z hor medvědy
nést domů živé rozhorlené byl zvyklý.
Nesnesl používajícího bitvy zdarů dál
Thésea Démoleón: a z pevného vyrvat kmene
starou borovici velkým úsilím pokouší se;
což protože nemohl, zlomenou poslal do nepřítele,
ale daleko od zbraně Théseus přicházející ustoupil
Pallady napomenutím: věřit tak sám chtěl.
Avšak strom líně nespadl; neboť Krantóra vysokého
odřízl krku prsy a rameně levé:
nosič zbraní on byl tvého rodiče, Achille,
jehož Dolopů vládce, válkou poražen, Amyntor
Aiakovci dal za míru záruku i věrnost.

Toho zdaleka jak hroznou roztříštěného ranou Péleus
viděl: „Avšak oběti, mládenec nejmilejší Krantore,
přijmi," pravil, a statnou do Démoleonta paží
jasanové poslal napjatými silami kopí,
které boku síť rozlomilo, a kostí lpíc
zachvělo: táhne ten rukou bez hrotu dřevo
(a i to sotva následuje), hrot v plících zůstal;
sám bolest síly duchu dával: nemocný do nepřítele
zvedá se, a nohami muže šlape koňskými.
Chytá ten údery přilbou a štítem zvonícími
a brání ramena, i předložené drží zbraně,
a přes ramena jedním úderem dvě prsa prostřelí.
Před tím však ke smrti dal Phlegraia i Hyla
zdálky, Ífinoa s střetnutým Martem a Klania;
připojuje se k nim Dorylás, který spánky kryté nosil
kůží vlka, a krutému místo zbraně vynikající
rohy ohnuté volů mnohou zbarvené krví.
Jemu já (neboť muži duch dával): „Pohleď," pravil jsem,
„jak málo ustoupí našemu tvé rohy železu,"
a kopí jsem otočil: které když vyhnout nemohl,
předložil pravou ruku mající utrpět rány čelu:
přibita byla s čelem ruka; vzniká křik, avšak jeho,
lpícího, Péleus, a tvrdou raněn, poraženého
(stál totiž bližší), prostřední bije mečem pod břicho.
Vyskočil, a zem divoký své vnitřnosti vlekl,
a vlečené pošlapal, a pošlapané rozlomil, i jimi
nohy také zatarasil, a v prázdném klesl břiše.
A ani tebe bojujícího tvá, Kyllare, krása nezachránila,
pokud jen přírodě krásu dovolujeme ji.
Vous byl začínající, vousu barva zlatá, zlatý
z ramen prostřední vlas visel na ramena.

Milá v tváři energie; krk, ramena a ruce,
a prsa umělců chváleným nejbližší obrazům,
a kdekoli muž je; ani koně vadná pod ním
a horší muže tvář; dej krky a hlavu,
Kastora hoden bude: tak záda vhodná k sedění, tak jsou
prsa vysoká svaly. Celý smolou černější černou,
sněhobílý ocas však; barva je také nohám bílá.
Mnohé ho hledaly ze svého rodu, ale jedna
odnesla Hylonomé, nad kterou žádná slušnější mezi
polodivokými v hlubokých neobývala žena lesích;
tato i lichotkami, i milováním, i milovat vyznáváním
Kyllara jediná drží, upravením také, jak velké v nich
být může členech, aby vlas hřebenem byl hladký,
aby buď rozmarýnem, buď fialkou, nebo růží
proplétal se, občas bílé lilie nesla,
a dvakrát za den z vrcholu padajících Pagasského lesa
pramenů tvář myla, dvakrát v řece tělo smočila,
a ne kromě co by slušelo, i vybraných šelem
buď přes rameno, buď přes bok levý předložila rouchy.
Rovná láska je jim: toulají se v horách zároveň,
jeskyně zároveň vstupují; a tenkrát lapithské střechy
vstoupili zároveň, zároveň divoké války vedli:
(původce v nejistém je) kopí z levé strany
přišlo, a níže než u krku prsa jsou,
Kyllare, tě bodlo; drobnou ránou poškozené srdce
s tělem celým po zbraních vytažených ochladlo.
Hned Hylonomé umírající chytá údy
a položenou rukou ránu hřeje, a ústa k ústům
přibližuje, a duši prchající bránit zkouší;
jak vidí vyhaslého, slovy, které křik k uším
zabránil jít mým, kopím, které uvázlo v něm,

nalehla, a umírajíc svého objala manžela.
Před očima stojí mi i ten, který šest lvích
svázal mezi sebou spojenými roucha uzly,
Fajokomes, i muže zároveň pokrytý i koně;
klackem který hozeným, který by sotva jha dvě pohnuly,
Tektafa Olénova rozbil od nejvyššího temene;
[rozbit nejširší kolem hlavy, i přes ústa,
i přes duté nozdry, i oči, i uši mozek
měkký teče, jako sražený proutím dubovým
mléko obvykle, nebo jak tekutina řídkého pod tíhou síta
teče a vymáčknuta je přes husté otvory hustá.]
Avšak já, dokud chystá se tento zbraněmi obnažit ležícího,
(ví tvůj to otec) meč olupujícího do nejhlubších
slabin jsem spustil. Cthonios také a Teleboás
mečem leží naším: větev dřívější on dvojrohou
nesl, tento oštěp; oštěpem mi rány udělal:
znaky vidíš! Je zřejmé dosud stará odtud jizva.
Pak já měl bych k dobývání Pergamům být poslán;
pak jsem mohl veliké, pokud ne porazit, zdržet
Hektorovy zbraně svými! Avšak v tom čase žádný,
nebo chlapec, Hektor byl, teď mě můj opouští věk.
Co ti vítěze dvou Perifanta Pyraitha,
Ampyka co budu vypravovat, který čtyřnohého Echekla
upevnil v proti sobě dřínu bez hrotu v tváři?
Pákou peletronskou Makareus do prsou hnanou
srazil Erigdupa; pamatuji si i oštěpy pochovat
slabinou Néssovy rukou vrženými Kymela.
A ani ty bys věřil, že tolik zpíval budoucí
Ampykův syn Mopsos: Mopsem házejícím dvojpovahový
klesl, a marně mluvit zkoušel Hodites
s bradě jazykem a bradě k hrdlu přibitému.

Pět ke smrti Kaineus dal, i Styfela a Broma
i Antimacha a Elyma, i sekeronosného Pyrakmona:
rány si nepamatuji, počet a jméno jsem si poznamenal.
Vylétá emathovského kořistmi vyzbrojen Halesa,
jehož dal smrti, údy a tělem Latreus
největší: tomu věk mezi mladíkem a starcem,
síla jinošská byla, zřejmé se měnily spánky šediny.
Který štítem a přilbou a makedonskou sarissou
nápadný, i tváří obrácen do zástupu obou
zbraně otřásal, a jistým jel na koni v kruh,
a slov tolik vylil do prázdných šťastně vzduchů:
„A tebe, Kaini, mám snášet? Neboť ty mi ženou vždy,
ty mi Kainis budeš. A ani tě narození původ
nenapomenul, a mysl vstupuje, ty za cenu činu
a jakou mužské falešný vzhled odměnou si vzala?
Čím ses narodila, viz, nebo co jsi utrpěla, a přeslici,
jdi, vezmi s koši, a vlákna palcem toč;
války opusť mužům.” Vrhajícímu takové věci Kaineus
nataženou v běhu, poslaným bok, vyrval kopím,
kudy muž koni byl spojen. Zuří ten bolestí
a nahou Fylleova mladíka bije tvář sarissou:
ne jinak tahle odráží se, než ze střechy od vrcholu krupobití,
nebo pokud by někdo drobným bil duté bubny kamenem.
Zblízka vrhá se, a boku skrýt tvrdému
usiluje meč: meči místa průchodná nejsou.
„Avšak neunikneš! Prostředkem mečem budeš podřezán,
protože hrot je tupý,” pravil, a v bok meč
nakláněje, a dlouhou objímá slabinu pravicí.
Rána dělá sten, jak těla mramoru zasaženého,
a zlomená odskočila bitá čepel kostěnou.
Jak dostatečně neporaněné udiveným předvedl údy,

„Nyní, pojď," pravil Kaineus, „naším tvá těla železem
zkusme!" A po jílec sestoupil do ramene
meč osudonosný, a slepě ve vnitřnostech pohnul
a otočil rukou, a ránu v ráně udělal.
Hle, řítí se nestvůrným divocí křikem dvojčlenní,
a zbraně do něho všichni jednoho hází a nesou.
Zbraně tupé padají: zůstává neprobodnutý od všech
a nezkrvavený Kaineus Elateův úderem.
Udělala omráčené nová věc. „Ach, hanbo obrovská!"
Monychos zvolá. „Lid jsme přemoženi od jednoho,
a sotva muže; ačkoli ten muž je, my líními činy,
co byl ten, jsme. Co členy nestvůrné prospívají?
Co dvojí síly, a že nejstatečnější věci
v nás dvojí příroda zvířata spojila?
Ani nás matkou bohyní, ani nás Ixiónem zrozenými
být nemyslím, který tak veliký byl, že Juny vysoké
naděje přijal: my od polomuže jsme přemoženi nepřítele!
Skaliska a trámy nad, a celé spusťte hory,
a čilou duši poslanými rozbijte lesy!
Hmota nechť stlačí hrdla, i bude místo rány tíha."
Řekl, a šílenými hozenou silami austra
náhodou trám najdouc, statný hodil na nepřítele,
a příklad byl, a drobné za chvíle nahý
stromů Othrys byl, ani neměl Pelion stíny.
Pokrytý nestvůrnou hromadou pod tíhou Kaineus
vzrušuje se, a stromovou hromadu dubů tvrdými
nese rameny, ale však když nad ústa i hlavu
narostl náklad, a nemá, které by vedl, dech vzduchy,
chybí někdy, teď sám sebe nad vzduch marně
zvednout snaží se, a hozené vyvalit lesy
a občas pohne, jak, kterou vidíme, hle,

strmá kdyby zem potřáslo pohyby Idé.
Výsledek v pochybě je: jiní pod prázdný tělo
Tartar sražené lesů hmotou nesli;
nesouhlasil Ampykovec, a prostředku z hromady žlutý
viděl pták pery tekuté vycházet pod vzduchy,
kterého mi tenkrát poprvé, tehdy je spatřen naposled.
Toho jak procházejícího lehce svůj tábor letem
Mopsos, a obrovským kolem křikem znějícího
spatřil, i zároveň duchem a očima sledoval:
„Ó, buď zdráv," řekl, „lapithského slávo rodu,
nejveliký muži kdysi, ale nyní pták jediný, Kaineu!"
Věřeno věc byla pro svého původce: bolest přidala hněv,
a stlačeného těžce jsme snášeli jediného od tolika nepřátel;
a ne dříve jsme neustali železem provádět bolest,
než část dána smrti, část útěk a noc odstranila."
Toto mezi Lapithy a polomuže Kentaury
boje Tlépolemos u Pylského vypravujícího bolest
předchozí Alkida mlčením ústy nesnesl,
a praví: „Herkulovy divu je, že zapomínání chvály
dělá ti, starší; jistě mi často vypravovat
mrakorozené pokořené sám otec být zvyklý."
Smutný k tomu Pylos: „Co mi pamatovat zel
nutíš, a zakryté lety roztrhávat žaly,
a k tvému rodiči nenávist a urážky vyznávat?
Ten sice větší víry, bohové! Udělal a svět
naplnil zásluhami, co bych raději mohl popírat;
ale ani Deifoba, ani Pulydamanta, ani samotného
Hektora nechválíme: kdo by totiž chválil nepřítele?
Ten tvůj otec messenské hradby kdysi
srazil, a nezasloužená města Elidu i Pylos
rozboři, a do mých železo i plamen penáty

hnal, a abych o jiných mlčel, které on zahubil,
dvakrát šest Nélidů jsme byli, nápadná mládež,
dvakrát šest Herkulovými padli: já měně jediný
silami; a jiné být poraženi, snesitelné je:
podivuhodná Periklymenova smrt je, komu moci tvary
vzít, které by chtěl, a opět zpět ty vzaté odkládat
Neptun dal, Néleovy krve původce.
Zde když marně je ve tvary proměnil všechny,
mění se v tvář ptáka, který blesky zahnutými
nést obvykle nohama bohů nejmilejší králi;
silami použil pták pery, a zobem zahnutým,
i hákovitými muže rozsápal nehty tvář.
Napíná na tuto příliš jisté Tirynthský luky,
a mezi mraky vznešené údy nesoucího
visícího bije, kde bok s křídlem je spojen;
ani těžká rána nebyla, ale prasklé ranou nervy
chybí, a pohyb odmítají, i síly letu.
Spadl na zem, nepřijímajícím vzduchy
slabým pery, a kde lehký uvázl křídla
těla rozdrcena stlačen je tíhou šíp,
a přes bok nejvyšší, k hrdlu je prohnán levému.
Teď se zdá dlužit tvé předhonit činy
Herkulovy, ó rhodský vůdce nejkrásnější loďstvo?
A přesto ne dál, než statné činy mlčením
mstím bratry: pevná je mi vděčnost s tebou."
Toto když sladká Néleův vydal ústa,
od řeči starcovy, obnoveným daru Bakcha,
vstali z lóží: noc je dána ostatní spánku.
Avšak bůh, mořské který hrotem řídí vody,
v ptáka tělo syna Faethontova proměněné
myslí žalí otcovskou, a krutého nenávidíc Achilla

provozuje pamětlivé víc než občansky hněvy.
A už téměř tažené dva přes pětiletí válkou,
takovými neostříhanému Sminthea oslovuje slovy:
„Ó mi z bratra daleko nejmilejší syny,
marné kdo se mnou jsi položil hradby Tróje,
cokoli, když tyto brzy padnoucí vidíš tvrze,
sténáš? Nebo cokoli tolik bránících hradby
tisíce zabité žalíš? Cokoli, abych nesledoval všechny,
Hektora stín vstupuje kolem své Pergama taženého?
Když přesto on divoký, a válkou krutější sám
žije ještě, díla našeho pustošitel, Achilles.
Nechť se mi dá: učiním, trojím co hrotem bych mohl,
nechť pozná; avšak protože srazit se zblízka s nepřítelem
není dáno, skrytou nečekaného zahuď šípem!"
Přikývl, a duchem stejně strýce i svého
Délský shovívavý mlhou zahalen do zástupu
dochází íliónského, a prostřední ve vraždění mužů
řídké přes neznámé rozsévajícího vidí Achaje
zbraně Parida, a vyznavší boha: „Co šípy maříš
krví lidu?" pravil. „Pokud nějaká ti je starost o své,
obrať se k Aiakovci, i zabité pomsti bratry!"
Řekl, a ukazujíc srážejícího trójská železem
těla Péleovce, luk otočil na něho,
a jistými smrtonosnými pravicí nasměroval šípy.
Co Priamos radovat se starý po Hektorovi mohl,
toto bylo; on tedy, tak velikých vítěz, Achille,
poražen jsi od bázlivého řeckého lupiče manželky!
Avšak kdyby ženským byl ti Martem padat,
termodontskou raději bys padl dvojsekerou.
Už strach ten Frygů, krása i ochrana pelasgského
jména, Aiakovec, hlava nepřemožitelná válkou,

shořel: ozbrojil bůh týž, a týž spálil;
už popel je, a z tak velkého zbývá Achilla
nevím co drobného, co ne dobře by naplnilo urnu,
avšak žije celé, která sláva by naplnila svět.
Ta mu míra muži odpovídá, a touto je
rovna sobě Péleovec, a nejsou prázdné Tartary citovat.
Sám také, aby, čího byl, poznat mohl bys,
války vede štít, a o zbraně zbraně jsou vedeny.
Ne ty Týdeův potomek, ne odvažuje se Oileův Aiás,
ne mladší Atrův potomek, ne válkou větší a věkem
žádat, ne jiní: pouze Telamónem zrozeným
i Laertem byla tak veliké důvěra ve chválu.
Od sebe Tantalovec břemeno a závist odstranil
a argejské vůdce doprostřed usednout tábora
kázal, i rozhodnutí sporu přenesl na všechny.

Kniha třináctá.

Zasedli vůdci, a davu stojícím kruhem,
vstává k nim štítu pán sedmidílného Aiás,
a jak byl netrpělivý hněvu, sigejské drsně
pobřeží pohlédl na, i loďstvo na břehu tváří,
a napínaje ruce: „Vedeme, Jupitere!" pravil
„před loďmi při, a se mnou se srovnává Odysseus!
Avšak nezaváhal ustoupit Hektorovým plamenům,
které já jsem snášel, které od tohoto loďstva jsem zahnal.
Bezpečnější je tedy vymyšlenými soutěžit slovy,
než bojovat rukou, ale ani mi říkat snadné,
ani činit není mu: a kolik já Martem divokým
a v řadách zmohu, tolik zmůže ten mluvením.
A ne vzpomínat však vám své činy, Pelasgové,
musím myslet: viděli jste totiž; své nechť vypráví Odysseus,
které bez svědka dělá, kterým noc svědomá sama je!
Odměny veliké hledány, přiznávám; ale ubírá chvále
soupeř: Aiákovi není držet pyšné,
ať tak toto obrovské je, cokoli doufal Odysseus;
on vzal cenu už nyní zkoušky této,
protože, když poražen bude, se mnou soutěžit prý je.
A já, pokud chrabrost ve mně pochybná by byla,
vznešeností mocný bych byl, Telamónem zrozen,
hradby trójské, kdo pod silným Herkulem vzal
a břehy vstoupil pagasské kolchské s lodí;

Aiakos jemu otec je, který soudy mlčícím tam
dává, kde Aiolovce kámen těžký Sísyfa tlačí;
Aiaka uznává nejvyšší, i potomka přiznává
Jupiter být svým: tak od Jova třetí Aiás.
A ani přesto tato řada nechť v příčině prospívá, Achajové,
pokud mi s velikým ne je společná s Achillem:
bratr byl mi, o bratrské prosím! Co z krve zrozen
Sisyfovy, i krádežemi a podvodem nejpodobnější jemu,
vkládáš do Aiakovy cizího jméno rodu?
Snad proto, že do zbraní dřív a bez žádného donášeče jsem přišel,
zbraně mi odepřeny mají být, a lepší se bude zdát on,
kdo poslední vzal, a odmítl šílenstvím
vojenství vymyšleným, dokud šikovnější než on,
ale sobě neužitečnější bázlivého plán odhalil
Naupliovec ducha, a vyhnuté vlekl ke zbraním?
Snad nejlepší nechť vezme, protože vzít je nechtěl žádné:
my bez pocty, i daroů bratraneckých zbaveni,
nabídli jsme, protože my k prvním nebezpečím, jsme být?
A kéž by buď pravdivé šílenství bývalo, nebo věřeno,
a druhem tento k frygským tvrzím nikdy nebyl by přišel
pobídač zločinů! Ne tebe, Poiantův potomku,
vystaveným Lemnos naším by neměla provinění!
Který teď, jak vypravují, lesních skryt v jeskyních
skály hýbeš sténáním, a Laertovci přeješ,
co si zasloužil, co, pokud bohové jsou, ne marně přeješ.
A teď on do stejných s námi zbraní zapřisáhlý,
běda! Část jedna vůdců, komu nástupci šípy
Herkulovy slouží, zlomen i nemocí i hladem,
je zahalen i živen od ptáků, a ptáky hledaje,
dlužné trójským osudům provozuje šípy.
On přece žije, protože neprovázel Odyssea;

raději by chtěl i nešťastný Palamédés být opuštěn,
[žil by, nebo jistě smrt bez provinění měl]
jehož špatně usvědčeného příliš pamětliv tento šílenství
zradit věc Danajců vymyslel, i vymyšlené dokázal
zločin, i ukázal, co už předem zakopal, zlato.
Tedy buď vyhnanstvím síly ubral Achajcům,
nebo smrtí: tak bojuje, tak je obávaný Odysseus!
Kdo ačkoli výmluvností věrného také Nestora porazí,
avšak přesto neučiní, že by opuštěného Nestora zločin
být nějaký soudil; který když vzýval Odyssea,
raněn v hranici, pomalý koně, a unaven stařeckými roky,
zrazen od druha je; ne tyto mi zločiny vymyšlené být
ví dobře Týdeův potomek, který jménem často volaného
pokáral, i třesoucímu útěk vytkl příteli.
Hledí očima nebeští na smrtelné spravedlivými!
Hle, potřebuje pomoci, kdo nenesl, a jak opustil,
tak musel být opuštěn: zákon si vyslovil sám.
Volá na druhy: jsem přítomen, i vidím třesoucího se
a bledého strachem, a chvějícího se smrtí budoucí;
postavil jsem hmotu štítu, i přikryl ležícího,
i zachránil život (nejmenší je toto chvály) líný.
Pokud trváš na soupeření, místo nechť se vrátíme na to:
vrať nepřítele, i ránu svou, i obvyklý strach,
a za štít se schovej, a se mnou soutěžit pod ním!
Avšak když jsem vytáhl, komu stát rány síly
nedávaly, žádnou nezdržován ranou utíkal.
Hektor je přítomen, i s sebou bohy do bitev vede,
a kudy se řítí, ne ty tolik se strašíš, Odyssee,
ale statní také: tolik táhne on strachu.
Toho já krvavým zdarem vraždy ovýskajícího
zdáli obrovskou naznak tíhou jsem srazil,

toho já žádajícího, s kým by se srazil, sám
jsem snášel: a los můj jste slibovali, Achajové,
a vaše pomohly prosby. Pokud se ptáte této
osud bitvy, nejsem jsem překonán od něho.
Hle, nesou Trójané železo a ohně i Jova
na danajské loďstvo: kde teď výmluvný Odysseus?
Totiž já tisíc svou chránil hrudí lodí,
naději vašeho návratu: dejte za tolik lodí zbraně.
Ale pokud pravdu lze mi říci, hledá se těm
víc než mně pocta větší, i spojená sláva naše je,
i Aiás k zbraním, ne Aiákovi zbraně jsou žádány.
Nechť přiloží k tomu Ithačan Rhesa, i nebojovného Dolóna,
a Priamovce Helena uloupenou s Palladou chycenou:
světlem nic děláno, nic není, Diomédem odejmutým;
pokud jednou toto dáte zásluhám tak laciným zbraně,
rozdělte, i část nechť je větší Dioméda v nich.
Nač přec toto Ithačanovi, který potají, který vždy bezbranně
věc vede, a krádežemi neopatrného klame nepřítele?
Sám lesk přilby jasný zářící ze zlata
léčky prozradí, i vyzradí skrývajícího se;
ale ani Dulichský pod Achillovou helmou vrchol
tíhy tak veliké neunese, a ne obtížné a těžké
Peliovo kopí nemůže nebojovným být rukám,
a ne štít obrovský tesaný obrazem světa
hodit se bude bázlivé a narozené ke krádežím levé:
proč, co tě oslabí, hledáš, drzý, dar,
který ti pokud lidu dá omyl achajského,
proč bys byl oloupen, bude, ne, proč bys byl bát od nepřítele,
a útěk, kterým jedinou všechny, nejbázlivější, přemáháš,
pomalý budoucí ti bude, břemena tak veliká táhnoucímu?
Dodej, co ten tvůj, tak zřídka bitev trpěvší,

celý je štít; náš, který zbraně nošením
tisíc leží ranami, nový je nástupce mít.
Konečně (co slovy je třeba?) nechť se díváme činěním!
Zbraně muže statného doprostřed nechť jsou poslány do nepřátel:
odtud přikažte hledat, a přinášejícího zdobte přinesenými."
Dokončil Telamónem zrozený, a davu následovalo
poslední mumlání, dokud Laertův hrdina
nestál se, a oči trochu zemí zdržené
zvedl k šlechticům, a očekávaným rozvolnil
ústa zvukem, a nechybí výmluvným slovům přízeň.
„Pokud má s vašimi vítězila by přání, Pelasgové,
nebyl by pochybný tak veliké soutěže dědic,
a ty bys svými zbraněmi, my tebe bychom získali, Achille,
jehož protože nespravedlivě mi vám odepřely
osudy," (rukou zároveň jakoby plačící utřel
oči) „kdo velikému lépe nastoupí Achillovi,
než ten, skrze něhož veliký Danajcům nastoupil Achilles?
Jen aby jemu neprospívalo, co, jak je, hloupý být zdá se,
a aby mi neuškodilo, co vám vždy, Achajové,
prospíval důvtip, i má tato výmluvnost, pokud nějaká je,
která teď za pána, za vás často mluvila,
závistí nechť postrádá, i své dobro nechť nikdo neodmítá.
Neboť rod a praotce a co nedělali jsme sami,
sotva ty naše nazývám, ale protože vypravoval Aiás,
že je Jovův pravnuk, naší také krve původce
Jupiter je, i stejně stupňů vzdalujeme se od něho:
neboť mi Laertes otec je, Arkesios jemu,
Jupiter tomu, a ani v nich nikdo odsouzen a vyhnanec;
je také přes matku Kyllénec přidán nám
druhá vznešenost: bůh je v obou rodiči.
Ale ani mateřskou, že jsem urozenější původem,

ani mi, že otec je bratrské krve prostý,
nabídnuté zbraně nehledám: zásluhami zvažte příčinu,
jen pokud, že bratři Telamón a Péleus byli,
Aiákovou zásluhou není, ani krve pořádek,
ale chrabrosti pocta kořistí nechť se hledá v nich!
Nebo pokud blízkost a první se hledá dědic,
je rodič Péleus, je Pyrrhus syn jemu:
jaké místo Aiákovi? K Pthii nechť toto, nebo Skyru nesou!
A ne méně než on Teukros bratranec je Achilla:
zda hledá on však? Zda, kdyby hledal, odnese tyto?
Tedy, prací protože nahou soutěž je,
více sice jsem dělal, než jaké se obsáhnout slovy
by mi bylo snadné, věcí přesto pořádkem budu veden.
Předvědoucí budoucí smrti rodička Nereidka
skrývá úpravou syna, a oklamala všechny,
mezi nimi Aiása, vzatý klam oděvem:
zbraně já ženským ducha mající pohnout mužný
věcem jsem vložil, a dosud neodhodil hrdina
dívčí oděvy, když štít a kopí držícímu
„Rodem bohyně," řekl jsem, „ti sebe mající zahynout zachovávají
Pergama! Co pochybuješ obrovskou převrátit Tróju?"
I vložil jsem ruku, i statného ke statným jsem poslal.
Tedy díla jeho má jsou: já Telefa kopím
bojujícího zkrotil, poraženého a prosícího jsem obnovil;
že Théby padly, mé je; mi věřte Lesbos,
mi Tenedos a Chrysé i Killu, Apollinské města,
i Skyros vzatý; mé otřesené pokládejte
klesnuvší zemi lyrnesské hradby pravicí,
a abych o jiných mlčel, kdo krutého mohl zahubit
Hektora, totiž dal: skrze mne leží slavný Hektor!
Těmi těmito zbraněmi, kterými byl nalezen Achilles,

zbraně hledám: živému jsem dal, po osudech žádám zpět.
Jak bolest jednoho k Danajcům přišla ke všem,
a Aulis Euboiskou naplnilo tisíc lodí,
očekávané dlouho, žádné nebo protivné loďstvu
vánky byly, a tvrdé káží Agamemnónovi losy
nezaslouženou kruté dceru obětovat Dianě.
Odpírá to rodič, i bohům se zlobí samým,
a v králi však otec je, já mírný rodiče
důvtip slovy k veřejnému dobru jsem obrátil:
toto já (přiznávám, i přiznávajícímu nechť promine Atreův potomek)
obtížné jsem obhájil pod nespravedlivým soudcem při.
Toho však užitek lidu i bratr, i daných
sumu žezla pohne, aby chválu krví vážil;
jsem poslán i k matce, která ne pobízet se dala, ale lstí
oklamat se dala, kam pokud Telamónovec byl šel,
osiřelé by byly dosud nyní plachtění větry.
Jsem poslán i do iliónských jako smělý řečník tvrzí,
a viděna i vstoupena byla mi vysoká kurie Tróje,
a plná dosud byla ta muži; nebojácně jsem vedl
kterou mi odkázalo společnou Řecko věc,
a obviňuji Parida, i kořist i Helenu žádám zpět,
i pohnu Priama, a Priamovi Antenora spojeného;
avšak Paris a bratři, i kdo uloupili pod ním,
sotva drželi ruce (víš to, Menelae) hříšné,
a první světlo našeho s tebou bylo to nebezpečí.
Dlouhé vyprávět je prodleva, co radou i rukou
užitečně jsem dělal prostorného časem války.
Po bitvách prvních město své hradbami nepřátelé
drželi dlouho, a otevřené možnost Martu
žádná nebyla; desátého teprve jsme bojovali roku:

co děláš mezitím, kdo nic kromě bitev neznáš?
Jaké tvé užití bylo? Neboť pokud mé činy hledáš,
nepřátelům léčky, i příkopy obrany opásám,
utěšuji druhy, aby dlouhé nechuti války
myslí snášeli klidnou, učím, čím jsme být živeni
i vyzbrojeni způsobem, jsem poslán, kam vyžaduje použití.
Hle, Jovovým napomenutím oklamán obrazem snu
král káže započaté péče války zanechat;
on může původcem svůj hlas bránit:
nechť nedovolí toto Aiás, i zbořit Pergama ať žádá,
a co může, nechť bojuje! Proč nezdržuje mající jít?
Proč nebere zbraně, nedává, co by toulavý dav sledoval?
Nebylo to mnoho nikdy, kromě veliké mluvícímu.
Co, že i sám prchá? Viděl jsem, i hanbilo mě vidět,
když ty jsi záda dával a nečestné plachty chystal;
a bez prodlení: „Co děláte? Jaká vás pomatenost," řekl jsem,
„pohání, ó druhové, chycenou propustit Tróju,
a co domů nesete desátého, kromě hanby, roku?"
Takovými a jinými, do kterých bolest sama výmluvným
udělala, odvrácené uprchlé z loďstva jsem vrátil.
Svolává Atreův potomek druhy strachem třesoucí se:
a ani Telamónovec dosud nyní otevřít cokoli
neodvažuje se, avšak odvážil se krále napadnout slovy
Thersites, dokonce, skrze mne ne beztrestně drzými!
Zdvihám se, i třesoucí občany pobízím proti nepříteli,
a ztracenou mou chrabrost hlasem vracím.
Časem od tohoto, cokoli může udělat se zdát
statečně ten, mé je, kdo dávajícího záda jsem stáhl.
Konečně, z Danajců kdo tě chválí nebo hledá?
Avšak své Týdeův potomek se mnou sdílí činy,
mě chválí, a druhu vždy důvěřuje Odysseovi.

Je něco, z tolika Řeků tisíců jediný
od Dioméda vybrán! A ani mě los jít nekázal:
tak však a s pohrdlým noci i nepřítele nebezpečím
odvážlivého totéž, co nás, z frygského rodu Dolóna
zabíjím, ne před tím však, než všechno jsem donutil
prozradit, a dozvěděl jsem se, co věrolomná Trója chystá.
Všechno jsem poznal, a ani, co bych vyzvídal, neměl jsem,
a už se slíbenou chvalou jsem se mohl vrátit:
nespokojen tím jsem napadl stany Rhésovy,
a v jeho samém táboře, i druhy, jsem zahubil,
a tak zajatcem, vítěz, i sliby, obdrževši,
vstupuji vozem veselé napodobujícím triumfy;
jehož koně cenu za noc žádal nepřítel,
zbraně odepřete mi, a laskavější byl by Aiás.
Co lykijského Sarpédona šiky železem
devastované mým? Když mnoho krví jsem rozlil
Koerana Ífitovce i Alastora a Chromia,
Alkandra i Halia i Noémona i Prytanida,
i smrti dal s Chersidamantem Thoóna
i Charopa, osudy nemírnými Ennoma hnaného,
i co méně slavní pod našimi hradbami města
klesli rukou. Jsou mi i rány, občané,
samým krásné místem; a ne prázdným věřte slovům,
hleďte! Hle!" I šat rukou rozevřel, a: „Toto jsou
prsa vždy," pravil, „vašimi vykonávána věcmi!
Avšak nic nevydal přes tolik Telamónovec let
krve pro druhy, i má bez rány tělo!
Co však toto se týká, pokud se za loďstvo pelasgské
zbraně nést vypráví proti Trójanům i Jovovi?
A přiznávám, nesl (ani totiž dobré skutky zlomyslně
umenšovat moje je), ale aby ne společné sám

nezabral, i někomu vám také nedal pocty,
odrazil Aktorovec v podobě chráněn Achilla
Trójany od hořících s obhájcem lodí.
Odvážlivý také Hektorovy sám sejít se zbraněmi
sebe myslí, zapomíná krále a vůdců a mě,
devátý v povinnosti a předřazený darem losu.
Avšak však výsledek vaší, nejstatečnější, bitvy
jaký byl? Hektor odchází porušený ranou žádnou!
Já ubohý, jak velkou jsem donucen vzpomínat bolestí
času toho, kdy, Řeků zeď, Achilles
klesl! A ani mě slzy a žal a strach
nezdržely, aby zemí tělo vysoké vzal:
na těchto ramenou, na těchto, pravím, ramenou já tělo Achilla
i zároveň zbraně nesl, které teď také nést usiluji.
Jsou mi, které zmohou v taková břemena, síly,
je duch jistě vaše ohledy snášet schopný:
zřejmě proto za syna modrá matka
ambiciózní svého byla, aby nebeské dary,
umění dílo tak velikého, drsný i bez srdce voják
oblékl? Ani totiž štítu rytinu nezná,
Oceán i země, i s vysokým hvězdy nebem,
Plejády i Hyády, i neposkvrněnou mořem Medvědici,
i různé obvody i lesklý Oriónův meč.
[Žádá, aby vzal, čemu nerozumí, zbraně!]
Co, že mě tvrdé prchajícího dary války
tvrdí, že k započaté pozdě jsem přistoupil práci,
a necítí, že velikodušnému nadává Achillovi?
Pokud předstírat nazýváš zločin, předstírali jsme oba;
pokud zdržení za vinu je, já jsem dřívější než on.
Mě zbožná zdržela manželka, zbožná matka Achilla,
a první byly jim dány časy, zbytek vám:

nebojím se, pokud už nemohu bránit, zločinu
s tak velikým společného mužem: dopaden Odysseovým
důvtipem přesto on, avšak ne Aiásovým Odysseus.
A nad to, že na mě hloupého vylévat urážky jazyka
divíme se mu, vám také hodné studu
vyčítá. Zda falešným Palaméda zločinem hanebně
obviňoval mě, vám odsoudit slušné je?
Avšak ani Naupliovec čin obhájit tak velký
a tak zřejmý nemohl, a ani vy neslyšeli jste v něm
zločiny: viděli jste, i cenou nabídnuty se jevili.
Ani, že Poiantův potomek má vulkánský Lemnos,
být vinný jsem si zasloužil (čin braňte svůj!
Souhlasili jste totiž), ani že jsem to doporučil, nepopřu,
aby se stáhl, i války i cesty práce,
a pokusil se divokých odpočinkem zjemnit bolestí.
Poslechl – a žije! Ne tato rada jen
věrná, ale i šťastná, kdy jest dost být věrným.
Jehož, protože věštci k zničení Pergam ho žádají,
nevyřizujte mi! Lépe Telamónovec půjde
a výmluvností muže nemocemi a hněvem zuřícího
zjemní nebo nějakým vyvede chytře uměním!
Dřív nazpět Simoeis poteče, a bez listí Ídé
bude stát, a pomoc slíbí Achaia Tróji,
než, odstupujícím mým za vaše hrudi věci,
Aiáse hloupého Danajcům obratnost prospěje.
Buď nepřátelský druhům i králi i mně,
tvrdý Filoktéte, nechť mi klneš, i mou
nechť odkazuješ bez konce hlavu, a toužíš bolestnému
mě tobě snad být dán, i naši vysát krev,
a jak tebe mi je, nechť se stane ti možnost našeho:
tebe přesto navštívím, i se mnou vrátit se budu snažit,

a tak tvými získám (nechť přízní Štěstěna) šípy,
jak jsem Dardana, kterého jsem chytil, věštce získal,
jak odpovědi bohů i trójské osudy jsem odhalil,
jak jsem uloupil frygský odznak hluboce ukrytý Minervy
nepřátelům zprostřed. A sebe mi nechť přirovná Aiás?
Totiž vzít Tróju bránily osudy bez něj:
statný kde je Aiás? Kde jsou obrovská velikého
slova muže? Proč zde se bojíš? Proč se opovažuje Odysseus
jít přes hlídky, i sebe svěřit noci,
a přes divoké meče ne pouze hradby Trójanů,
nýbrž i horní tvrze vstoupit, i svou
vyrvat ze svatyně bohyni, i uloupenou donést přes nepřátele?
Které kdybych neudělal, marně by Telamón zrozen
nesl levicí volů záda sedm.
Té noci mi Tróje vítězství byla získána:
Pergama tenkrát jsem porazil, když porazit být mohlo jsem
donutil.
Přestaň Týdeova potomka tváří i mumláním nám
ukazovat svého: část je svá chvály v něm!
Ani ty, když družného štít pro loďstvo jsi držel,
sám jsi byl: tobě dav druhem, mi dostal se jeden.
Který, kdyby nevěděl, že bojovný moudřejšímu menší
je, a ani nezkrocené nemají být dávány odměny pravé,
sám by i toto žádal; žádal by umírněnější Aiás
a Eurypylos divoký a slavným Andraimónem zrozen,
a ne méně Ídomeneus, i z vlasti stvořen téže
Mérioneus, žádal by staršího bratr Atreovce:
totiž rukou statní, a ne mi Martem druzí,
radám ustoupili mým. Tobě pravice ve válce
užitečná, duch je, co potřebuje řízení naše;
ty síly bez mysli neseš, mně je starost o budoucí;

ty bojovat můžeš, bojování časy se mnou
vybírá Atreovec; ty jen tělem prospíváš,
my duchem; a jak loď, kdo řídí, převyšuje
veslaře službu, a jak vůdce voják větší,
tolik já tě převyšuji. A ne jen v těle našem
jsou prsy mocnější než ruka: energie všechna v nich.
Avšak vy, ó šlechtici, bdělému dejte odměny vašemu,
a za tolik let starosti, které úzkostně jsem prožil,
tento titul zásluhám odvažovat vraťte našim:
už práce v konci je; odporující osudy jsem odstranil
a vysoké moci být zabrány činěním Pergam, jsem zabral.
Při nadějích teď družných, i mající padnout hradbách Trójanů,
a při bozích prosím, které jsem nepříteli nedávno vzal,
přes pokud něco zbývá, co by mělo být moudře uděláno,
pokud něco dosud smělého z nebezpečného se žádat má,
[pokud Tróje osudům něco zbývá, že se myslíte,]
buďte mých pamětliví! Nebo pokud mi nedáváte zbraně,
této dejte!" I ukázal znak osudový Minervy.
Pohnuta ruka šlechticů je, a co by výmluvnost mohla,
věc odhalila, i statného muže vzal zbraně výmluvný.
Hektora kdo sám, kdo železo a ohně i Jova
snášel tolikrát, jediný nesnáší hněv,
a nepřemožitelného muže porazila bolest: vytáhne meč
a: „Můj tento jistě je! Nebo i tento si pro sebe žádá Odysseus?
Toho," pravil, „užívat je ve mně mně, a který krví
často frygů byl zmáčen, pánovou nyní vraždou bude zmáčen,
aby nikdo Aiáse nemohl přemoci kromě Aiáse."
Řekl, i do prsou pak teprve rány snášejíc,
kudy otevřelo se železo, smrtonosný položil meč.
Ani silné ruce zabodnutou nevytáhly zbraň:
vyhnala sama krev, a zbarvená krví zem

purpurový zelené zrodila z trávy květ,
který dřív z Oibalovy byl rány zrozený;
písmeno společné, uprostřed chlapci i muži,
je napsané na listech, toto jména, to nářku.
Vítěz k Hypsipyle vlasti i slavného Thoanta,
a starých zemím pověstným vraždou mužů
plachty dává, aby přinesl tirynthské zbraně, šípy;
které když k Řekům s pánem doprovázejícím vrátil,
položena byla pozdě konečně ruka poslední válce.
[Trója zároveň i Priamos padají. Priamova manželka
ztratila nešťastná člověka po všem podobu
i cizí novým štěkáním vyděsila vzduchy,
dlouhý v úzký kde se uzavírá Helléspont.]
Ílion hořelo, a ještě neusadil se oheň,
a drobnou staršího Priama Jovova oltář krev
vssála, taženou vlasy kněžka Foibova
ne prospívající napínala k éteru dlaně;
Dardanovny matky otcovských znaky bohů,
dokud lze, obejmuvše, i zapálené chrámy držící,
závistihodné vlečou vítězství odměny Řekové;
je posílán Astyanax z těch věží, odkud
bojujícího za sebe, a praprapodědovy říše chránícího
často viděli otce ukázaného od matky obvykle.
A už cestu doporučuje Boreás, i vánkem šťastným
plachty hnuté zní: káže použít plavec větry;
„Trója, buď zdráva! Jsme neseni," volají, dávají polibky zemi
Trójané, i otcovské kouřící se střechy opouštějí.
Poslední nastupuje do loďstva – bědno vidět! –
uprostřed Hekabé synů nalezené u hrobů:
držící mohyly, a kostem polibky dávající,
dulichské vzaly ruce, přesto jediného nabrala,

a v klíně popel s sebou nese Hektorův nabraný;
Hektorovi na mohyle šedý z temene vlas,
oběti chudé, vlas a slzy zanechala.
Je, kde Trója byla, Frygii naproti země
Bistonskými obývaná muži: Polymestorův tam
palác bohatý byl, komu tě svěřil k živení
potají, Polydore, otec a od frygských odstranil zbraní,
plán moudrý, pokud by zločinu odměnu veliké
nebyl přidal statky, ducha popud lakotného.
Jak padlo štěstí frygů, chápe se bezbožný meče
král Trákie, i hrdlo svému poslal chovanci,
a, jakoby bylo možno s tělem i zločiny odstranit,
bezduchého ze skaliska podložené poslal do vln.
Na břehu thráckém loďstvo přivázal Atreův potomek,
dokud moře uklidněné, dokud vítr přátelský by byl:
tu náhle, tak veliký, když žil, být obvyklý,
vychází ze zemí široko prasklé, a hrozícímu podobný,
času toho vzhled vracel Achilles,
kdy divoký nespravedlivého hledal Agamemnóna železem,
a „Zapomínaje," řekl, „na mě odcházíte," pravil, „Achajové,
a zasuta je se mnou chrabrosti vděčnost naše!
Nedělejte! A aby můj nebyl bez pocty hrob,
nechť se líbí Achillovy obětována Polyxena stíny!"
Řekl, a nemírné druhům plnícím stín,
uloupena z klína matky, kterou již téměř samu zahřívala,
statná a nešťastná, a víc než žena panna
je vedena k mohyle, a hroznému stává se obětí hranici.
Která pamětliva sebe sama poté, co ke krutým oltářům
přistavena je, a cítí si být divoké svatosti připravovány,
a jak Neoptolema stojícího a železo držícího,
i v její spatřila upírajícího oko tvář,

„Užij už dávno urozenou krví," řekla,
„žádná prodleva není; avšak ty hrdlu, nebo prsám zbraň
polož mé," i hrdlo zároveň i prsa odkryla.
„Zajisté nikomu sloužit Polyxena nechtěla.
Ne přes takovou svatost božství uklidníte žádné!
Smrt jenom bych chtěla matku mou oklamat moci:
matka škodí, i umenšuje mi smrti radosti, ačkoli
ne moje smrt jí, nýbrž její život trnový je.
Vy jen, abych nešla ke stygským ne volná stínům,
jděte daleko, pokud spravedlivé prosím, a dotykem mužské
dívčí odstraňte ruce! Milejší jemu,
kdokoli to je, komu vraždou mou uklidnit chystáte,
slova pohnou úst (Priama vás dcera krále,
ne jako zajatec, prosí), rodičce tělo nekoupené
vraťte, ani zlatem nekupujte právo smutné hrobu,
ale slzami! Pak, kdy mohla, kupovala i zlatem."
Dořekla, avšak lid slzy, které ona držela,
nedrží; sám také pláče, a nevolky kněz
nabídnuté vrženým zlomil nitro železem.
Ona nad zemí zemdlenou kyčlí klouzající
pronesla neohrožené k osudům poslední tvář;
pak také starost byla části zahalit kryjící,
když padala, a cudného krásu zachovat studu.
Trójanky přijímají, a oplakané vypočítávají
Priamovy syny, a kolik dala krve dům jeden,
i tebe stěží, panno, i tebe, ó právě královská manželko,
královská nazývaná rodičko, Asie kvetoucí obraz,
teď také loupeže zlý osud; kterou vítěz Odysseus
být svou nechtěl by, pokud ne přesto Hektora porodem
jsi dala: pána matce sotva našel Hektor!
Která tělo objímajíc duše tak statné prázdné,

které tolikrát vlasti dávala i synům a muži,
tomuto také dává slzy; slzy do ran lije
i polibky ústy kryje, i zvyklá bije prsa,
i šediny své sraženou krví trhá,
víc sice, ale i toto, roztrhanou hrudí, pravila:
„Dcero, tvé – co totiž zbývá? – bolest poslední matky,
dcero, ležíš, i vidím tvou, mé rány, ránu:
hle, abych neztratila nikoho bez vraždění svých,
ty také ránu máš; avšak tě, protože žena, jsem myslela
od železa bezpečnou: padla jsi, a žena, železem,
a tolik tvých týž bratří, tě zahubil týž,
zkáza Tróje a nás okradatel, Achilles;
avšak když padl od Paridových a Foibových šípů,
teď jistě, řekla jsem, není třeba se bát Achilla:
teď také mi obávaný byl; popel sám pohřbeného
proti rodu tomuto zuří, mohyle také jsme pocítili nepřítele:
Aiakovci plodná jsem byla! Leží Ílion obrovské,
a výsledkem těžkým skončena je veřejná pohroma,
ale skončena však; samotné mi Pergama zbývají.
A v průběhu moje bolest je: právě největší věcí,
tolik rodu, a syny mocná, snachami i mužem,
teď jsem vlečena vyhnankou, chudobná, mohyl mých zbavená,
Penelopy darem, která mě daná vlákna táhnoucí
matkám ukazujíc ithackým: „Toto Hektorovo je ta
slavná matka, toto je," řekne, „Priamova manželka,"
a po tolika ztracených ty teď, která jediná ulevovala
mateřské žaly, nepřátelský hrob jsi uklidnila!
Oběti nepříteli jsem porodila! K čemu železná jsem zbývá?
Nebo co se zdržuji? Kam mě zachovává, mnoholeté stáří?
Kam, bohové krutí, kromě abych nové pohřby viděla,
dlouho žijící odkládáte stařenu? Kdo myslet by mohl

šťastným Priama po zbořených Pergamech být nazván?
Šťastný smrtí svou je! A ani tě, má dcero, zavražděnou
nevidí, i život zároveň i vládu opustil.
Avšak, myslím, pohřby budeš obdařena, královská panno,
a bude pohřben tvé památnými tělo pradědských!
Ne tato je osud domu: tobě dary matky
připadnou slzy, i cizího doušky písku!
Všechno jsme ztratili: zbývá, proč žít čas
v krátký bych snášela, potomek nejmilejší matce,
teď jediný, kdysi nejmenší z pokolení mužského,
tam daný ismarskému králi Polydorus na břehy.
Co se zdržuji mezitím kruté rány vlnami
omývat, a rozstříknutou nemírnou krví tvář?"
Řekla, i ke břehu krokem šla stařeckým,
bělající roztrhaná vlasy. „Dejte, Trójanky, urnu!"
řekla nešťastná, čisté aby nabrala vlny:
spatří vyhozené Polydora v břehu tělo
a udělané thráckými obrovské rány zbraněmi;
Trójanky zvolají, zněmněla ona bolestí,
i stejně hlas i slzy dovnitř vzniklé
polyká sám bolest, tvrdému nejpodobnější kameni
tuhne, i naproti upírá právě oči v zem,
někdy přísné zvedá k éteru tváře,
nyní položeného hledí na tvář, nyní na rány syna,
rány zvláště, i vyzbrojuje sebe, i poučuje hněvem.
Jak zároveň se rozpálila, jakoby jako královna zůstávala,
mstít se rozhodla, a v trestu obrazu celá je,
a jak zuří štěnětem kojným osiřelá lvice,
a znamení nohou najdouc sleduje, kterého nevidí, nepřítele,
tak Hekabé, poté co se žalem smíchala hněv,
nezapomnělá ducha, roků zapomnělá svých,

jde k umělci hrozné, Polymestorovi, vraždy,
i rozhovor hledá; neboť se ukázat zanechané
chce skryté jemu, co by synovi vrátila, zlato.
Uvěřil Odrysovský, a kořisti navyklý láskou
do skrytu přichází: pak lahodnými chytře ústy
„Odlož zdržení, Hekabé," řekl, „dej dary synovi!
Všechno jeho bude, co dáváš, co i před dávala jsi,
při vyšších přisahám." Hledí na drsně mluvícího
i falešně přisahajícího, i naduřelým vzrušuje se hněvem,
a tak s uchopeným zajatých matek zástupy
vzývá, a prsty do zrádných očí zasune,
a vyhodí z tváří oči (dělá hněv mocnou),
i ponoří ruce, a špinavé krví vinnou
ne světlo (ani totiž nezbývá), místa světla trhá.
Pohromou svého trácký rod podrážděn tyrana
Trójanku zbraněmi i kameny napadnout vrháním
začal, avšak tato hozený chraptivým mumláním kámen
kousnutími pronásleduje, i tlamou k slovům připravenou
zaštěkala, pokoušející se mluvit: místo trvá, a z věci
jméno má, i starých dlouho pamětliva ona zel,
pak také po sithonských výla smutná polích.
Její Trójany své i nepřátele Pelasgy,
její štěstí bohy také pohnula všechny,
tak všechny, že i sama Jova manželka i sestra
osudy Hekabé zasloužit si popřela ty.
Není volno Jitřence, ačkoli týmž přála zbraněmi,
pohromami, i osudem Tróje i Hekabé být dotčena.
Starost bohyni bližší, i žal domácí tiskne
Memnona ztraceného, kterého na frygských polích
žlutá viděla Achillovým hynout kopím matka;
viděla, a ta barva, kterou ranní rudnou

spánky, zbledla, i skryl se v mracích éter.
Avšak ne položené na poslední ohně údy
snášela hledět rodička, ale rozpuštěnými vlasy,
jak byla, velikého u kolenou klesnout ne
rozhorlila se Jova, i slzami tyto přidat hlasy:
„Všech nižší, které snáší zlatý éter,
(neboť mi jsou po celém nejvzácnější chrámy po světě)
bohyně však, jsem přišla, ne abys svatyně a dni
dal mi obětovné, i hořící ohni oltáře:
pokud přesto by sis povšimla, nakolik ti žena dávám,
pak když se světlem novým noci hranice hlídám,
odměny dané bys myslela; ale ne ta péče, ani zde není
teď stav Jitřenky, aby zasloužené prosila pocty:
Memnona osiřelá mého přicházím, kdo statné marně
za strýce nesl zbraně své, i v prvních letech
padl od statečného (tak jste chtěli) Achilla.
Dej, prosím, tomu nějakou, útěchu smrti, poctu,
nejvyšší bohů vládce, i mateřské rány zmírni!"
Jupiter kývl, když Memnona strmá vysoká
sklesla ohněm hranice, i černé víry kouře
smísily den, jako když řekou najáda
vydechuje mlhy, a slunce není připuštěno pod ní;
tmavý popel letí, i nahromaděný v tělo jedno
se stlačuje, i tvář přijímá, a bere teplo,
i duši z ohně (lehkost svá přinesla křídla)
a nejdřív podobný ptáku, brzy pravý pták
zazněl pery, zároveň zazněli sester
nespočetné, kterým je týž rodný původ,
a třikrát hranici procházejí, a souznivý vychází do vzduchů
třikrát nářek, čtvrtým oddělují tábory letem;
pak dvě z různých lidu stran divocí

války vedou, a zoby i zahnutými nehty hněvy
vybíjejí, i křídla a opačné prsy unavují,
a oběti padnou popelu příbuznému pohřbenému
těla, i sebe od muže statného vzpomínají stvořené.
Rychle letícím náhlým jméno dělá původce: od něho
Memnonovny nazvané, když slunce dvanáctero prošel
znamení, rodičovským mající zemřít způsobem bojují.
Tedy jiným štěkala Dymantovna oplakatelně viděná,
žalům je Jitřenka svým oddaná, i zbožné
teď také dává slzy, a po celém rosí světě.
Avšak ne převrácenou s Tróje hradbami být
naději také osudy dovolí: svatosti, a svaté druhé, otce
nese na ramenou, úctyhodné břemeno, Kythérský hrdina.
Z tak velikých majetků kořist zbožný vybral tu
i Askania svého, a vyhnaneckým po mořích loďstvem
nese se z Antandru, i zločinné prahy Trákie
i Polydora stékající krví zemi
opouští, a užitečnými větry, i mořem šťastným
vstupuje do Apollinského druhy doprovázejícího města.
Toho Anius, kým králem lidé, kněžím Foibos
řádně byl ctěn, i chrámem i domem přijal,
i město ukázal, a svatyně známé, a dva
Latóna kdysi kmeny plodíc zdržené.
Kadidlo dáno plamenům, a víno v kadidlo rozlito,
i zabitých volů vnitřnostmi podle zvyku spálenými,
královské střechy hledají, i uložení na kobercích vysokých
dary s tekutým Bakchem obilní berou.
Pak zbožný Anchíses: „Ó Foibův vybraný kněz,
mýlím se, nebo i syna, když poprvé tyto hradby jsem viděl,
i dvakrát dvě dcery, nakolik si vzpomínám, jsi měl?"
Jemu Anius sněhobílými obklopené spánky páskami

třesouc i smutně pravil: „Nemýlíš se, hrdino
největší; viděl jsi synů pěti rodiče,
kterého teď (tak veliká lidí věcí nestálost převrací)
téměř vidíš bezdětného. Co totiž mi syn nepřítomný
pomoc, kterého nazvaná jeho ze jména země,
Andros má místo otce, a místo i říše drží?
Délský věštbu dal tomu, dala druhou Liber
ženské potomstvu slibem větší i vírou
dary: neboť dotykem dcer všechny mých
v obilí a tekutinu vína a šedou Minervy
proměňovaly se, i bohatý byl užitek v nich.
Toto když poznal Tróji pustošitel Atreův potomek,
(aby ne, abychom z nějaké vaši pocítili bouři
my také části si myslel), zbraní silami použiv
odtahuje nevolky od klína rodiče, a nechť živí
rozkazuje argejské nebeským darem loďstvo.
Prchají, kudy každá může: Euboia dvěma,
a stejně dcerami Andros bratrský byla hledaná.
Voják je přítomen, a pokud nejsou vydány, válkou hrozí:
poražena strachem zbožnost družné těla trestu
vydala; a bázlivému bys mohl odpustit bratrovi:
nebyl zde Aenéas, nebyl, kdo by bránil Andros,
Hektór, přes kterého jste vydrželi do desátého roku.
A už se chystaly zajatcům pouta na pažích:
ony zvedajíc ještě nyní volné nebi
paže: „Bakchu otče, přines pomoc!" řekly, a přinesl
daru původce pomoc – pokud podivuhodným zahubit způsobem
se nese nazývá pomoc, a ani jakým způsobem tvar
ztratily, jsem mohl vědět, ani teď říci mohu;
suma zla známá je: pery vzaly, a tvojí
manželky v ptáky, sněhobílé odešly holubice."

Takovými a jinými poté co hostiny slovy
naplnili, odstraněným stolem spánek hledali,
a se dnem vstávají, i přistupují k věštbám Foiba,
který hledat dávnou matku i pokrevní kázal
břehy; doprovází je král, i dává dar odcházejícím,
Anchísovi žezlo, chlamydu a toulec vnukovi,
krátr Aeneovi, který kdysi přenesl mu
host z aónských Thersés Isménský břehů:
poslal ho mu Thersés, zhotovil Alkón
Hyleus, i dlouhým vyrytiho příběhem.
Město bylo, a sedm bys mohl ukázat bran:
ty místo jména byly, a jaké by bylo to, učily;
před městem průvody a hroby, a ohně a hranice,
a rozpuštěné vlasy, a obnažené prsy matky
znamenají žal; nymfy také plakat se zdají,
i vyschlé stěžovat si prameny: bez listí strom
nahý tuhne, hryžou suché kameny kozičky.
Hle, dělá uprostřed dcery Oriónovy v Thébách
touhle ne ženským hrdlem dát ránu otevřeným,
druhou spuštěnou přes statné prsa zbraní
za lid padnout svůj a krásnými přes město
pohřby neseny, i slavné části být spáleny.
Pak z dívčího vyjít dvojčata popela,
aby rod nezhynul, mladíky, které pověst Koróny
nazývá, a popelu mateřskému vést průvod.
Potud na starém zblýskavými mědi znaky,
nejvyšší pozlaceného krátru byl drsný akanthem.
A ne lehčí daných trójští dary vracejí,
i dávají knězi, strážce kadidla, hmoždíř,
dávají misku i jasnou zlatem a drahokamy korunu.
Odtud rozpomenuvše se, že Teukrové od Teukrovy krve

vedou začátek, Krétu drželi, i místa
snášet dlouho nemohli Jova, a stokrát opustivše
města ausonské chtějí dotknout se přístavy,
zuří zima, i hází muže, i strofadské přijaté
přístavy nevěrné vyděsil pták Aelló.
A už dulichské přístavy, i Ithaku, i Samos
i Néritovské domy, království falešného Odyssea,
mimoprošli: soutěženou sporem bohů
Ambracii, i promění vidí v podobě skálu
soudce, aktijským která teď od Apollina známá je,
a hlasnou svou zemi dodónskou dubem
i chaónské zátoky, kde zrozené králem Molossem
bezbožné pod sebou utekly požáry křídly.
Nejbližší Fajákových šťastnými obsadí plody
pole hledají, Epiros z nich, i vládnoucí věštci
Buthrotos frygským, i předstíraná Trója je držena;
odtud budoucích jistí, které všechno věrným
Priamovec Helenos napomenutím předpověděl, vstupují
na Sicílii: ta třemi vybíhá do moří jazyky,
z nichž dešťonosným je obrácen Pachynos k austrům,
jemným proti zefyrům Lilybaion, k severu
moře nekoupaným hledí, i boreu Peloros.
Odtud se blíží Teukrové, i vesly i mořem šťastným
pod noc nabývá Zankle loďstvo písku:
Skylla bok pravý, levý neklidná Charybdis
napadá; polyká tato uloupené, i vyvrhuje lodě,
ta divokými černé psy opásává břicho,
panny tvář nesouc, a pokud ne všechno věštci
vymyšlené zanechali, nějaký také čas pannou:
tu mnozí hledali ženichové, kterých odmítnutých
k moře nymfám, moře nejmilejší nymfám,

chodila a vysmáté jinochů vypravovala lásky.
Které zatímco česat nabízí Galatea vlasy,
takovými oslovuje opakujíce vzdechy slovy:
„Tě přece, ó panno, rod ne nemírný mužů
hledá, i jak děláš, můžeš jim beztrestně odepřít;
avšak mi, komu otec je Nereus, kterou modrá Dóris
zrodila, která jsem davem také bezpečná sester,
ne kromě přes žaly bylo možno Kyklopa lásku
uniknout." A slzy hlas překážely mluvící.
Které když mramorovým utřela palcem panna,
a utěšila bohyni: „Vyprávěj, ó nejmilejší," řekla
„a nekryj tvé důvod (tak jsem věrná) žalu!"
Nereidka těmito naproti odpověděla Kratajovy dceři:
„Akis byl Faunem i nymfou Symaithovnou stvořen,
veliká sice otce svého i matky slast,
naše však větší; neboť mě ke mně spojil jediné.
Krásný, a osmými opakovaně narozeninami prošlými
označil jemné pochybným chmýřím tváře.
Toho já, mě Kyklops bez konce žádný hledal.
A ani, pokud by's se zeptala, nenávist Kyklopa nebo láska
Akida v nás byla přítomnější, bych vyznala:
rovné každé bylo. Ó, jak veliká moc království
je, Venuše laskavá, tvého! Totiž ten nemírný, i samým
hrozný lesům, a viděný hostem žádným
beztrestně, i velikého s bohy pohrdač Olympu,
co je láska, cítí, a silnou touhou chycen
pálí, zapomenul stáda a jeskyní svých.
A už ti krásy, a už je ti starost se zalíbit,
už tuhé češeš hráběmi, Polyféme, vlasy,
už se ti líbí huňatý ti srpem seříznout vous,
a hledět divokou ve vodě, a skládat tvář.

Vraždy lásky i divokost, i žízeň nesmírná krve
ustávají, i bezpečně přicházejí i odcházejí lodě.
Télemos mezitím k sicilskému Etně donesen,
Télemos Eurymovec, kterého žádný neoklamal pták,
hrozného Polyféma vzývá: „Oko," a, „které jediné
na čele máš prostřední, vezme ti," řekl, „Odysseus."
Smál se, a: „Ó věštců nejhloupější, mýlíš se," pravil,
„druhá už vzala." Tak marně pravdu napomínajícího
pohrdá, a buď kráčeje obrovskými břehy krokem
tíží, nebo unaven do stinných se vrací jeskyní.
Vyčnívá do moře klínovitý hrotem dlouhým
pahorek (každou stranu obtéká moře vlna):
sem divoký vystupuje Kyklops, i uprostřed usedl;
vlnonosná stáda bez vedoucího ho následovala.
Jemu když borovice, kterou poskytla hole použití,
před nohama položena je ráhnům vhodná k nošení,
a vzatá rákosy spojená je flétna sta,
pocítily všechny pastýřské syčení hory,
pocítily i vlny; skryta já skalou, i mého
Akida v klíně sedící z dálky ušima jsem brala
taková slova má, a slyšená myslí jsem si poznamenala:
„Bělejší list sněhobílý Galatea ligustru,
květnatější loukami, dlouhá urostlejší olše,
třpytivější sklem, jemná bujnější kůzletem,
hladší neustále otřenými mořem mušlemi,
sluncem zimním, letní milejší stín,
pohyblivější daňkem, platanem nápadnější vysokým,
jasnější ledem, zralá sladší hroznem,
měkčí i labutí peří, i mléka sraženého,
a, pokud ne prcháš, zavlažené krásnější zahrady;
Krutější nezkrotných táž Galatea volků,

tvrdší starým dubem, lstivější vlnami,
pevnější i vrby ratolestmi a vinnými révami bílými,
těmito nehybnější skalami, násilnější řekou,
chváleným pávem pyšnější, bystřejší ohněm,
drsnější trny, těhotnou dravější medvědicí,
hluší moři, pošlapanému nemírnější hadu,
a, co především bych chtěla ti sejmout mohl,
ne jen jelenem jasným štěkáním hnaným,
nýbrž i větry a letícím prchavější vánkem,
(avšak dobře pokud bys věděla, zalitovala bys útěku, i prodlev
sama tvých bys odsoudila, i mě zdržet zkoušela)
jsou mi, část hory, živém visící skalisku
jeskyně, kterým ani slunce uprostřed cítí v žáru,
ani cítí se zima; jsou plody obtěžující větve,
jsou zlatu podobné dlouhých na révách hrozny,
jsou i purpurové: tobě i tyto zachovávám i ony.
Sama tvýma rukama v lesním zrozené pod stínem
měkké jahody budeš sbírat, sama podzimní dřínky
i švestky ne jen černou modrající šťávou,
nýbrž i urozené, i nové napodobující vosky.
A ani ti ani kaštany, se mnou manželkou, ani ti chybět nebudou
arbutové plody: každý ti bude sloužit strom.
Toto stádo celé mé je, mnoho také v údolích bloudí,
mnoho les kryje, mnoho se chová v jeskyních,
a, pokud snad se zeptala by sis, bych mohl ti říci, kolik jsou:
chudobného je počítat stádo; o chvále jejich
nic mi nevěř, přítomná můžeš sama vidět,
jak sotva obejdou nataženou nohami vemeno.
Jsou, přírůstek menší, vlahých v ovčárnách jehňátka.
Jsou také, rovný věk, v jiných ovčárnách kůzlátka.
Mléko mi vždy je přítomno sněhobílé: část odtud k pití

zachovává se, část roztavená sedlá tvrdne.
A ani ti dárky snadné i rozšířené jen
dary se dostanou, daňci a zajíci, i koza,
nebo malý holubů, nebo odebraný vrcholku hnízdo:
nalezl jsem dvojčata, kteří s tebou by si mohli hrát,
mezi sebou podobní, sotva abys mohla rozlišit,
chlupaté štěňátka na nejvyšších horách medvědice:
nalezl jsem i řekl: „Paní zachováme je."
Už právě modrou lesklou hlavu vystrč z moře,
již, Galateo, přijď, i dary nepohrdej našimi!
Jistě já jsem se poznal, i tekuté v obraze jsem spatřil
nedávno vody, i líbila se mi má podoba vidícímu.
Pohleď, jak velký jsem: ne je toto tělem větší
Jupiter v nebi, neboť vy vypravovat jste zvyklí
nevím koho vládnout Jova; vlas obrovský drsné
vyčnívá do tváře, i ramena, jak háj, obtemňuje;
ani mé, že tuhými strašné nejhustší štětinami
těla, hnusné pokládej: hnusné bez listí strom,
hnusný kůň, pokud ne krky hřívy žlutnoucí nekryjí;
pero kryje ptáky, ovcím svá vlna k ozdobě je:
vous mužům i huňaté sluší v těle štětiny.
Jedno je uprostřed oko mi v čele, ale jako
obrovského štítu. Co? Ne tyto všechny veliký
Sol vidí z nebe? Slunci však jediný kruh.
Dodej, že ve vašem rodič můj moři vládne:
jeho ti dávám jako tchána; jen slituj se, i prosby
prosícího vyslyš! Tobě totiž podléháme jediné,
a kdo Jovem i nebem pohrdám, i proniknutelným bleskem,
Nereem, tě vážím, tvůj bleskem krutější hněv je.
A já pohrdán byl bych trpělivější jeho,
pokud by's prchla přede všemi; ale proč Kyklopa odmítajíc

Akida miluješ, i před ním stavíš mým objetím Akida?
Ten přece nechť se líbí sobě, i nechť se ti líbí,
což bych nechtěl, Galatea, ti; jen nechť se dostane možnost:
pozná být mi tak velikého pro tělo síly!
Vnitřnosti živé budu táhnout, i rozsápané údy po polích,
i přes tvé budu rozsévat (tak sebe nechť s tebou smísí!) vlny.
Spaluji se totiž, i zraněný se bouřlivěji ostřeji oheň,
a se svými se zdám přenesenou silami Etnu
hrudí nést mou, a ty, Galatea, nehýbeš se."
Takto marně stěžující si (vše totiž jsem viděla)
vstává, a jak býk krávou zuřící odňatou
stát nemůže, a lesem i známými hvozdy bloudí,
když divoký nevědomé, a ničeho takového bojící se,
mě vidí, i Akida: „Vidím," a vzkřikl, „a tato
poslední nechť je, udělám, Veneri shoda vaší."
A tak veliký hlas, jaký Kyklops zlobný mít
musel, ten byl: křikem se zděsila Etna.
Avšak já blízkém vyděšená pod vody noru;
záda útěku dal, obrácen Symaithovský hrdina,
i: „Přines pomoc, Galatea, prosím, mi! Přineste, rodiče,"
řekl, „i do vašich hynoucího přijměte říší!"
Následuje Kyklops, i část z hory vytrženou
posílá, a nejkrajnější, ačkoli došel k němu,
roh ze skály, celého přece přikryl Akida,
avšak my, co se stát jen přes osudy mohlo,
jsme udělali, aby síly přijal Akis prapradědovské.
Purpurový z masy krev tekla, a v krátkém
času drobném červeň mizet začala,
a stává se barva prvního zbouřené řeky deštěm,
i čistí se prodlením; pak hmota hozená se rozestoupí,
i živá přes trhliny i urostlá vyrůstá rákos,

i ústa dutá skály zní vyskakujícími vlnami,
a podivuhodná věc, náhle uprostřed se dolů břicho objevil
opásán jinoch ohnutými novými rohy rákosy,
který, pokud ne, že větší, že celý modrý tváří,
Akis byl, ale tak také byl přece Akis, v řeku
proměněn, i dávné drží řeky jméno."
Dokončila Galatea mluvit, a shromáždění rozpuštěným
odcházejí, a klidnými plavou Nereidky vlnami.
Skylla se vrací; ani totiž uprostřed se svěřit moře
neodvažuje se, i buď v sající bez šatu bloudí písek,
nebo, kde unaveno jest, oddělené najdouc skrytá
víru, uzavřená své údy chladí vlnou:
hle, moře oškrabující, vysokého nový obyvatel moře,
nedávno v Euboiské proměněnými Anthédoně údy,
Glaukos je přítomen, a spatřené touhou panny lpí,
a, cokoli myslí, že by prchající moci zdržet,
slova vrací; prchá ona přesto, a rychlá strachem
dochází nejvyššího položené u břehu hory.
Před mořem je obrovský, špicí sebranou v jednu
dlouhý pod stromy vyklenutý do vod vrchol:
zastavila se tu, a bezpečná místem, zda zrůdou nebo bohem
on by byl, neznajíc, obdivuje barvu
i vlasy, i ramena, i podložená záda kryjící,
i poslední přijal že klikaté slabiny ryby.
Pocítil, a opíraje se, která stála nejbližší, o hmotu:
„Ne já zázrak, ani jsem divoká obluda, panno,
ale bůh," pravil, „vody: a ne větší v moři Próteus
právo má, a Tritón, i Athamantův potomek Palaimón.
Před tím však smrtelný jsem byl, ale, zřejmě vysokým
dlužný mořím, už tenkrát jsem se cvičil v nich;
neboť jednou jsem táhl vedoucí ryby sítě,

teď v hmotě sedě jsem řídil rákosem lněnou nit.
Jsou zelená louce sousední břehy, kterých
jedna část vlnami, druhá část je obklopena bylinami,
které ani rohaté kousnutím nepoškodily jalůvky,
ani klidné jste netrhaly ovce, ani huňaté kozičky;
ani včela odtud nenesla posbírané pilná květy,
ani dány byly hlavě genitální věnce, ani kdy
srpovité neřezaly ruce; já první v té
trávě jsem usedl, zatímco sítě mokré jsem sušil,
a abych přepočítal zajaté po pořadí ryby,
nad to jsem vystavil, které buď do sítí případ
nebo svá důvěřivost do zahnutých hnala háků.
Věc podobná vymyšlené, ale co mi vymyslet prospívá?
Bylinou dotčená začala má kořist se hýbat
i měnit bok, a zemí jako v moři se opírat.
A zatímco se zdržuji a diví zároveň, prchá všechen do vln
dav svých, a pána nového a břeh opouštějí.
Užasl jsem, i pochybuji dlouho, i příčinu hledám,
zda bůh toto nějaký, zda šťáva učinila byliny:
„Které přesto tyto," pravil jsem, „síly má byliny?" I rukou
pastvinu jsem natrhal, i natrhané zubem jsem kousl.
Sotva dobře vssála neznámé hrdla šťávy,
když náhle třást se uvnitř nitra jsem pocítil,
i jiné přirozenosti být unesen hruď láskou;
a ne mohl jsem zůstat dlouho: „Mající být znovu hledána," a:
„nikdy
země, buď zdráva!" řekl jsem, i tělo pod vody ponořil.
Bohové moře přijatého uznávají za hodného družné cti,
a aby mi, cokoli nesu, smrtelného sňali,
Oceán i Tethys prosí: já očištěn jsem jimi,
a čistícím bezbožnost devětkrát mi zpěvem řečeným

hrudi řekám káže se podložit stu;
a bez prodlení, různých klouzající z stran řeky,
i celé obracejí se nad hlavu moře naše.
Potud činy ti mohu vzpomínatelné vyprávět,
potud toto pamatuji, a ani mysl má ostatní necítila.
Které poté co se vrátila, jiného sebe tělem celým
než jsem byl nedávno, i ne téhož myslí jsem přijal:
tento já pak poprvé zelený rzí vous,
i vlas můj, kterým dlouhá po moři smýkám,
i obrovská ramena, i modré paže viděl jsem
i nohy perronosnou zahnuté nejnovější rybou.
Co však tato podoba, co bohům zalíbit se moře,
co prospívá být bohem, pokud ty nejsi dotýkána těmito?"
Takto mluvícího, mající říci více, opustila
Skyllu bůh; zuří ten, i podrážděn odmítnutím
k podivuhodným hledá Titánovny síně Kirky.

Kniha čtrnáctá.

A už gigantská na krk uvrženou Etnu
a pole Kyklopů, které hrábě, které užívání pluhu
neznala, a nic spojeným dlužila volkům,
opustil Euboiský nadmutých obyvatel vod,
opustil i Zanklu a protilehlé hradby Rhégia
i lodilámající moře, dvojím které břehem stlačeno,
Ausonijské a Sicilské drží hranice země.
Odtud rukou velikou tyrrhenskými mořemi vezen
k byliny plodným přistoupil kopcům a síním Glaukos
Sluncem zrozené Kirky, různých plné šelem.
Kterou jak jen spatřil, řečeným a přijatým pozdravem,
„Bohyně, boha slituj, prosím! Neboť sama ulevit
ty můžeš tomu," řekl, „nechť se zdám hodný, lásce.
Jak veliká je bylin, Titánka, moc, nikomu
než mně známější, kdo jsem byl proměněn od nich.
A nechť mé ne známá ti je příčina šílenství:
na břehu v Itálii, naproti messenským hradbám,
Skylla mi byla spatřena. Stud je sliby i prosby
a lahůdky mé a pohrdnutá slova vyprávět;
avšak ty, buď něco království je v zpěvu, zpěvem
ústy pohni svatým, nebo bojovnější bylina je,
použij zkoušených sil pracné byliny,
a ne léč mě, i uzdrav tyto rány, přikazuji ti,
konec není třeba: část nechť nese ona horka."

Avšak Kirké (ani totiž plamenům nemá vhodnějšího žádná
takovým ducha, buď příčina je jeho v samé,
buď Venuše udáním činí toto uražená otcovským),
taková slova vrací: „Lépe bys sledoval chtějící
a toužící totéž, i stejnou touhou chycenou.
Hoden jsi byl ještě (mohl bys jistě) být žádán,
a, pokud bys naději dal, mi věř, budeš žádán ještě.
A nepochybuj, i nechybí tvé důvěra v krásu,
hle já, kdy bohyně jsem, lesklého kdy dcera Slunce,
zpěvem kdy tolik, tolik také trávou mohu,
abych tvá byla, slibuji. Pohrdající pohrdni, následující
vrať střídání, i jedinou dvě pomsti činem."
Takto pokoušející se: „Dříve," řekl, „v moři listí"
Glaukos, „a na nejvyšších narodí se horách řasy,
než se, zachráněna Skylla, naše proměnil by láska."
Rozhorlila se bohyně, a poškodit, kterak samotného
nemohla (ani by nechtěla milující), zlobí se na tu,
která před ni je přednesena; a Venerou uražená odmítnutím,
hned hroznými nehanlivé pastviny šťávami
rozkrojuje, i rozkrojenými Hekateina zaklínání mísí,
i modré se obléká roucha, i přes šelem
průvod lichotivých uprostřed vychází ze síně,
a ležící proti rhegijské skály
Rhegion vstupuje do vroucích horkem vln,
na kterých jak pevnou klade stopy zem,
a horní seběhne nohama po moři suchými.
Drobný byl vír, zahnutý v zakřivené oblouky,
milý odpočinek Skylle: kam se stahovala od horka
i moře i nebe, kdy prostřední největší v kruhu
slunce bylo, i nejmenší od temene udělalo stíny.
Tento bohyně dříve zkazí, i zrůdoplodnými jedy

poskvrní; tu stlačené vody kořenem škodlivým
rozsype a temné slov okukou nových
třikrát devětkrát zaklínání magickým zamumlá ústy.
Skylla přišla, i uprostřed až břicha sešla,
když své špiněné štěkajícími slabiny obludami
spatřila, a nejdřív věříc že ne těla
jsou jejího části, i uhýbá, i odhání, i bojí se
tlamy drzé psů, ale které prchá, přitahuje zároveň
a tělo hledaje stehen i nohou i chodidel
Kerberovy tlamy místo částí nachází těch:
a stojí ve psů zuřivosti, a podložené záda šelem
slabinám zkrácené i břicho vyčnívající omezuje.
Plakal milující Glaukos, i příliš nepřátelsky použitou
silami bylin uprchl manželství Kirky;
Skylla místě zůstala, a když se dala možnost, nejdřív
v Kirky nenávisti druhy oloupila Odyssea;
brzy táž trójské byla potopit lodě,
pokud ne dřív v skalisko, které i teď kamenné stojí,
proměněna byla by: skalisku také plavec se vyhýbá.
Toho když trójské vesly a chtivou Charybdu
porazily lodě, když už blízko břehu by byly
ausonského, k libyjským větrem jsou neseny břehům.
Chytá Aenea tam i duchem i domem
ne dobře rozchod frygského mající snášet manžela
Sidoňanka; a na hranici posvátné pod podobou udělané
položí se na železo, i oklamaná klame všechny.
Opět písčité prchaje nové hradby země,
i k sídlu Erycovu i věrnému vrácen Akestovi,
obětuje, i mohylu svého rodiče uctívá.
A které lodě Iris Junona téměř byla spálila,
rozvolňuje, i Hippotovce království, i země planoucí

sírou kouřící a Acheloovských opouští
Sirén skalisek, a bez ochránce borovice
Inarimu a Prochytu si vybírá, i neplodném umístěné
kopcem Pithekusy, od obyvatel jménem nazvané.
Totiž bohů rodič, podvod a křivé přísahy kdysi
Kerkopů nenávidě i rodu spáchané lstivého,
v nestvarné muže zvíře změnil, aby týž
nepodobní člověku mohli i podobní se zdát,
i údy stáhl, i nosy od čela splácle
zmáčkl, i vráskami proryl stařecky tváře,
i celá, oblečená žlutnoucím těla chlupem,
poslal do těchto sídel, a ne ne dříve odňal užívání
slov, i narozených hroznému v křivé přísahy jazykům;
moct stěžovat si jen chraptivým syčením opustil.
Tyto když přešel, i Parthenopejské vpravo
hradby opustil, levou od strany zvučného
Aiolovce mohylu a místa plná bažinatými ulvami,
pobřeží Kúm, i dlouhověké jeskyně Sibylly
vstupuje, a aby stíny navštívil přes avernské otcovské,
prosí. Avšak ona dlouho tvář zemí zdrženou
zvedla, a konečně bohem šíleně přijatým:
„Velké prosíš," řekla, „muži činy největší, jehož
pravice přes železo, zbožnost spatřená přes ohně.
Odlož přesto, Trójane, strach: získáš prošené,
i elysijské domy i říše nejnovější světa
mnou jako vůdkyní poznáš, i obrazy milé rodiče.
Neprůchodné chrabrosti žádná není cesta." Řekla, a zlatem
zářící větev lesa Juny Avernské
ukázala, i kázala od svého vytrhnout kmene.
Poslechl Aenéas, i strašného Orku
viděl bohatství i prapředky své i stín starý

velikomyslného Anchísa; naučil se také soudy míst,
i které nové by byly nutné navštívit nebezpečí válkami.
Odtud nese unavené odvráceným směrem kroky
s vůdcem Kúmskou měkčí řečí práci.
A dokud cestu hroznou přes temné soumraky bere,
„Buď bohyně ty přítomná, buď bohům nejmilejší," řekl,
„božství jako budeš vždy mi, i přiznám se
být daru tvého, že mě na místa smrti navštívit,
které místa mě spatřené jsi chtěla uniknout smrti.
Za tyto zásluhy nebeské vznesen vzduchy
chrámy ti postavím, dám ti kadidla pocty."
Pohlédne na něho věštkyně, i vzdechy nasátými:
„Ani bohyně nejsem," řekla, „ani svatého kadidla ctí
lidskou neuznávej hlavu, a abys neznale nebloudil,
světlo věčné mi, i mající chybět bez konce bylo dáváno,
pokud by má panenství Foibovi se otevřelo milujícímu.
Dokud však tu doufá, dokud předem korumpovat dary
mě touží, „Vyber si," pravil, „panno Kúmská, co si přeješ:
toužených získáš svých." Já prachu nabraného
ukazujíc hromádku, kolik by měl těl prach,
tolik mi narození dostat se marně jsem prosila;
upadlo z paměti, abych prosila mladické také hned léta.
Ty však on mi dával, i věčné mládí,
pokud bych Venuši trpěla: pohrdnutým darem Foibovým
nevdaná zůstávám; ale už šťastnější věk
záda dal, i třesoucím krokem přichází nemocné stáří,
které snášet dlouho se musí. Neboť už mi století sedm
prožitých, přec zbývá, abych počet prachu rovnala,
třikrát sto sklizní, třikrát sto moštů vidět.
Čas bude, kdy z tak velikého mě drobnou těla
dlouhý den udělá, i spotřebované údy stářím

k nejmenšímu budou redukovány břemenu: a ne milovaná budu zdát se,
ani se nelíbit bohu, Foibos také snad sám
buď nepozná, nebo že miloval popře:
tak dalece proměněna budu nesena, a nikomu neviditelná,
hlasem přec budu poznávána; hlas mi osudy opustí."
Takovými zahnutou po cestě vzpomínala Sibylla
sídly, Euboiské ze stygských vycházejí v městě
Trójský Aenéas, a posvátnými podle zvyku obětovanými
břehy navštíví, ještě ne chůvy mající jméno.
Zde také zůstal po nechuti dlouhé námah
Néritovský Makareus, druh zkušeného Odyssea.
Opuštěného kdysi uprostřed skalisek Etny
pozná Achaimeniďa, i neočekávaně nalezeného
žít diví se: „Jaký tě osud nebo bůh
zachovává, Achaimenide? Proč," pravil, „barbarská Řeka
příď veze? Hledá se vaší jaká země lodí?"
Takovými ptajícímu se, už ne huňatý rouchem,
už svůj, i trny spojeným krytím žádnými,
mluví Achaimeneides: „Opět Polyféma i ty
spatřím mokré lidskou krví tlamy,
tato mi pokud lepší domov je, i Ithaka než loď,
pokud méně Aenea uctívám než rodiče, a nikdy
být dost nebudu moci, nechť bych poskytl všechno, vděčný.
Co mluvím, i dýchám, i nebe i hvězdy slunce
spatřuji, bych mohl nevděčný i zapomnětlivý být?
On dal, že ne duše tato Kyklopovi do úst
přišla, a kdybych i teď světlo životní opustil,
buď v hrobě, nebo jistě ne v tom budu pohřben břiše.
Jaký mi tenkrát duch (pokud strach neodnesl všechen
smysl i ducha) byl, když vás hledat hluboké opuštěn

vody jsem viděl? Chtěl jsem křičet, ale nepříteli
prozradit sebe jsem se bál: vaší také křik Odyssea
téměř lodi uškodil. Viděl jsem, když horou vytrženou
nestvůrné skalisko doprostřed vrhl vln;
viděl jsem opět, jakoby zbraně silami hnán,
obrovské gigantskou vrhajícího skály paží,
a, aby neutopil vlna nebo vítr loď,
hrozil jsem se, už sebe nebýt zapomínaje v ní.
Když vskutku útěk vás od jisté smrti vrátil,
on sice celou sténavě obchází Etnu,
i zkouší rukou lesy, i světla zbaven
o skaliska naráží, i poskvrněné paže nákazou
do moře natahujíc rod proklíná achajský
a praví: „Ó, pokud nějaká vrátila by mi náhoda Odyssea,
nebo někoho z druhů, na kom by můj zuřil hněv,
vnitřnosti kterého bych jedl, kterého živoucí pravicí
údy mé bych rozsápal, kterého mi krev by zalila
hrdlo, i rozdrcené by třásly se pod zuby údy:
jak žádná nebo lehká by byla škoda mi světla odňatého!"
Toto a víc divoký, mě žlutý chytá hrůza
dívajícího se na tvář ještě nyní vraždou vlhkou
i kruté ruce i prázdný světla kruh
i údy i lidskou skaplenou krví vous.
Smrt byla před očima, nejmenší přec ta zel,
a už chystajícího chytit, už nyní mé vnitřnosti jsem myslel,
do svých mající potopit, i mysli lpěl obraz
času toho, kdy jsem viděl dvě mých
třikrát čtyřikrát ztřískat druhů těla o zem,
když nad sám ležel chlupatého po způsobu lva
vnitřnosti i masa i s bílými kosti dřeni
i polomrtvé údy chtivý ukládal do břicha;

mě chvění napadlo: stál jsem bez krve smutný,
a žvýkajícího vida i vyvrhujícího krvavé
ústy hostiny i kousky vínem shromážděné zvracejícího:
takové jsem si představoval mi osudy bídnému připravovány,
a přes mnoho dní skrývaje se, i při každém chvěje se
šelestu, i smrti bojící se, i toužící umřít,
žaludem hlad zahánějíc, i smíchanou s listím bylinu,
sám chudý beznadějný smrti i trestu opuštěn,
tuto zdálky uviděl jsem po dlouhé době loď,
a prosil jsem útěk gestem, i ke břehu jsem běžel,
a pohnul: Řeka loď trójská přijala!
Ty také rozlož své, druhů nejmilejší, osudy
i vůdce i davu, který s tebou je svěřen moři."
Aiola on vypravuje v Tuském vládnout mořském hlubokém,
Aiola Hippotovce, zdržujícím ve vězení větry;
které v volkově zavřených hřbetě, památný dar,
dulichský že vzal vůdce, i vánkem šťastným
světly šel devíti, i zem spatřil hledanou;
nejbližší po deváté když Jitřenka se pohybovala,
závistí druhy a kořisti touhou poraženy
být; věřícími zlato, že sňali pouta větrům;
s nimiž šli zpět, přes které právě přišli vlny,
a aiolského loď přístav znovu dosáhli tyrana.
„Odtud do Láma starého Laistrygona," pravil, „města
jsme přišli: Antifatés zem vládl v té.
Poslán k němu já jsem byl, počet doprovázejíc dvou,
a sotva útěkem hledaná záchrana druhu i mně,
třetí z nás Laistrygona bezbožné smočil
tváře krví svou. Prchajícím doléhá a houf
rozpaluje Antifatés; sejdou se, i skály i trámy
hází i topí muže, i topí lodě.

Jedna přesto, která nás i samotného vezla Odyssea,
unikne. Ztracených druhů částí truchlíce,
i mnoho stěžující si, zemím přistaneme těm,
které zdálky vidíš (zdálky je, mi věř, mající být viděn
ostrov spatřený mnou!), i ty, ó nejspravedlivější trójský,
synu bohyně, (ani totiž ukončeným Martem k nazývání
nepřítel jsi, Aenée) napomínám, uteč břehu Kirky!
My také při Kirkově přivázané břehu borovicí,
Antifatovce pamětliví, i nezkrotitelného Kyklopa,
jít jsme odmítali; ale do střech neznámých vstoupit
losem jsme byli vybráni: los mě i věrného Polita
a Euryloka zároveň a přílišného Elpénora vína
i dvakrát devět druhů ke Kirky hradbám poslal.
Jak jen jsme se dotkli, i stáli jsme v prahu střech,
tisíc vlků i smíšených s vlky medvědic i lvic
na pohled udělali strach, ale žádné nebylo třeba se bát,
a žádná měla našemu udělat v těle ránu;
dokonce i lahodné hýbaly po vzduchu ocasy,
i naše lichotíc provázely stopy, dokud
nás přijmou služebnice i přes síň mramorem krytou
k paní vedou: krásném sedí ona zákoutí
slavnostním trůnu, i plášť oblečená lesklý,
nad to pozlaceným je obklopena rouchem.
Nereidky i nymfy zároveň, které vlnu, pohybovanými
žádnou netáhnou prsty, ani vlákna následující vedou:
byliny rozkládají, i rozházené bez pořádku květy
oddělují koši, i různé barvami byliny;
sama, co tyto dělají, dílo určuje, sama, jaký užitek
nebo by byl v jakém listě, jaká je shoda smíšeným,
zná, a všímajíce si zvažuje byliny.
Tato když nás uviděla, řečeným a přijatým pozdravem

rozlila tvář, i vrátila znamení přáním.
A bez prodlení, smísit opraženého káže ječmene zrna,
i med, i sílu vína s mlékem sraženinami nasyceným,
i které pod touto skrývaly tajně sladkostí, šťávy
přidává. Přijímáme svatou danou pohár pravicí.
Které jak jen žíznivá vyschlými hrdly nabrali,
i dotkla se nejvyšších vlasů prutem bohyně hrozným,
(i stydím se, i vylíčím) štětinami strašit jsem začal,
a ne už mohl mluvit, místo slov vydávat chraptivé
mumlání, a na zem celým klesnout obličejem,
i ústa má jsem cítil pláclém tvrdnout zobcem,
krky nabobtnávat svaly, a kudy právě poháry stranou
vzaté mi byly, těmi stopy jsem dělal
a s těmi, co utrpěli (tolik léky mohou!),
jsem zavřen do chléva, a jediného svou chybět podobou
viděli jsme Euryloka: sám daným pohárům prchl;
které kdyby se nebyl vyhnul, dobytka část jedna bych zůstal
teď také štětkonosného, a ani by o tak velké pohromě od něho
jistější ke Kirce mstitel nebyl přišel Odysseus.
Pacifer tomu dal květ Kyllénec bílý:
moly nazývají nebeští, černým kořenem je držen;
bezpečný s ním, i napomenutími zároveň nebeskými vstupuje
on do domu Kirky, i k zrádnému povolán
poháru, i pokoušející se prutem hladit vlasy
odstrčil, a tasením přestrašenou odstrašil mečem.
Pak věrnosti pravice byly dány, i do ložnice přijat
manželství jako věno druhů těla žádá.
Kropeni jsme neznámými šťávami lepšími byliny,
i jsme biti po hlavě obrácené úderem prutu,
i slova říkají se řečeným opačná slovům.
Čím více ta zpívá, tím více od země zvednuti

zdvíháme se, i štětiny padají, i rozdvojené opouští
rýha nohy, vrací se ramena, i podložená pažemi
paže jsou: plačícího plačící objímáme sami,
a lpějeme vůdci na krku, a slova nemluvili jsme
žádná dříve, než nás svědčící vděčných.
Roční nás tam zdrželo zdržení, i mnoho přítomen
časem tak dlouhým jsem viděl, mnoho ušima nabral,
toto také s mnoha, co potají mi vyprávěla jedna
čtyř ze služebnic, k takovým posvátnostem připravených.
Když s vůdcem totiž mým Kirké dokud sama zdržuje se,
ta mi ze sněhobílého udělanou mramoru sochu
ukázala, mladickou nesouc na vrcholu žlunu,
chrámu posvátném položenou, i mnohými nápadnou věnci.
Kdo by byl, i proč v posvátném byl by uctíván chrámu,
proč tohoto nese ptáka, ptajícímu se, i vědět chtějícímu
„Přijmi," pravila, „Makareu, i paní moc jaká je
odtud také se nauč mé; ty slovům dej mysl!
Picus v ausonských, potomek Saturnových, zemích
král byl, užitečných ve válce vášnivý koní;
podoba muže, kterou vidíš, byla: nechť sám krásu
spatříš, i vymyšlenou dokážeš z obrazu pravdu;
rovný duch podobě; a ne ještě viděl přes léta
pětileté mohl řeckou čtyřikrát v Elidě bitvu.
On své dryády v latinských v horách zrozené
obrátil v tváře, jeho pramenná hledaly
božství, najady, které Albula, které Numika,
které Aniony vody i tokem nejkratší Almo,
Narva nese střemhlav, i stinné Farfaros stíny,
i které obývají skythské jezírko lesnaté Diany
sousední jezera; pohrdnutými přec všemi jedinou
on uctívá nymfu, kterou kdysi v kopci Palatina

prý porodila obouruku Venilia Janusovi.
Tato když do manželství prvně dozrála lety,
předřazena všem Laurentovci dána Picovi je,
vzácná sice tváří, ale vzácnější uměním zpěvu,
odkud Canens nazvaná je: lesy i skály hýbat,
i hladit šelmy i řeky dlouhé zdržovat
ústy svými i ptáky putovné zdržovat zvyklá.
Která dokud ženským vyladila zpěvy hlasem,
vyšel ze střechy do laurentských Picus polí,
domácí mající bodnout kance, i hřbet stlačoval
bystrého koně, i levou kopí dvě nesl,
rudou žlutým chlamydu stažen zlatem.
Přišla do lesů i dcera Slunce stejných,
a aby nové sbírala plodných na kopcích byliny,
jménem řečená svým Kirkejské opustila pole.
Která jak jen jinocha, keři skryta, viděla,
užasla: padly z ruky, které byla sbírala, byliny,
i plamen přes všechny viděn byl bloudit dřeně.
Jak nejdřív silnou mysl shromáždila od horka,
co by toužila, mající vyznat byla: aby nemohl přijít,
běh koně udělal, a kolem rozlitý doprovod.
„Ne," pravila, „neunikneš, nechť větrem budeš uloupen,
pokud jen sebe znám, pokud nezmizela všechna
bylin chrabrost, a ani mě má zaklínání neklamou."
Řekla, a podobu bez žádného těla falešného
tvoří kance, i přes oči běžet krále
káže, i do hustého trámy háje jít se zdát,
nejvíc kde les je, a koni místa průchodná nejsou.
Bez prodlení, hned kořisti hledá nevědomý stín
Picus, a koně rychlý pěnivý hřbet opouští,
i naději následuje marnou lesem pěšky bloudí ve vysoké.

Přijímá ona prosby, i slova jedovatá říká
i neznámé bohy neznámým zaklínáním uctívá,
kterým obvykle i sněhobílé tvář měsíce zahalit
i otcovskou hlavu kropit mraky.
Pak také zazpívaným houstne zaklínáním nebe
i mlhy vydechuje zem, i slepými bloudí
hranicemi druhové, i chybí stráž krále.
Najdouc místo a čas: „Při, ó, tvá světla," pravila,
„které mé chytily, i přes tuto, nejkrásnější, podobu,
která dělá, abych prosící ti byla bohyní, vzpomeň si na naše
ohně, i tchána, kdo prohlíží vše, Slunce
přijmi, a ne tvrdý Titánku pohrdej Kirkou."
Dořekla; on divoký samu i prosby odrazil,
a: „Kterákoli jsi," pravil, „nejsem tvůj; jiná chycená
mě drží a nechť drží přes dlouhý, prosím, věk,
a ani Venerou cizí družné smlouvy nepoškodím,
dokud mi Jánovskou zachovají osudy Canens."
Často znovu zkoušenými prosbami Titánka marně
„Nebeztrestně poneseš, a ne," pravila, „vrátit se k Canens,
i poškozená co dělá, co milující, co žena, naučíš se
věcmi; avšak jest i milující i poškozená i žena Kirké!"
Pak dvakrát k západům, dvakrát se obrátila k východům,
třikrát jinocha hůlkou dotkla se, tři zaklínání řekla.
Ten prchá, ale sebe obvyklé rychleji sám
běžet diví se: peří v těle viděl,
i sebe nového náhle v latinské přijít lesy
rozhorlen, ptákem tvrdé divoké dřevo zobem
probodá, a rozhněván dlouhé dává rány větvím;
purpurovou chlamyda peří přijala barvu;
spona co bylo, i šat kousla zlato,
pérem stane se, i žlutým krk je opásán zlatem,

a ani co dávné Picovi, kromě jména zbývá.
Mezitím druhové, zavolaný často po polích
marně Picus, a v žádné části nenalezený,
nacházejí Kirku (neboť už ztenčila vzduchy
a dovolila mlhám větry a sluncem rozkrýt)
i zločiny tlačí pravdivými, i krále žádají zpět,
i sílu nesou, i krutými se chystají napadnout zbraněmi:
ona vinná sype virus a šťávy jedu,
i Noc a Noci bohy i Erebos i Chaos
svolává, i dlouhými Hekaté vzýváním prosí.
Vyskočily z místa (říci podivuhodné) lesy,
a zasténala půda, i sousední zbledl strom,
i rozkropené krvavými zvlhly pastvy kapkami,
i kameny viděny byly vydávat bučení chraptivé,
i štěkat psi, i půda hady černými
drsnět, a tenké duše poletovat tichých:
omráčený zrůdami lid se bojí; ta se bojící
tvář jedovatou dotkla se divící se holí,
jejíž od dotyku různých zrůdy šelem
do mládežníků přicházejí: nikomu svůj zůstal obraz.
Pokropil zapadající Tartessijské břehy Foibos,
a marně manžel očima i duší Canens
očekáván byl: služebníci i lid po všech
rozbíhají se lesech, i naproti světla nesou;
a nestačí nymfě plakat, i trhat vlasy,
i dávat nářek (dělá tyto však všechny), i sebe
vrhá ven, i latinskými bloudí šíleně po polích.
Šest ji nocí, tolikerá vracející se slunce
světla viděla, chudou spánku a jídla,
přes hřebeny, přes údolí, kudy osud vedl, jdoucí;
poslední spatřil ji Tiber, i žalem i cestou

unavenou, a už dlouhém pokládající tělo břehu.
Tam se slzami, i sám modulovaně bolestí
slova zvukem jemným truchlíc rozlévala, jako kdysi
zpěvy již umírajíc zpívá pohřební labuť;
žaly k poslednímu tenké roztálá dřeně
chřadla a v lehké pomalu zmizela vzduchy,
pověst přesto označena místem je, které správně Canens
jménem od nymfy dávné nazvali Camény."
Takové mnohé mi dlouhý vypravováno přes rok
a viděné bylo. Líně a odvyklí pomalu
opět vstoupit do moře, opět dát plachty jsme káziny,
i dvojstranné cesty, i cestu Titánka obrovskou
řekla, i kruté zbývat nebezpečí mořská:
hrozně jsem se bál, přiznávám, i najdouc tento břeh jsem přilnul."
Dokončil Makareus, i urnou Aenéova chůva
pohřbena mramorovou mohyla krátký zpěv měla:
„Mě Caietu známé zbožnosti chovanec
vyrvanou argejskému, kterému dlužil, ohni spálil."
Rozvolňuje se travnatého uvázaný od hromady provaz,
i daleko léčky i poskvrněné opouštějí
střechy bohyně, i háje hledají, kde mlžný stínem
do moře se žlutým ženoucím Tiber pískem;
a Fauna zrozence domu nabývá, i dcery Latina,
ne bez Marta však. Válka s rodem divokým
se zahájí, i o smluvenou zuří pro manželku Turnus.
Sejde se v Latiu Tyrrhénia celá, a dlouho
strmá starostlivým vítězství je hledána zbraněmi.
Zvětšuje každý své cizí silou síly,
i mnozí Rutuly, mnozí trójský chrání
tábor, a ani Aenéas k Evandrovým hradbám marně,
avšak Venulus marně vyhnance Dioméda k městu

přišel: on sice pod iapyským největším Daunem
hradby zbudoval, i obdarovaná pole držel;
ale Venulus Turnova poté co příkazy vykonal,
i pomoc hledá, síly Aitolský hrdina
omlouvá: a ani sebe, ani tchána svést k bitvě
chtít svého lidi, ani které z rodu svých
by vyzbrojil, mít žádné, „A nechť tyto vymyšlené pokládáte,
napomenutím ačkoli žaly obnovují se hořké,
vydržím vzpomínat přec. Poté co vysoké spáleno je
Ílion, i danajské pásly Pergama plameny,
a Narycký hrdina, od panny pannou uloupené,
jaký si zasloužil trest sám, rozděleno na všechny,
jsme rozprášeni, i větry nepřátelskými po mořích uneseni
blesky, noc, lijáky, hněv i nebe i moře
vytrpíme, Danajci, i vrchol Kaferea pohrom,
a abych nezdržoval, vyprávějíc smutné podle pořadí pády,
Řecko tenkrát mohlo Priamovi také oplakatelné zdát se.
Mě přesto zbrojnonosné Minervy péče zachráněného
vlnám vytrhla, a od otcovských ale zase polí
jsem vyhnán, a dávnou vzpomínkou z rány tresty
vymáhá laskavá Venuše, i tak veliké přes hluboké prác
moře jsem snášel, tak veliké v pozemských zbraních,
že mi šťastní jsou ti často nazýváni,
které společná zima a nevhodný Kafereus
potopil vodami, a chtěl bych z nich část jedna být.
Poslední už trpící druzi i válkou i mořem
chybí, i konec prosí bloudění, avšak Akmon
žhavý důvtipem, pak však i pohromami drsný,
„Co zbývá, co už trpělivost vaše by odmítla
nést, muži?" řekl „Co má Kythérská, čímž dál,
chtít dejme tomu, by udělala? Neboť dokud horší se bojí,

je ve slibech místo: osud však, kde nejhorší věcí,
pod nohama strach je, a bezstarostný vrch zel.
Nechť slyší sama, nechť, jak dělá, nenávidí všechny
pod Diomédem muže, nenávist však její všechny
pohrdáme: ne velikým stojí veliká moc nám."
Takovými dráždíc Venuši pleuronský Akmon
podněcuje slovy, i starý vzkřisuje hněv.
Slova libí málo, počtu většího přátelé
Akmona pokáráme; kterému odpovědět chtějícímu
hlas zároveň i hlasu cesta je ztenčena, i vlasy
v peří odcházejí, pery nové krky kryjí
i prsy i hřbet, větší paže peří
přijímají, i lokty hladké se stáčí v křídla;
velikou nohy prsty část obsadí, i ústa rohem
tvrdá tuhnou, i konec v hrotě končí.
Toho Lykus, toho Idás a s Rhexenorem Nykteus,
toho diví se Abás, i dokud se diví, stejný
přijímají obraz, i počet ze zástupu větší
vzlétá, i vesla tleskaným obletí křídly:
pokud ptáků, jaký je náhlých, podoby by ses ptal,
jak ne labutí, tak bílým nejbližší labutím.
Sotva vskutku tyto sídla a iapyského Dauna suché
pole jako zeť držím s drobnou částí svých."
Potud Oineidés, Venulus kalydónské království
i Peucetské zátoky, i messapská pole opouští.
V kterých jeskyně vidí, které, hustou mraky lesem
i lehkými rákosy skrývaje půlkozel Pan
teď drží, avšak kdysi drželi času nymfy.
Apulský tyto onen pastýř krajinou zahnané
polekal, i prvně náhlou hrůzou pohnul,
brzy, kde mysl vrátila se, i pohrdli následovatelem,

k počtu pohnutými nohami vedly tance;
nesouhlasí s těmi pastýř, i skokem napodobuje venkovským
přidal oplzlými k slovům nadávky venkovské,
a ne dříve ústa umlkla, než hrdla pokryl strom:
strom totiž je, i šťávou lze poznat mravy.
Totiž znamení jazyka plody oliva hořké
předvádí: drsnost slov přešla v ni.
Odtud když vyslanci vrátili se, odepřené nesouce
zbraně aitolské sobě, Rutulové bez sil těch
války chystané vedou, a mnoho z obou krve
strany dává; nese hle chtivé do borové Turnus
spletené pochodně, i ohně bojí se, jimž vlna ušetřila.
A už smolu, a vosky, a výživu další plamene
Mulciber pálil, i přes vysoký ke plachtám stěžeň
šel, i zahnuté kouřily lavice lodi,
když pamětliva ty borovice idajském vrcholu kácené
svatá bohů rodička, zvoněním mědi tlučeným
mědi i vítru buxového naplnila šumem
i přes lehké zkrocenými vzduchy nesena lvy:
„Marné svatokrádežnou vrháš požáry rukou,
Turne!" pravila. „Vyrvám: a ne mnou dovolím spálit
oheň žravý hájů části i údy mých."
Zahřmělo říkající bohyni, i hrom následovaly
se skákajícím těžké padly krupobitím mraky,
i vzduchy a nadmuté náhlými srážkami moře
Astrejovy třesou, i jdou do bitev bratři.
Z nich laskavá matka jedinou silami použivše
koudelná přerazila frygského lana loďstva,
i nese lodě předkloněné, i prostředkem pod moře topí;
dřevem změkčeným i dřevem v těla proměněným
v hlav podobu záďě proměňují se zahnuté,

v prsty odcházejí, i kyčle plovoucí vesla,
i co bylo před, bok je, i prostředkem kýl
podložen plavidlům, páteře mění se v užití,
lněné vlasy měkké, ráhna paže se stávají,
modrá, jak byla, barva je; a které předtím se bály,
tyto dívčími provádějí hrami vlny
Najady mořské, a v tvrdých v horách zrozené
měkké moře obývají, a ne ty svůj dotýká původ;
ne však zapomněly, kolik nebezpečí často
přetrpěly v moři, hozeným často lodím
podložily ruce, pokud by nějaká nevezla Achaje:
pohromy dosud frygské pamětlivé nenávidí Pelasgů
a Néritovy lodi viděly úlomky veselými
tváří, a radostnými viděly ztuhnout záď
tvářemi Alkínoovu, i skalisko růst dřevem.
Naděj byla, v nymfy oživenou flotilou mořské
moct strachem zrůdy Rutula ustoupit od války:
trvá, a má bohy část každá, a co bohů je
jako, mají ducha; a ne už obdarované království,
ne žezlo tchána, ani tě, Lavinie panno,
ale zvítězit hledají, i odkládaného studem
války vedou, a konečně Venuše vítězné syna
zbraně vidí, i Turnus padá: padá Ardea, Turnem
zdravým zvaná mocná; kterou poté co barbarský oheň
odnesl, i vlahým skryly se střechy popelem,
hromady z prostředku pak poprvé poznán rychle letící
vzlétá, a popel tleskanými oklepe křídly.
I zvuk i hubenost i bledost a všechno, chycené
které sluší městu, jméno také zůstalo v tom
města, i sama svými oplakává se Ardea pery.
A už bohy všechny, i samu Aenéova chrabrost

Junu, staré dokončit donutila hněvy,
když, dobře založenými majetky rostoucího Júla,
řádný byl nebi Kythérský hrdina.
Obešla Venuše vyšší, i krkem rodiče
rozlita svého: „Nikdy mi," řekla, „žádném
času tvrdý otče, teď nechť jsi nejmírnější, přeji si,
a Aeneovi mému, který tě z krve naší
udělal dědem, ačkoli drobné dej, nejlepší, božství,
jen pokud nějaké! Dost je nemilovanou říši
spatřit jednou, stygské jednou projít řekami."
Souhlasili bohové, a ani manželka královská tvář
nehybnou nedržela, i smířenou kývla tváří;
pak otec: „Jste," řekl, „nebeského daru hodni,
i kterého prosíš, i za kterého prosíš: vezmi, dcero, co si přeješ!"
Promluvil: raduje se, i díky vzdává ona rodiči,
i přes lehké vzduchy spojenými nesena holubicemi
k břehu dochází Laurentovskému, kde kryt rákosy plazí se
do moří říčními sousední Numikus vlnami.
Jemu káže Aenea, cokoli poddané smrti,
omývat, i tichým odnést pod vody tokem;
rohonosný splní Veneři zprávy a svými,
cokoli v Aeneovi bylo smrtelného, vyčistí
a pokropil vodami; část nejlepší zůstala mu.
Očištěné tělo rodička božskou vůní
pomazala, i ambrosiií se sladkým nektarem smíchanou
dotkla se úst, i udělala bohem, kterého dav Quirinův
nazývá Indigetem, a chrámem i oltáři přijal.
Pak pod Askaniovou vládou dvojjmenná Alba
i věc latinská byla. Nastupuje Silvius jemu.
Jehož zrozencem starým získal zpět Latinus
jména se žezlem, slavný nastupuje Alba Latina.

Epytus z něho je; po tom Capetus a Capys,
ale Capys dříve byl; vládu Tiberinus z nich
vzal, i do tuského potopen řeky vln
jméno dal vodě; z něho Remulus a divoký
Akrota se zrodili. Remulus starší věkem
bleskovým zahynul, napodobovač blesku, úderem.
Bratrovi svému žezlo umírněnější Akrota statnému
předá Aventinovi, který, kde vládl, na téže
hoře leží položen, i dal jméno hoře;
a už palatinského vrcholu rodu Proca držel.
Krále za toho Pomona byla, kterou žádná latinské
mezi hamadryády neuctívala obratněji zahrady,
a nebyla stromového vášnivější druhá plodu;
odkud má jméno: ne lesy ona a ani řeky,
venkov miluje, a větve plodné jablka nesoucí;
a ne oštěpem těžká je, ale zahnutá pravice srpkou,
jíž jednou bujnost tlačí, i procházející různě
paže krotí, roztržené jednou kůrou ratolest
vkládá a šťávy cizímu poskytuje chovanci;
a ne cítit žízeň dovolí, i chtivé zahnuté
kořeny vlákna klouzavými zavlažuje vodami.
Toto láska, toto zájem, Veneri také žádná touha není;
sílu však venkovanů bojíc se, zahrady zavírá
vnitř, i přístupy brání, i vyhýbá se mužským.
Co ne i Satyři, k tancům vhodná mládež,
nedělali, a borovicemi opásaní rohy Panové,
i Silvanus, svými vždy mladší roky,
i který bůh zloděje buď srpem, nebo slabinou straší,
aby získali ji? Avšak přec převyšoval v milování
tyto také Vertumnus, a ani nebyl šťastnější oněch.
Ó, kolikrát úpravě drsného sekáče klasy

košem nesl, i pravdivého byl sekáče obraz!
Spánky často nesouc senem svázané čerstvým,
posečenou mohl trávu obracel se zdát;
často rukou pobídky tuhou nosil, abys ho
přisahal unavené právě odpojit volky.
Srpku danou obklesťovač byl, i vinice ořezávač;
oblékl si žebříky: trhačem jablek bys myslel;
voják byl s mečem, rybář s rákosem vzatým;
nakonec přes mnoho vstupů si často podob
nalezl, aby vzal spatřeni krásy radosti.
On také zdobené ovroubený spánky mitrou,
opíraje se o hůl, položenými po spáncích šedinami,
napodobil stařenu: a upravené vstoupil do zahrad
a jablkům se divil: „O tolik mocnější!" pravil
i málo chválené dal polibků, jaké nikdy
pravá by nebyla dala stařena, i na hroudě sehnutá sedla
hledíc vzhůru na zahnuté podzimu tíhou ratolesti.
Jilm byl naproti nápadný lesklými hrozny:
kterou družnou poté co stejně s révou pochválila:
„Avšak kdyby stál," řekla, „bezžený bez větévky kmen,
nic kromě listí, čím by hledán byl, by měl;
tato také, která spojena jest, réva odpočívá na jilmu:
pokud by nevdaná byla, zemi opřená by ležela;
ty přesto příkladem nejsi dotčena stromu toho,
styky prcháš, a ani se spojit nestaráš.
A kéž bys chtěla! Helena ne mnohými by byla
drážděna nápadníky, i která lapithovské pohnula
bitvy, a ani manželka příliš se zpožďujícího Odyssea.
Teď také, když prcháš a odvracíš se od hledajících,
tisíc mužů touží, i polobohové a bohové,
i kterákoli drží albanské božství hory.

Ale ty pokud budeš moudrá, pokud se dobře spojit a stařenu
tuto poslouchat budeš chtít, která tě víc všech oněch,
víc než věříš, miluji: obyčejné odmítni pochodně,
a Vertumna lože druha si vyvol! Za něho
mě také zárukou měj: ani totiž sobě známější on není,
než mi; a ani rozptýleně toulavý nebloudí po celém světě,
tato místa jedinečná ctí; a ne, jak část veliká nápadníků,
kterou právě viděl, miluje: ty první a poslední jemu
žár budeš, a jedinečné své ti slibuje roky.
Dodej, co je jinoch, co přirozenou krásy
dar má, a formami vhodně bude ztvárněn do všech,
a co bude kázán, nechť přikážeš byť všechno, stane se.
Co, že milujete totéž, co, které tobě jablka ctíš,
první má, i veselou drží tvou dary pravicí!
Ale ani už plody netouží ze stromu snímat,
ani, které zahrada živí, s šťávami mírnými byliny
ani nic kromě tebe: slituj se nad hořícím, i samého,
kdo prosí, ústy mým přítomného věř prosit.
Mstící a bohy, i srdce tvrdá nenávidícího
Idalien, a pamětlivou se boj Rhamnusovského hněvu!
A abys víc se bála (vždyť mi mnoho staroby
vědět dala), vylíčím celé po Kypru známé
činy, kterými ohnout snadno a změkčit se bys mohla.
Spatřil ze staré urozenou krví Teukrovy
Ífis Anaxaretu, z nízkého rodu stvořen,
spatřil, i celými pocítil kostmi horko,
i zápasíc dlouho, poté co rozumem šílenství
porazit nemohl, prosícím ke prahům přišel,
a jednou chůvě bídnou přiznávajíc lásku,
aby jemu tvrdou nebyla, při nadějích prosil chovanky,
a jednou z mnoha lahodně kterémukoli ze služebníků

starostlivým hledal nakloněným hlasem přízeň;
často nesených dal lahodným svá slova tabulkám,
někdy vlahé slzí rosou věnce
sloupkům napjal a položil na prahu tvrdém
měkký bok, i smutné závory urážky dělal.
Krutější ona mořem vstávajícím padajícími Haedy,
tvrdší než železo, které norický vaří oheň,
i než skála, která dosud živá kořenem je držena,
pohrdá a vysmívá se, i činům nemírným přidává
slova pyšná divoká a nadějí také klame milujícího.
Nesnesl netrpělivý dlouho mučení bolesti
Ífis, i před dveřmi tato slova poslední řekl:
„Vítězíš, Anaxareto, a nebudou ti chvíle konečně
žádné mít snášet mě: veselé konej triumfy,
a Paiána volej, i lesklým se opásej vavřínem!
Vítězíš totiž, i umírám rád: pojď, železná, raduj se!
Jistě něco chválit mé budeš donucena lásky,
čím ti budu milý, i zásluhu přiznáš naši.
Ne však dříve tvé péče nepřestalo, pamatuj,
než život i dvojím zároveň mi světlem postrádat.
A ne ti pověst mé přijde posel smrti:
sám já, abys nepochybovala, budu přítomen, i přítomný budu viděn,
tělem jako bezduchým kruté oči pas.
Pokud přesto, ó nebeští, smrtelné činy vidíte,
buďte mých pamětliví (nic víc jazyk prosit
nesnáší) a dlouho udělejte, abychom byli vypravováni ve věku,
a, které jste vzali životu, dejte časy slávě!"
Řekl, a ke sloupkům zdobeným často věnci
vlhké oči a bledé paže zvedajíc,
když s dveřmi smyčky vázal pouta nejvyššími:

„Tyto ti věnce libí, krutá a bezbožná!" řekl,
a vložil hlavu, ale pak také obrácen k ní,
a břemeno nešťastné stlačené hrdlo vznešeně.
Udeřená pohybem nohou chvějících otevřít přikazujícím
viděna dala zvuk, i otevřené dveře činí
prozradily, zvolají služebníci, i marně zvednutého
(neboť otec zemřel) nesou k prahům matky;
přijímá ona klínem, i objavší chladné syna
údy svého poté co bídných slova rodičů
vydala i matek bídných činy provedla,
pohřby vedla uprostřed slzící městem,
a bledé spálit se chystající nesla údy márami.
Náhodou cesty sousední dům, kudy plačící šel
průvod, byl, a tvrdé zvuk nářku k uším
přišel Anaxarety, kterou už bůh mstitel pobízel.
Pohnutá přec: „Podívejme se," řekla, „na smutný pohřeb"
a širokými vstoupila na střechu vysokou okny,
a sotva dobře položeného do lóže spatřila Ífa:
ztuhly oči, a horká z těla krev
dovedenou bledostí odešla, a pokoušející se zpět
nést nohy uvázla, pokoušející se odvrátit tvář
toto také nemohla, i postupně obsazuje údy
to, co bylo v tvrdém už dávno srdci, kámen.
A nechť si to vymyšlené nemyslíš, pod obrazem paní sochu
zachovává dosud Salamína, Venuše také jménem chrám
Prohlížející má. – Jichž pamětliva, ó má, pomalé
odlož, prosím, pýchy, i milujícímu spoj se, nymfo:
tak ti ani jarní rozující se chlad nespálí
jablka, ani neoklepají dravé kvetoucí větry!"
Toto když marně podobě bůh vhodný stařecky
vydal, v jinocha se vrátil, a stařecké sejmul

nástroje si, i takový ukázal se jí,
jaký když proti nim nejlesklejší slunce obraz
porazí mraky, a žádným překážejícím zazáří,
i sílu připravuje: ale síly není třeba, i podobou
chycena boha nymfa je, i vzájemné rány cítila.
Nejbližší ausonské nespravedlivý voják Amulia
vládl bohatství, i Numitor stařec ztracené vnuka
darem říše bere, i svátečním palilovským města
hradby jsou pokládány; Tatius i otcové sabínští
války vedou, i tvrze cestě tarpejské otevřené
hodnou duši trestem shromážděnými zbraněmi odloží;
odtud zrození v Kuri tichých po způsobu vlků
ústy stlačují hlasy, i těla přemožená spánkem
napadají, i brány hledají, které závorou pevnou
zavřela Iliadka: jednu přec sám otevřel,
a ani šelest otočeným Saturnovna z pantem neudělala;
sama Venuše brány padnout závory pocítila,
i mající zavřít by byla, kromě toho, že zrušit nikdy
bohům nelze provedené boha. Jánovi místa spojená držely
najady ausonské chladným rosícím pramenem:
těmto prosí pomoci, a ani nymfy spravedlivě hledající
nesnesly bohyni, i žíly i řeky pramenu
rozpustily svého; ještě však neprůchodné Janovy
ústa otevřeného byla, a ani cestu nezavřela vlna:
žlutou podsouvají plodnému síru prameni,
i zapálí duté kouřícím asfaltem žíly.
Silami těmito a jinými pára pronikla do nejhlubší
pramene, a alpinskou právě co soutěžit tvrdosti
odvažovala jsi se, vodo, nepoustupuješ ohňům samým!
Plamenonosným oba kouří kropením sloupky,
a brána marně tvrdým slíbená sabínům

pramenem byla ucpaná novým, dokud Martův zbraně
oblékl voják; které poté co Romulus ještě
nabídl, i rozprostřená je zem římská sabínskými
těly rozprostřená je, a svými, a zetě krev
krví spolu tchána smísil bezbožný meč.
Mírem přesto zastavit válku, a ne v poslední železem
soutěžit se líbilo, a Tatius přistoupil k vládě.
Zemřel Tatius, i národům rovným oběma,
Romule, soudy jsi dával: položenou helmou Mavors
takovými oslovuje bohů i lidí rodiče:
„Čas je, rodiči, protože na základu velikém
věc římská silná, a ani ochráncem nevisí od jediného,
odměnu, (jsou slíbeny mi i hodnému vnuku)
splatit, a odňatého zemím položit do nebe.
Ty mi na shromáždění kdysi přítomném bohů
(neboť pamatuji, i pamětlivou duší zbožná slova jsem si
poznamenal)
„Jeden bude, kterého ty zvedneš do modra nebe,"
řekl jsi: potvrzená nechť je slov suma tvých!"
Přikývl všemohoucí, i mraky vzduch slepými
pokryl, i hromem a bleskem polekal svět.
Které sobě slíbené pocítil potvrzené znaky uloupení,
i opírající se o kopí, stlačené tyčí krvavou
bezstarostný nasedl na koně Gradivus, a úderem
biče zazvonil a předkloněn vzduchem klouzaje
zastavil se na nejvyšším lesnatém kopci Palatinu
a vracejícímu svému již královské soudy Quiritovi
vzal Iliadce: tělo smrtelné přes vzduchy
rozplynulé tenké, jak široká olověná praku
hozená obvykle kulka mizí uprostřed nebe;
krásná vstupuje tvář, a pulvinárními vysokými

hodnější, je jaká toganosného tvar Quirina.
Plakal jako ztraceného manžel, když královská Juno
Iris k Hersilii sestoupit po stezce zahnuté
rozkazuje, i prázdné své takto zprávy vrátit:
„Ó i z latinského, ó i ze sabínského rodu
význačná, matrono, krása, nejhodnější tak velikého
dřív být muže manželka, nyní být Quirina,
zastav tvé pláče, a, pokud ti je starost vidět
manžela, mnou jako vůdkyní háj hledej, kopci Quirina
který zelená se, a chrám římského krále zastíní";
poslechne, i na zem zdobené klouzající přes oblouky,
Hersilii káznými oslovuje hlasy Iris;
ona studlivou sotva zvedajíc oči tváří
„Ó bohyně (neboť mi ani, kdo bys byla, říci snadné je,
i jasné je být bohyní) veď, ó veď," pravila, „a nabídni
manžela tvář mi, kterou pokud jen moci spatřit
osudy jednou dají, nebe přijala, přiznám!"
A bez prodlení, Romulovy s pannou Thaumantidou
vstupuje kopce: tam hvězda z éteru pustá
padla na zemi; jejíž od světla planoucí
Hersilie vlas s hvězdou ustoupil do vzduchů:
tuto rukama známými římského zakladatel města
chytá, i dávné zároveň s tělem jméno
mění, a Horu volá, která teď bohyní spojena Quirinovi je.

Kniha patnáctá.

Hledá se mezitím, kdo takové tíhu hmoty
by snesl, a tak velikému by mohl nastoupit králi:
určí k vládě slavného předpověditelka pravdy
pověst Numu; ne on dost poznat sabinského
rodu má obřady, duchem veliké objímavým
chápe a, jaká je věcí příroda, hledá.
Této lásky péče, vlastí a Kurami opustěnými
udělal, že herkulovského pronikl do hostinského města.
Řecký kdo v italských původce by položil břehy
hradby, ptajícímu se takto z starších jeden
vyprávěl domorodec, starého ne neznalý věku:
„Bohatý od Oceánu voly Jovem zrozený iberskými
břehů šťastným drže lakinské cestou
prý je, i stádu jemné bloudícímu po bylinách
sám domů velikého, i ne nehostinné střechy Krotonovy
vstoupil, i odpočinkem dlouhou ulevil práci,
a tak odcházejíc: „Věkem," řekl, „vnuků
toto místo města bude," i slíbené pravdivé byly.
Neboť byl argejským stvořen Alemonem jakýsi
Myskelos, jeho bohům nejpřijatelnější věku.
Toho nad lehajíc stlačeného tíží spánku
hůlkonos oslovuje:
„Otcovská, pojď, opusť sídla;
jdi, hledej různé

kamenité Aisary vlny!"
A, pokud neuposlechne, mnoho a obávaného hrozí;
potom odcházejí stejně i spánek i bůh.
Zvedá se Alemonovec, i tichou čerstvé myslí
viděné vzpomíná, i bojuje dlouho názor sám se sebou:
božství odejít káže, brání odejít zákony,
a trest smrti je stanoven vlast změnit chtějícímu.
Bílý v Oceánu lesklou hlavu skryl Sol,
i hlavu zdvihla nejhustší hvězdnou Noc:
viděn přítomen týž bůh je, i tytéž napomínat,
a, pokud neuposlechne, více a těžšího hrozit.
Vylekal se, i otcovský zároveň přenést chystal
do sídel vnitřek nových: vzniká mumlání v městě,
a pohrdlými vede se zákony obžalovaný, i jak provedena je
při dřívější, i zločin leží bez svědka prokázán,
špinavý k nebeským zvedajíc obžalovaný tvář a ruce
„Ó komu právo nebe dvakrát šest udělaly práce,
přines, prosím," řekl, „pomoc! Neboť ty mi zločinu původce."
Zvyk byl dávný sněhobílými a černými kamínky,
těmito odsoudit obžalované, oněmi osvobodit od viny;
pak také tak vynesen byl rozsudek smutný, i každý
hlasovací kámen nemírné je ponořen tmavý do urny:
která jak jen vylila mající být spočítány otočená kameny,
všem z tmavé barva je proměněna v bílou,
a bílý Herkulovým rozsudek božstvem učiněný
osvobodil Alemonovce: díky vzdává on rodiči
Amfitryónovci, i větrům příznivým moře
plaví iónské, a Salentinské Néretos
mimo projíždí, i Sybarin a lakedaimonský Tarent
a sirinské zátoky, i Krimisu, i iapyského pole,
a sotva prošlými, které hledí na moře, zeměmi,

nachází aisarské osudové řeky ústa,
a nedaleko odtud mohylu, pod kterou posvěcené Krotonovy
kosti kryla zem, a kázané tam hradby na zemi
zbudoval, a jméno pohřbeného převedl na město."
Takové víme jisté počátky pověstí
být místa a položeného italskými v hranicích města.
Muž byl zde původem Samský, ale uprchl zároveň
i Samos i pány, a nenávistí tyranstva vyhnanec
dobrovolně byl, i tento, nechť nebe oblasti vzdálené,
myslí bohy navštívil, a, co příroda odpírala
viděním lidským, očima těmi hrudi nabral,
a když duchem a bdělou prohlédl vše péčí,
dával ve středu k učení, a shromáždění mlčících
a divících se slovům velikého počátky světa
a věcí příčiny a, co je příroda, učil,
co je bůh, odkud sněhy, jaký blesku by byl původ,
Jupiter nebo větry rozehnaným mrakem hřměli by,
co třásl by zeměmi, jakým hvězdy zákonem by chodily,
a cokoli se skrývá, a první zvířata na stolech
proti sobě, aby se kladla, i první také takovými ústa
učenými sice uvolnil, ale ne i věřená, slovy:
„Ušetřete, smrtelní, hostinami znesvětit bezbožnými
těla! Jsou plody, jsou klesající větve
tíhou plody svou, i naduřené na révách hrozny,
jsou byliny sladké, jsou které zjemnit plamenem
i změkčit mohou; a ne vám mléčná tekutina
je vyrvána, ani medy tymiánu vonící květ:
rozdávačná bohatství a potraviny mírné země
poskytuje, a hostiny bez vraždění a krve nabízí.
Masem šelmy ukojují půsty, a ne přece všechny:
totiž kůň a dobytek i stáda bylinou žijí;

avšak kterým důvtip je nezkroceným a divokým,
arménské tygřice i hněvivé lvi
a s vlky medvědi, hostinami s krví se radují.
Běda, jak veliký zločin je vnitřnosti do vnitřností pohřbívat
a nasyceným chtivé tučnět tělem tělu
a jiné živoucí živoucího žít smrtí!
Zřejmě v takových bohatstvích, které, nejlepší z matek,
země plodí, nic tě, kromě smutných, žvýkat krutým
rány zubem těší, i obřady vracet Kyklopů,
a ne, pokud nezničíš jiné, uklidnit dravého
a špatně smýšlejícího budeš moci pústy břicha!
Avšak starý ten věk, jemuž jsme udělali zlatý jméno,
plody stromovými a, které půda vychovává, bylinami
šťastný byl, a neposkvrnil ústa krví.
Pak i ptáci bezpeční hýbali po vzduchu peří,
i zajíc nevyděšený prostředky bloudil polí,
a nebyla jeho důvěřivost rybu zavěsila na háček:
všechno bez léček a žádný bojící se podvod
a plné míru bylo. Když ne užitečný původce,
krmením záviděl, kdokoli byl ten, lvů
a tělesné hostiny chtivé ponořil do břicha,
udělal cestu zločinu, i prvně z vraždění šelem
rozpálit se mohlo poskvrněné krví železo
(a to dost by bylo), a naši hledající smrti
těla poslaná ke smrti, zachovanou zbožností přiznáváme:
ale jak být dávaná ke smrti, tak ne hostinami byly.
Dále odtud bezbožnost odešla, a první se myslí
oběť prase zasloužit zemřít, protože semena ohnutým
by vyrylo zobcem, a naději by přerušilo roku;
réva, kozlem okusená, k Bakchovým obětována oltářům
je vedena mstitelovým: uškodila svá vina dvěma!

Co jste si zasloužili, ovce, klidný dobytek, i k chránění
narozený lidí, plné které nesete v vemenu nektar,
měkké které nám vaše kryty, vlny,
poskytujete, i životem víc než smrtí prospíváte?
Co si zasloužili volci, zvíře bez podvodu a lstí,
nevinné, prosté, narozené snášet práce?
Nepamětliv je konečně, a ne obilí daru hodný,
kdo mohl zahnutého, odňatou právě tíhou pluhu,
venkova obraťce obětovat svého, kdo otřená prací
ta, jimiž tolikrát tvrdou obnovoval pole,
kolik dal sklizní, udeřil krky sekerou.
A ne dost je, že taková bezbožnost se páchá: samé
zapsali bohy k zločinu, i božství nebeské
vraždou prácenosného věří volka se radovat!
Oběť bez chyby a nejpřednější krásou
(neboť zalíbit se škodí) páskami nápadná a zlatem
je kladena před oltáře, i slyší neznalá prosícího
i vidí být kladeny své mezi rohy čelu
které ctila plody, i udeřeny krví nože
poskvrňuje v tekuté viděné snad vlně.
Hned vytržené živoucí hrudi vnitřnosti
prohlížejí a mysli bohů zkoumají v nich;
odtud (hlad člověku zakázaných tak veliký pokrmů)
odvažujete se jíst, rod ó smrtelný! Čím, prosím,
nedělejte, a napomenutí ducha všimněte si našich!
A když volů budete dávat zabitých údy patru,
žvýkat vás vaše vězte, i cítit zemědělce.
A protože bůh ústa hýbe, budu následovat ústa hýbajícího
řádně boha, i Delfy mé, i sám odkryji
éter, a august vysoké odhalím věštby mysli:
velké a nebylo důvtipy prozkoumány dřívějších

a které dlouho ležely skryté, zazpívám; těší jít přes vysoké
hvězdy, těší zemím a línému sídlu zanechanému
na mraku se vézt, a silného ramena stát Atlanta,
a bloudící lidi různě i rozumu chudé
dívat shora zdáli, i třesoucí se, a smrti bojící se
tak povzbuzovat, i řadu rozmotávat osudu!
Ó rode omráčený ledovou hrůzou smrti,
co Styxu, co temnot a jmen marných se bojíte,
materiálu věštců, falešných strašidel světa?
Těla, buď hranice plamenem, buď nákazou staroba
odnese, zla moct trpět ne žádná pokládejte!
Smrti postrádají duše, i vždy dřívější opuštěným
sídlem v nových domech žijí a bydlí přijaté:
sám já (neboť si pamatuji) trójské doby války
Panthovcem Euforbem jsem byl, komu v hrudi kdysi
uvázlo proti sobě těžké kopí mladšího Atreova potomka;
poznal jsem štít, levice nošení naší,
nedávno Abantidských v chrámu Juny v Argu!
Všechno se mění, nic nehyne: bloudí i odtud
sem přijde, odtud tam, i kterékoli obsadí údy
duch, a ze šelem v lidská těla přechází,
a do šelem náš, a ani časem nehyne žádným,
a jak nové snadnému značí se podobám vosk,
a ani nezůstane jak byl, ani tvar nezachovává tentýž,
ale přece sám tentýž je, duši tak vždy touž
být, ale v různé učím stěhovat se tvary.
Tedy, aby zbožnost nebyla přemožena žádostivostí břicha,
ušetřete, věštím, pokrevní vraždou bezbožnou
vyhnat duše, a nechť krev krví není živena!
A protože velkým se nesu mořem, i plné větry
plachty jsem dal: nic není po celém, co by zůstalo, v světě.

Všechny věci plynou, i každý toulavý se tvoří obraz;
sami také neustále plynou časy pohybem,
ne jinak než řeka; a ani totiž stát řeka
ani lehká hodina nemůže: ale jak vlna je tlačena vlnou
a je tlačena dřívější přicházející, a tlačí dřívější,
časy tak prchají stejně a stejně následují
a nové jsou vždy; neboť co bylo dříve, je zanecháno,
a stává se, co nebylo, a popudy všechny jsou obnovovány.
Vidíš i přešlé v světlo napínat noci,
i záři tuto lesklou tmavé nastoupit noci;
ani barva není táž nebi, když unavená v odpočinku
všechny věci leží uprostřed, a když s bílým Lucifer vychází
jasný koněm, i opět jiná, když předchůdkyně světla
mající být předána Foibovi Pallantovna barví svět.
Sám boha štít, zemí když zdvihá se z hluboké,
ráno rudne, i zemí rudne, když je ukládán do hluboké,
bílý v nejvyšším je, lepší příroda že tam
éteru je, a země daleko styky prchá.
A ani rovný ani týž noční tvar Diany
být nemůže kdy, i vždy dnešní následujícím,
pokud roste, menší je, větší, pokud smršťuje kruh.
Co? Ne do podob nastoupit čtyři rok
spatříš, roků provádějícího napodobeniny našich?
Neboť jemné i kojené i chlapci nejpodobnější věku
jaro nové je: pak bylina čerstvá i tvrdosti chudá
nabíhá a nepevná je i naději těší venkovany;
všechno pak kvete, i květů barvami laskavý
hraje si pole, a ne dosud chrabrost v listí žádná je.
Přechází do léta po jaru silnější rok
a stává se mocným jinochem: ani totiž silnějším věk
žádný ani plodnější, ani který by víc hořel, žádný je.

Přejímá podzim, odloženým horkem mládí
zralý i mírný mezi jinochem a starcem
mírností prostřední, posetý také spánky šediny.
Pak stařecká zima třesoucím přichází hroznou krokem,
buď oloupena své, buď, které má, bílá vlasy.
Naše také sami vždy a odpočinkem bez žádného
těla se mění, a ani co jsme byli nebo jsme,
zítra budeme; byl ten den, kdy semena jen
i naděje lidí první matky jsme skrývali se v lůně:
tvůrkyně příroda ruce přiložila, a trápit se
tělům vnitřnostmi natažené pohřbené matky
nechtěla, a z domu prázdné vyslala do vzduchů.
Vydaný do světla ležel bez sil nemluvně;
brzy čtyřnoze a po způsobu nesl své údy šelem,
i postupně třesoucí se a ještě ne kyčlem pevným
postavil se podpořeným nějakým úsilím nervům.
Pak silný a rychlý byl, i prostor mládí
přechází, a výsluhou prostředního také času let
klouže zapadajícího po cestě spádné stáří.
Podkopává tato věku a bourá dřívějšího
duby: pláče Mílón starší, když hledí prázdná
ty, které byly pevných masou svalů
herkulovským podobné, tekoucím visící pažím;
pláče také, jak v zrcadle vrásky spatřila stařecké,
Tyndarovna, a sama se, proč je dvakrát uloupena, ptá.
Čas jedlý věcí, i ty, závistihodné staroba,
všechno ničíte, i porušené zuby věku
pomalu pomalou spotřebováváte všechno smrtí!
Toto také nezůstává, co my prvky nazýváme,
a jaké střídání provádějí, duše přiložte: naučím.
Čtyři věčně rodivá těla svět

obsahuje; z nich dvě jsou těžké, a svou
tíhou do nižšího, země a vlna, jsou neseny,
a tolik tíhy postrádají, a žádným tlakem
vysoké hledají, vzduch, a od vzduchu čistší oheň.
Které ačkoli prostorem oddělené, přesto všechny jsou
z nich, a do nich padají: a rozpuštěná země
v tekuté houstne vody, ztenčená ve vzduchy
a vzduch vlahost odchází, odňatým také tíhou opět
do horních vzduch nejjemnější kmitá ohňů;
odtud zpět vracejí se, i týž se znovu šije pořádek.
Oheň totiž hustý ztluštělý ve vzduch přechází,
tento ve vody, země nashromážděná je donucena vlnou.
A ani podoba svá každému nezůstává, a věcí obnovitelka
z jiných jiné tvoří příroda tvary:
a ani nehyne v celém cokoli, mi věřte, světě,
ale mění i tvář obnovuje, i rodit se nazývá
začínat být jiné, než co bylo před, a umírat
přestávat to samé. Když jsou sem snad ona,
tyto přenesené onam, suma přesto všechna stojí.
Nic sice trvat dlouho v obraze stejném
bych věřil: tak k železu jste přišli od zlata,
století, tak tolikrát proměněný je osud míst.
Viděl jsem já, co bylo kdysi nejpevnější zemí,
být mořem, viděl učiněné z moře země;
a daleko od moře mušle ležely mořské,
a stará nalezena byla v horách kotva nejvyšších;
a co bylo polem, údolím proudění vod
udělalo, i povodní hora je snesena do moře,
a z bažinaté suchými země chřadne písky,
a které žízeň nesly, hostily bažinami, mokro.
Zde prameny příroda nové vypustila, avšak tam

uzavřela, a buď hlubokými podnícené třesy světa
řeky vyskakují, nebo vysušené klesají.
Takto když pozemskou Lykos je vypitý propastí,
objevuje se daleko odtud a jiným znovu rodí se ústím;
tak jednou je vssán, pokrytým jednou vírem klouzající
je vrácen argejským obrovský Erasinos v polích,
i Mýsa i hlavy své a břehu dřívějšího
že lítal, prý je, jiným nyní jít Kaikem;
a ani ne sicilské valící Amenanus písky
nyní plyne, občas potlačenými prameny chřadne.
Předtím byla pita, nyní, kterých dotknout se bys nechtěl,
rozlévá Anigros vody, poté co, pokud ne věštcům všechna
musí být vyrvána víra, tam myli dvojčlenní
rány, klackonosného které udělaly Herkulovy luky.
Co? Ne i Skythskými Hypanis z hor vzejde,
který byl sladký, soli jest poškozován hořkou?
Vlnami obklopené byly Antissa a Faros
i Fénická Tyros: z nich teď ostrov žádný není.
Leukadu spojenou staří měli obyvatelé:
teď moře obkroužuje; Zankle také spojená byla
prý s Itálií, dokud hranice moře
neodneslo, a doprostřed zemi neodstrčila vlna;
pokud by ses zeptal Heliké a Burin, achajské města,
najdeš pod vodami, i dosud ukazovat plavci
nakloněné jsou zvyklé, s hradbami městečka potopenými.
Je u Pittheovské mohyla Troezenu, bez žádných
strmá stromů, kdysi nejrovnější pláně
oblast, teď mohyla; neboť (věc hrozná k vyprávění)
síla divoká větrů, slepými uzavřená jeskyněmi,
vydechnout někde toužíce i bojovala marně
volnějším užít nebem, když ve vězení trhlina

žádná nebyla v celém, ani prostupná dechům nebyla,
nataženou nabobtnala půdu, jak dech úst
natáhnout bublinu obvykle, nebo stažená dvojrohému
kůže kozlovi; nabobtnalost ta místa zůstala, a vysokého
kopce má podobu, i dlouhým ztvrdla věkem.
Nejvíce když vstupují slyšené a poznané námi,
málo nad to vylíčím. Co? Ne i voda tvary
dává i přijímá nové? Prostřední tvá, rohonosný Ammone,
vlna dne ledová je, i východem i západem se zahřívá,
přibližen̆ymi Athamanské vody prý zapalovat dřevo
se vypráví, nejmenší když luna ustoupí v kruhy.
Řeku mají Kikonové, která vypitá kamenné vrací
vnitřnosti, která dotčeným přivádí mramor věcem;
Krathis i jemu Sybaris naším sousední břehům
elektru podobné dělají, i zlatu, vlasy;
a co víc podivuhodné je, jsou, kteří ne těla jen,
nýbrž mysli také mohou proměnit tekutiny:
komu nebyla slyšena oplzlá Salmakis vody
i etiopská jezera? Které pokud někdo hrdly nabral,
buď zuří, nebo trpí podivuhodný tíží spánek;
klitorského kdokoli žízeň z pramene uhasil,
vína prchá, a raduje se neopilý vlnám,
buď síla je ve vodě horkému opačná vínu,
buď, co domorodci vzpomínají, Amythaonem zrozen,
Proitovy omráčené poté co přes zpěv a byliny
vyrval šílenství, očištění mysli do oněch
poslal vody, i nenávist vína zůstala ve vlnách.
Této plyne účinkem rozdílná Lýnkestiova řeka,
kterou kdokoli málo mírně hrdlem si vzal,
nejinak zavrávorá, než pokud by čisté vína vypil.
Je místo Arkadie, Fenéos nazývali dřívější,

pochybnými podezřelý vodami, kterých noci bát se musíš:
noci škodí vypité, bez škody za světla se pijí;
tak jiné a jiné jezera i řeky síly
chápou. – A čas byl, kdy plavalo ve vlnách,
teď sedí Ortygie; bála se střetnutí Argó
vln rozstříknutých Symplégady roztříštěných,
které nyní nehybné trvají, a větrům vzdorují.
A ani která sírovými hoří pecemi Etna,
ohnivá vždy nebude, a ani totiž nebyla ohnivá vždy.
Neboť buď je zvíře země a žije, i má
dechy, místy plamen vydechující mnohými,
dýchání měnit cesty, a kdykoli se pohybuje,
tyto skončit může, ony otevřít jeskyně;
buď lehké hluboko větry omezené v jeskyních
skály se skalami, a mající semena plamene
hmotu házejí, ta přijme údery oheň,
jeskyně budou opuštěny zklidněnými chladnými větry;
buď bitumenové chytají požáry síly,
nebo bahnité drobnými hoří sírou kouři,
totiž, kdy země pokrmy a výživu tučnou plameni
nedá, spotřebovanými přes dlouhé síly věky,
a přírodě svá krmě nebude chybět dravé,
nebude snášet ta hlad, i opuštěná opustí oheň.
Být muži pověst je v hyperborejské Pallény,
kteří jsou zvyklí lehkým zahalovat tělo peřím,
když tritoniackou devětkrát sestoupili bažinu;
ne já ovšem věřím: polité jim údy jedy
provádět umění skytské vzpomínají tatáž.
Pokud nějaká víra věcem přec má být přidána prokázaným,
nevidíš, cokoli prodlením nebo tekoucím horkem
tělo rozpustila by se, v drobné zvířátka obracet se?

Do jámy vhozené usmrcené pohřb volky
(poznaná věc užitím): z hnilého vnitřku všude
květostinné rodí se včely, které podle způsobu rodičů
venkov obývají a dílu přejí, a v naději pracují.
Stlačen zemí bojovník kůň sršně původ je;
duté břehové pokud sejmeš paže kraba,
ostatní podložíš zemi, z části pohřbené
škorpion vyjde, i ocasem bude hrozit zahnutým;
a které jsou zvyklé šedivé listy plést vlákny
venkovské housenky (věc všimnutá sedláky)
smuteční mění s motýlem tvar.
Semena bahno má zelené plodící žáby,
i rodí useknuté nohy, brzy vhodné k plavání
nohy dává, a aby tytéž byly dlouhým skokům vhodné,
zadní část přesahuje mírou přední.
A ani štěně, porodem co dala medvědice čerstvým,
ale špatně živé maso je; olizováním matka v údy
tvoří, a v podobu, jak velikou nese sama, přivádí.
Nevidíš, které vosk kryje šesthranný, plody
medonosných včel bez údů těla se rodit
a pozdě nohy i pozdě přijímat peří?
Juny ptáka, který ocasem hvězdy nese,
a zbrojnonosného Jova, i Kythérské holubice,
i rod všech ptáků zprostřed částí vejce,
kdyby neznal se stávat, stávat kdo by moci mysleľ?
Jsou kteří, když uzavřená shnilá je páteř v hrobě,
proměnit věří lidské v hada dřeně.
Tyto však z jiných rod počátky vedou,
jedna je, co obnovuje a sebe sama znovu zasévá, pták:
Assyrové fénixem nazývají; ne plodem ani bylinami,
ale kadidla slzami a šťávou žije ambrosie.

Když tato pět svých naplnila století života,
hned ve větvích i třesoucím vrcholku palmy
drápy a čistými ústy hnízdo si staví,
kam jak jen kasie a nardu jemné klasy
otřesené s žlutou podložil skořicí a myrhou,
sebe nad položí, i končí ve vůních věk.
Pak nesou, stejný počet který má žít let,
z těla otcovského drobný fénix znovu rodit se;
když dal mu věk síly, a břemenu k nesení je,
tíhám z hnízda větve zvedne stromu vysokého,
i nese zbožný kolíbky své i otcovský hrob,
i přes lehké vzduchy Hyperionova městem obdržev
před dveřmi svaté Hyperionovy svatyně odkládá.
Pokud přece je něco podivuhodné novosti v nich,
střídat řady a, která právě žena hřbetem
utrpěla samce, teď být samcem bychom se divili hyeně;
to také, že větry zvíře je živeno a vzduchem,
hned napodobí, dotkne se jakýchkoli barev.
Poražená hroznonosnému rysy dala Indie Bakchovi:
z nich, jak vzpomínají, cokoli měchýř pustil,
promění se v kameny i mrzne vzduchu dotčeným.
Tak i korál kdy prvně dotkl se vzduchů
času, tvrdne: měkký byl byliny pod vodami.
Přestane dřív den, i do hlubokého Foibos udýchané
moře smočí koně, než stihnu všechno slovy
v podoby přenesené nové: tak časy proměnit se
vidíme, a ony přijímat síly rody,
klesat tyto; tak veliká byla cenou a muži
i přes deset mohla tolik dát krve let,
teď nízká staré jen Trója zříceniny
a místo bohatství hroby ukazuje předků.

Jasná byla Sparta, veliké vzkvétaly Mykény,
a ne jen i Kekropovy, a ne jen Amfiónovy tvrze.
Lacinná půda Sparta je, vysoké padly Mykény,
Oidipodovské co jsou, kromě jmen, Théby?
Co Pandíonovy zbývají, kromě jména, Athény?
Teď také dardanská pověst je povstávat Řím,
apeninský který nejblíže Tiberovým vlnám
hmotou pod obrovskou věcí základy klade:
tato tedy podobu rostoucí mění, a jednou
nesmírného hlavou světa bude! Tak říkat věštci
a věštecké prý nesou osudy, a nakolik si vzpomínám,
Priamovec Helenos plačícímu i pochybnému záchrany
řekl Aeneovi, když věc trójská klesala:
„Rodem bohyně, pokud známou dost předtuchu naší
mysli máš, ne všechna padne tě zdravého Trója!
Plamen ti i železo dají cestu: půjdeš i zároveň
Pergama uloupená poneseš, dokud Tróje a tobě
cizí vlast se nedotkne přátelštější pole,
a město již vidím, že frygským musí vnukům,
jak velké ani není, ani bude, ani viděno dřívějšími lety.
Toto jiní šlechtici přes staletí dlouhá mocné,
ale paní věcí z krve zrozený Júla
učiní, kdy když zemí bude užita, bude užita
éterickými sídly, i nebe bude konec jemu."
Toto Helena, že zpíval, penátonosnému Aeneovi
myslí pamětliv vyprávím, i spojené hradby se raduji
růst, i užitečně frygským být poraženi Pelasgové.
Avšak zapomněli bychom k metě napínat se daleko,
abychom se rozešli koňmi, nebe a cokoli pod ním je,
mění tvary, i země a cokoli v ní je.
My také, část světa, protože ne těla jen,

nýbrž i prchavé duše jsme, i do zvířecích
můžeme jít domovů, a dobytka v hrudi se pohřbít,
těla, která by mohla duše mít rodičů
nebo bratrů, nebo nějakým spojených svazkem s námi,
nebo lidí jistě, bezpečná být a čestná dovolme,
a nechť nehromadíme na thyestské vnitřnosti stoly!
Jak špatně navyká se, jak sebe připravuje ten krvi
bezbožný lidské, kdo volka hrdla železem
láme, i nehybná poskytuje bučením uši,
nebo kdo křik podobný dětským kůzletem
vydávajícím podřezat může, nebo ptákem živit se,
jemuž dal sám pokrmy! Kolik je, co chybí v tom
k plnému zločinu? Kudy přechod odtud se chystá?
Volek nechť oře, nebo smrt starším nechť přisuzuje letům,
hroznonosnému proti severu ovce nechť zbraně dodává,
vemena nechť dávají nasycené rukama tlačit kozičky!
Sítě s osidly a smyčky a umění lstivé
odstraňte! A ani lepkavou ptáka neoklamejte větví,
ani straššenými jeleny neuzavírejte peřím,
ani neskrývejte v jídlech zahnuté klamné háčky;
nechte zahynout, pokud něco škodí, avšak tyto také nechte
zahynout jen:
ústa nechť postrádají krev, i potraviny mírné nechť trhají!"
Takovými a jinými vybavenou hrudí slovy
do vlasti vrátit se prý, i dobrovolně vyhledaný
přijal Numa latinského lidu otěže.
Manželkou kdo šťastný nymfou a vůdkyněmi Camenami
posvátné naučil obřady a rod divokému
zvyklý boji míru převedl k uměním.
Který když starší i vládu i věk prošel,
zahynulého a latinské snachy a lid a otcové

oplakali Numu; neboť manželka městem opuštěným
údolí aricínského hustými se skrývá, skrytá, lesy,
a posvátné orestské sténáním a nářkem Diany
překáží. Á! Kolikrát nymfy a háje i jezera,
aby nedělala, napomenuly, a utěšující slova
řekly! Kolikrát plačící Théseův hrdina
„Odlož míru," řekl, „ani totiž osud mající se stěžovat
sám tvůj je; podobné jiných hleď případy:
mírněji ty poneseš, a kéž by příklady truchlícímu
ne moje tě mohly ulevit! Ale i moje mohou.
Mluvě nějakým Hippolytem vaše pokud se dotklo uší,
důvěřivostí otce, bezbožné podvodem macechy
že padl smrti, podivíš se, i sotva dokáži,
ale přesto on jsem já. Mě Pasiphaovna kdysi
pokoušel marně otcovské znesvětit lože,
co chtěla, vymyslela si, že jsem chtěl, i zločinem obráceným
(prozrazení strachu více nebo uraženosti odmítnutím?)
odsoudila, a zasloužícího nic otec vyhání z města
a nepřátelsky hlavu prosbou proklíná odcházejícího.
Pittheovu uprchlém vozem Troezenu jsem hledal,
a už korintského jsem natáhal břehů moře,
když moře se zvedlo, a hromada obrovská vod
v hor podoba zahýbat se, a růst se zdála,
a dávat bučení, a nejvyšším vrcholkem puknout;
rohonosný odtud býk je rozlomenými vyhnán vlnami,
a prsy až k měkkým vzpřímen vzduchům
nozdrami a otevřenou část moře vyvrhuje ústy.
Srdce bojí se druhů, mi mysl neohrožená zůstala
vyhnanstvím spokojená svým, kdy krky divocí
k mořím obracejí, a vzpřímenýma ušima strachují se
čtyřnohé, i obludy strachem jsou pohnuty, i vysokými

vrhají vůz skálami; já vést marné
uzdy rukou pěnami bělajícími potřísnil, zápasím
a zpět pomalé napínám naznak otěže.
A přece ne tyto síly zuřivost by překonala koní,
kdyby ne kolo, nepřetržitým co otáčí se kolem osy,
klackem narazilo nerozbité a rozlomené nebylo.
Jsem vyhozen z vozu, a otěžemi držícími údy
vnitřnosti živoucí tahat, nervy ve klacku držet,
údy strhávat částečně, i částečně chycené opuštěny,
kosti těžký dávat zlomené zvuk, i unavenou bys viděl
vydechována duši a žádné v těle části,
poznat které bys mohl: a jediná byla všechno rána.
Zda můžeš nebo odvažuješ se neštěstí přirovnat našemu,
nymfo, tvé? Viděl jsem také světlu chybějící říše,
a roztržené hřál Flegetóntskou vlnou tělo,
a kromě Apollinského silnou lékem potomka
vrácen život nebyl by; který poté co statnými bylinami
a pomocí peoniovou, s Ditem rozhorleným, jsem přijal,
pak mi, abych přítomný nezvětšoval daru této
závist, husté před vrhla Kynthia mraky,
a abych byl bezpečný, i mohl bych beztrestně být viděn,
přidala věk, a ne poznaná opustila
ústa mi, i Krétu dlouho pochybovala mít,
dala by nebo Délos: Délos a Kréta opuštěné,
tu položila jméno zároveň, které by mohlo koní
připomenout, káže odložit: „A kdo," řekla, „jsi byl
Hippolytem," pravila, „teď týž Virbius buď!"
Tento háj odtud ctím, a z bohů menších jeden
božstvím pod paní se skrývám, i jsem připojen k ní."
Avšak Egerii žal cizí ulevit
škody nemohou; a hory ležíc kořeny hlubokými

rozplývá se v slzy, dokud zbožností truchlícího
pohnutá sestra Foibova chladný z těla pramen
udělala, i věčné údy ztenčila ve vlny.
I nymfy dotkla nová věc, i Amazonou zrozený
ne jinak užasl, než když tyrrhénský oráč
osudovou hroudu uprostřed spatřil polí
sama od sebe nejdřív, a žádným hýbající pohnout se,
vzít brzy člověka a země ztratit podobu,
i ústa přicházejícím otevřít čerstvá osudům:
domorodci nazvali Tagem, kdo první etruský
poučil rod otevřít případy budoucí;
nebo jak palatinským lpějíc kopcům kdysi
když náhle viděl listnatit Romulus kopí,
které kořenem novým, ne železem stálo zavátým
a už ne zbraní, ale pomalou proutí stromem
ne čekané dávala divícím se stíny;
nebo své říční když viděl Kipos ve vlně
rohy (viděl totiž), i falešnou v obraze věře
být víru, prsty k čelu často přiloženými,
které viděl, dotkl, a ne už svá světla odsuzující
zastavil se, jak vítěz zdomácnělého se vracel od nepřítele,
a k nebi oči a stejnou paže zvedajíc:
„Cokoli," pravil, „nebeští, zrůdou vyvěstěno je tou,
buď šťastné je, vlasti šťastné i lidu Quirina,
buď hrozící, mi nechť je." A zelenou z trávy udělané
uklidňuje vonícími bylinatými ohni oltáře,
a vína dává miskami, i obětovaných ovcí,
co by si znamenaly, chvějící se zkoumá vnitřnosti;
které jak spatřil tyrrhenského rodu haruspex,
velké sice věcí usilování viděl v nich,
ne zřejmé přec; když vskutku zvedl bystrý

od dobytka vnitřností k Kipovým rohům zrak,
„Králi," pravil, „ó! Buď zdráv! Tobě totiž, tobě, Kipe, i tvým
toto místo a latinské budou poslouchat rohů tvrze.
Ty jen přeruš prodlev, i brány vstoupit otevřené
spěchej! Tak osudy káží; neboť městem přijat
králem budeš, i žezlem bezpečný nabydeš věčným."
Vrátil on nohu, a drsnou od hradeb města
odvracejíc tvář: „Daleko, á! Daleko všechno," řekl,
„takové bohy nechť zaženou! A mnohem já spravedlivěji věk
vyhnanec budu trávit, než mě aby viděli Kapitoly králem."
Řekl, a hned i lid, i těžký senát
svolává, přesto však mírovým rohy vavřínem
kryje, a hromadami udělanými od vojáka statného
staví se, a starým bohům po zvyku se prošel:
„Je," pravil, „zde jeden, kterého vy pokud nevyženete z města,
králem bude: ten kdo by byl, znamením, ne jménem řeknu:
rohy na čele nese! Kterého vám ukazuje věštec,
pokud do Říma vstoupí, otrokární soudy mající dát.
On sice mohl brány otevřené prorazit,
ale my jsme postavili se v cestě, ačkoli spojenější s ním
nikdo mi je: vy městu muže zabraňte, Quirité,
nebo, pokud hoden bude, těžkými svažte řetězy,
nebo ukončete strach smrtí osudového tyrana!"
Jaká opásanými, kde drsný syčí eurus,
mumlání pinií stávají se, nebo jaká vlny
mořské dělají, pokud by někdo z dálky slyšel je,
tak zní lid; ale přes smísená bručícího
slova však davu hlas vyniká jediný: „Kdo on je?"
I hledí na čela a předpovězené rohy hledají.
Opět k nim Kipos: „Kterého žádáte," pravil, „máte,"
a odňatou hlavě lidu bránícímu korunou

předvedl dvojným nápadné spánky rohem.
Sklopili oči všichni, a sten dali,
i tu zásluhami jasnou (kdo by uvěřit mohl?)
nevolky viděli hlavu: a ne poctu postrádat
dál dovolivše, sváteční položili korunu;
avšak šlechtici, protože hradby vstoupit zakázáno,
venkova zdobeného tolik ti, Kipe, dali,
kolik stlačeným podloženým voly pluhem
objmout bys mohl do konce světla od vycházení.
A rohy měděnými podivuhodnou vracející podobu
sloupkům tesají, dlouho mající zůstat přes věk.
Rozprostřete nyní, Múzy, přítomná božstva věštců,
(víte totiž, a ani vás neklame prostorná staroba),
odkud Koronovce obklopující Tiberu vysokého
ostrov Romulova k posvátnem přidal města.
Hrozná pohroma kdysi latinské vzduchy porušila,
a bledá bezkrevnou se špinila těla nemocí.
Pohřby unaveni poté co smrtelné vidí
pokusy nic, nic umění moci léčitelů,
pomoc nebeskou hledají, i prostřední drží
světa půdu Delfy navštěvují, věštby Foibovy,
a aby záchranný bídným pomoci věcem
losem chtěl, a tak velikého města zlo ukončil, prosí:
i místo a vavřín a, které má sám, toulce
zachvěly se zároveň, i cortina vrátila z hluboké
tuto adyta hlas, i polekaná srdce pohnula:
„Co prosíš odtud, bližším místě, Římane, bys prosil,
a pros nyní bližším místě: a ne Apollonem vám,
který by umenšil žaly, je třeba, ale Apollonem zrozeným.
Jděte dobrými znameními, a potomka přiveďte našeho."
Rozkazy boha moudrý poté co přijal senát,

které obývá, zkoumají, mladík Foibův město,
a kteří by měli hledat větry epidaurské břehy, posílají;
které jak jen zahnutou poslaní dotkli se lodí,
sněm a řecké otce navštívili, i aby dali,
prosili, boha, který by přítomný pohřby rodu
ukončil ausonského: jisté tak říci losy.
Nesvárlivá je, a mění se názor, a část odpírat ne
nemyslí pomoc, mnozí držet si, a svou
nevypouštět pomoc, a ani božství předat radí:
dokud pochybují, pozdní odstrčily soumraky světlo;
a stín země temnoty uvedl na svět,
když bůh v snech pomocník stát viděn
před tvým, Římane, lóžem, ale jaký ve chrámu
být je zvyklý, i hůl drže venkovskou levicí
vlasy dlouhé pravou kreslit od vousu
a klidnou taková vypouštět srdcem slova:
„Odlož strachy! Přijdu, a obraz svůj zanechám.
Tohoto právě hada, holí kterého obloukovitě obchází,
pohlédni, i pevně znamenej zrakem, abys mohl poznat!
Změním se v něho: ale větší budu, i tak velký budu viděn,
jak veliká změnit nebeská těla musí."
Hned s hlasem bůh, s hlasem a bohem
spánek odchází, i spánku útěk světlo laskavé následovalo.
Následující hvězdná Jitřenka vyhnala ohně:
nejistí, co dělat, šlechtici k chrámům hledaným
scházejí se pracným boha, i kterém sám zdržovat
by sídle chtěl, znameními nebeskými ukázal, prosí.
Sotva dobře přestali, když s hřebeny zlatý vysokými
v hadu bůh předchůdná syčení pustil,
i příchodem svým i obraz i oltáře i dveře
i mramorovou půdu i štíty zlaté pohnul

i prsy až prostřední vysoký v chrámě
zastavil se, i oči kolem obrátil ohněm kmitající:
vylekaný dav se bojí, poznal božstvo cudné
spoutaný páskou vlasy bělající kněz
a: „Bůh hle, bůh je! Dušemi i jazyky přejte,
kdokoli jsi!" řekl „Buď, ó nejkrásnější, spatřen
užitečně, a lidu pomoz tvé posvátné ctící!"
Kdokoli je přítomen, přikázané uctívá božství, i všichni
slova kněze opakují zdvojená, i zbožnou
Aenejci poskytují i myslí i hlasem přízeň.
Přikývl těm, a pohnutými bůh potvrzené zárukami hřebeny
třikrát opakované dal třepajícím syčení jazykem;
pak schody lesklými klouže, i ústa zpět
otáčí, i staré, mající odejít, hledí na oltáře,
a navyklé domy i obývané chrámy pozdraví.
Pak přes vrženými pokrytou květy obrovský
plazí se zem, i stáčí záhyby, a středem přes město
směřuje k zakřivenému opevněnému hromadou přístavům.
Zastavil se zde, a houf svůj a davu následujícího
službu klidnou zdál se propustit tváří
tělo v ausonskou lodí položil: božství ta
pocítila tíhu, a stlačena byla boha tížemi kýl;
Aenejci radují se, a obětovaným na břehu býkem
stočené korunované uvolňují úvazy lodi.
Pohnul lehký vítr lodí: bůh vyniká vysoko,
a položeným stiskouc záď šíjí zahnutou
na modré hledí vody, a mírnými po moři
jónském zefyry šesté Pallantovny východem
Itálie dosáhl, i mimo Lakinie chrám
vznešenost bohyně a skylacijské břehy je nesen;
opouští Iapygii, a levými amphryssijské vesly

skály prchá, pravé srázné kokinthské strany,
i Rhomethion si vybírá a Kaulónu i Narycii,
i zdolává moře a sicilské úzké Peloru
a Hippotovy domy krále i Temészké kovy,
a Leukosii hledá, i vlahého rosaria Paesta.
Pak si vybírá Kaprejské pláně a vrcholek Minervy
a surentinské urozené révou kopce,
i Herkulovské město, a Stabie, i v klid narozenou
Parthenopu, a od ní Kúmské chrámy Sibylly.
Odtud horké prameny a lentiskonosný je držen
Literum, a mnoho táhnoucí pod vírem písek
Volturnus, i sněhobílými hojná Sinuessa holubicemi,
i Minturny těžké, a kterou pohřbil chovanec,
i Antifatovy domy, a Trachas obsazená bažinou,
i země Kirkova, i hustého břehu Antium.
Sem jak plavci plachtonosnou obrátili loď,
(drsné totiž už moře bylo), bůh rozvíjí kruhy,
i přes zátoky časté a velké svazky klouzající
chrámy rodiče vstupuje žlutý dotýkající břeh.
Mořem uklidněným otcovské epidaurský oltáře
opouští, i pohostinství spojeného s sebou božství užil,
pobřežní tažením šupiny praskající písek
brázdí, a opřený o řízení lodi na vysoké
lodi hlavu položil, dokud k Castru a svatým
lavinským sídlům a tiberským se dostal ústím.
Sem všeho lidu rozptýleně, i matek, i otců
vstříc dav se řítí, i které ohně, trójský,
Vesto, tvé zachovává, a veselým boha křikem zdraví.
A kudy přes nepřízeň loď rychle je vedena vln,
kadidlo nad břehy na oltářích po pořádku udělaných
části od obou zní a voní vzduch kouři,

i zasažena vrženou se zahřívá oběť noži.
A už hlavu věcí, do římského vstoupil města:
zvedá se had, i nejvyššímu nakloněný stěžni
krky hýbe, i sídla si rozhlíží sobě vhodná.
Rozděluje se v dvojí části obklopující řeka
(ostrov jméno má), i stran od strany dvou
natahuje rovné prostředkem zemí paže:
sem se z latinské borovice Foibův had
přenesl, i konec podobou nebeskou vzatou
žalům uložil, i přišel záchranný městu.
Zde přec přistoupil ke svatyním cizinec našim:
Caesar v městě svém bůh je; kterého Martem a togou
význačného ne války víc skončené triumfy
i věci doma vedené, i spěchaná sláva věcí
v hvězdu obrátila novou i hvězdu vlasatou,
nad svůj potomek; ani totiž z Caesarových činů
žádné větší dílo, než co otec vznikl toho:
totiž mořské víc je zkrotit Britany,
a přes papyronosného sedmitokého řeky Nilu
vítězné zahnat lodě, i Numidské rebely
i kinyphskou Jubu, i Mithridatově naduřelý
jménům Pontos lidu připojit Quirina,
a mnoho si zasloužit, nějaké udělit triumfy,
než tak velikého zrodit muže, s ochráncem věcí
lidskému rodu, nebeští, jste nakloněni hojně!
Aby nebyl zde tedy smrtelným semenem stvořen,
on bůh učiněn muset být; což jak zlatá viděla
Aeneova rodička, viděla také smutnou být připravovanou
veleknězi smrt, i spiknuté zbraně hýbat se,
zbledla, i všem, jak každému byla naproti, bohům
„Pohleď," říkala, „jak velkou mi hmotou se připravují

léčky, i jak velkou hlava s podvodem je hledána,
což z dardanského samotné mi zbývá Júla.
Sama vždy budu spravedlivými trápena starostmi,
kterou právě Týdeova potomka kalydónské zraní kopí,
teď špatně bráněné budou vrhat hradby Tróje,
budu vidět syna dlouhými bloudění hnán
a hozen moře, i sídla vstoupit mlčících
i války s Turnem vést, nebo, pokud pravdu přiznáváme,
s Juno víc? Co teď dávné připomínám
škody mé rodu? Strach zde si vzpomínat na dřívější
nedovolí; hle, ostříme zločinné vidíte meče.
Které zabraňte, prosím, i zločin odrazte, a nechť
vraždou kněze plameny nehasíte Vesty!"
Takto marně po celém Venuše úzkostlivá nebi
slova vrhá, a vyšší hýbe, kteří zrušit ačkoli
železná nemohou starých rozhodnutí sester,
znamení přec žalu dávají ne nejistá budoucího;
zbraně nesou mezi černé praskající mraky
a hrozné trouby, i slyšené rohy nebem
předvarovaly bezbožnost; slunce také smutná podoba
žlutá starostným poskytovala světla zemím;
často pochodně viděny uprostřed hořet pod hvězdami,
často mezi mraky kapky padaly krvavé;
modrý i tváří zrazí Lucifer tmavou
rozstříknut byl, rozstříknuty měsíční krví vozy;
smutná tisíc místech stygský dal znamení výr,
tisíc místech plakala slonovina, i zpěvy nesou se
slyšené svatými, i slova hrozící háji.
Oběť žádná nelihuje, i veliké hrozit otřesy
vlákno napomíná, i useknutá hlava je nalezena v útrobách,
i na náměstí a kolem domů i chrámů bohů

noční výli psi, i stíny mlčících
bloudily, nesou, i pohnuté třesy město.
Avšak léčky i přicházející překonat osudy
předvarování nemohla boha, i tasené jsou neseny
do chrámu meče: ani totiž místo žádné v městě
ke zločinu i hroznému se líbí kromě kurie vraždě.
Pak vskutku Kythérská rukou si zbila oběma
hruď, a Aenejce chystá se skrýt v mraku,
jakým dříve pronásledovatelnému Paris je vyrván Atreovci,
i Diomédovským Aenéas unikl mečům.
Takovými ji rodič: „Sama nepřekonatelný osud,
dcero, se chystáš pohnout? Vstoupíš nechť sama sester
střechy tří: uvidíš tam úsilím obrovským
z mědi a pevného věcí archivy železa,
které ani srážení nebe, ani blesku hněv
ani neobávají se žádné bezpečné a věčné pády;
najdeš tam vyryté věcí osudy tvého rodu: četl jsem sám i duchem
jsem si poznamenal
a budu vyprávět, abys nebyla ještě nyní neznalá budoucího.
Zde své naplnil, za kterého, Kythérská, se namáháš,
časy, dokončené, které zemi dlužil, lety.
Aby bůh přistoupil k nebi, i v chrámech byl ctěn,
ty uděláš i syn jeho, kdo jména dědic
položené bude nést sám břemeno, i zabitého rodiče
nás do válek svých nejstatečnější mstitel bude mít.
Jeho pod ochranou obsažené hradby mír
poražené budou hledat Mutiny, farsalská pocítí ho,
a emathovské opět budou smočeny vraždou Filippy,
i velké sicilským jméno bude překonáno vlnami,
a římského vůdce manželka egyptská pochodně
ne dobře věřící padne, i marně bude ona hrozit,

mající sloužit svému Kapitoly naše Kanopu.
Co ti barbarii i národy od obou ležící
oceánem bych vypočítával? Cokoli obyvatelné zem
nese, jeho bude: moře také bude sloužit mu!
Mír daný zemím ducha k občanským obrátí
právům svůj, i zákony ponese spravedlivý autor,
a příkladem svým mravy bude vládnout, i v budoucího
času věku i přicházejících vnuků
hledě potomka svaté z manželky zrozeného
nést zároveň jméno své i starosti kázat bude,
a kromě až starší zásluhami bude rovný letům,
éterické sídla a pokrevní hvězdy se dotkne.
Toto duši zatím zabitou z těla uloupenou
nechť zář, aby vždy Kapitoly naše i fórum
božský z vznešeného prohlížel Julius chrámu!"
Sotva to mluvila, uprostřed se sídle senátu
zastavila laskavá Venuše žádnému viditelná, i své
Caesarovy odňala z těla, a ani ve vzduchu rozpustit
nedovolila, čerstvou duši k nebeským vnesla hvězdám
a dokud nesla, světlo brát i rozpalovat se cítila
a vypustila z klína: luna letí výše tam
plamenonosnou táhnoucí prostorným vlas směrem
hvězda kmitá, i syna vidíc dobré činy vyznává
být svými většími, i být poražena raduje se od něho.
Zde své přednášet ačkoli zakazuje činy otcovským,
volná pověst přesto, i žádným poslušná rozkazům,
nevolky přednostně staví, a jedné v části odporuje:
tak veliký ustupuje slávě Agamemnóna Atreus,
Aigea tak Théseus, tak Pélea porazil Achilles;
nakonec, abych příklady samými rovnajícími použil,
tak i Saturnus menší je než Jupiter: Jupiter tvrze

řídí éterické, a světa říše trojí,
země pod Augustem je; otec je, i vládce každý.
Bohové, prosím, Aenea druhy, kterým meč a oheň
ustoupili, i bohové Indigetové, i rodiči Quirine
města, a nepřemoženého rodiči Gradive Quirina
i Vesto, Caesarovy mezi posvěcená penáty,
i s Caesarovskou ty, Foibe domácí, Vestou,
i který držíš vysoký Tarpejské Jupitere tvrze,
i které jiné věštci slušné nazývat a zbožné je:
pozdní nechť je ten den, i našemu pozdější věku,
kterým hlavu Augustovu, kterou mírní, světem opuštěným
přistoupí k nebi, a nakloní prosícím nepřítomnému!
A tak jsem dílo dokončil, které ni Jupitera hněv ani oheň,
ani nebude moci železo, ani jedlá zničit staroba.
Když chce, ten den, který nic kromě těla tohoto
práva má, nejistého čas mi nechť ukončí věku:
částí přec lepší mé nad vysoké věčný
hvězdy budu nesen, i jméno bude nesmazatelné naše,
a kudy leží podmaněným římská moc zemím,
ústy budu čten lidu, i přes všechna staletí slávou,
pokud něco mají pravdivého věštců předtuchy, budu žít.

Publius Ovidius Naso: Proměny

Překlad: Audioknihy CZ. Nový český překlad z originálu, který vznikl pro tento projekt a prošel nezávislou korekturou.

Originální text je volné dílo. Překlad a vydání: Audioknihy CZ, licence CC BY 4.0. Můžete jej sdílet a dál používat, pokud uvedete zdroj (Audioknihy CZ, audioknihycz.cz/kniha/ovidius-promeny/).

Audioknihu připravujeme. Další knihy a audioknihy zdarma najdete na audioknihycz.cz/kniha/ovidius-promeny/.